

ในหลวง

๑๙๓๖



ประกาศพระราชมัญญัติ



พระราชบัญญัติทาง การศึกษา ที่ ๕

ปี ร.ศ. ๓๒๓

โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ

พิมพ์ครั้งแรก ๓๐๐๐ ฉบับ

ราคาเล่มละ ๖ บาท

08/1072566



๑๖ พ.ค. ๒๐/๑๙๓๖

สารบัญ

กฎหมายรัชกาลที่ ๕ ปี ๑๒๓

พระราชบัญญัติเพิ่มเติมวิธีเก็บภาษีไร่ยาสูบ	หน้า ๔๔
พระราชบัญญัติเพิ่มเติมเก็บเงินค่าราชการ	๖๖ ๗๕,๗๖
พระราชบัญญัติเก็บค่านาเกลือ	๖๖ ๗๐
พระราชบัญญัติอัตราค่าธรรมเนียมทนายความ	๖๖ ๗๘
พระราชบัญญัติเหรียญจักรมาดา ร.ศ. ๑๒๓	๖๖ ๗๕,๗๘
ประกาศส่งรายนาม ร.ศ. ๑๒๓	๖๖ ๗
ประกาศพระราชทานอำนาจพิเศษแก่บริษัทธรวางไทยทุนจำกัด	๖๖ ๗
ประกาศพระราชทานที่ดินสำหรับสร้างวัดโปรเตสแตนต์	๖๖ ๗๖
ประกาศให้ที่ดินตำบลโพหักเป็นที่สำหรับเลี้ยงแกะผสมโค	๖๖ ๒๒๒
ประกาศแก้ไขพระราชบัญญัติศกดินาข้าราชการกรมทหารเรือ	๖๖ ๒๒๓
ประกาศบ้องกันกาฬโรค	๖๖ ๒๒๗
ประกาศพระราชบัญญัติเรื่องบ้องกันกาฬโรค	๖๖ ๗๗
ประกาศเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบ้องกันกาฬโรค	๖๖ ๓๕๕
ประกาศจัดการบ้องกันกาฬโรค	๖๖ ๓๗๓
ประกาศห้ามการตื่นตื่นเรื่องแพทย์ตรวจบ้องกันกาฬโรค	๖๖ ๓๗๖
ประกาศให้กงใช้ใบอนุญาตอาคารการพนันในมณฑลพายัพ ไปตามเดิม	๖๖ ๓๗

✕ ประกาศ อนุญาตเดินการพนันประเภทที่ ๓ ใน เทศกาลสงกรานต์	หน้า ๒๓
ประกาศ แก้ ใข้การเก็บอาชญาบัตรฆ่าโคกระบือ และสัตว์ในมณฑลพายัพ	๖๖ ๓๗
ประกาศ ยกเลิกเก็บเงินค่าอากรดื่มผักสัตว์อำเภอแม่ต๋อย แขวงเมืองตาก	๖๖ ๕๗
ประกาศ งดเก็บเงินค่าราชการ ในตำบลบ้านกล้วยแขวงเมืองตาก	๖๖ ๓๖๒
ประกาศ แก้ พระราชบัญญัติ เบ็ดขันธ์ เก็บ ภักษิยา	๖๖ ๓๓๔
✕ ประกาศ ห้ามไม่ให้ เล่น การ พนันเบี้ยโปงใน มณฑล ต่าง ๆ	๖๖ ๓๓๖
ประกาศ เรื่อง ออกร การ พนัน มณฑล พ ยัพ	๖๖ ๓๒๐
ประกาศ รัช พระราชบัญญัติอากรการพนันมณฑลภูเก็ต	๖๖ ๓๒๓
ประกาศ จัดการ เล่น การพนันในบริเวณ ๗ หัวเมืองแรก มณฑล นคร ศรี ธรรมราช	๖๖ ๓๕๓
ประกาศ ยกเว้น ค่าอากร ต่าง ๆ มณฑล พิษณุโลก	๖๖ ๓๖๒
ประกาศ เก็บเงินค่าราชการในมณฑลนครราชสีมา ได้มอ หน้า กัษิคนตะ ๔ บาท	๖๖ ๓๗๔
ประกาศ ยกเว้น ค่าอากร ด่มผักสัตว์ มณฑล นคร ราชสีมา	๖๖ ๓๗๖
ประกาศ เพิ่มเติมอัตราเก็บเงินค่าราชการมณฑลนคร ศรี ธรรมราช ชุมพร ภูเก็ต	๖๖ ๓๗๕
ประกาศ ยกเว้นค่าอาชญาบัตรฆ่าสัตว์ มณฑลนครศรี ธรรมราช ชุมพร ภูเก็ต	๖๖ ๓๗๖

ประกาศ ยกเว้น เงิน ค่า อกร ต่างๆ เมือง กำแพงเพชร หน้า ๓๘๐

ประกาศ ว่าด้วยผู้ฆ่าและผู้ขายสุกรต้องมีใบอาชญาบัตร
และตราเจ้าพนักงาน ๖๖ ๓๗๕

ประกาศ เลิก บ่อน เบี้ย ๖๖ ๓๗๘

ประกาศ กำหนดเงินค่าบำเหน็จแก่ผู้จับผู้ต้องพระราชบัญญัติ
ตำรวจภายใน ๖๖ ๓๗๗

ประกาศ กระทรวงโยธาธิการแผนกไปรษณีย์ โทรเลข ๖๖ ๓๖

ประกาศ ห้ามไม่ให้ตั้งชนบท ตำตราไปรษณีย์ ไปทางไปรษณีย์ ๖๖ ๖๐

ประกาศ ให้พระยาศรีสังหเทพเป็นผู้นายราชการกรมไปรษณีย์ โทรเลข ๖๖ ๓๓๒

ประกาศ กำหนด เวลา เปิด ออฟฟิศ โทรเลข ๖๖ ๓๓๓

ประกาศ ตั้งตำแหน่งยศบรรดาศักดิ์ มีด คอรั เฮตเวิต เฮสส โตร เบด ๖๖ ๓๗

ประกาศ กระทรวงเกษตรธิการ ว่าด้วยบริษัทชุดของ
คุณาตุยามชอรัมิตราของ ๖๖ ๒๐

ประกาศ ให้พระราชบัญญัติ รักษา คลอง ดำเนิน ด้วดก ๖๖ ๒๔

ประกาศ ตั้ง ผู้ช่วย ข้าหลวงเกษตร ฝ่ายน้ำที่ดูแลการ ๖๖ ๒๕

ประกาศ ยกเลิกตราแดง ใบจอร์ไบเยียน ยาเดิมสำหรับที่ดิน
แขวงกรุเทพ ฯ เมืองนครเขื่อนขันธ์ เมืองมันบุรี ๖๖ ๔๕

ประกาศ อัตราค่าธรรมเนียมเรือเข้าออกประจวบบริษัทดัมบุรณ ๖๖ ๔๗

ประกาศ เรื่อง คลอง ราชดำเนิน ๖๖ ๕๐

ประกาศ ^{08/10/2566} หมายเขตที่ดินเมืองนครเขื่อนขันธ์ ๖๖ ๕๓

ประกาศ ให้นำสิ่งสำคัญมารับโอนคดีสำหรับที่ดิน อำเภอพระประแดง	หน้า ๕๕
ประกาศ เปิดหออทะเบียนและตั้งเจ้าพนักงานสำหรับออก โฉนดที่ดินเมืองชลบุรี	๖๖ ๓๐๐
ประกาศ แก้ไขประกาศออกโฉนดที่ดิน	๖๖ ๓๒๓
ประกาศ ขยายเขตออกโฉนดที่ดินมณฑลกรุงเทพฯ	๖๖ ๓๒๓
ประกาศ ตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนมณฑล กรุงเทพฯ กรุงเทพฯ	๖๖ ๓๐๓
ประกาศ เด็กตราแดงใบจองใบเหี้ยมย่ำเดิมแขวงกรุงเก่า	๖๖ ๓๐๔
ประกาศ ตั้งผู้แทนเจ้ากรมทะเบียน	๖๖ ๓๕๔
ประกาศ ห้ามจับจองที่ดินฝั่งตะวันตกด้านเจ้าพระยา	๖๖ ๓๕๕
ประกาศ ยกเด็กตราแดงตราจองใบเหี้ยมย่ำที่ดินแขวงกรุงเก่า	๖๖ ๓๕๖
ประกาศ แจกตราภูมิกำหนดผู้ใหญ่บ้านสารวัด	๖๖ ๓๖๒
ประกาศ แจกตราภูมิกำหนดผู้ใหญ่บ้านสารวัดมณฑลนครไชยศรี	๖๖ ๓๖๒
ประกาศ บอกขาดอายุหนังสือสัญญาท่าทางรถไฟสายตะวันตก	๖๖ ๓๐๓
ประกาศ แจกตราภูมิกำหนดผู้ใหญ่บ้านมณฑลภูเก็ต	๖๖ ๓๓๕
ประกาศ แจกตราภูมิกำหนดผู้ใหญ่บ้านมณฑลปราจีน	๖๖ ๓๒๒
ประกาศ กระทรวงพระคลัง ว่าด้วยเบี่ยงกันดารกรมทหารบก	๖๖ ๓๐๗
ประกาศ เลิกใช้เงินพดด้วง	๖๖ ๓๓๗
ประกาศ การแลกเงินพดด้วง	๖๖ ๓๕๘

ค

ประกาศ กระทรวง พระคลัง ว่าด้วยออกใช้ ธนบัตรอย่างใหม่	หน้า	๓๗๓
ประกาศ เก็บ ค่า อนุญาต ทำ โพงพาง	”	๓๕๘
ประกาศ ตั้ง ศาล เมือง ศรี โสภณ	”	๓๖๒
ประกาศ ตัดคำตัวทาส ใน มณฑล บุรพา	”	๓๖๕
ประกาศ ห้าม รั้วควบลัตวี่ วังห้อย ในเมืองเชียงใหม่	”	๓๗๐
ประกาศ ว่าด้วย ขี้เหล็กเทศา, อธิบดี ผู้ พิพากษา ออก กฎหมายได้ ใน มณฑลภูเก็ต	”	๓๗๘
ประกาศ ห้ามไม่ให้ พาช้างข้ามสะพาน ในถนนรัฐวุฒิ ในบริเวณ ๘ เมืองแขก	”	๓๘๒
ประกาศ ตั้ง เจ้า กรม รถไฟ	”	๓๕
พระราชหัตถเลขา พระราชทาน พระ บรม ราชานุญาต ให้ พระยาสุริยาธิบดีเงิน ต่าง ประเทศ	”	๓๘๓
กฎเสนาบดี กระทรวง เกษตรฯ เปลี่ยนแปลงอัตราค่าธรรมเนียม เรือ เติมน้ำ คอง ภาษี เจริญ	”	๓๕
กฎเสนาบดี กระทรวง เกษตรราชการ เป็นข้อบังคับ สำหรับ คองดำเนินสดวก	”	๓๖
กฎเสนาบดี กระทรวง เกษตรราชการ สำหรับเจ้าพนักงานรักษาคลอง ดำเนิน สดวก	”	๓๕
กฎข้อ บังคับ อัตรา เบี้ย ก้นตาร กรม ทหาร บก ข้อ บังคับ ยกเว้นภาษีอากรแก่ กำนันผู้ ใหญ่บ้าน	”	๕๒
แต่สำหรับวัด แทน ตราภูมิ	”	๕๗

ข

กฎเสนาบดี ว่าด้วยหน้าที่ ราชการคลัง มณฑลพายัพ	หน้า ๗๖
กฎเสนาบดีว่า ด้วยอัตราเงินเดือนและเบี้ยกินตาร มณฑลพายัพ	๗๗
กฎเสนาบดี ไซ การ ออกอาชญาบัตร อากร การ พนัน	๗๕
กฎเสนาบดี ไซการ ออกอาชญาบัตร กัดปลงาฉิ่งฉวดคน	๗๕
กฎเสนาบดี เพิ่มเติมการทำหนังสือสัญญา โอนทะเบียนที่ดิน	๗๗
กฎ ข้อ บังคับ กระทรวงโยธา ว่าด้วยการรักษาทางเสาล้ายโทรเลข	๗๗
กฎ กระทรวง มหาดไทย ว่าด้วยจ่ายนักโทษนอกเรือนจำ	๗๗
กฎเสนาบดี กระทรวงมหาดไทย ตั้งอัตราเก็บค่าน้ำ	
มณฑล นคร ศรี ชนมราช	๗๗
ข้อ บังคับ เงิน รong จ่าย ราชการประจำออฟฟิศ	๗๗
ข้อ บังคับ ว่าด้วย ฝาก แด ถอนคืน เงินการกุดศตต่อพระคลัง	๗๗
แจ้ง ความ กระทรวง มหาดไทย ยกเงินค่าราชการแทนเกณฑ์	
บริเวณ เชียงใหม่ หนึ่ง	๗๗
แจ้ง ความ ยกเลิกแขวงแม่กุงรวมอยู่ในท้องที่บริเวณเชียงใหม่หนึ่ง	๗๗
แจ้ง ความ กระทรวง ต่าง ประเทศ ว่าด้วย เรื่อง ความ บัญชี	๗๗
แจ้ง ความ กำหนด เบ็ด คตอง ตำนิน ด้ตวง	๗๗
แจ้ง ความ เรื่อง เรือ อันตรายใน ทเด	๗๗
แจ้ง ความ ข้าหลวงเทศร์ทำการหมายเขตที่ดินอำเภอบางบัวทอง	๗๗
แจ้ง ความ กระทรวง ต่างประเทศว่าด้วยประเทศตราดส่งาและ	
ประเทศออเรนชรีเขตร์กษตอน้องกฤษจะเข้าหนังสือ	
สัญญา สากถ โทรเลข	๗๗

แจ้ง ความ กระทบรวงต่างประเทศ ว่าด้วยประเทศปานามาเข้า ด้วยหนังสือ สัญญาสากลไปรดนีย	หน้า ๓๕๒,๓๖๔
แจ้ง ความ กระทบรวงต่างประเทศ ว่าด้วย เมืองเซวีเตเรีย เบนาคี เห็นชอบเข้า ด้วย หนังสือ สัญญา สากลไปรดนีย	” ๓๘๐
แจ้ง ความ ว่า ด้วย หอเมืองคอดอน้องถฤษเข้าด้วย สัญญาสากลไปรดนีย	” ๘๘
แจ้ง ความ กระทบรวงต่าง ประเทศ ว่าด้วย เมืองเซวีเตเรีย เบนาคี เข้า ด้วย สัญญา สากลไปรดนีย	” ๓๐๖
แจ้ง ความ เปลี่ยน นามแขวงใน เขต นคร เชียงใหม่	” ๘๘
แจ้ง ความ เด็กมณฑลเพชรบูรณ์ฯ รวมในมณฑลพิษณุโลก	” ๓๓๒

สำนักหอสมุด



ประกาศ สงวนราชสมบัติ
รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓๓

มีพระบรมราชโองการ ให้ประกาศไว้แก่ชนทั้งปวง บรรดาซึ่งนับ
ถือ พระพุทธศาสนา และ ชราม เนียม วัน คั้น เดือน ปี อย่างเช่น ใช้ ในสยาม
ทราบทั่วกัน ว่า ใน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓๓ หรือ ปี มะโรง ๑๓๓๓ นี้ โดย
สุริยคติกาลเป็น ปกติสุรทิน ส่วนจันทรคติกาลเป็น อธิกมาส ในปีนี้ วัน
อังคาร ที่ ๑๒ เดือน เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓๓ เป็นวัน มหาสงกรานต์
พระอาทิตย์จะขึ้นสู่ราศีเมษ เวลา ๒ ทุ่ม กับ ๒๔ นาที วันพุธที่ ๑๓ และ
วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ เป็นวันเนา วันศุกร์ที่ ๑๕ เดือน เมษายน เป็นวัน
เถลิงศกขึ้นจุลศักราชใหม่ เป็น ๑๒๖๖ แต่เกี่ยวมาตั้งแต่เวลา ๗ ทุ่ม กับ
๓ นาที ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๔ เดือน เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓๓

เพราะฉะนั้นในปีนั้น การ ซึ่ง จะ ทำ บุญ และ เติมนัก ขัตตฤกษ์ นั้น เป็น ๔ วัน คือ กำหนด ตั้ง แต่ วัน อังคาร ที่ ๑๒ แล วัน พุธ ที่ ๑๓ วัน พฤหัสบดี ที่ ๑๔ และ วัน ศุกร์ ที่ ๑๕ เดือน เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

ถกษณ ซึ่ง จะ จดหมาย วัน ค่ำ เดือน ปีมะโรง ให้ ใช้ ดัง ทุก ปี มา คือ ตั้ง แต่ วัน ศุกร์ ที่ ๑ เดือน เมษายน ให้ จดหมาย ตั้ง ชื่อ ปี ใน ที่ ท้อง ปวง ว่า รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ และ ให้ ดัง เลข บน หลัง ศก นั้น ๓๗ อย่าง นี้ ตาม ปี ประจํา รัช กาด ไป กว่า จะ เปลี่ยน ศก ใหม่ เทอญ

ถ้า จะ จดหมาย วัน ค่ำ เดือน ปีมะโรง ตาม วิธี จันทร คติ อย่าง เก่า ให้ ใช้ ดัง นี้ คือ ตั้ง แต่ วัน พฤหัสบดี ที่ ๑๗ เดือน มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๒ ตรง กับ เดือน ๕ ขึ้น ๓ ค่ำ ไป จน ถึง วัน พฤหัสบดี ที่ ๑๔ เดือน เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ ตรง กับ เดือน ๕ แรม ๑๓ ค่ำ ให้ ว่า ปี มะโรง ยัง เป็น เบญจศก จตุศักราช ๑๒๖๕ คือ เมื่อ ถึง วัน ศุกร์ ที่ ๑๕ เดือน เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ ตรง กับ เดือน ๖ ขึ้น ๓ ค่ำ ซึ่ง เป็น วัน เถลิง ศก ไป ให้ ใช้ ว่า ปี มะโรง ฉศก ขึ้น จตุศักราช เป็น ๑๒๖๖ ไป กว่า จะ เปลี่ยน ปี ใหม่

วัน พุธ ที่ ๒๐ เดือน เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เป็น วัน พระราช พิธีจรด พระนังคัต

หนึ่ง วัน วิสาขะบูชา ที่ นิยม ใน คัมภีร์ พระธรรม กถา ว่า เป็น วัน ประสูติ แล ตรัส รัพระปรินิพพาน ของ สัมเด็จ พระ สัมมา สัม พุทธ เจ้านั้น ใน ปี นั้น นัก ขัตตฤกษ์ วิสาขะบูรณ มี ตก ใน วัน อาทิตย์ ที่ ๒๘ เดือน พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ เดือนกรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เป็นวัน
เข้าปฐมพรรษา

วันเสาร์ที่ ๒๗ เดือนสิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เป็นวันเข้า
ปัจฉิมพรรษา

วันเฉลิมพระชนม์พรรษา โดยทางสุริยคติกาลตรง ในวันพุธที่ ๒๑
เดือนกันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เวลา ๕ ทุ่มกับ ๓๓ นาที

อีกหนึ่งฉลองพระชนม์พรรษา โดยจันทรคติกาล ใน รัตนโกสินทร
ศก ๑๒๓ ตกในวันอังคารที่ ๒๗ เดือนกันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เวลา
๑๐ ทุ่มกับ ๒๕ นาที

วันศุกร์ที่ ๗ เดือนตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เป็นวันพระราช
พิธีประชุม ถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา

วันพระราชพิธีสารทนิล ตกในวันศุกร์ที่ ๗ และวันเสาร์ที่ ๘ และวัน
อาทิตย์ที่ ๙ เดือนตุลาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๓ ใน ๓ ราชวันนี้ให้การ
เป็นเสร็จในวันจันทร์ที่ ๑๐ เดือนตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

วันจันทร์ที่ ๒๕ เดือนตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เป็นวันมหา
ปวารณาที่เรียกว่า ออกพรรษา

พระราชพิธีฉัตรมงคล ส้มโภท พระมหาเสวตรฉัตร คงทำในวันพุธ
ที่ ๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ วันศุกร์ที่ ๑๑ วันเสาร์ที่ ๑๒ เดือนพฤศจิกายน
รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

อีกหนึ่งการนักขัตฤกษ์เฉลิมฉัตรรัชพรรษา ตกในวันอังคารที่ ๑๕ และ
วันพุธที่ ๑๐ ^{08/10/2566} และวันพฤหัสบดี ๑๗ เดือนพฤศจิกายน همین ศก ก็น

ให้พระบรมวงษานุวงศ์ และ บุคคล ของ ชู้ดี พระบาท และ ราชธู
ทั้งปวง บรรดา ที่จะ ตก แต่ง สถานที่ ที่ตั้ง ๆ แม้ มี หน้า ใจ จะ จุด ประ ที่ป
ดของ พระ เสด็จ พระ คุณ และ เสด็จ นก ชัด ถูก ะ ต่าง ๆ จึง ทำ ใน กำหนด ทั้ง ๓
วันที่ กล่าว มา นี้

วัน พุฒ ที่ ๓๐ เดือน พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เป็นวัน
ประชุม ถวาย บังคม พระ บรม รูป

วัน อาทิตย ที่ ๒๐ เดือน พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เป็น วัน
พระ ราช พิธี ของ เบื้อง ยก โคม ไชย

วัน อังคาร ที่ ๖ เดือน ธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เป็นวัน ดด โคม
หนึ่ง วัน เสด็จ พระชนม พรราชา ส้ม เต็จ พระ นาง เจ้า พระบรม ราชินี นารก
และ ส้ม เต็จ พระ บรม โอรส ธิราช ธิราช ธิราช มกุฎ ราช กุมาร ตาม สุริยคติ กาด
ตรง ใน วัน จันทร์ ที่ ๒ เดือน มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

พระ ราช พิธี ตรี ย่า พวย เริ่ม ตั้ง แต่ วัน พุทศัปดาห์ ที่ ๑๒ เดือน
มกราคม เป็น ต้น ไป จน ถึง วัน เสาร์ ที่ ๒๑ เดือน มกราคม ๑๐ ราชรี นี้ ให้
การ เป็น เสร็จ ใน วัน อาทิตย ที่ ๒๒ เดือน มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

พระ ราช พิธี ตรี ย่า พวย เริ่ม ตั้ง แต่ วัน เสาร์ ที่ ๒๑ เป็น ต้น ไป จน ถึง วัน พุฒ
ที่ ๒๕ เดือน มกราคม ใน ๕ ราชรี นี้ ให้ การ เป็น เสร็จ ใน วัน พุทศัปดาห์ ที่ ๒๖
เดือน มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

วัน อาทิตย ที่ ๑๘ เดือน กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ มี จันทร์
ปราศ าวัง หนง

ถ้าจะท่า มา พระ บัญชา จาก กรุงศรีอยุธยา ซึ่ง นิยม ว่า เบน วัน ชุ่ม นุ่ม
 พระ ตำบัก ๑๒๕๐ พระ องค์ พระ องค์ มา สัม พุท ข เจ้า ได้ ทรง แสดง โอ วาท
 ปาฏิโมกข์ ณ ท่า ม กตาง ที่ ประ ชุ่ม นั้น กำหนด วัน อาทิตย์ ที่ ๑๘ เดือน
 กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ ใน วัน นั้น ชี พ้อ พรหม ณ จะ ได้ ทำ พิธี
 สิวา ราตรี ณ เทเวศร์สถาน

พระ ราชา พิธี สัม พัจจรณิที่ เริ่ม ตั้ง แต่ วัน ศุกร ที่ ๓๓ เดือน มีนาคม
 รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ และ วัน เสาร์ ที่ ๑ และ วัน อาทิตย์ ที่ ๒ และ วัน
 จันทร์ ที่ ๓ ใน ๔ ราตรี นี้ ให้ การ เบน เสรีจ ใน วัน อังคาร ที่ ๔ เดือน เมษายน
 รัตนโกสินทร ศก ๑๒๔

หนึ่ง วัน เวลา พระ อาทิตย์ จะ เปลี่ยน ขึ้น ราชย์ ใหม่ ซึ่ง เรียกว่า สงคราม ศี
 เดือน และ พระ อาทิตย์ สัตติย ๓ ราชย์ ห้าม วัน ตฤถิ มหาสุณ

พระ อาทิตย์ จะ ยก ขึ้น สู ราชย์ เมษ วัน อังคาร ที่ ๑๒ เดือน เมษายน
 รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เวลา ๒ ทุ่ม กับ ๒๔ นาที เป็นต้นไป จนถึง วัน ศุกร
 ที่ ๑๓ เดือน พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เวลา ๓ ทุ่ม กับ ๑๒ นาที

เดือน ห้า วัน เสาร์ ที่ ๑๘ เดือน มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๒ และ วัน
 เสาร์ ที่ ๒ เดือน เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เบน วัน ตฤถิ มหาสุณ แล้ว
 ยก ไป ตั้ง ณ ราชย์ พฤษภ ไป จนถึง วัน จันทร์ ที่ ๑๓ เดือน มิถุนายน
 รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เวลา ๑๓ ทุ่ม กับ ๓๖ นาที

เดือน หก วัน พฤษศบตี ที่ ๒๓ เดือน เมษายน และ วัน พฤษศบตี ที่ ๕
 ๐๘/๑๐/๒๕๖๖
 เดือน พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เบน วัน ตฤถิ มหาสุณ แล้ว ยก ไป

ตั้งแต่วันที่ ๑๕ เดือน กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เวลา ๒ ทุ่ม กับ ๒๕ นาที

เดือน เดือน พุทธศักราช ที่ ๑๘ เดือน พฤษภาคม และวัน พุทธศักราช ที่ ๒ เดือน มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เป็นวัน ตฤถิมหาสุณม์ แล้วยกไปตั้งแต่วันที่ ๑๖ เดือน สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เวลาเช้า ๒ โมง กับ ๒๕ นาที

เดือน แด บรพา สาร วัน อังคาร ที่ ๒๑ เดือน มิถุนายน และวัน พุธ ที่ ๒ เดือน กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เป็นวัน ตฤถิมหาสุณม์ แล้วยกไปตั้งแต่วันที่ ๑๖ เดือน กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เวลาเช้า ๕ โมง กับ ๕๘ นาที

เดือน แด อุดรา สาร วัน จันทร์ ที่ ๑๖ เดือน กรกฎาคม และวัน อังคาร ที่ ๒ เดือน สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เป็นวัน ตฤถิมหาสุณม์ แล้วยกไปตั้งแต่วันที่ ๑๖ เดือน ตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เวลา ๕ ทุ่ม

เดือน แก้ววันเสาร์ ที่ ๒๐ เดือน สิงหาคม และวันจันทร์ ที่ ๕ เดือน กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เป็นวัน ตฤถิมหาสุณม์ แล้วยกไปตั้งแต่วันที่ ๑๕ เดือน พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เวลา ๒ ทุ่ม กับ ๒๕ นาที

เดือน ติบ วันเสาร์ ที่ ๑๗ เดือน กันยายน และวันอาทิตย์ ที่ ๒ เดือน ตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เป็นวัน ตฤถิมหาสุณม์ แล้วยกไปตั้ง

08/10/2566

ณ ราษี พิศจิก ไป จนถึง วัน พฤหัสบดีที่ ๑๕ เดือน ธันวาคม รัตนโกสินทร
ศก ๑๒๓ เวลาเช้า ๒ โมง

เดือน สิบเอ็ด วันศุกร์ที่ ๒๓ เดือน ตุลาคม และวันศุกร์ที่ ๕ เดือน
พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เปน วัน ตฤถี มหาสุญญ์ แล้ว ยก ไป
สู่ ณ ราษี ชน ไป จนถึง วันศุกร์ที่ ๑๓ เดือน มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓
เวลาบ่าย ๓ โมง กับ ๑๒ นาที

เดือน สิบสอง วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ เดือน พฤศจิกายน และวันศุกร์ที่ ๒
เดือน ธันวาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๓ เปน วัน ตฤถี มหาสุญญ์ แล้ว ยก ไป
สู่ ณ ราษี มังกร ไป จนถึง วันเสาร์ที่ ๑๑ เดือน กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓
เวลา ๘ ทุ่ม กับ ๓๖ นาที

เดือน อ้ายวันเสาร์ที่ ๒๕ เดือน ธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓
เปน วัน ตฤถี มหาสุญญ์ แล้ว ยก ไปสู่ ณ ราษี กุมภ์ ไปจนถึงวันจันทร์ที่ ๑๓
เดือน มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๓ เวลา ๑ ทุ่ม กับ ๓๖ นาที

เดือน ยี่วันเสาร์ที่ ๗ และวันพุธที่ ๑๗ เดือน มกราคม และวันพุธ
ที่ ๓ เดือน กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เปน วัน ตฤถี มหาสุญญ์ แล้ว
ยก ไปสู่ ณ ราษี มิน ไปจนถึงวันพุธที่ ๑๒ เดือน เมษายน รัตนโกสินทร
ศก ๑๒๔ เวลา ๓ ยาม กับ ๓๖ นาที

เดือน สามวันพฤหัสบดีที่ ๒๓ เดือน กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓
และเดือน สี่วันศุกร์ที่ ๑๐ และวันพฤหัสบดีที่ ๒๓ เดือน มีนาคม รัตนโกสินทร
ศก ๑๒๓ ^{08/10/2565} เปน วัน ตฤถี มหาสุญญ์

หนึ่งวัน ขรรษณะวณะ ซึ่ง นิยม ตาม วิถี บัณฑิตคณะหา เป็น วันที่ รักษา
 พระ อุโบสถ และ ประชุม พัง ขรรษณะวณะ ซึ่ง ยัก เข็อง กับ กับ วัน พระ ตาม ปกติ
 ที่ รู้ ทว่ กัน ใน ชาว สยาม ประเทศ ทั้ง ปวง นั้น ใน ปี มะโรง ฉศก นั้น นับ ตั้งแต่
 วัน พุทศัปดาห์ ขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ๕ ปี มะโรง ยัง เป็น เบญจศก จตุศก ๑๕๖๖
 เป็น ต้น ไป จน ถึง วัน อังคาร แรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๕ ปี มะโรง ฉศก เป็น ๘ วัน
 วัน ศุกร ขึ้น ๓ ค่ำ และ วัน เสาร์ ขึ้น ๘ ค่ำ ใน เดือน หก
 วัน จันทร ขึ้น ๓ ค่ำ และ วัน อังคาร ขึ้น ๘ ค่ำ และ วัน อังคาร แรม ๓ ค่ำ
 และ วัน พุธ แรม ๘ ค่ำ ใน เดือน แปด บุรพาดำ
 วัน จันทร ขึ้น ๓ ค่ำ และ วัน อังคาร ขึ้น ๘ ค่ำ ใน เดือน สี่ รวม ๘ วัน
 เท่า นี้ นอก จาก ๘ วัน นี้ ก็ คง ต้อง กับ กับ วัน พระ ตาม ปกติ
 หนึ่ง ใน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ นี้ วัน เสาร์ เป็น วัน ชงไชย วัน พุธ
 เป็น วัน อธิ บดี วัน ศุกร เป็น วัน อุบายคั่นกับ เป็น วัน โศกาวินาศนี้

จ่านักหอสมุด

ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษ
แก่บริษัท รถราง ไทยทุนจำกัด

มี พระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศให้ ทราบทั่วกันว่า
พระเจ้าอยู่หัวยาเธอ กรมหมื่น สรรพศาสตร์ ศึก กิจ พระเจ้าอยู่หัวยาเธอ
กรมหมื่น นราธิปประพันธ์พงษ์ พระเจ้าอยู่หัวยาเธอ กรมหมื่น มรุพงษ์
ศิริพัฒน์ กับ พระยามหิมาด บริรักษ์ หลวงโสมถน เพ็ชรรัตน์ มิสเตอร์
ตั้มบุญ เอ ยี่ ตีเตเก นายถนยา แด มิสเตอร์ เซ้ มากาย ๘ นายด้วยกัน ได้
ขอ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ตั้ง บริษัท มีนามว่า “บริษัท รถราง
ไทย” และ บริษัท นี้ ได้ ถือว่าเป็น บุคคล ใน กฎหมายไม่ต้อง ใช้ หนี้สิน เกิน
ทุน ที่มี และ เกิน ฎา เกิน ทรัพย์สิน ที่เป็น ผล ของทุน นั้น ฎา ที่ เรียกว่า ทุนจำกัด

จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ บริษัท รถราง ไทย ทุนจำกัด เป็น
บุคคล ได้ ใน กฎหมาย เมื่อ ได้ ประพฤติ ตาม ข้อ ความ ดัง ที่ จะ ได้ กล่าว ต่อ ไป นี้
ข้อ ๑ ประกาศ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้ อำนาจ พิเศษ นี้
จะ ทรง พระกรุณา โปรด เลิก ถอน เสีย ได้ ทุก เมื่อ

ข้อ ๒ ประกาศ นี้ ให้ ได้ ใช้ แต่ เมื่อ บริษัท ได้ จัด ทะเบียน แล้ว แล้ว ที่
กระทรวง เกษตรรา ชีการ ตาม วิธี ที่ ได้ ทำ มา ไว้ ใน ข้อ ๕

ข้อ ๓ รัฐบาล ไม่ รับ ผิด ชอบ แทน บริษัท นี้ ด้วย อย่างไร อย่าง หนึ่ง
เป็น อัน ขาด ใน การ ที่ บริษัท จะ ได้ ทำ ไป

ข้อ ๔ โดย ประกาศ นี้ ไม่ได้ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้ บริษัท

มีอำนาจ หลีกเลี่ยง กฎหมาย หรือ ข้อบังคับที่มีอยู่เดิมนั้น หรือที่มีขึ้นในภายหน้า

ข้อ ๕ ให้บริษัทนำหนังสือกำหนดอำนาจ (เมมโมแรนดัม ออฟ เซล โซซิเอชัน) และข้อบังคับ (อาติเท็ด ออฟ เซล โซซิเอชัน) ของบริษัทตั้ง ข้อ จด ทะเบียน ที่ กระทรวง เกษตรพาณิชย์ แต่อย่าให้ กระทรวง เกษตรพาณิชย์ ยอมให้จดทะเบียนได้ถ้าจะได้มี คน รับเข้าชรั ครบถ้วน ตามที่ บริษัทได้กำหนดไว้ว่าจะแบ่ง เป็น จำนวนเท่าไร เพื่อ ได้ เงิน เป็นทุน

ข้อ ๖ ให้กระทรวง เกษตรพาณิชย์ ยอมให้คน ทั้ง หลาย ตรวจ หนังสือกำหนดอำนาจ และ ข้อ บังคับ ของ บริษัท ได้ เมื่อ ได้ เสีย ค่าธรรมเนียมพอสมควร ตามแต่เสนาบดี กระทรวง เกษตรพาณิชย์ จะ กำหนด อย่าให้เกิน ๑ บาท ขึ้นไป

ข้อ ๗ ให้ถือว่า หนังสือกำหนด อำนาจ และ ข้อ บังคับ ของ บริษัท นั้น เป็น หนังสือสัญญา เหมือน อย่งว่า ได้ ทำ ต่อหน้า ข้าเถอ เจ้าพนักงาน ในระหว่าง บริษัท และ ก่อชรั ฎา ด้มาชิก และ เหมือน อย่งว่า ด้มาชิก ทุกคน ได้ ตั้ง ชื่อ ใน หนังสือ สัญญานั้น ใน ด่วน คน และ ผู้ ที่ จะ ได้ รับ มรดก ของ คน ค่อ ไป รับรองว่า จะ ประพฤติตามหนังสือ กำหนด อำนาจ และ ข้อ บังคับ นั้น ทุก ประการ เว้นแต่จะมี ข้อ ความ ที่ ขัด กับ ประการนี้

ข้อ ๘ ถ้า บริษัทจะ แก้ไข ข้อ ความ ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ หรือ ข้อ บังคับ อย่ง ไร ก็ได้ หรือ จะ ตก ลง เดิก บริษัท ก็ดี ให้ บริษัท ไป จดทะเบียน บอก กล่าวไว้ ที่ กระทรวง เกษตรพาณิชย์ โดย เร็ว

ข้อ ๙^{๐๘/๒๖๖๖} ให้บริษัทพิมพ์ หนังสือ กำหนด อำนาจ และ ข้อ บังคับ ของ ตน นำ

สิ่งใดที่ ภาวะ ทรวง เกษตราธิการ กัดบับนั้น แต่ แต่ เด่นาบทึ ภาวะ ทรวง เกษตรา
ธิการ จะ เห็น ควร เพื่อ จะ ได้ เบน การ สวดอก แก่ คน ทั้ง หดาย ที่ ต้อง การ
ตรวจ หนังสือ นั้น ๆ อนึ่ง ให้ บริษัท จำ เป็น ต้อง ขาย หนังสือ กำหนดอำนาจ
และ ข้อ บังคับ ให้ ผู้ใด ๆ ที่ ขอ ชื่อ อย่า ให้ เรียก ราคา เกิน บาท หนังสือ สำรับ หนังสือ

ข้อ ๓๐ กรรมการ (โตเรกเตอร์) ของ บริษัท นี้ ให้ มี ไม่น้อย กว่า
๓ คน แต่ให้ จุด ทะเบียน ชื่อไว้ ที่ ภาวะ ทรวง เกษตรา ธิการ โดย เร็ว

ข้อ ๓๓ ผู้ ชื่น เช่น ที่ เรียก ว่า คน ที่ ตาม ไม่ จำ เป็น ต้อง ถือ ว่า ใคร ได้
เป็น หรือ ได้ ออก จาก ตำแหน่ง กรรมการ ก่อว่า จะ ได้ จุด ทะเบียน ไว้ แล้ว ว่า
ได้รับ หรือ ได้ ออก จาก ตำแหน่ง นั้น ๆ

ข้อ ๓๒ ผู้ ที่ จะ เป็น กรรมการ ต้อง นำ ตัว แשר ของ คน ไป วาง ผาก ไว้
เป็น ประกัน ที่ ภาวะ ทรวง เกษตรา ธิการ ไม่น้อย กว่า คน ละ สิบบ แשר มี ชนนี้
อย่า ให้ ภาวะ ทรวง เกษตรา ธิการ ยอม ให้ จุด ทะเบียน ลง ว่า เป็น กรรมการ
แשר ที่ วาง ผาก เป็น ประกัน นั้น ห้าม ไม่ ให้ โอน ให้ แก่ ผู้ ชื่น ใน เวลา ที่ เจ้า ของ
เป็น กรรมการ อยู่

ข้อ ๓๓ ให้ บริษัท มี ออฟฟิศ ประจำ ไว้ แห่ง หนึ่ง บริษัท จะ ต้อง ลง
ทะเบียน บอกไว้ ที่ ภาวะ ทรวง เกษตรา ธิการ ว่า อยู่ แห่ง ไร ตำบล ไร และ เมือง ไร เพื่อ
ประโยชน์ การ ส่ง หนังสือ และ บัตรหมาย ทั้ง หดาย แก่ บริษัท เหมือน อย่าง ว่า
ส่ง ลง ใน มือ บริษัท นั้น ถ้า ไม่มี ออฟฟิศ เช่น นี้ ฤฯ ไม่ จุด ทะเบียน กัด ให้
ปรับ เป็น จำนวน เงิน วัน หนึ่ง ไม่ เกิน ๓๐๐ บาท ทุก วัน ไป ก่อว่า จะ ได้ ทำ
ให้ ถูก ต้อง

ข้อ ๓๔ ให้ บริษัท มี ตรา สำคัญ ใน ดวง ตรา นั้น ให้ มี ชื่อ บริษัท เป็น

อักษรไทย อ่านได้ชัด และมีคำทูลจำกัด ต่อท้ายเหมือนกันว่า เป็น ส่วนของชื่อ ด้วย และให้นำตรา^{๕๕} ไปจดทะเบียนไว้ที่ กระทรวง เกษตรรา ชิกการ มี ชน^{๕๖} ให้ ปรับ บริษัท เป็นจำนวน เงินไม่เกิน ๑๐๐๐ บาทได้

ข้อ ๑๕ ถ้า บริษัท จะ นำ ฎา เอา ทรัพย์ สัมบัติ ของ ตน เป็น ประกัน แก่ ผู้ใด ให้ จด ทะเบียน ไว้ที่ กระทรวง เกษตรรา ชิกการ บอก ข้อ ความ โดยย่อ แต่ ให้ ชัด เบ่น ต้น คือ ทรัพย์ อะไร ที่ นำ ฎา เอา เป็น ประกัน เงิน ทอง เท่าไร กัน แต่ ชื่อ เจ้า หน

ข้อ ๑๖ ถ้า ไม่ ได้ ประพฤติ ตาม ที่ ก่อว่า ไว้ ใน ข้อ ๑๕ แล้ว การ นำ และ เอา ทรัพย์ เป็น ประกัน นั้น ใช้ ไม่ ได้ ใน กฎหมาย

ข้อ ๑๗ ถ้า บริษัท ตกดง จะ เพิ่มทุน ฎา จะ ตัด ทุน ฎา จะ ออก ตัว นำ ทรัพย์ ฎา ให้ ทรัพย์ เป็น ประกัน (ตี เป็น เซอร์) อย่างไร ต้อง จด ทะเบียน บอก ก่อว่า ไว้ที่ กระทรวง เกษตรรา ชิกการ โดย เร็ว

ข้อ ๑๘ ห้าม ไม่ ให้ บริษัท ตัด ทุน น้อย ดง ก่อว่า กิ่ง ที่ ได้ กำหนด ไว้ เดิม และ ถึง กระนั้น กิ่ง ต้อง โฆษณา ใน หนังสือ พิมพ์ ราชกิจจานุเบกษา ครั้ง หนึ่ง และ หนังสือ พิมพ์ ใน เมือง ที่ ตั้ง ออฟฟิศ อย่าง น้อย ๓๐ วัน และ ใน ว่าง นั้น ไม่ มี เจ้า หน ผู้ใด ได้ เขียน หนังสือ มา บอก ก่อว่า ไม่ ยอม จึง จะ เป็น อัน ใช้ ได้ ใน กฎหมาย

ข้อ ๑๙ ห้าม ไม่ ให้ บริษัท ออก ตัว นำ ฎา เอา ทรัพย์ สัมบัติ เป็น ประกัน (ตี เป็น เซอร์) อย่างไร อย่าง หนึ่ง จน ก่อว่า จะ ได้ รับ เงิน ทุน ไม่ น้อย ก่อว่า ครั้ง ที่ ได้ กำหนด ไว้ และ เงิน ที่ จะ ยืม มา โดย ออก ตัว ทัง หดายน ห้าม ไม่ ให้ เกิน ^{08/10/2566} ก่อว่า เงิน ทุน ที่ บริษัท ได้ รับ แล้ว หรือ ที่ ผู้ ถ้อ แชร จะ ได้ ให้ ไว้ แล้ว

ข้อ ๒๐ ในการ ทิ้ง หดหาย ที่ บริษัท จะต้อง เขียน ฎาพิมพ์ชื่อ ของ บริษัท ๆ
กรรม การ สมาชิก เอ เยนต์ ถูกจ้าง แด คนใด ๆ ที่ ทำการ ฝ้าย บริษัท นั้น จะต้อง
เขียน หรือ พิมพ์ คำทุน จำกัด หรือ ท. จ. ก. ไว้ ต่อท้าย ชื่อ บริษัท เหมือน
ว่า เป็น ชื่อ ด้วย มีชนัน ให้ ปรับ เป็น จำนวน เงิน ไม่ เกิน ๓๐๐๐ บาท ฎาถือ
ว่า ผู้ ที่ ทำ ผิด นั้น ได้ ทำ การ ทำ สัญญา ใน ส่วน ตน เอง ๆ ต้อง รับ ผิดชอบ

ข้อ ๒๑. ให้ บริษัท เขียน บ้าย ชื่อ บริษัท ไว้ ใน ภาษา ไทย มี คำ ทุน จำกัด
ต่อ ท้าย ไว้ ที่ ประตู ออก ฟีด ของ บริษัท และ ทุก แห่ง ที่ ทำ การ กับ ผู้ อื่น
ตัว หนังสือ หรือ บ้าย นั้น ต้อง ให้ อ่าน ได้ โดย ชัดเจน มีชนัน ให้ ปรับ เป็น
จำนวน เงิน ไม่ เกิน กว่า ๓๐๐ บาท ทุก ครั้ง ที่ ทำ ผิด หรือ ทุก วัน ที่ ทำ ผิด ตั้ง นั้น

ข้อ ๒๒ ให้ บริษัท มี อำนาจ ทำการ แต่ เฉพาะ ที่ได้ พรณมา ไว้ ใน หนังสือ
กำหนด อำนาจ ถ้า ได้ ทำ การ เกิน อำนาจ นั้น ไป ไม่ ให้ ถือ ว่า ไร ได้ ใน
กฎหมาย มายัน เขา แก่ คน อื่น ฎาคน อื่น มายัน เขา แก่ บริษัท เว้นไว้ แต่
การ ที่ ทำ ไป นั้น พอ เจ้ง เห็น ได้ ว่า โดย คำ เน้น การ ตาม ความ ประสงค์ ที่
ปรากฏ ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ ของ บริษัท นั้น

ข้อ ๒๓ ให้ บริษัท มี ฌาญ ชี คน เข้า แชร ฎา สมาชิก ไว้ ที่ ออก ฟีด ที่ ได้
จุด ทะเบียน ถ้า จะ โอน แชร กัน แล้ว ให้ ลง ไว้ ใน ฌาญ ชี นั้น เป็น สำคัญ
มีชนัน ไม่ ให้ ถ้อย ว่า ได้ โอน กัน ถูก ด้วย กฎหมาย

ข้อ ๒๔ ห้าม ไม่ ให้ ผู้ ใด เรียก เงิน จาก สมาชิก ฎา ผู้ ถือ แชร ด้วย
เหตุ ว่า เป็น สมาชิก ฎา ถือ แชร นั้น เหย เว้นไว้ แต่ ผู้ ที่ ถือ แชร นั้น ยัง ไม่ได้
ส่ง เงิน เต็ม ตาม แชร ถ้า ตั้ง นี้ แล้ว ให้ ได้ เรียก ได้ แต่ ส่วน ที่ เหลือ จะ ต้อง ส่ง

08/10/2566

ข้อ ๒๕ ให้ บริษัท มี เงิน เลือ ขาด เผื่อ เหลือ ไว้ และ ให้ ถอน เอา เงิน

จากกำไรแท้ ไม่น้อยกว่า ๓๐๐ ๓ และ ๕ ของกำไรนั้น ทุกครั้งที่ได้แบ่งกำไรกันมา เป็นเงินเมื่อขาดเมื่อเหลือเก็บไว้ เงินนี้จะเท่าหรือเกิน ๓ ใน ๔ หรือเดียวกันหนึ่ง ของทุน

ข้อ ๒๖ ให้บริษัท ส่งงบบัญชี ที่กระทรวง เกษตราธิการ ภายใน ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่ ได้จดทะเบียน และให้ส่งต่อไป ทุกครั้งที่ได้แบ่งกำไร ถ้าไม่ได้แบ่งกำไร ต้องส่งงบบัญชี อย่างน้อยที่สุดปีหนึ่งครั้งหนึ่ง และงบบัญชานั้นต้องแจ้งความว่า แשרได้ส่งเงินแล้วเท่าไร ททรัพย์สินของบริษัทมีเท่าไร ยังต้องใช้หนี้เท่าไร

ข้อ ๒๗ สุ่มคนหนึ่งคือ และ บัญชีทุกอย่างรัฐบาลมีอำนาจให้เจ้าพนักงานไปตรวจได้

ข้อ ๒๘ ผู้ถือแשרมีอำนาจที่จะตรวจ บัญชีและงบ บัญชีได้

ข้อ ๒๙ ถ้าสมาชิก ๓ ผู้ถือแשר ของบริษัท นั้น ติดงจนไม่ถึง ๗ คน แต่บริษัท ยังคงทำการ อยู่ต่อไป เกิน ๖ เดือน นับตั้งแต่วันที่ บริษัท นั้นมีสมาชิก น้อยกว่า ๗ คน สมาชิกผู้ที่ ได้รู้เหตุตง นั้น จะต้อง เป็น ผู้รับใช้หนี้แทนกัน ต่าง กันจนเต็ม ใน ส่วน หนี้ที่ ได้ มีขึ้น ใน เวลานั้น

ข้อ ๓๐ เด่นา บัด กระทรวง เกษตราธิการ มีอำนาจ ที่จะ ตรวจ การ ของบริษัท นั้น ได้ ทุก อย่าง และ ถ้า บริษัท จะ แกะ ไข หนึ่งคือ กำหนด อำนาจ ๓ ข้อ บังคับแล้ว ๓ ตก ดง จะ ติดทุน ๓ จะ ออก ตัว จำนำ ๓ ให้ ทรัพย์สิน เป็น ประกัน ก็ได้ ๓ จะ เลิก การ ของ บริษัท นั้น ก็ได้ ต้อง ได้ รับ อนุญาต ของ เด่นา บัด กระทรวง เกษตราธิการ เป็น ดาย ลักษณะ อักษร ไว้ ก่อน

ข้อ ๓๑ เด่นาบัตติ กระทบวงเกษตราธิการ มีอำนาจที่จะ เรียกว่า ธรรมเนียม
ในการ จดทะเบียน หรือตั้ง หนังสือต่าง ๆ ตาม ประกาศ นี้ได้ แต่เด่นาบัตตินั้น
จะ กำหนด พอ สุ่มควรว

ข้อ ๓๒ ถ้ามีคดีใน ระหว่าง บริษัท การรวมการ สมาชิก ผู้ถือ แשר์ หรือ
ผู้อื่นใน กัน และ กันให้ คัด พิจารณา ตาม กฎหมาย และ ธรรมเนียม ของ
บริษัท ที่ ได้ ตั้ง ขึ้น สำหรับ คำ ขาย หาผล ประโยชน์ มี ทุน เป็น จำกัต์ แต่ ตาม
หนังสือ กำหนด อำนาจ และ ข้อ บังคับ ของ บริษัท นั้น เว้น ใ้แต่ ทั้ง หาย นี้
จะ มี ข้อ ความ ที่ ขัด กับ ประกาศ นี้

ข้อ ๓๓ (๓) ถ้า ได้ ทรง พระ กรุณา โปรด ยก คั้น ประกาศ นี้ กัต์
(๒) ถ้า บริษัท ตก ลง จะ เลิกการ และ ได้ รับ อนุญาต เด่นาบัตติ กระทบวง
เกษตรา ธิการแล้ว กัต์ (๔) ถ้า บริษัท ไม่ ดำมารถ จะ ใช้ หนี้ กัต์ (๕) ถ้า
สมาชิก มี น้อย คน กว่า ๗ กัต์ ให้ จัต์ การ เลิก บริษัท นี้ เสีย

โดย ประกาศ นี้ ให้ คน ทั้ง หาย รู้ว่า ตั้งแต่ วันที่ บริษัท รตราวง ไทย ทุน จำกัต์
ได้ จด ทะเบียน ที่ กระทบวง เกษ ตรา ธิการ ตาม วิธี ที่ ได้ ถัด มา แล้ว บริษัท
รตราวง ไทย เป็น บุคคล ใน กฎหมาย คนละ แพนก จาก สมาชิก นั้น ๆ และ ดำมารถ
ที่ จะ ใช้ หนี้ ได้ ตาม ทุน และ ทวพิย ซ่ง เป็นผล ของ ทุน นั้น หรือ ที่ เรียกว่า ทุน
จำกัต์ และมี อำนาจ ที่ จะ ถือ ทวพิย สุ่มบัตติ เป็น เจ้าของ มี อำนาจ ที่ จะ
รับ หรือ จะ ต้อง เสีย ความ ชอบ รรวม ได้ ทั้ง สอง อย่าง และ จะ เป็น โจทย์
หรือ จะ ต้อง เป็น จำเลย และ ให้ คน ทั้ง หาย ที่ จะ มี การ เกี่ยว ข้อง กับ บริษัท
รตราวง ไทย นี้ ตั้ง เกด และ จำว่า บริษัท นี้ อยู่ใน ข้อ บังคับ ของ ประกาศ นี้

และทำการได้เพียงที่ปรากฏในหนังสือกำหนดอำนาจ และข้อบังคับที่ได้
จดทะเบียนไว้ที่กระทรวง เกษตรพาณิชย์เท่านั้นเอง

ประกาศ มาณวันที่ ๓๐ มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๒ เป็นวันที่ ๑๒๘๒๓
ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศ กระทรวง โยธาธิการ

พแนกกรมไปรษณีย์ โทรเลข

อัตราค่าไปรษณีย์ ซึ่งมี ไปยัง เมือง ต่าง ประเทศ ตามที่ ใช้กัน มา
แต่ก่อนนั้น คิด ๒๕ ซองคิม ต่อ ๑๔ อัฐ ในบัดนี้ ได้แก้ไขอัตราใหม่
ลดลง คงคิดแต่ ๒๕ ซอง คิม ต่อ ๑๒ อัฐ ได้กำหนด ให้ใช้ตั้งแต่วันที่
ที่ ๑ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๒๓ เป็นต้น ไปแล้ว

ถ้าผู้ใด มี ปรารถนาที่จะ ทราบ ความละเอียดก็ให้ ไปถามที่ กรม
ไปรษณีย์ โทรเลข

ประกาศ มา ณวันที่ ๒๕ มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๒๓

โดย รั้วสังเสนาบดี กระทรวง โยธาธิการ

(ลงนาม) พระยาเสถียรราชอุปนายก

ปลัด ทูล ถดอง

ประกาศ พระราชทาน ที่ ดิน สำหรับ

สร้างวัด ไปรเทศน์ดี

มี พระ บรม ราชโอง การใน พระบาท ส้มเต๋จ พระปร มินทร มหาจุฬาลง
กรณ พระ จด จอมเกล้าเจ้า อยู่หัว ดำรัส เห็นเกล้าเห็นขอ กระทบ
ให้ ประกาศ ทราบ ทั่วกัน ว่า เติม พระ บาท ส้มเต๋จ พระ จอมเกล้าเจ้า อยู่หัว
08/10/2586

ได้ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ พระราชทาน ที่ดิน ตำบล หนึ่ง อยู่ ใต้ วัด ยาน
นาวาราม แก่ พวก คฤหัสถ์ สำนึกชน ฝ่าย ไพร่เทศันต์ เป็น พันแอก หนึ่ง
สำหรับ เป็น ที่ นมัสการ

ครั้น เมื่อ เดือน มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๒ กรมการ ของ บางกอก
ไพบรเทศันต์เศษ (กรมการ นี้ เป็น ผู้ แทน พวก ไพบรเทศันต์ ทั้ง หลาย ที่ได้
กล่าว มาข้าง บน นั้น) ทำ เรื่อง รวบรวม บังคมพูด พระกรุณาว่า โดยเหตุ
ที่ การ ค้ำขาย รุ่งเรือง ขึ้น แด การ นมัสการ ก็ ไม่ สังกัด โดย กระทบ เสี่ยง
จาก โรงทำงาน อันไกล เคียง แด เสี่ยง ไป มากนัก ใน แม่น้ำ แด ทั้ง ที่ อยู่ ของ
พวก ไพบรเทศันต์ ทั้ง หลาย ก็ กระจัด กระจาย กัน ที่ ตำบล นี้ จึง ไม่ สมควร
เป็นที่ สำหรับ นมัสการ คอไป ขอ พระราชทาน พระบรมราชา นุญาต ขาย ที่
ตำบล นี้ เพื่อ จะ ได้ เอาเงิน ไป สร้าง วัด ใหม่ แด ขอ พระราชทาน ที่ดิน อัน
สดวก ขึ้น ไป กว่า นั้น ใน กรุง เทพฯ อีก ตำบล หนึ่ง

ได้ทรง พระราชดำริห์ เหตุ ซึ่ง ข้าง มา ใน เรื่อง รวบรวม ด้วย พระมหากรุณา
และ ชอบด้วย แล้ว จึง มี พระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ให้ กระทรวง
นครบาล จัดหา ที่ดิน สมควร แยก ออก เป็น พันแอก หนึ่ง เพื่อ จะ พระราชทาน
ให้เป็นที่ สำหรับ นมัสการ ของ พวก ไพบรเทศันต์ กระทรวง นครบาล ได้
จัดหา ที่ดิน ตำบล หนึ่ง ใน ถนน ตำพร ยาว ด้าน เหนือ ด้าน ใต้ ด้าน ตะ ๒ เส้น
๑๐ วา กว้าง ด้าน ตะวัน ออก ด้าน ตะวัน ตก ด้าน ตะ ๒ เส้น เป็น ที่ ๑๐๐ วา
จตุรัส ทรง พระราชดำริห์ เห็น ว่า ที่ ตำบล นี้ เป็น ที่ ไป มา สดวก พัน จาก
การ กระทบ กระเทือน ต่าง ๆ สมควร จะ เป็น ที่ สำหรับ นมัสการ ได้

เมื่อ ธรรมเนียม การ ที่ กล่าว วัณ พระราช ทาน ที่ ค่า บด ใหม่ นี้ แล้ว ก็ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้ ธรรมเนียม การ ชายที่ ซึ่ง พระบาท สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทาน นั้น ได้ ส่วนเงิน ที่ได้ จาก การ ชายที่ โปรดเกล้า ฯ พระราชทาน ให้ ธรรมเนียม การ ใช้ ใน การ ก่อสร้าง ที่ สำหรับ นมัสการ ซันใน พิน ที่ ซึ่ง พระราชทาน ใน ประกาศ นี้

จึง ทรง พระราช อุทิศ ซัก พระราชนิคม ที่ ซึ่ง กล่าว มา นี้ ให้ เป็น สาธารณ ประโยชน์ แก่ ราษฎร สำนึก สน ฝ้ายโปรดเกล้า ฯ สำหรับ สร้าง โรง สวด และ ที่ต่าง ๆ อัน เนื่อง จาก การ ดำเนิน ตาม ความ ประสงค์ ยก เสีย แต่ ไม่ ให้ ใช้ เป็น ที่ ผังศพ เท่านั้น

ประกาศ มา ณ วันที่ ๗ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เป็น วันที่ ๑๒๗๓๓ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศ กระทรวงมหาดไทย

เรื่อง ให้ คง ใช้ ใบ อนุญาต ออกร การ พินัน

ใน มณฑล พายัพ ไป ตาม เดิม ล้อ่น

ด้วย ตาม ความ ใน ประ กาศ ใน เรื่อง ให้ ธรรมเนียม การ นอก เปลี่ยน ใช้ ตวง ตรา ดี ประจำ ลง ใน ระหว่าง ต้น ซัก อีก ของ ใบ อนุญาต ออกร การ พินัน สำหรับ ใช้ ใน ศก ๑๒๓ ส่ง ออก ไป ให้ ใช้ ใน หัว เมือง ต่าง ๆ ซึ่ง ได้ ลง ใน ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๒๐ แผ่นที่ ๕๒ นํ้าที่ ๘๗๖ ลง ที่ ๒๗ มีนาคม ร, ศ, ๑๒๒ นี้

บัดนี้ เห็น ว่า มณฑล พายัพ เป็น มณฑล ชั้น นอก และ ทน ทาง ที่ จะ ไป
มา เป็น การ โดด กัน ดาร กว่า มณฑล อื่น กว่า จะ ส่ง ไป อนุญาต อาก
การ พนัน ที่ ได้ ตั้ ตรา ใหม่ ขึ้น ไป ให้ คง จะ ไม่ ทน ไซ้ ใน ศก ๑๒๓ ได้ เพราะ
ฉนั้น ไป อนุญาต อาก การ พนัน ที่ จะ ไซ้ ใน มณฑล พายัพ ใน ศก ๑๒๓ นั้น
ให้ คง ไซ้ ไป อนุญาต อาก การ พนัน ไป ตาม เดิม จน กว่า จะ ได้ ประ กาศ
ให้ เปลี่ยน ไซ้ ไป อนุญาต อาก การ พนัน ใหม่ ต่อ ไป

คำดำ ว่า การ มหา ดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๔ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ลงพระนาม) ดำรง ราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวง มหา ดไทย

ประกาศ กระทรวง ว่า การ ต่าง ประเทศ

ตั้ง ตำแหน่ง ยศ บร รตาศักดิ์

มี สเตอร์ เอต เวต เฮช ลี โตร เบต

ด้วย พระ เจ้า น้อย ยา เจอ กรม หลวง เทเว วร ษ์ วั โร ประการ เสนาบดี
ว่า การ ต่าง ประเทศ วั น พระ บรม ราช โอง การ ดำ รัส เห็น อ เกด้า ๆ สั่ง ให้
ประกาศ ว่า มี สเตอร์ เอต เวต เฮช ลี โตร เบต ผู้ ที่ ได้ เป็น รอง เสนา บดี ใน
กรุง วอ ซิง ตัน และ เป็น อรรค ราช ทูต อเมริกัน แต่ ก่อน เด๋ว และ บัด นี้
ได้ มา รับ ราช การ เป็น ที่ ปลุก ษา ทัว ไป ของ วั ฐ ภา ด นั้น ทรง พระ กรุณา
โปรด เกด้า ๆ ให้ มี ตำแหน่ง ยศ บร รตาศักดิ์ อรรค ราช ทูต ผู้ มี อำนาจ เดิม
อยู่ ใน กระทรวง ว่า การ ต่าง ประเทศ

08/10/2566
ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๕ มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๒

ประกาศ กระทรวง เกษตรวชิการ

เรื่อง ที่ดิน ตำบลคลอง ซอยที่ ๑๘-๑๙-๒๐-๒๑ ได้คลอง ๖ ฉาย
ต่าง ซึ่ง จุดตั้ง ต้น แต่คลอง ๑๗ ไปทาง ทวัน ออกกับ คลอง ซอยที่ ๑๗
ด้วย คลอง ซอยที่ ๒๒-๒๓-๒๔ มี ได้คลอง วังสิต ซึ่ง จุดตั้ง ต้น แต่
คลองที่ ๑๖ ไปทาง ทวัน ออก กับ คลอง ซอยที่ ๑๖ และ คลอง ๖ ฉาย
ต่าง ด้วย

คลอง ซอยที่ ๒ มี เนื้อ คลอง วังสิต

คลอง ซอยที่ ๒๐-๒๑-๒๒ เนื้อ คลอง ๖ ฉาย บน คลองที่ ๒๒ จุด
ตั้ง ต้น แต่ คลองที่ ๑ ไปทาง ทวัน ออก จนถึง เขต ไร่ ไม้เมือง สระบุรี คลอง
ที่ ๒๑-๒๒ จุดตั้ง ต้น แต่ คลอง ๖ ไป จนถึง คลอง ๓๐

ขอแจ้ง ความ ให้ ทราบ ทัก กัน ว่า บริษัท จุด คลอง และ คุณา ฉายม ได้
ยื่น หนังสือ ต่อ กระทรวง เกษตรวชิการ ขอ รับ ตราจอง สำหรับ ที่ดิน ตำบล
คลอง ซอยที่ ๑๘-๑๙-๒๐-๒๑ มี ได้ คลอง ๖ ฉาย ต่าง ตั้ง แต่ คลอง ๑๗
ไป ทาง ทวัน ออก ตั้ง แต่ พัน เขต ที่ดิน คลอง ๖ ฉาย ต่าง และ คลอง ซอย
ที่ ๑๗ ไป จนถึง คลอง และ คลอง ซอยที่ ๒๒-๒๓-๒๔ มี ได้ คลอง วังสิต
ตั้ง แต่ คลองที่ ๑๖ ไป ทาง ทวัน ออก ตั้ง แต่ พัน เขต ที่ดิน คลอง วังสิต
คลอง ซอยที่ ๑๖ และ คลอง ๖ ฉาย ต่าง ไป จนถึง คลอง กับ คลอง ซอยที่ ๒
มี เนื้อ คลอง วังสิต ตั้ง แต่ พัน เขต ที่ดิน คลอง วังสิต ขึ้น ไป จนถึง เขต
ที่ดิน คลอง ๖ ฉาย บน กับ คลอง ซอย ๒๐-๒๑-๒๒ มี เนื้อ คลอง ๖ ฉาย

สายบน คดองที่ ๒๐ ตั้งแต่คดองที่ ๑ ไปทางควน ออกจนถึงป่าไม้
เมืองสระบุรี คดองที่ ๒๗-๒๘ ตั้งแต่คดอง ๖ ไปจนถึงคดอง ๓๐ ยื่นขึ้น
ไปทั้งสองฝั่งๆ ละ ๕๐ เส้น เพื่อจะได้จำหน่ายแก่ผู้รับซื้อต่อไป

เพราะฉะนั้นจึงได้ประกาศมาให้ทราบทั่วกันว่า ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดจะ
ร้องคัดค้านว่าที่แห่งใดซึ่งตั้งอยู่ในตำบลที่กล่าวมานี้เป็นของตน โดยมี
หลักฐานประการใดแล้ว ให้ทำเรื่อง รวบรวมยื่นต่อ กระทรวงเกษตรธิการ
ภายในกำหนด ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ลงในประกาศนี้เป็นต้นไป ถ้า
ไม่มีผู้หนึ่งผู้ใด ร้องคัดค้านประการใดภายในกำหนดนี้แล้ว จะได้
จัดการ ออกตรวจให้แก่บริษัท และบริษัทจะได้ขายตรวจลงสำหรับ
ที่นั้น ให้แก่ผู้มีชื่อต่อไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๖ มีนาคม วันพฤหัสบดี ศก ๑๒๒

(ลงนาม) เทเวศร์วงษ์วิวัฒน์
เสนาบดี กระทรวงเกษตรธิการ

ประกาศ อนุญาต เล่น การพนัน
ประเภทที่ ๓ ในเทศ กาด สง กรานต์

ด้วยตาม ความใน ข้อ ๕ แห่ง กฎเสนาบดี สำหรับ อากร การพนัน ลง
วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ร.ศ. ๑๒๑ ซึ่งมี ข้อความ อนุญาต ให้เล่น การพนัน
ตาม รายชื่อ ใน ประเภทที่ ๓ แห่ง ข้อ ๒ ในเทศ กาด ตรุก, สง กรานต์, นั้น

กรม สรรพากร ใน ขอ ประ กาศ ให้ทราบทั่วกัน ว่า ในเทศ กาด สง กรานต์
ร.ศ. ๑๒๑ นี้ กรม สรรพากร ใน อนุญาต ให้เล่น การพนัน ประเภท ที่ ๓ คือ

08/10/2566

ไฟไทย, ดิน, ดวด, สระแก, ไต้ โดยไม่ต้องเสียค่า อนุญาตตาม ความ
ในข้อ ๕ นั้น เฉพาะ ตั้งแต่ วันที่ ๓๒ เวลา ย่ำรุ่ง แล้วไป จนถึง วันที่ ๓๒ เมษายน
ร.ศ. ๑๒๓ เวลา ย่ำรุ่ง เป็นหมดเขต

ประกาศ มาแต่ กรมสรรพากร ใน ณ วันที่ ๗ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

โดยรับ ตั้ง เจ้านายที่ กระทรวง นครบาล

(ตงนาม) พระวิษณุากร โภคต เจ้ากรมสรรพากร ใน

ประกาศให้ ที่ ตำบล โคน โพนหัก เป็น ที่ สำหรับ
เลี้ยง และ ผสม โค

ด้วย มี พระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้าฯ ตั้งว่า ไต้ทรงทราบ
ฝ่าตอง ขลุ้ พระบาทว่า ที่ทุ่งตำบลโคกโพนหัก แขวงเมืองราชบุรี เดิม
เป็นที่ว่างเปล่า ราษฎร ได้เอาโครายเลี้ยงโค ครั้นต่อมามีราษฎรต่างมา
ตั้งภูมิตำเนา หักร้างทำไร่ นา ในแถวทุ่งนาโคกโพนหักมากขึ้น และ
ราษฎรที่ได้มาตั้งทำไร่ นาด้านนั้น ได้ถางที่ทำไร่ นา รุกเข้าไป ในเขต
ท้องที่เลี้ยงโค จนเขตเลี้ยงโคคับแคบไม่พอ โคนจะเอาโคราย เป็นเหตุ
ให้เกิดวิวาท ในระหว่าง พวกเลี้ยงโค และ พวกทำนา อยู่เสมอ จึงทรง
พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพนักงาน ออกไป ตรวจทำแผนที่ บั๊กหลัก
หมายเขตที่ แบ่งที่ตำบลโคกโพนหัก ไว้เป็นที่สำหรับ ราษฎร เอาโคราย
เลี้ยง และ ผสมโค ส่วนหนึ่งต่างหาก เพื่อมิให้ ผู้ใดทำไร่ นาดวงเตย
เข้าไป และให้ ถือว่าที่ๆได้ บั๊ก บั้น ไว้สำหรับเลี้ยง และ ผสม โค แห่งนี้
เป็นที่หวงสำหรับให้ ราษฎร เอาโครายเลี้ยง ผสมโค ตั้งแต่วันที่ ไต้

ประกาศนี้ต่อไป และห้ามไม่ให้ผู้หนึ่งผู้ใด ทำนาบุกเบิกเข้าไปใน ที่
 เที่ยงโคเปน อัน ซาด ถ้าผู้หนึ่งผู้ใด ทำ นาบุก เบิก เหลื่อม เข้า ไป ใน ที่
 เที่ยง โค ภายใน หลั ก เซต ร ที่ เจ้า พน กงาน ได้ บั ก หมาย ไว้ แล้ ว ก็ ตี หรือ ทำ
 ให้ หลั ก เซต ร เบน อัน ตรา ย หรือ วิป ลาศ์ ไป ประการ ไต ๆ ก็ ตี ผู้ หนึ่ง ต้อง
 มี โทษ ปรับ เบน เงิน ครั้ง หนึ่ง ไม่ เกิน กว่า ๒๐๐ บาท หรือ จำ คุก ครั้ง หนึ่ง
 ไม่ เกิน กว่า ๕ เดือน หรือ ทั้ง ปรับ และ จำ ด้วย ทั้ง ๒ สถาน และ จะ ต้อง
 ใช้ ค่า เสีย หาย ใน การ ที่ จะ ต้อง บั ก หมาย หลั ก ให้ ดี ขย่ าง เติ ม ด้วย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๑ เมษายน วัน ฤกษ์ โกลี น ท ร ศก ๑๒๓

เป็น วันที่ ๑๒๘๔๕ ใน รัชกาล บั ต ย บั น ษั

ประกาศ แก่ ไช

พระ ราช บั ต ย ญัต ต์ ศัก ตินา ขั ราช การ กรม ทหาร เรือ

วัน ฤกษ์ โกลี น ท ร ศก ๑๒๓

มี พระ บรม ราช โองการ ใน พระบาท สมเด็จ พระ ปรมิ น ทร มหา จุ ฟ่าง งด ร์
 พระ จุ ด จอม เกด้า เจ้า อยู่ หัว ดำ รัด เหนือ เกด้า ฯ ตั้ง ว่า ตาม ที่ ได้ ทรง พระ
 กรุณา โปรต เกด้า ฯ ให้ ตรา พระ ราช บั ต ย ญัต ต์ ศัก ตินา ขั ราช การ กรม ทหาร
 เรือ ขึ้น ไว้ เมื่อ วันที่ ๑๘ เมษายน วัน ฤกษ์ โกลี น ท ร ศก ๑๒๓ เป็น การ แก่ ไช
 พระ ราช บั ต ย ญัต ต์ เก่า นั้น บั ต ษั น ษั ท ราช การ ใน กรม ทหาร เรือ เดี ย น
 แปลง ไป อื่ ก บ้าง ทรง พระ ราช ดำ ริ ห้ เห็น สม คว ร จะ แก่ ไช ศัก ตินา ขั ราช การ
 ใน กรม ทหาร เรือ ให้ เป็น ระเบียบ ตาม กาด ด้ ม ย จั ง ทรง พระ กรุณา

โปรดเกล้าฯ ให้เพิ่มศักดิ์นาตำแหน่ง นายเรือตรี ผู้ช่วย ขึ้น ให้เป็น ๒๐๐ และ
ให้ลดศักดิ์นาตำแหน่ง พันจ่าเอก ลง คง แต่ ๕๕๐ นอกนี้ ให้คงตาม พระราช
บัญญัติเดิมทุกประการ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๗ เมษายน วันโกสินทร ศก ๑๒๓ เป็น วันที่
๑๒๘๕๑ ในรัชกาล บัณฑิต

ประกาศให้ ใช้พระราชบัญญัติ
รักษาคลอง วทัน โกลสินทร ศก ๑๒๑
สำหรับคลองตำเนิน สดวก

เจ้าพระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ เสนาบดี กระทรวง เกษตรการ ธิการ
รับ พระบรมราชโองการ ให้เกล้าฯ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
ประกาศ ให้ทราบทั่วกัน ว่า คลอง ตำเนิน สดวก ซึ่งเป็น คลอง สำคัญ
สำหรับการ เพาะปลูก และ การ ไป มาค้าขาย อยู่ คลอง หนึ่ง มา บัด นี้ ต้น
เงิน เสีย มาก เป็น ความลำบาก แก่ราษฎร ผู้มีกิจ ไป มาค้าขาย ใน ตำบล
นั้น มา ช้านาน แล้ว บัดนี้ ได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ กระทรวง
เกษตรการ ธิการ จัด ช่อม ชื้นใหม่ เพื่อให้ เป็น การ เจริญ แก่ การ เพาะ ปลูก
และ เป็น ความ สดวก แก่ การ ไป มาค้าขาย ของ มหาชน ต่อไป เวลา นี้
เจ้าพนักงาน ได้ ลง มือ ทำ การ ช่อม อยู่ แล้ว สมควร จะรักษา คลอง นี้ ได้
ให้ ถาวร ด้วย ๒๕๖๖ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ใช้พระราช บัญญัติ

รักษาคลอง วัดนโกสินทร ศก ๑๒๑ สำหรับ คดองตำเนิน ด้ดวก ตั้งแต่วันที่ ๓๐ เมษายน วัดนโกสินทร ศก ๑๒๓ เป็นต้นไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๓ เมษายน วัดนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ลงนาม) เทเวศร์วงษ์ วิวัฒน์

เสนาบดี กระทรวง เกษตรราชการ

ประกาศ ตั้ง ผู้ช่วย ข้าหลวง เกษตร

จัดการ ที่ดิน ใน หน้า ที่ตุลา การ

ด้วย ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้หม่อม หลวง ส่ำ ออง เป็นผู้ช่วย ข้า หลวง เกษตร จัด การ ที่ ดิน ใน หน้า ที่ ตุลา การ ตาม ความ โฆษณา ประกาศ เพิ่ม เต็ม ประกาศ ออก โฉนด ที่ ดิน ด้วย ตำแหน่ง ผู้ช่วย ข้า หลวง เกษตร จัด การ ที่ ดิน ใน หน้า ที่ ตุลา การ ตั้ง วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ วัดนโกสินทร ศก ๑๒๓ ตั้ง แต่ บัด นี้ ลับ ไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๕ เมษายน วัดนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ลงนาม) เทเวศร์วงษ์ วิวัฒน์

เสนาบดี กระทรวง เกษตรราชการ

กฎเสนา บดี กระทรวง เกษตรราชการ

ว่า ด้วย เปลี่ยน แปลง อัตราค่า ธรรมเนียม เรือ เดิน

ไป มา ใน คลอง ภาษี เจริญ

เจ้าพระยา เทเวศร์วงษ์ วิวัฒน์

เสนาบดี กระทรวง เกษตรราชการ

ขอ ประกาศ ให้ทราบทั่วกันว่า ตามที่ได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ
 พระราชทาน พระบรมราชา นุญาต ให้กระทรวง เกษตรฯ ชีการ ออก กฏ
 ประกอบ พระราชบัญญัติ รักษา คลอง ใน ส่วน คลองภาษี เจริญ ซึ่ง ตั้ง
 วันที่ ๕ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ ความแจ้ง อยู่แล้ว นั้น บัดนี้
 ทรง พระราชดำริเห็นว่า อัตรา ค่า ชกรรม เนียม ที่ได้เก็บแก่เรือ ที่อนุญาตให้
 เข้ามา เดิน ใน ลำ คลอง ภาษี เจริญ นั้น ยังหนักแก่เรือ ขนาดย่อม อยู่ เพราะ
 เรือ ขนาดย่อม ๆ ไม่สู้ จะทำอิน ทรายแก่ ลำ คลอง มากนัก โดยทรง พระ
 มหากรุณา แก่ไพร่ฟ้า ข้าแผ่นดิน จึงทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระ
 ราชทาน พระบรมราชา นุญาต ให้เสนาบดี กระทรวง เกษตรฯ ชีการ ออก กฏ
 ดัดอัตราค่า ชกรรม เนียม ดังนี้

๑ ในตอนที่ ๒ ของ กฏเดิม มีว่า เรือใช้ ส้อย หรือสำหรับ บ้าน ทุก
 ซึ่ง มีขนาดยาว ตั้งแต่ ๓ วาขึ้นไป (ให้เก็บ) วาตะ ๑๒ อัฐ นั้น ให้
 เพิ่มเติมว่า แต่ลำ เรือ นั้น ปาก กว้าง เพียง ๓ ศอก ลง มา ให้เก็บค่า ชกรรม
 เนียมแต่ วาตะ ๘ อัฐ คือ เรือ นั้น ปาก กว้าง เกิน ๓ ศอก ขึ้น ไป จึง คง เก็บ วา
 ตะ ๑๒ อัฐ ตาม อัตราเดิม

๒ อนึ่ง เรือ ลำ บั้น แฉว เดียว ซึ่ง เป็น เรือจ้าง สำหรับ รับคน โดยลำ นั้น
 ให้เก็บ วาตะ ๘ อัฐ ข้อ ความอื่น นอก นี้ ให้ คง เป็น ไป ตาม กฏ ข้อ
 บังคับ เดิม

กฏ นี้ ให้ ใช้ ได้ตั้งแต่วันที่ ๑๖ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓
 เป็นต้นไป

กฏ ให้ ไว้วันที่ ๑๕ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓
 (ตงนาม) เทเวศร์วงษ์ วัฒนรัตน์
 เสนาบดี กระทรวง เกษตรฯ ชีการ

ประกาศ กำหนดเงิน ค่า บำเหน็จ แก่ผู้ ล่วง

พระ ราช บัญญัติ การ สรรพากร

ด้วย รับ ตั้ง ใน พระ เจ้า น้อย ยา เซอ กรม หลวง นเรศวร ฤทธิ
 เสนา บดี กระทรวง นคร บาท ให้ ประกาศ ให้ ทราบ ทั้ง กัน ว่า ตาม ความ
 ใน ประกาศ กระ แล พระ บรม ราช โอง การ ลง วันที่ ๑๒ มิถุนายน รัตน โกสินทร
 ศก ๑๒๑ ว่า ด้วย เงิน หลวง ที่ ต้อง ออก ไป เป็น ค่า บำเหน็จ แก่ ผู้ จับ ผู้ ล่วง ต่อ
 พระ ราช บัญญัติ สรรพากร ค่า ด มี อำนาจ ที่ จะ ตัด ลิน ให้ ผู้ ล่วง ต่อ พระ ราช
 บัญญัติ เสีย อี ก โสด หนึ่ง ต่าง จาก เงิน ค่า รับ นั้น

- ถ้า ผู้ หนึ่ง ผู้ โด นำ จับ ผู้ ล่วง ต่อ (๑) พระ ราช บัญญัติ ราช โส กร
 ร, ศ, ๑๑๓ (๒) พระ ราช บัญญัติ ตัก ษณ ฆ่า โค กระ บือ และ ด้ กร ตาม
 หัว เมือง ร, ศ, ๑๑๘ (๓) พระ ราช บัญญัติ อากร มโห รส พ, ศ, ๑๑๑
 ให้ กรม สรรพากร ใน กำหนด เงิน ค่า บำเหน็จ ไม่ เกิน กว่า ๒ ใน ส่วน ๓ ของ
 เงิน พิ นัย ที่ ค่า ด ได้ พิ พาก ษา รับ และ เรียก เงิน ค่า บำเหน็จ แก่ ผู้ ล่วง ละ เมิต
 ตาม ความ ใน ประกาศ นั้น

ประกาศ มาณ วันที่ ๒ พฤษภาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๒๓

(ลงนาม) พระ ราช ฎา กร โส คต เจ้า กรม สรรพากร ใน

ประกาศ จิต การ บ้าง กัน กา พิ ไร ค

มี พระ บรม ราช โอง การ ใน พระ บาท ดม เต็ จ พระ ปรมิ นทร มหา จุ พ้า
 ลง กร ณั พระ จุ ตจอม เกต ้า เจ้า อยู่ หัว ดำ รัส เหนือ เกต ้า ๑ ทรง พระ กรุณา
 โปรด เกต ้า ๑ ให้ ประกาศ ให้ ทราบ ทั้ง กัน ว่า

ด้วย มัดนี้ ใช้กาฬโรคได้เกิดขึ้นแล้วในเมือง ชื่อง เมือง ชั่วเถาและเมืองอื่น ๆ จึง มี พระราช ประสงค์ ที่จะ จัด การ บัง กันไม่ให้ โรคเช่น นั้นแพร่ หตาย ตาม มาถึง พระราช อาณาจักร นี้ ได้

จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรา พระราชบัญญัติ ประกาศ ให้ทราบทั่วกัน ดังนี้

ข้อ ๑ ให้จัดเกาะไม้เบนที่สำหรับ ทำการ ต้าน บัง กันโรค ภัยอันตราย และเป็น ที่ ทำการ ตรวจ โรคตาม ข้อ บัง คับ ใน พระราช บัญญัติ นี้

ข้อ ๒ เรือดำหนึ่งดำโต ซึ่ง ออกจาก เมือง ชื่อง กง หรือ เมือง ชั่วเถา มาถึง หน้า น่าน้ำ สยาม ใน วัน ฤๅไน ภาย หลังวัน ที่ ได้ ประกาศ พระราช บัญญัติ นี้ ต้อง แวะจอด ที่ เกาะ ไม้ ก่อน ที่ จะ ได้ รับ ใบ อนุญาต ของ ตำน บัง กัน โรค ภัยอันตราย ให้เลย เข้า มา ได้ นั้น ต้อง รอ พัก อยู่กว่า จะครบ กำหนดเวลา ๘ วัน เต็ม นับ ตั้ง แต่ วัน ที่ ได้ ออก มา จาก ท่า หรือ จนกว่า เจ้าพนักงาน แพทย์ จะ อนุญาต ให้ เข้า มา

ข้อ ๓ เรือดำหนึ่งดำโต ที่ ออกจาก เมือง ท่า ไต ๆ ใน ประเทศ จีน นอก จาก เมือง ชั่วเถา มาถึง หน้า น่าน้ำ สยาม ใน วัน ฤๅไน ภาย หลังวัน ที่ ได้ ประกาศ พระราช บัญญัติ นี้ ต้อง แวะจอด ที่ เกาะ ไม้ และ ต้อง รอ พัก อยู่ ที่ นั้น จน ถึง เวลา ที่ เจ้าพนักงาน แพทย์ จะ ได้ ขึ้น ไป ตรวจ บน เรือ และ ออก ใบ อนุญาต ของ ตำน บัง กัน โรค ภัยอันตราย ให้เลย เข้า มา ได้

ข้อ ๔ เรือดำหนึ่งดำโต มาจาก เมือง ชื่อง กง หรือ มาจาก เมือง ท่า ไต ๆ ใน ประเทศ จีน เมื่อ ถึง หน้า น่าน้ำ สยาม ตั้งแต่ เวลา พระอาทิตย์ขึ้น จน พระอาทิตย์ตก ต้อง ชัก ชง ตาม ขนมน้ำหนัก เรือ ที่ ต้อง ตรวจ โรค

08/10/2566

หรือ ชง เหลือง ที่ เสา หน้า และ ตั้ง แต่ เวลา พระ อาทิตย์ ตก จน พระ อาทิตย์
ขึ้น ต้อง ชัก โคมแดง ที่ เสา หน้า และ ตั้ง แดง ถึง สำคัญ อัน นี้ ตลอด ไป
จนกว่า จะ ได้ รับ ใบ อนุญาต ของ ท่าน บ้อง กัน ภาพโรค ภัยอันตราย

และ ที่ ท่าน ทำ การ ตรวจ โรค ก็ จะ ได้ ชัก ชง และ โคม แดง ถึง สำคัญ
เช่นเดียวกัน ตลอด ใน เวลา ที่ ใช้ พระราช บัญญัติ นี้ อยู่

ข้อ ๕ ห้ามไม่ให้บุคคลผู้ใดนอกจากพนักงานแพทย์ ฤาผู้ช่วย
ของเจ้าพนักงานแพทย์นั้น ทำการไปมาติดต่อจากเรือดำโตๆ ซึ่ง
มาจากเมืองชองกง ฤาจากเมืองท่าใดๆ ในประเทศจีน ไปยังฝั่ง
ฤาจากฝั่งไปยังเรือดำนั้น ฤาจากเรือดำนั้นไปยังเรือดำอื่นๆ ฤาจาก
เรือดำอื่นๆ ไปยังเรือดำนั้น ก่อนเรือดำนั้นได้รับใบอนุญาตของท่าน
บ้องกันโรคภัยอันตรายให้เลยเข้ามาได้นั้นเป็นอันขาด

ข้อ ๖ ผู้เป็นนายเรือ ฤาคนผู้ใด ซึ่งเป็นผู้บังคับการในเรือ
ดำหนึ่งดำโต ที่ต้องจอดพักอยู่ตามกำหนดไว้ก่อน บ้องกันโรคภัยอันตรายนั้น
ต้องแจ้งกิจการด้วยส่วนเรือ และ ส่วน เวลา ที่ได้เดินเรือ มาตามทาง
และ ส่วน การ มี ใช้ เจ็บ ฤา ไม่มี อย่างไร ใน บรรดา ตูเรือ และ คนโดยสาร
และ ทั้ง เหตุการ อื่นๆ แก่ เจ้าพนักงานแพทย์ ตามที่ พนักงาน ผู้ นั้น จะ ต้อง
การ และ ถ้าตอบคำถามต่างๆ ที่ เจ้าพนักงานแพทย์จะถามนั้น โดย
ความจริง และ โดยถ้วนถี่ และ ถ้า เจ้าพนักงานแพทย์ จะ ต้อง การ ให้ จัด
เรือ และ เครื่องใช้ อัน สมควร สำหรับส่งคนโดยสาร และ คนดูเรือ ขึ้น
บกที่ ท่าน บ้องกันโรคภัยอันตรายนั้น ก็ ต้อง จัด ให้ และ ทั้ง ต้อง ช่วย



เจ้าพนักงาน แพทย์ ตามสมควร ในทางอื่น ๆ ทั่วไป เพื่อให้เจ้าพนักงาน
ผู้นั้น ได้จัดการ ออกใบ อนุญาต ของ ตำน บ้อง กันโรค ภัยอันตราย สำหรับ
เรือลำนั้นด้วย

ข้อ ๗ เจ้าพนักงาน แพทย์ มีอำนาจ ที่จะขึ้นไป บนเรือ ที่ มา ถึง น่าน
น้ำ ยามใด ๆ ก็ตาม และ ตรวจ บรรดาคน ที่ อยู่ใน เรือ นั้น ได้ทั่ว หน้า และ
ถ้าเห็น สมควร จะเรียก ตรวจใบ สำคัญ แจ่ง ด้วยการ ใช้ แจ่ง สำหรับ เรือ
หนึ่งลี้ขอ แจ่ง จำนวน คน อพยพ ฤา หนึ่งลี้ขอ อื่น ๆ ซึ่ง เจ้าพนักงาน แพทย์ จะ
ต้อง การ ตรวจ เพื่อให้จัดการ ออก ใบ อนุญาต ของ ตำน บ้อง กันโรค
ภัยอันตราย นั้น ด้วย ก็ได้ และ เจ้าพนักงาน แพทย์ จะต้อง ทำ การ โดยทาง ที่
ถูกต้อง ด้วย กฎหมาย ความ ที่ เห็น สมควร ต้องทำ เพื่อให้รู้ ได้ว่า ความ
สะอาด เรียบร้อย ในเรือ และ ใน บรรดาคน ในเรือ นั้น ๆ มี อยู่ เป็น อย่างไร

ข้อ ๘ ห้ามไม่ให้เจ้าพนักงาน สุด การ ซึ่ง ทำ การ ใน หน้า ที่ อยู่
เกาะ ลี้ซิง ฤา เมือง สมุทรปราการ อนุญาต ให้เรือ ลำ หนึ่ง ลำใด ที่ มา จาก
เมือง ช่องกง ฤา จาก เมือง ทำใด ๆ ใน ประเทศ จีน ที่ ไม่ได้ แจ่ง ใบ อนุญาต
บอก ความ บริสุทธิ์ จาก โรค อัน ที่ ควร จะ ได้ รับ จาก เกาะ ฝูนั้น ถ้าได้
ถ่าน สีน ค้า ที่ เกาะ ลี้ซิง ฤา ถ่าน เคย เข้า มา กรุง เทพ ฯ เป็น อัน ชาติ แต่
บรรดา เรือ ที่ จะ ได้ แจ่ง ใบ อนุญาต เช่น นั้น ให้ ตรวจ ดู แล้ว จึง จะ ยอม
ให้ ถ้าได้ ถ่าน สีน ค้า ที่ เกาะ ลี้ซิง และ เคย เข้า มา ยัง กรุง เทพ ฯ ฤา คำบด
อื่น ๆ ได้ ไม่ ต้อง มี การ ตรวจ อีก

ข้อ ๐๘/๑๐/๒๕๖๑ เจ้าพนักงาน แพทย์ มี อำนาจ ตาม พระราช บัญญัติ นี้ จัด

การ ตาม ที่ จะ เห็น สัม ควร ใน บรรดา เรือ ฤ กน ทั้ง หาย อัน มี โรค ติด
มา นั้น เพื่อ บัง กัน ไม่ ให้ โรค แพร่ หาย ได้ ต่อ ไป

ข้อ ๓๐ ผู้ ไต ที่ กระทำ ความ ตระ เม็ด ฤ ชั่ว ย ฤ กระทำ ความ ตระ เม็ด
อย่าง หนึ่ง อย่าง ไต ต่อ พระ ราช บัญ ญัติ นี้ และ ทั้ง ผู้ เป็น นาย เรือ ฤ กน กับ
ฤ ผู้ ทุ ไต ซึ่ง มี อำนาจ บัง คับ การ ของ เรือ โห ฤ ฤ เรือ เด็ก จำ ไต ๆ
ที่ ได้ มี ความ ตระ เม็ด นั้น เกิด ขึ้น กั ต ฤ เป็น เรือ ที่ ได้ ใช้ อย่าง หนึ่ง
อย่าง ไต ใน การ อัน เปน ความ ตระ เม็ด นั้น กั ต ผู้ นั้น ๆ จะ ต้อง ค้าง
คน มี โทษ ปรับ เปน เงิน ไม่ เกิน ๒๐๐๐ บาท หรือ โทษ จำ ซึ่ง ไม่ เกิน กำหนด
เวลา ๖ เดือน หรือ ต้อง รับ โทษ ทั้ง สอง ด้ ถาน นั้น

ข้อ ๓๑ บรรดา เงิน ค่า ใช้ จ่าย อัน มี ขึ้น ที่ รัฐบาล ได้ ออก ไป เท่า ไต
ใน การ รักษา ด้ ยง ต คน ที่ ได้ เอา ขึ้น จาก เรือ ไป พัก อยู่ ที่ ด่าน บัง กัน โรค
ภยัน ตราย ที่ เกาะ ฝั น นั้น ผู้ ที่ เปน เอเยนต์ ของ เรือ จำ นั้น ต้อง ใช้ เงิน ให้
แก่ รัฐบาล ทั้ง ด้ ยง

ข้อ ๓๒ พระ ราช บัญ ญัติ นี้ ให้ ด้ ถาน บั ตี ภั ทรวง นคร บาด เปน
เจ้า หน้า ทจ ต การ พว ม ด้ ยง ความ ชั่ว ย หุน ของ กรม ทหาร เรือ ให้
เปน อัน ใช้ ได้ ตตลอด ทุก ประการ

ข้อ ๓๓ ประ กาศ พระ ราช บัญ ญัติ ลง วันที่ ๒๙ สิงหาคม รัตน โกสิน ท
ศ ก ๑๒๒๒ นั้น ให้ ยก ด้ ยง

ประกาศ มา ณ วัน ศุ ก ร ที่ ๒๐ พฤษภาคม รัตน โกสิน ท ศ ก ๑๒๓๓
เป น วันที่ ๑๒๙๗๕ ใน รัช ทา ต บั ต ย บั น นั้น

กฎเสนาบดี กระทรวง เกษตรราชการ

เป็น ข้อ บังคับ สำหรับ คตอง ดำเนิน ด้วดก

เจ้า พระยาเทเวศร์ วงษ์วิวัฒน์เสนาบดี กระทรวง เกษตรราชการ . รับ พระบรมราชโองการ ไล่ เกด้า ๆ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศแก่ มหาชนให้ทราบทั่ว กันว่า คตองดำเนิน ด้วดก ซึ่ง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ กระทรวง เกษตรราชการ ชูด ซ่อม ใหม่นั้น บัดนี้ กระทรวง เกษตรราชการ ได้ ชูด ซ่อม เสร็จ แล้ว กำหนด จะ เปิด ให้ มหาชน เดิน ใน คตอง นั้น ตั้งแต่วันที่ ๓๘ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เป็น ต้นไป

อนึ่ง ทรง พระดำริหว่า เมื่อได้ จัด การ ซ่อม เสร็จ แล้ว ดังนี้ ถ้า ทังได้ ไม่มีการ รักษา ก็ จะ กดบ ดัน เชนไปอีก เพราะ ฉนั้น จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ กระทรวง เกษตรราชการ เป็น เจ้า หน้า ที่ จัด การ รักษา และ ซ่อม คตอง นี้ ได้ ให้ เรียบร้อย เพื่อ ให้ มหาชน ไป มา ได้ โดย ด้วดก เสมอไป และ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้ เสนาบดี กระทรวง เกษตรราชการ ออก กฎ ข้อ บังคับ ได้ ดัง ต่อ ไป นี้

ข้อ ๑ เขตร์ คตอง ดำเนิน ด้วดก ที่ อยู่ใน พระราช บัญญัติ และ กฎ ข้อ บังคับ นี้ และ ที่ จะ มี ต่อ ไป นั้น กำหนด ภายใน ที่ พัก เจ้าพนักงาน รักษา คตอง เข้ามา

ข้อ ๒ ให้ ยก เว้น ที่ ริม คตอง ดำเนิน ด้วดก ได้ เป็น ถนน หลวง สำหรับ เป็น ทางโยง ฝั่งละ ๖ ศอก ทัง ๒ ฝั่ง

ข้อ ๓ ห้ามมิให้ ผู้หนึ่ง ผู้ใด ปลุก สร้าง สิ่งใด ๆ ลง ใน เขตร์ ถนน
 หาดวง เว้น ไว้ แต่ จะ ทำ สะพาน ทำ น้ำ ที่ ไม่มี หาดงคา และ ไม่ ยื่น พันคตั้ง
 ออก มา เกิน ๓ ศอก แต่ ถ้า เจ้า พนักงาน รักษา คดอง เห็น ว่า จะ เป็น ที่ กีด
 ขวาง แก่ การ เดิน เรือ หรือ จะ เป็น อัน ตราย แก่ ผัง คดอง ด้วย ประการ ไต ๆ
 จะ บังคับ ให้ รื้อ ถอน เสีย ก็ ได้ ผู้ ปลุก สร้าง ต้อง ทำ ตาม ถ้า ผู้ ปลุก
 สร้าง ผู้ใด ไม่ ทำ ตาม บังคับ ของ เจ้า พนักงาน ผู้ นั้น มี ความ ผิด ให้ ปรับ
 ไม่ เกิน ๕๐ บาท หรือ จำคุก ไม่ เกิน เดือน หนึ่ง หรือ ทั้ง ปรับ และ จำ ด้วย
 ส่วน สิ่ง ของ ที่ ปลุก สร้าง อยู่ นั้น ให้ เจ้า พนักงาน รื้อ ถอน เสีย และ ทำ ที่ ดิน
 ให้ เรียบ ร้อย อย่าง เดิม ค่า ที่ ต้อง ใช้ จ่าย ไป ใน การ ที่ รื้อ ถอน นั้น เท่า ไ้
 ให้ เจ้า ของ ผู้ ปลุก สร้าง ใช้ จง เต็ม ด้วย

ข้อ ๔ ถ้า ผู้หนึ่ง ผู้ใด จะ ทำ สะพาน ข้าม คดอง กัด หรือ จะ ทำ สะพาน
 ทำ น้ำ นอก จาก ที่ ได้ อนุญาต ไว้ แล้ว กัด หรือ จะ ปลุก สร้าง สิ่งใด ๆ ลง
 ใน เขตร์ ถนน หาดวง กัด ให้ มา ขอ อนุญาต ต่อ เจ้า พนักงาน รักษา คดอง
 ก่อน และ เมื่อ เสนา บัดี้ กระทรวง เกษตรา ธิการ เห็น เป็น การ สมควร
 และ อนุญาต แล้ว จึง ทำ ให้ ถ้า ผู้หนึ่ง ผู้ใด ชัน ทำ ไป โดย ไม่ได้ รับ อนุญาต
 ก่อน แล้ว ผู้ นั้น มี ความ ผิด ให้ ปรับ เป็น เงิน ไม่ เกิน ๕๐ บาท หรือ จำคุก
 ไม่ เกิน เดือน หนึ่ง หรือ ทั้ง ปรับ และ จำ ด้วย แล้ว ให้ รื้อ ถอน สิ่ง ที่ ปลุก
 สร้าง ไว้ นั้น ไป เสีย และ ให้ กระทำ ที่ นั้น ให้ เรียบ ร้อย อย่าง เดิม ด้วย
 ถ้า และ ผู้ นั้น ไม่ รื้อ ถอน สิ่ง ที่ ตน ปลุก สร้าง ไว้ นั้น ก็ ให้ เจ้า พนักงาน จัด

การ รื้อถอน และ กระทำ พิน ที่ ให้ เรียบ ร้อย แล้ว คิด เอา ค่า ใช้ จ่าย แก่ ผู้
ปลูก สร้าง ไว้ นั้น เหมือน ใน ข้อ ๓

ข้อ ๕ ให้ เจ้าพนักงาน วิชา คดอง มี อำนาจ ที่ จะ อนุญาต ให้ เรือ
ดำหนึ่ง ลำ ได เดิน ใน คดอง ดำเนิน สดวก หรือ ไม่อนุญาต เมื่อใดก็ได้

ข้อ ๖ บรรดา เรือ ที่ จะ เดิน ใน คดอง ดำเนิน สดวก นี้ ให้ เดิน ทาง
ฝั่ง ขวามือ ของ คน ทุก เมื่อ

ข้อ ๗ ห้าม มิ ให้ จอด เรือ กดง คดอง และ จอด ขวางดำ และ ห้าม
มิ ให้ เรือ ใหญ่ ที่มี ขนาด ปาก กว้าง ตั้งแต่ ๕ ค็อกขึ้นไป จอด ช้อนดำ กัน
ถ้า ผู้ใด ทำผิด ต่อ ข้อนี้ ให้ ปรับ ผู้ นั้น เป็น เงิน ไม่เกิน ๒๐ บาท หรือ จำคุก
ไม่เกิน เดือน หนึ่ง หรือ ทั้ง ปรับ และ จำ ด้วย

ข้อ ๘ บรรดา เรือ กดไฟ ที่ จะ เดิน ใน ดำ คดอง ดำเนิน สดวก นี้ ห้าม
มิ ให้ เดิน เร็ว เกิน กว่า ชั่วโมง ละ ๒๐๐ เส้น ถ้า เรือ กดไฟ ดำ ได เดิน แรง
เกิน กำหนด จน เรือ แพ หรือ สิ่ง ใด ๆ ใน ดำ คดอง ดำเนิน สดวก เป็น อัน ตราย
เสียหาย ไป ด้วย ก่าดัง เรือ กดไฟ นั้น เจ้า ของ เรือ กดไฟ ดำ นั้น ต้อง เสีย
ค่า ใช้ ทุน หมุน ทุน ให้ แก่ ผู้ ที่ ต้อง อัน ตราย เสีย หาย นั้น ตาม แต่ ค่า จะ
พิจารณา เห็น สมควร

ข้อ ๙ ให้ เจ้า พนักงาน วิชา คดอง เก็บ ค่า ธรรมเนียม แก่ เรือ ที่
อนุญาต ให้ เข้า มา ใน ดำ คดอง ดำเนิน สดวก ตาม อัตรา ดัง ต่อไปนี้

๑ เรือ กดไฟ วาดะ ๓๒ อัฐิ วัด ตั้งแต่ สุด หัว เรือ ครวง มา จน สุด ท้าย

ถ้า มี เสือ ดำ กวาว ให้ คิด เป็น วา หนึ่ง

๒ เรือใช้สอยหรือเรือดำหรือบรรทุกทุกชนิดที่มีขนาดยาวตั้งแต่ ๓ วาขึ้นไป และปากกว้างเพียง ๓ ศอกลงมา ให้เก็บค่าธรรมเนียมวา

ละ ๘ อัฐ ถ้าเรือนั้นปากกว้างเกิน ๓ ศอกขึ้นไป ให้เก็บวาละ ๑๒ อัฐ

๓ เรือขนาดเล็กซึ่งมีขนาดยาวต่ำกว่า ๓ วา ลงมา อย่างหนึ่ง หรือเรือดำปืนแจวเดี่ยวซึ่งเป็นเรือจ้างสำหรับรับคนโดยสารอย่างหนึ่ง ให้เก็บค่าธรรมเนียมวาละ ๘ อัฐ

วิธีวัดต้นให้วัดตั้งแต่ศูนย์กลางเรือช้อมมาตามกราบจนถึงศูนย์กลางเรือเสื่อต่ำกว่าวาให้คิดเป็นวาหนึ่ง

ข้อ ๓๐ บรรดาเรือขนาดเล็กตั้งแต่ขนาดเรือดำปืนพายหน้าสามก่องลงมาอย่างหนึ่ง เรือพระสงฆ์ซึ่งเจ้าของท่านมีกิจธุระไปมาในเรือนั้นด้วยอย่างหนึ่ง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ยกค่าธรรมเนียมพระราชทานไม่ต้องเสีย

กฎให้ไว้ณวันที่ ๑๘ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

กฎกระทรวงเกษตราธิการ

สำหรับเจ้าพนักงานรักษาคดของดำเนินสัตว์

เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ กฎให้ไว้แก่เจ้าพนักงานผู้รักษาคดของดำเนินสัตว์

ข้อ ๑ ให้มีสมุดบาณชีรายวันสำหรับจดเรือเข้าเล่มหนึ่งเรือออกเล่มหนึ่ง และให้คอยจดอยู่ให้เสมออย่าให้ขาดได้

ข้อ ๒ บรรดาเรือที่เจ้าพนักงานอนุญาตให้เข้าไปในคดของดำเนิน

08/10/256๕

สตวก นั้น ถ้า เป็น เรือ ที่ จะ ต้อง เสีย ค่า ขนรับ เนียม ตาม อัตรา อย่างใด ให้ เรียก เงิน และ ออก ค่า ตาม อัตรา อย่าง นั้น ให้ ทุก ลำ ถ้า เป็น เรือ กดไฟ ให้ จด เวลา ลง ที่ ตัว นั้น ด้วย

ข้อ ๓ ถ้า เจ้า ของ เรือ ยินยอม เพื่ มี ให้ ต้อง จด เรือ ทุก คราว เมื่อ วัด ครั้ง แรก แล้ว ก็ ให้ เจ้า พนักงาน ตี ตรา เครื่อง หมายถึง ขนาด เรือ นั้น ไว้ ที่ เรือ เรือ ที่มี ตรา เครื่อง หมายถึง แล้ว นี้ ไม่ ต้อง วัด ออก ให้ เก็บ ค่า ขนรับ เนียม ตาม ขนาด ที่ ตี ตรา เครื่อง หมายถึง ไว้ นั้น

ข้อ ๔ บรรดา เรือ ที่ จะ ออก จาก ศตอง ดำเนิน สตวก นั้น ถ้า เป็น เรือ ที่ ได้ รับ ค่า มา จาก ที่ พัก ช่าง หนึ่ง ให้ เจ้า พนักงาน เรียก ตัว ตัว มา เก็บ ไว้ และ เรือ ที่ ไม่มี ตัว นั้น ก็ ให้ จด บัญชี ไว้ ให้ รู้ จำนวน ด้วย

ข้อ ๕ บรรดา เรือ กดไฟ ที่ จะ ออก จาก ศตอง ดำเนิน สตวก ให้ เจ้า พนักงาน จด เวลา ลง ไว้ ใน สมุด บัญชี ด้วย

ข้อ ๖ ห้าม มิ ให้ เจ้า พนักงาน ถัก เรือ ลำ หนึ่ง ลำ ใด ไว้ โดย ความ ไม่ จำ เปน หรือ เกิน กว่า ความ จำ เปน ๆ อัน ชาติ

ข้อ ๗ ถ้า เรือ ลำ หนึ่ง ลำ ใด กระทำ ผิด ค่อ พระราช บัญญัติ และ ข้อ บังคับ ด้วย ประการ ใด ๆ ให้ เจ้า พนักงาน รักษา ศตอง รับ มี รายงาน มา ยัง กระทรวง ให้ ทราบ โดย เร็ว

ข้อ ๘ ถ้า ถึง กำหนด เดือน หนึ่ง ให้ ทำ บัญชี งบ เดือน มา ยื่น ค่อ กระทรวง เกษตราธิการ พร้อม ทั้ง ตัว ราย วันที่ เหลือ กับ ตัว ที่ เก็บ คั้น จาก เรือ ขา ออก นั้น งบ เดือน นี้ ให้ ยื่น ภายใน วันที่ ๕ แห่ง เดือน หน้า ทุก เดือน และ ถ้า ต้น ปี ให้ ทำ งบ บัญชี อีก ฉบับ หนึ่ง ภายใน วันที่ ๑๕ เมษายน ปี ใหม่

ทุกปี ส่วนตัวเงินนั้น ให้เจ้าพนักงาน นำส่ง คอ กระทรวง ๗ วัน ต่อ
ครั้ง หนึ่ง เสมอ ไป

กฎให้ ใ้ ณ วันที่ ๓๗ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๓๒๓



ประกาศแก้ไขการเก็บอาชญาบัตรฆ่าโคกระบือ และสุกร ในมณฑลพายัพ

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จฯ ทรงดำรงราชานุภาพ เสด็จฯ ตรีกระทรวง
มหาดไทย รับพระบรมราชโองการใส่เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าฯ สั่งว่า ตามความในประกาศใช้พระราชบัญญัติลักษณะฆ่าโค
กระบือและสุกรในมณฑลพายัพ ซึ่งให้เรียกค่าอาชญาบัตร คือ
โคกระบือตัวละ ๒ รูเบีย ลูกโคที่ต่ำกว่า ๔๓ นิ้ว ๓ กระเบียดตัว
ละ ๓ รูเบีย สุกรไม่ว่าใหญ่เล็กตัวละ ๒ รูเบีย นั้น ยังไม่เป็นที่
สอดกแก่เจ้าพนักงานและผู้ชื้อรับอาชญาบัตรอยู่ จึงทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศแก้ไขการเก็บอาชญาบัตรฆ่าโคกระบือและ
สุกรที่ ให้เก็บเป็นเงินรูเบียเปลี่ยนมาเก็บเป็นอัตราเงินบาท คือ โค
กระบือตัวละ ๒ บาท ลูกโคต่ำกว่า ๔๓ นิ้ว ๓ กระเบียดตัวละ ๓ บาท
สุกรไม่ว่าใหญ่เล็กตัวละ ๒ บาท ตั้งแต่วันที่ได้ออกประกาศมานี้สืบไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๓๓ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๓๒๓

ศาสตราจารย์ การ มหาดไทย

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

แจ้ง ความ กระทรวง มหาดไทย

ด้วย มี พระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ตั้งว่า ใน ศก ๑๒๒ ใน บริเวณ เชียงใหม่เหนือ ได้ ขอ แรง ราษฎร บาง ตำบล ให้ ออก แรง ช่วย ใน ราชการ บ้าง จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ยก เว้น เก็บ เงิน ค่า แรง แทน เกณฑ์ ใน ศก ๑๒๒ แก่ ราษฎร ใน บริเวณ เชียงใหม่เหนือ คือ แขวง แม่ก๊ก แม่สาว เชียงแสน หลวงไม่เก็บ และ ใน แขวง แม่ฝาง คือ บ้านบน คอยผ้า ห่มปก ๑ ตำบล บ้านหมอนบิน ๑ ตำบล แม่สาว ๑ เป็น ท้อง ที่ กนิ ดาร ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ ตัด ห่อน เก็บ เงิน ค่า แรง แทน เกณฑ์ แก่ ราษฎร ใน ๓ ตำบล นั้น คง เก็บ คน ละ ๒ บาท แต่ นอกจาก ใน ๓ ตำบล นี้ ให้ เก็บ เต็ม ตาม อัตรา คน ละ ๔ บาท

ด้วย มี พระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ตั้งว่า ใน ศก ๑๒๓ ซึ่ง ได้ มี เหตุ การ เรื่อง ผู้ ร้าย เลี้ยว ทำ การ จลาจล ใน มณฑล นั้น ได้ ขอ แรง ราษฎร บาง ตำบล ให้ ออก แรง ช่วย ใน ราชการ บ้าง จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ ยก เว้น และ ตัด ห่อน การ เก็บ เงิน ค่า แรง แทน เกณฑ์ แก่ ราษฎร ใน เขต แขวง นคร น่าน ที่ ได้ ช่วย ราชการ ตาม หนักเบา คือ

(๑) ใน ศก ๑๒๓ ใน บริเวณ น่านเหนือ กับ แขวง นคร น่าน ให้ ยก เว้น ไม่ เก็บ เงิน ค่า แรง แทน เกณฑ์

(๒) ส่วน ใน ศก ๑๒๒ บรรดา ราษฎร ใน เขต แขวง นคร น่าน ที่ ได้ ถูก เกณฑ์ ใช้ ราชการ ตั้ง แต่ ๓๐ วัน ขึ้น ไป ก็ ให้ ยก เว้น ไม่ เก็บ แต่

ส่วนที่ ถูกเกณฑ์ต่ำกว่า ๓๐ วัน ลงมา ให้คงเรียกเก็บค่าแรงแทนเกณฑ์
คนละ ๕ บาทเต็มตามอัตรา

วันที่ ๓๓ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๒๕๓

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

แจ้ง ความ กระทรวง เกษตราธิการ

ด้วย กำหนดจะ เปิด คลอง ดำเนิน สดวก ให้ เรือ เดิน ได้ ตั้งแต่วันที่ ๓๘

พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๒๕๓ เป็นต้นไป

วันที่ ๓๗ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๒๕๓

(ลงนาม) เทเวศร์วงษ์วิวัฒน์

เสนาบดี กระทรวง เกษตราธิการ

คำประกาศ แก่ นาย และเฮนเนต์ เรือทั้งปวง

นาย เรือ ทั้ง ปวง ที่ มา ถึง เมือง นี้ จะต้อง ขอ ให้ มา แจ้ง ความ แก่

เจ้าพระเร็วที่สุดที่จะเป็นไปได้ เมื่อเข้ามาถึงแล้ว

๑ อันตรายใด ๆ ซึ่งจะได้บังเกิดขึ้นแก่เรือของเขา และการ
พิรุณเสียไป ถ้ามีอยู่เพราะอันตรายนั้น

๒ เรือแตกใด ๆ หรือ เรือที่มีความลำบาก หรือ พัน เวลาที่จะมาถึง
ซึ่งเขาได้รู้เรื่องนั้น

๓ ตั้งแต่ ออก มา จาก เมือง ได้ พบ ปะ เรือ ไต บ้าง

08/10/2566

๔ ส่วนเรือแตกที่ลอยอยู่ ซึ่งเขาได้พบปะหรือได้ยินใน การ เกี้ยว

กับ ข้อ ๔ จะต้องเคื่อน นาย เว็ ถึง ข้อที่ คัด มา จาก กฎหมาย ของ ปา เลีย แมน ค์
มี ชื่อ ว่า กฎหมาย สำหรับ แจ้ง ความ ล้วน เว็ แดก ที่ ตอย อยุ่ ซึ่ง ได้ ตัง ขึ้น
เป้น กฎหมาย ใน พระราช อาณา จักร ธิง กฤษ เมื่ อ เว็ ๆ นี้

นาย เว็ ทุก คน หรือ ผู้ อื่น ซึ่ง ใน เวลานั้น เป้น ผู้ บัง คัม เว็ ธิง กฤษ
ใด ๆ ภาย หตั้ง ต่อ กฎหมาย นี้ แลว ซึ่ง จะ ได้ ทราบ ว่า มี เว็ แดก ใด ๆ
ตอย อยุ่ ใน พระ มหา สมุท จะ ต้อง ไป แจ้ง ความ นี้ แก่ เอเยน ค์ ของ
บริษั ทตอย ที่ เว็ ของ เขา จะ ได้ ไป แวะ หรือ ถึง และ จะ ได้ แจ้ง ความ
ทัง ปวง นี้ ให้ แก่ เอเยน ค์ ของ บริษั ทตอย ทราบ ตาม ซึ่ง เขา จะ ได้ ทราบ อยุ่
ราย ตำบ ดที่ คาค คะ เน หรือ เว็ แดก ที่ รู้ จัก ชื่อ แลว อัน ถำ ค่ำ บล ซึ่ง เขา
จะ ได้ เห็น หรือ มี ผู้ แจ้ง ความ แก่ เขา นั้น และ เอเยน ค์ ของ บริษั ทตอย
เมื่ อ ได้ รับ คำ แจ้ง ความ และ ทราบ การ เช่น นี้ แลว จะ ได้ ส่ง ไป ยัง เดชา
นุกา รของ บริษั ทตอย ใน กรุง ลอน ดอน

(ตงนาม) ไช ม์ แอน ค์ กัม ปนี

เอเยน ค์ ของ บริษั ทตอย เมือง สิงคโปร์ ที่ ๑๒ คอ เลี้ย ก
วันที่ ๑๔ กันยายน รัตน โกสิน ทว รศีก ๑๑๕

แจ้ง ความ กระ ทรวง มหา ดไทย

ด้วย เค้า ตงนาม หลวง เจริง ไ หม่ ชี แจง การ ปก ครอง ใน บริเวณ เชียง ใหม
เหนือ ว่า ไม่ จำ เป้น จะ ต้อง มี แชวง แม่ กก เพราะ ขำ หลวง บริเวณ
ตั้ง อยุ่ ที่ เชียง ราย แลว ขอ อนุญา ต ยก เลิก กรม การ แชวง แม่ กก รวม
๐๘/๑๐/๒๕๖๖
ทอง ที่ อยุ่ ใน กอง ขำ หลวง บริเวณ เชียง ใหม เหนือ ต่อ ไป

กระทรวงมหาดไทย ได้นำความ กราบ มิ่ง คม ทูต พระ กรรณฯ ทราบฝ่า
ถอง รุดี พระ มาท มี พระ บรม ราชโอง การ โปรดเกล้า โปรด กระหม่อม
พระ ราช ทาน พระ บรม ราชฯ นุญาต ให้ ยัก เด็ก กรม การ แรวง แม่ กก รวณ
ทอง ที่ อยู่ ใน กอง ข้า หลวง บริเวณ เชียง ใหม่ เนื้อ แด้ว

คำ ถา ว่า การ มหาดไทย

วันที่ ๒๐ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓๐

(ลงพระนาม) ดำรง ราชานุญาต

เสนาบดี กระทรวง มหาดไทย

แจ้ง ความ กอง ข้า หลวง เกษตร

ทำ การ หมาย เขตฯ ที่ ดิน ใน อำเภอ บาง บัวทอง
เมือง นนทบุรี

ขอ แจ้ง ความ ให้ ทราบ ทัว กัน ว่า ตาม ประ กาศ ขยาย เขตฯ ออก โฉนด
ที่ ดิน ศก ๑๒๒๒ ว่า จะ ได้ จัด ผู้ ช่วย ข้า หลวง เกษตร ออก ทำ การ ดำ รวด หมาย
เขตฯ ที่ ดิน ใน อำเภอ บาง บัวทอง ความ แจ้ง อยู่ แล้วย นั้น กอง ข้า หลวง
เกษตร ยัง หา ได้ จัด การ ให้ เป็น ไป ตาม ประ กาศ ไม่ โดย แสน ที่ ใน อำเภอ
นั้น ยัง ไม่มี บัด นี้ แสน ที่ สำ เร็จ บาง แล้วย จึง ให้ ขุน ประมาณ สดก มารค
ผู้ ช่วย ข้า หลวง เกษตร ไป ทำ การ ดำ รวด หมาย เขตฯ ที่ ดิน ใน อำเภอ บาง บัว
ทอง ณ ๕ ๓๖ ๓๗ เมือง นนทบุรี ตาม ประ กาศ แล จะ ได้ ลง มือ ทำ การ
ใน เดือน พฤษภาคม ศก ๑๒๓๐ เป็นต้น ไป จึง แจ้ง ความ มา ให้ ทราบ

(ลงนาม) พระยารัษฎานุประดิษฐ์

กอง ข้า หลวง เกษตร จัด การ ที่ ดิน

วันที่ ๒๐ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓๐

แจ้งความกระทรวงว่าการต่างประเทศ

ว่าด้วยเรื่อง ความ บัญชี

ด้วย ใน เดือน ตุลาคม วันพฤหัสบดี คศ ๑๙๑๑ ขณะเมื่อ เกิดการวุ่นวาย ในฝ่ายเหนือ ของ กรุงสยามนั้น มี ตองซู่ ผู้หนึ่ง ชื่อ บุน อยู่เมือง เพาะได้ จดหมายที่ ไว้ว่าเป็นคนในบังคับอังกฤษ คนหนึ่ง ต้องจับกุม โดยส่ง โดยว่าเป็น ผู้สมควร เป็นใจกับพวกผู้ร้าย แล้ว ต่อ มา ได้ เข้าระ บัญชี ใน ศาล ทหาร แห่ง หนึ่ง ซึ่ง เจ้า ราชบุตร เมือง นคร ลำปาง เจ้า ราชภาคินวงศ์กับ ผู้อื่น อีก นาย หนึ่ง เป็น ผู้ พิพากษา และได้ ตัดสิน โดยเร็ว พัดให้ ลงโทษ ถึง ตายแล้ว และได้ ประหาร ชีวิต ด้วย

ด้วย เหตุว่า ตาม หนังสือสัญญา ทาง พระราชไมตรี ซึ่งมี อยู่ใน ระหว่าง กรุงสยาม กับ กรุงอังกฤษ ได้ มี ข้อ ต่าง ๆ กำหนด กล่าว ะ กรรมสิทธิ์ แด่ ผล ประโยชน์ ของ คน ใน บังคับ อังกฤษ ซึ่ง อยู่ใน กรุงสยาม ไว้ว่า ถ้า คนใน บังคับ อังกฤษ ต้อง จับ กุม แล้ว จะ ต้อง รีบ ส่ง ตัว ไป เข้าระ ณ ศาล ต่าง ประเทศ ที่ เมือง นคร เชียงใหม่ แต่ให้ กงซูล อังกฤษ ที่ นั้น ตรวจ คราว ตัด จัด การ ด้วย รัฐบาล อังกฤษ จึง ได้ สอบ ตาม รัฐบาล สยาม ว่า เจ้า ราช บุตรและ เจ้า ราชภาคินวงศ์ มีอำนาจอย่างไร จึงได้ เข้าระ ลงโทษ คนใน บังคับ อังกฤษ แล้วเร่ง รั้งขอ ให้ทำโทษ ข้าราชการ ทั้ง ๒ ซึ่ง ออก ชื่อ มา ข้างต้นนี้ด้วย แต่ ข้าราชการ ทั้ง ๒ ซึ่ง ได้ ออก ชื่อ มา แล้วนี้ ได้ ร้อง แก่ ตัว ว่า ใน เวลา ที่ ได้ กระทำ การ อัน เกี่ยวด้วย บัญชี โดยเร็ว พัดนั้น นั้น ไม่ได้ ทราบ ความ เดี่ยว ว่า บัญชี มี ข้อ อ้าง ว่า เป็น คนใน บังคับ อังกฤษ และ ยัง อีก ส่วน หนึ่ง นอก จาก คำ ร้อง แก่ ตัว ที่ กล่าว นี้ รัฐบาล สยาม รู้สึก ว่า เป็นหน้าที่ ของ รัฐบาล จะ ต้อง กล่าว ว่า เจ้า ราชบุตร และ เจ้า ราชภาคินวงศ์ นั้น 08 ได้ กระทำ การ ตาม คำ สั่ง ที่ ได้ มี ตรงไป จาก กรุงเพท ฯ แต่ ว่า เพราะ

เหตุอัน การ รับผิดชอบ และ ครอบงำ ข้อสำคัญ นั้น ย่อม ตก อยู่แก่ รัฐบาลสยาม
 เมื่อ รัฐบาล อังกฤษ ได้ พิจารณา ให้ความ ตาม เหตุ การ ทั้ง ปวง ที่ เป็น อยู่
 เช่น นี้ แล้ว จึง ได้ คัด คำ ขอ ซึ่ง จะ ให้ ลง โทษ อัน เร็ว แรง แก่ ข้า ราชการ
 ทั้ง ๒ ซึ่ง เกี่ยว ของ แก่ การ อัน นี้ แต่ รัฐบาล อังกฤษ ไม่ สามารถ ที่ จะ
 ละทิ้ง ความ อัน สำคัญ เช่น นี้ ให้ เลิก แล้ว ไป โดยไม่มี การ แก่ ใจ ใน สิ่ง ที่ ลิด
 นั้น จึง จะ ย่อม ถือ ว่า คดี อัน นี้ เป็น อัน แยก แก่ กัน ได้ ด้วย รัฐบาล
 สยาม จะ ให้ เจ้า ราชบุตร และ เจ้า ราชภาคินัย กระทำ การ ๓ อย่าง ดัง กล่าว
 ต่อไปนี้

(๑) ให้ ไปชี้แจง เป็น ความ ปรากฏ แก่ มหาชน ทั้ง หมดาย ต่อ กองชุดอง
 ทัพ ที่ เมือง นคร จำปาศ ว่า ด้วย เหตุ การ ทั้ง ปวง ซึ่ง นำไป ให้ ต้อง ทำ ค้อ
 บู้ ผิด เช่น เบน มา แล้ว

(๒) ให้ แสดง ความ เสียใจ โดย เบนการ ให้ ปรากฏ แก่ ชน ทั้ง หมดาย
 ต่อ กองชุด อังกฤษ ใน การ ที่ได้ กระทำ การ เช่น นั้น มา แล้ว

(๓) ให้ มอบ เงิน ๒๕๐๐ รูเปีย แก่ กอง ชุด อังกฤษ คือ เบน จำนวน
 เงิน ที่ รัฐบาล สยาม และ รัฐบาล อังกฤษ ได้ ตกกลง กัน ว่า เป็น ค่า ทำ ขวัญ แก่ ญาติ
 ของ ผู้ ที่ ถึง แก่ กรรม โดย ให้ เป็น การ ปรากฏ แก่ มหาชน ด้วย นั้น

ฝ่าย รัฐบาล สยาม มีความ ประสงค์ ที่ จะ แสดง ความ เสียใจ อย่าง ยิ่ง ว่า
 เหตุ การ อัน ไม่ควร จะ เป็น อย่าง เช่น การ จำระ แด ประหาร ชีวิต บู้ ผิด นี้
 ก็ เกิด มา มี ชัน ด้วย รัฐบาล สยาม ไม่ได้ มีความ ประสงค์ เลย ว่า จะ
 ทำให้ เสีย กรรม สิทธิ อย่าง ไต อย่าง หนึ่ง ของ ประเทศ ซึ่ง เบน ไมตรี กัน และ
 เพื่อ ที่ จะ บัง กัน ไม่ ให้ เกิด เหตุ เช่น นี้ อีก ได้ นั้น จึง ได้ มี คำ สั่ง แก่

เจ้าพนักงาน ถวาย ทูล พระราช อาณา เศวตรี ให้เอา ใจ ใส่ ระวาง ใน คดี อย่าง
เช่น นี้ ซึ่ง จะมี คน ที่ อ้าง ว่า อยู่ ใน บังคับ อังกฤษ เกี่ยว ช้อง แล้ว และ
ก่อน เวลา ชำระ คน เช่น นี้ ให้ สอบ สอน ดัง กติ ของ คน ผู้ นั้น โดย หา ฎากับ
กงสุต ฎา โดย ทาง อย่าง อื่น ๆ ให้ ได้ ความ โดย ถี่ ถ้วน

วันที่ ๓๑ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ตง พระ นาม) เทเวระวงษ์ วัโรประการ

เสนาบดี ว่า การ ค่อง ประเทศ

พระราชบัญญัติเพิ่มเติมวิธีเก็บภาษีไร่ยาสูบ

รัตนโกสินทร ศก ๑๑๘

มี พระ บรม ราช โอง การ ใน พระ บาท สมเด็จ พระ ประมิมทร มหา จุฬำ
ตงกรณ์ พระ จุต จอมเกล้า เจ้า อยู่ หัว ให้ ประกาศ ให้ ทราบ ทัว กัน ว่า
ตาม ความ ใน พระราช บัญญัติ วิธี เปลี่ยน เก็บ ภาษี ไร่ ยาสูบ รัตนโกสินทร
ศก ๑๑๘ นั้น ใน ส่วน ข้อ ที่ ไม่ ให้ ผู้ ชาติ ชั้น ไม่ ยอม เสีย เงิน ค่า ไร่ ยาสูบ
ซึ่ง เปน การ ละเมิด ต่อ พระราช บัญญัติ ยัง คง บก พร่อง อยู่ บาง ข้อ จึง ทรง
พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ทรา พระ ราช บัญญัติ เพิ่มเติม ชั้น ได้ ต่อ ไป ดังนี้

มาตรา ๓๒ เมื่อ เทศาภิบาล ได้ รับ อนุญาต ของ เสนาบดี แล้ว ให้
มี อำนาจ ที่จะ กำหนด วัน ให้ ตง มือ เก็บ เงิน ค่า ภาษี ไร่ ยาสูบ ใน ตำบล ไต เมื่อ
ไต และ จะ ให้ ผู้ ซึ่ง ต้อง เสีย เงิน ค่า ภาษี ไร่ ยาสูบ ไป เสีย เงิน แก่ เจ้า พนักงาน
ณ ที่ ไต ผู้ ซึ่ง จะ ค่อง เสีย เงิน ค่า ภาษี ไร่ ยาสูบ จะ ต้อง นำ เงิน ไป เสีย ตาม
จำนวน ^{๒๐๘/1๐/2566} เพื่อ ที่ และ ตาม เวลา ที่ ไต กำหนด นั้น ถ้า ไม่ นำ เงิน ไป เสีย ตาม กำหนด

เจ้าพนักงาน มีอำนาจ ที่จะ เกาะกุม มา บังคับให้เสียเงิน และเมื่อถึง คั้ง
เกาะกุม ให้เจ้าพนักงาน มีอำนาจ ที่จะ เรียก เงิน ค่าเกาะ อีก ครั้งละ ๓ บาท
นอกจาก ค่าภาษี ไร่ ยาสูบ ที่ จะ ต้อง เสีย

ถ้า ผู้ใด จะ ต้อง เสีย เงิน ค่าภาษี ไร่ ยาสูบ ตาม พระราช บัญญัติ นี้ และ ไม่
เสีย เงิน ค่าภาษี ไร่ ยาสูบ ด้วย ประการ ใด ๆ ให้เจ้า พนักงาน มีอำนาจ ที่จะ
กระทำ การ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ได้ ใน ๓ อย่าง นี้ เพื่อให้ ได้เงิน ผล
ประโยชน์ แผ่นดิน คือ

ข้อ ๑ ห้ามมิให้ บุตกยาใน ที่ ซึ่ง เงิน ค่าภาษี ไร่ ยาสูบ ค้างจนกว่า จะ ได้
เงิน ค่าภาษี ไร่ ยาสูบ หรือ

ข้อ ๒ ให้ยึด ทรัพย์สิน สมบัติ ของ ผู้ซึ่ง เงิน ค่าภาษี ไร่ ยาสูบ ค้าง ขาย
ทอด ตกดาด พอ สมควร แก่จำนวน ที่ ค้าง และ ค่า ใช้ สอย ใน การ ขาย ทอด
ตกดาด นั้น หรือ

ข้อ ๓ เขาตัว ผู้ซึ่ง เงิน ค่าภาษี ไร่ ยาสูบ ค้าง ใช้ ทำ การ โฆษณา เขา แรง
ใช้ แทน เงิน ค่า ภาษี ไร่ ยาสูบ โดย อัตรารวัน ละ สี่ตึง หนึ่งจน กว่า จะ ครบจำนวน
เงิน ที่ ค้าง

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓ มิถุนายน ร.ศ. ๑๒๓ เป็น วันที่ ๑๒๙๗๗

ใน รัชกาล บัดนี้

ประ กาศ บอ ก ยก เด็ก ทรา แดง ไบ ของ ไบ
เหยียบ ย่ำ เติม สำหรั บ ที่ ดิน

แขวง กรุง เทพ ฯ แขวง เมือง นคร เขื่อน ชน ชี และ แขวง เมือง มีนบุรี

เจ้า พระ ยา เท เวศ รวงษ์ วัฒน ย์ เด่น มา บัด ักร ะ ทรวง เกษ ตรา ธิ การ

08/10/2566

ขอ ประกาศ แก่ บรรดา ผู้ถือ ที่ดินหรือ ผู้หนึ่ง ผู้ใด ซึ่งมี กิจธุระ เกี่ยวข้องด้วย ที่ดินตำบลซึ่งจะกล่าวต่อไปนี้ ให้ทราบทั่วกันว่า

ด้วย ตาม ประกาศ กระแส พระบรมราชโองการ เรื่อง ออกโฉนด ที่ดิน ลงวันที่ ๓๕ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ นั้น ในข้อ ๓๐ มีความว่า “ให้เสนาบดี กระทรวง เกษตรรา ชีการ มีอำนาจ ที่จะ ออก ประกาศ ยกเลิกตรา แต่งใบของของ เก่า โฉนดซึ่งที่ซึ่งออกโฉนดใหม่ นั้นตั้งแต่วันพ้นกำหนดไป บรรดา ที่ดินในเขตที่ท้องที่ซึ่ง ไม่มี โฉนดอย่างใหม่ นี้ เป็นสำคัญให้ ถือว่าเป็น ที่ซึ่ง รัฐบาล ปก บัง รักษาผู้อื่น ไม่มีกรรมสิทธิ์ใน ที่นั้น ๆ ” ความแจ้ง อยู่ใน ประกาศ นั้น แล้ว

บัด นี้ ข้า หลวง เกษตรวิ ได้ จัด การ ออกโฉนด สำหรับที่ ดินตำบล อบเฝ้า, ดาดพร้าว, ดาดพร้าวฝั่งเหนือ, คดองจัน, จรเข้บัว, วงทองหุดาง, คันทายาว, คดองเกร็ด, คดองกุ่ม, สะพานสูง, หัวหมากใต้, อำเภอ บางกระบือ แขวง กรุง เทพ ฯ ตำบล ดาดยาว, บางซื่อฝั่งเหนือ, บางซื่อฝั่งใต้, บางซื่อ, บางซื่อ, ตำบลนอกฝั่งเหนือ, ตำบลในฝั่งเหนือ, บางเขน ฝั่ง ใต้, อำเภอ บางซื่อ แขวง กรุง เทพ ฯ ตำบลตำโรงฝั่งเหนือ, ตำโรง, บางจาก, พระโขนงฝั่ง ใต้, บางนา, คดอง ประเวศใต้, บ้านพระโขนงเหนือ, คดอง ประเวศเหนือ, อำเภอ พระ โขนง แขวง เมือง นคร เขื่อนขันธ์ ตำบลคดอง ๔, ศีรษะคู่, แส่นแสบ, คดอง ประเวศใต้, คดอง ประเวศเหนือ, โศกแฝด, คดอง ๓, ตำบลทิว, คดอง ๓, คดอง ๒, คดอง ๔, ดาดบัวขาว, อำเภอ แส่นแสบ แขวง เมืองมีนบุรี ตำบลตำผักขี, คดอง หลวงแพ่ง, เจียรระดับ, ทัพยาว, หนอง จอก, ต้อยคิง, อำเภอ เจียรระดับ แขวง เมือง มีนบุรี ให้แก่ ผู้ถือที่ดิน เพื่อ

เป็นกรรมสิทธิ์ ในที่ดิน ๓๖๖ ไร่ ๓๖๖ ตารางวา ที่ ถวาย มาแล้ว นั้น ตามประกาศ ออก
โฉนดอย่างใหม่แล้ว

เพราะฉะนั้น จึงประกาศ มาให้ ทราบโดย อำนาจ ประกาศ กระแส พระ มรณ
ราชโองการ ว่า บรรดา ตราแดง, โฉนด ของ เจ้า เจ้า สำหรับ ที่ดิน ตำบล ขอ
เม้า, ตาดพร้าว, ตาดพร้าวฝั่งเหนือ, คลองจันทน์, จมเข้บัว, วงทอง หลาง,
คันนายาว, คลองเกร็ด, คลองกุ่ม, สะพานสูง, หัวหมากใต้, อำเภอ บาง
กะปิ แขวง กรุงเทพ ฯ ตำบล ตาดขาว, บางซื่อ ฝั่งเหนือ, บางซื่อฝั่งใต้,
บางซื่อ, บางซื่อ, สามเสนนอกฝั่งเหนือ, สามเสนในฝั่งเหนือ, บางเขนฝั่งใต้,
อำเภอ บางซื่อ แขวง กรุงเทพ ฯ ตำบล ตำโรงฝั่งเหนือ, ตำโรง, บางจาก,
พระโขนง ฝั่งใต้, บางนา, คลองประเวศใต้, บ้านพระโขนงเหนือ, คลองประ
เวศเหนือ, อำเภอ พระโขนง แขวง เมือง นคร เขื่อน จันทน์ ตำบลคลอง ๕,
ศรีษะบุรี, แดงแสด, คลองประเวศใต้, คลองประเวศเหนือ, โศภผล, คลอง ๓,
ลำปาว, คลอง ๓, คลอง ๒, คลอง ๔, ตาดบัวขาว, อำเภอ แดงแสด แขวง
เมือง มั่นบุรี ตำบลลำผักชี คลองหลวงแพ่ง, เขียวระดัมภ์, ทัพยาว, หนอง
จอก, ต้อยคิง, อำเภอ เขียวระดัมภ์ แขวง เมือง มั่นบุรี บรรดา ซึ่ง ได้ ออกโฉนด
ใหม่แล้ว นั้น ให้ ยกเลิกเสีย ไม่ให้ ใช้เป็น กรรมสิทธิ์ สำหรับ ที่ดิน ใน
ตำบล จันทน์ ที่ ถวาย มาแล้ว ข้าง ต้นสืบไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓๕ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓๓

(ลงนาม) เทเวศร์วงษ์วิวัฒน์

ประกาศ

ว่า ด้วย อัตราค่า ขรรวม เนียม ซึ่ง จะ เก็บ จาก เรือ
 เจ้า ออก ประตุน้ำ ชื่อ บริษัท สัมบูรณ์ ณคลองหก
 วา สาย ต่าง มา เปน ค่า รักษา ประตุน้ำ

ขอ แจ้ง ความ ให้ ทราบ ทัว กัน ว่า ตาม ความ ใน ประกาศ ความ ตก ลง
 ระหว่าง กระทรวง เกษตรา ชิกการ กับ บริษัท ชุตคลอง และ คุณาสยาม ซึ่ง ลง วันที่
 ๒๘ กันยายน ร.ศ. ๑๑๘ นั้น ความ ใน ข้อ ๓ ซึ่ง ว่า ด้วย คลอง ที่ บริษัท ชุต
 คลอง และ คุณาสยาม ชุตคลอง ไตศวรร มี ประตุน้ำ เจ้าพนักงาน ต้อง กำหนด
 ให้ บริษัท ทำ ตาม สัม ควร และ ค่า ขรรวม เนียม รักษา ประตุน้ำ ซึ่ง จะ
 เก็บ จาก เรือ ไป มา ใน ลำคลอง นั้น และ ถ้า คลอง นั้น ยัง อยู่ใน ความ รักษา
 ของบริษัท ก็ ให้ เจ้าพนักงาน กำหนด ราคา เปน อัตรา ให้ ตาม ที่ เห็น สัม ควร ความ
 แจ้ง อยู่ใน ประกาศ นั้น แล้ว

บัด นี้ บริษัท ชุต คลอง และ คุณาสยาม ได้ สร้าง ประ ตุน้ำ ที่ คลอง หก วา
 สาย ต่าง สำ เร็จ แล้ว อีก ประตุน้ำ หนึ่ง จึง ได้ มา ขอ อนุ ญาติ ต่อ กระทรวง
 เกษตรา ชิกการ เพื่อ จะ ได้ เปิด ประตุน้ำ นั้น และ กับ ค่า ขรรวม เนียม แก่ เรือ
 เจ้า ออก มา เปน ค่า รักษา กระทรวง เกษตรา ชิกการ จึง ได้ กำหนด อัตรา ให้ บริษัท
 ชุต คลอง และ คุณาสยาม เก็บ ค่า ขรรวม เนียม แก่ เรือ เจ้า ออก ประ ตุน้ำ คลอง
 หก วา สาย ต่าง ซึ่ง มี นาม ว่า “ ประตุน้ำ บริษัท สัมบูรณ์ ” ดังนี้

๑. เรือค้า คือ เรือสำปั้น, เรือมาด, เรือพายไม้, เรือมั่ง, ขนาดเล็ก
 เปนเรือพายตลอด ๑ ปี

๒ เรือค้า คือ เรือสำเภา, เรือมาด, เรือพายไม้, เรือเบ็ด, และเรืออื่นอย่าง ขนาด กลาง เปน เรือมีแจว ลำ ๓ ๕ อัฐ

๓ เรือค้า คือ เรือสำเภา, เรือมาด, เรือเบ็ด, เรือขล้า, เรือค้อ, และเรืออื่น อย่างขนาด ใหญ่ ลำ ๓ ๘ อัฐ

๔ เรือ ขนาด บรรทุก เข้าได้ต่ำกว่า ๕ เกวียน ลำ ๓๖ อัฐ

๕ เรือ ขนาด บรรทุก เข้าได้ตั้งแต่ ๕ เกวียนขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๘ เกวียน ลำ ๓๒ อัฐ

๖ เรือ ขนาด บรรทุก เข้าได้ตั้งแต่ ๘ เกวียนขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๑๒ เกวียน ลำ ๓ บาท

๗ เรือ ขนาด บรรทุก เข้าได้ตั้งแต่ ๑๒ เกวียนขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๒๐ เกวียน ลำ ๓ บาท ๓๒ อัฐ

๘ เรือ ขนาด บรรทุก เข้าได้ตั้งแต่ ๒๐ เกวียนขึ้นไป ลำ ๓ บาท ๓๖ อัฐ

คำที่ว่า เกวียน ในที่นี้ หมายความว่า เกวียน สัดขนาด ๒๘ ทน

๙ เรือ กัดไฟ ลำ ๓ บาท

๑๐ ไม้ รอก สุก ๓ ๒ อัฐ

๑๑ ไม้ ไม้ รอก ๓ ๔ อัฐ

๑๒ ไม้ สี่ สุก ๓ ๘ อัฐ

๑๓ ไม้ หัก คั่น ๓ ๒ อัฐ

๑๔ ไม้ กาม กวม คั่น ๓ ๔ อัฐ



๑๕ ซึ่ง ตั้งแต่ ๗ คำ ๘ คำ ขึ้น ไป ต้น ๗ อัฐ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๖ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๒๒๓

(ลงนาม) เสด็จทรงษ์ จิววัฒน์

เสนาบดี กระทรวง เกษตรธิการ

ประกาศ เรื่อง ศดอง ราช ตำริห

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงนครสวรรค์วรพตย์ เสด็จมาตั้งกระทรวง นคร มาต
 ขอ ประกาศ ให้ ทราบ ทูกัน ว่า ศดอง ราช ตำริห ซึ่ง ทรง พระ กรุณา
 โปรดเกล้า ฯ ให้ ขุด ขึ้น ตั้งแต่ ศดอง บาง กระ ปี่ ผ่าน ทู มาถึง ถนน ศดอง
 เตย ตำบล สระ ประทุม เพื่อ ประโยชน์ ใน ราช การ ใน ท้อง ที่ ตำบล นี้
 เจ้าพนักงาน สุขาภิบาล ได้ ปลุก ต้น ไม้ และ ตก ต้น ไม้ ศดอง ทั้ง สอง ผัง ไว้
 โดย เรียบ ร้อย บัด นี้ มี ผู้ ไป ทำ การ หา ปลา โดย ทอด แห ซ้อน ปลา ด้วย
 ทาง เรือ บาง เงิน และ ย่ำ เขี่ย ไม้ ผัง ศดอง ทอด แห ซ้อน ปลา บาง ทำให้
 ต้น ไม้ และ พัน ที่ ริม ต้น ศดอง ซ้ำ รุก พัง เป็น เหตุ ให้ เสีย ประ โยชน์ ต้อง
 ออกจาก ราช ทวิ ษย์ ช่อม แซม เบื้อง ๆ ไม่ เป็น การ สด มอว เพราะ ฉนั้น ห้าม
 มี ให้ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด ทำ การ หา ปลา ใน ศดอง ราช ตำริห ด้วย ทาง เรือ หรือ ทาง บก
 ตาม ผัง ศดอง คือ ไป เป็น อัน ขาด ถ้า มี ผัง ขึ้น ทำ การ หา ปลา และ ทำให้
 พัน ที่ ริม ศดอง และ ต้น ไม้ ที่ ปลุก ไว้ ตาม ต้น ศดอง เสีย ไป เจ้าพนักงาน
 จับ ได้ จะ ส่ง ตัว ให้ ศาล ลงโทษ และ ผู้ กระ ทำ ฉนั้น จะต้อง ใช้ ค่า เสีย หาย
 เค็ม ตาม ที่ เสีย ไป นั้น ด้วย

แจ้ง ความ กระ ทรวง ว่า การ ต่าง ประเทศ

ด้วย ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศ แจ้ง ความ ให้ ทราบ ทัก
กัน ว่า มี สัตว์ ครอบ ครอบ แพร่ ยืด อุป ทศ องค์ ฤๅษ มี หนังสือ มา ยัง กระ ทรวง
ว่า การ ต่าง ประเทศ ลง วันที่ ๓ มิถุนายน รัตน โกสินทร ศก ๑๒๓๓ แจ้ง ความ ตาม
คำสั่ง ของ รัฐบาล อังกฤษ ว่า ตาม ความ ใน ข้อ ๑๘ ของ หนังสือ สัญญา สากล
โทรเลข สยาม คม ซึ่ง ได้ มี การ ประชุม ครั้ง ที่ สุด นั้น ประเทศ ทราน สวาต
และ ประเทศ ฮอล แลนด์ เวสต์ กอท ลันด์ อังกฤษ ทั้ง ๒ ประเทศ นี้ จะ ได้ เข้า
ด้วย ใน หนังสือ สัญญา สากล โทรเลข สยาม คม ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม
รัตน โกสินทร ศก ๑๒๓๓ เป็นต้น ไป และ ประเทศ ทั้ง ๒ จะ อยู่ใน จำ พก
เมือง ชั้น ที่ ๔ และ ที่ ๖ การ ที่ จะ ส่ง เงิน ค่า ใช้ สอย ของ ฮอล ฟันด์ สากล
โทร เลข นั้น ตาม ข้อ ๘๒ ของ ข้อ บัง คับ หนังสือ สัญญา สากล โทร เลข
ราคา เงิน ที่ ใช้ อยู่ใน ท้อง ที่ ของ กอท ลันด์ เหล่า นั้น ๑ เฟรังก์ เท่า กับ ๘ ชติงส์
๖ เบนส์ แต่ อัตรา ค่า ค่าง โทร เลข นี้ จะ ได้ แจ้ง ความ มา ทาง ฮอล ฟันด์ สากล โทร เลข
ต่อ ภาย หลัง

คือ ว่า การ ต่าง ประเทศ

วันที่ ๑๕ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓๓

(ลงพระนาม) เหวะวงษ์ ๑ ไร ประการ

เสนาบดี ว่า การ ต่าง ประเทศ

ประกาศ หมาย เขต ไร ที่ ดิน

พระยา ประชา ธิ พรม ภิ มาต ข้า หลวง เกษ ตรี จั ด การ ที่ ดิน ขอ ประกาศ
แก่ ผู้ ถิ่น และ หวง ฝำ ที่ ดิน ชนิด ต่าง ๆ ใน แขวง เมือง นคร เขื่อน ชน ชี ให้ ทราบ

ทั้งนี้ว่า การ หมายเขตที่ดินตาม ประกาศพระ บรมราชโองการลง
วันที่ ๘ มกราคม วันโกสืนทรศก ๒๕๖๖ นั้น บัดนี้ หลวง ชนา นุกต
เจ้าพนักงาน ข้าหลวงเกษตรสำรวจทำก หมายเขตที่ดิน ได้ ออกสำรวจ
และหมายเขตที่ดินในเขตอำเภอ เมืองแขวงเมืองนครเขื่อนขันธ์อำเภอนั้น

กระทรวงเกษตราธิการ

ประกาศมาแต่ที่พิทชาหลวงเกษตร.

วันที่ ๓๐ มิถุนายนรัตนโกสืนทรศก ๒๕๒๓

(ลงนาม) พระยาประชาชีพบริบาล

ข้าหลวงเกษตรจัดการที่ดิน

กฎ ข้อ บังคับ อตรา เบี่ยง กนิตาร กรม ทหาร บก

รัตน โกสืนทร ศก ๒๕๒๓

ข้อ ๑ ผู้ที่สมัครใ้รับพระราชทาน เบี่ยงกนิตารตามข้อบังคับนี้ ต้อง
เป็นผู้รับราชการในตำแหน่งทหารบก และตามข้อบังคับเฉพาะแต่ผู้รับ
ราชการอยู่ภายในพระราชอาณาจักร ถ้าผู้ไปรับราชการอยู่นอกพระราช
อาณาจักร ต้องแสดงแต่ที่จะใ้รับคำสั่งอย่างใด

ข้อ ๒ เบี่ยงกนิตารนี้แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ เบี่ยงกนิตารเวลาอยู่ประจำที่
ประเภท ๑, เบี่ยงกนิตารเวลาเดินทาง ประเภท ๑, ผู้ที่จะใ้รับเบี่ยงกนิตารนี้
ต้อง ใ้รับใน ประเภท ไ้ แต่อย่างเดียวก ตามครวทรับราชการต้องตาม
ประเภทนี้

ข้อ ๓ ประเภทเบี่ยงกนิตารเวลาอยู่ประจำที่นั้นแบ่งออก ๓ ชั้น เป็นชั้น
เอก, ชั้นโท, ชั้นตรี, ตามซึ่งที่ใ้เป็นที่สุดควรกับเบี่ยงกนิตารชั้นใ้

04/2566

ข้อ ๔ ผู้ที่สมควรได้รับเบี่ยงนิตการ เวลาอยู่ประจำที่ คือผู้ที่กรม
ยุทธนาธิการมีคำสั่งให้ ไปรับราชการประจำอยู่ที่ใดในที่และตำบลที่ กรมยุทธนา
ธิการได้กำหนดไว้ว่า เป็นที่ซึ่งสมควรกับเบี่ยงนิตการชั้นใดนั้น ก็ให้
ผู้นั้นได้รับเบี่ยงนิตการชั้นนั้น เมื่อได้ ออกจากราชการประจำในที่นั้นเมื่อใด
ต้องตัดเบี่ยงนิตการตามที่ได้รับอยู่สำหรับตำบลที่ออกแล้วนั้นไม่ให้รับต่อไป

ข้อ ๕ ประเภทเบี่ยงนิตการเวลาเดินทาง ให้ได้รับแต่ในคราวเดินทาง
จนกว่าจะมีคำสั่งให้เขาประจำ หรือกตมถึงที่ประจำของตน หรือตั้งประจำ
อยู่ตำบลหนึ่งตำบลใดต่อไป หรือต้องพักอยู่ด้วยประการใด ๆ ที่กรุงเทพฯ
ถ้าเป็นผู้ที่ได้รับเบี่ยงนิตการด้วยประจำตัวอยู่แล้วเต็มแล้วเท่าใด ในระหว่างที่ได้รับ
เบี่ยงนิตการเดินทางนี้ ให้คงเบี่ยงนิตการประจำตัวนั้นเสีย

ข้อ ๖ ผู้ที่จะได้รับเบี่ยงนิตการเวลาเดินทางในคราวเดินทางนั้น ต้อง
เป็นผู้ซึ่งไปจากที่ประจำของตนโดยมีราชการที่ได้รับอนุญาต หรือได้รับ
คำสั่งผู้มีอำนาจบังคับบัญชา จึงให้ ได้รับเบี่ยงนิตการเดินทางตามรายวันที่ไป
แต่ถ้าไปไม่ถึงค้างคืนไม่ต้องได้รับเบี่ยงนิตการเดินทาง

ข้อ ๗ ถ้าเดินทางเพื่อกิจธุระของตนเอง หรือเพื่อกิจธุระของตนเองเป็น
ใหญ่ หรือไปหยุดพักอยู่ในที่แห่งใดซึ่งไม่ใช่เหตุสมควรในราชการ โดย
การเหล่านี้จะ ได้รับอนุญาตก็ไม่ควร ได้รับเบี่ยงนิตการเดินทางตามรายวัน
ดังที่กล่าวไว้

ข้อ ๘ ถ้าผู้ที่ได้รับเบี่ยงนิตการในประเภทเวลาอยู่ประจำที่นั้นอยู่แล้ว
เมื่อถึงคราวที่ควรได้รับเบี่ยงนิตการเดินทางในคราวเดินทางนั้นขณะใด ต้อง
ตัด เบี่ยงนิตการ เวลาอยู่ประจำ ที่ ตามรายวัน ในขณะที่ได้รับเบี่ยงนิตการ เดินทาง

08/10/2556

พนักงาน ถ้าเบงกนิตารเวตาอยู่ ประจำตามที ตรีบอย แดวณ มีจำนวน
 เท่ากันกับจำนวนเบงกนิตารเดินทาง ก็ไม่ต้องรับเบงกนิตารเดินทางนนเดย
 ข้อ ๘ ผู้ที่ตรีบอยเบงกนิตารเวตา เดินทางนิน ต้องทำรายงาน เดินทาง
 ยื่นต่อผบงคืบ บบฐา การทุกเดือน ถ้าไปไม่ถึงเดือนให้ยื่นทุกคราว เมื่อ
 กลับถึงที่ประจำของตน แต่ ถ้า ที่ไป นน มีผู้ที่ตรีบอยเบงกนิตาร เดินทาง ถึง
 แต่ ๒ คนขึ้นไป ให้หัวหน้าที่ไปนั้นทำรายงานยื่นแต่ผ เดียว โดยบอกรายชื่อ
 ผู้ที่ไปนนด้วย และรายงานเดินทางนี้ต้องบอกจำนวนเงิน เบงกนิตาร เดินทาง
 ที่ตรีบอยแล้วหรือที่จะได้เบงกนิตารไปนนด้วย และต้องส่งรายงานนคองนไป
 จนถึงกรมยุทธนาธิการ

ข้อ ๓๐ อัตราเบงกนิตารทง ๒ ประเภทนคองน
ประเภทเบงกนิตารเวตาอยู่ประจำที่

	ชั้นเอก	ชั้นโท	ชั้นตรี
ผบญชาการมณฑลเดือนละ	๓๐๐ บาท	๒๕๐ บาท	๒๐๐ บาท
ผบงคืบการกรม เดือนละ	๑๕๐ บาท	๑๒๐ บาท	๑๐๐ บาท
ผบงคืบกองพัน เดือนละ	๘๐ บาท	๘๐ บาท	๘๐ บาท
ผบงคืบกองร้อย เดือนละ	๖๐ บาท	๕๐ บาท	๔๐ บาท
นายร้อยประจำกองร้อย	๓๐ บาท	๒๕ บาท	๒๐ บาท

ประเภทเบงกนิตารเวตาเดินทาง

ผบญชาการมณฑล	วันละ ๓๐ บาท
ผบงคืบการกรม	วันละ ๕ บาท
ผบงคืบกองพัน	วันละ ๓ บาท
ผบงคืบกองร้อย	วันละ ๒ บาท

นายร้อยประจำกองร้อย

วันฉะ ๓ บาท

นักเรียน นายร้อยตำรวจ ราชการ และจำนายสืบวันฉะ ๔๘ อัฐ

เสมียน พนักงาน, นายสืบและนักเรียน นายร้อย วันฉะ ๓๒ อัฐ

นักเรียนนายสืบ, พนักงาน และคนใช้ วันฉะ ๑๖ อัฐ

ส่วนผู้ซึ่งรับราชการในตำแหน่งที่ไม่ตรงกับตำแหน่งในอัตรานี้ แลวแต่
กรมยุทโธปกรณ์จะได้กะเทียบตำแหน่งชั้นไว้ หรือมีคำสั่งให้ ใต้ รับเทียบกับ
ตำแหน่งใดตามสมควรกับระเบียบตำแหน่งราชการ

หอรัษฎากร พิพัฒน์

วันที่ ๘ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ตง พระนาม) มหิศรราชหฤทัย

เสนาบดี กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ

ประกาศให้ ผู้มีสิ่งสำคัญสำหรับที่ดิน

ในตำบลหนองนางแร่อำเภอพระปฐมเจดีย์แขวงเมือง
นครไชยศรีมาขอเปลี่ยนรับตราของชัวคราว

เจ้าพระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ ประกาศ
แก่บรรดาผู้มีสิ่งสำคัญสำหรับที่ดินใน ตำบลหนองนางแร่ อำเภอ พระ ปฐมเจดีย์
แขวงเมืองนครไชย ศรีให้ ทราบทั่วกันว่า ตามความในพระราชบัญญัติ ออกตรา
ของชัวคราว รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ มาตรา ๑๒ มีว่า ถ้าเสนาบดีกระทรวง
เกษตราธิการเห็นสมควรจะกำหนดใหม่ ถึงสิ่งสำคัญสำหรับที่ดินอย่างอื่น
นอกจากตราของชัวคราว ซึ่งมีอยู่ในท้องที่ ๆ ได้ออกประกาศให้ ใช้พระราช
บัญญัติออกตราของชัวคราวแล้ว ให้มาเปลี่ยนรับตราของชัวคราวหรือให้นำ

โอนกรรมสิทธิ์ หรือทำหนังสือสัญญาต่อกันที่หอทะเบียนตั้งแต่วันที่ไปเป็น
กันไปได้ ความแจ้งอยู่แล้ว

บัดนี้ข้าหลวงเกษตรเมืองจารุไชยศรีได้ ออกสำรวจที่ดินส่วนเขตที่ดินใน
ตำบลหนองนางแซ่สำเร็จลงระวางหนึ่งแล้ว สมควรจะให้ผู้ถือสิ่งสำคัญที่ดิน
อย่างอื่น ๆ ในตำบลที่กล่าวมาเปลี่ยนรับตราของชั่วคราวได้แล้ว เพื่อจะ
ได้เป็นการสะดวกแก่การที่จะ โอนกรรมสิทธิ์ และทำหนังสือขายแก่กันต่อไป

เพราะฉะนั้นให้ บรรดา ผู้ถือสิ่งสำคัญสำหรับที่ดินในตำบล หนองนางแซ่
ซึ่งเจ้าพนักงานเกษตรได้ร่างวัดได้ส่วน และกันเขตที่ดินของคน ๆ แล้ว
ให้นำสิ่งสำคัญสำหรับที่ดินของคน ๆ มาเปลี่ยนรับตราของชั่วคราวใหม่ตั้งแต่
บัดนี้สืบไป แต่วันที่กำหนดจะเปลี่ยนตราของชั่วคราวให้ เมื่อใดนั้น ให้
ข้าหลวงเกษตรออกประกาศบอกกำหนดวันให้ต่อไป

ประกาศมาณวันที่ ๓๓ กรกฎาคม วันวันโนสัทร ศก ๑๒๓๓

ประ ภาศ กระ ทรวง โย ธา ธิ การ

พแนกกรมไปรษณีย์ โทรเลข

เวลานี้สายโทรเลขทางทวายใช้ การไม่ได้ ระหว่างทุ่งหนองชะโมยแขวง
เมืองกาญจนบุรี เพราะเหตุน้ำหลากท่วมถึงสาย "เพื่อจะให้ ผู้ คุมก็จจะใช้
สายโทรเลขทางนี้เข้าใจเหตุที่เป็นได้ ด้วยพัน อำนาจจะบ่ของกันนั้น" จึงประกาศ
ไว้ ให้ทราบ

ประกาศมาณวันที่ ๓๒ กรกฎาคม วันวันโกสัทร ศก ๑๒๓๓

โดยรับตั้งเสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ

(ลงนาม) พระยาเสถียรสุวาปนกิจย์

ปลัดทูลฉลอง

ข้อบังคับกฎเกณฑ์ภาษีอากรแก่กำนันผู้ใหญ่บ้าน และตำรวจตระเวนชายแดน ปี ๑๓๓๓

ด้วยตามความในข้อบังคับการแจกตราภุมให้แก่กำนันผู้ใหญ่บ้าน และ
ตำรวจคุ้ม เงินภาษีอากรปีละ ๒ บาทนั้น ได้สังเกตเห็นว่ายังไม่สู้เป็นประ
โยชน์ในราชการและเป็นภาระสดวกแก่กำนันผู้ใหญ่บ้านและตำรวจ ก่อตัวคือ
เมื่อกำนันผู้ใหญ่บ้าน และตำรวจได้ รับตราภุมแล้ว จำเป็นจะต้องเขา
มาขึ้นเงินต่อ เจ้าพนักงานสรรพากรหักชอนทบทอนเป็นการซ้ำเสียเวลา และ
ส่วนกำนันผู้ใหญ่บ้าน และตำรวจที่อยู่บ้านไกล เมื่อได้ รับตราภุมไปแล้ว
บางที่ไม่นำตราภุมมาขอขึ้นเงิน เพราะหนทางที่จะไปมากันดารทั้งไฉนข้าม
ศึกแล้วจึงได้นำมาชนกระทำให้เป็นภาระยุ่งยากแก่เจ้าพนักงาน และระเบียบของ
บัญชีแตกค้างอยู่เดิม

ประการหนึ่งในการที่กำนันผู้ใหญ่บ้านและตำรวจได้ รับตราภุมไปแล้ว
มีบางคนไม่ใคร่ จะถือไว้ ให้ สัมกับเกียรติยศ มักเอาตราภุมไปทอด ขายลดราคา
ไม่สมแก่พระมหากษัตริศคุณ ซึ่งไรรดเกล้าฯ พระราชทานให้ และทั้ง
ยอมเป็นศิลาตบระ โยชน์ของกำนันผู้ใหญ่บ้านและตำรวจที่พึงจะได้ นั้น จึง
เห็นว่าควรที่แจกตราภุมแก่กำนันผู้ใหญ่บ้าน และตำรวจนั้นยังไม่เป็นทางดี
เรียบร้อยเห็นว่ถ้ากำหนดยกเงินภาษีอากรให้แก่กำนันผู้ใหญ่บ้าน และ
ตำรวจคุ้ม ภาษี อากร ลงไว้ ใน หมายถึง กำนันผู้ใหญ่บ้านและตำรวจตระเวน
ชายแดนไม่ได้ เพราะการที่ยกเงินภาษีอากรลงในหมยคังนั้น กำนันผู้ใหญ่บ้าน
และตำรวจ ไม่คังทบ ทอนไปขอขึ้น เงินต่อเจ้าพนักงานสรรพากรตั้งแต่ก่อน

และทั้งกำหนดผู้ใหญ่บ้าน และตำรวจตำบลจะขอให้ยกเว้นภาษีอากรประเภทใด
ได้ตามชอบใจด้วย และเมื่อกำหนดผู้ใหญ่บ้านและตำรวจจะเสียภาษีอากร
ก็เอาหมายตั้งนั้นนำไปให้เจ้าพนักงานตรอกภาษีที่จะยกเว้นให้ ไม่เป็นการ
ลำบาก เพราะฉะนั้นจึงได้ตั้งกฎข้อบังคับการยกเว้นภาษีอากรแก่กำหนดผู้ใหญ่
บ้านและตำรวจตำบลแทนตรากรมศึก ดังจะกล่าวต่อไปดังนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้ให้เรียกว่าข้อบังคับยกเว้นภาษีอากรแก่กำหนดผู้ใหญ่
บ้านและตำรวจตำบลตรากรมศึก ๑๒๓

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน ๑๒๓๓ เป็นต้นไป และ
ตั้งแต่วันที่ใดให้ใช้ข้อบังคับนี้ ส่วนข้อบังคับการแจกตรากรมกำหนดผู้
บ้านและตำรวจ ซึ่งได้ประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ ๑๖ หน้าที่ ๖๗๘
ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๑๒๓๒ และประกาศให้ผู้ว่าราชการเมือง
บางเมืองมีอำนาจออกตรากรม ได้เหมือนเทศาภิบาลลงวันที่ ๑๖ เมษายน
๑๒๓๒ นั้นให้ยกเลิกเสียไม่ให้ใช้ต่อไป

ข้อ ๓ ให้ข้าหลวงเทศาภิบาลเป็น ข้าราชการให้กรมการเรียก กำหนด
ผู้ใหญ่บ้านและตำรวจ ซึ่งอยู่ในท้องที่ของ คนมาประชุมอธิบายในชั้นที่ยกเลิก
การแจกตรากรมให้ยกเว้นภาษีอากรใช้แทนตามความใน ข้อบังคับนี้ ให้แบบ การ
เข้าใจ และเมื่อได้อธิบายแล้วก็ให้ถามกำหนดผู้ใหญ่บ้านและตำรวจว่าผู้ใด
จะต้องการให้ยกเว้นภาษีอากรประเภทใดอย่างใด ซึ่งเป็นเงินภาษีอัตราไม่เกิน
กว่า ๖ บาท

ข้อ ๔ เมื่อกำหนดผู้ใหญ่บ้านและตำรวจเห็นได้ชัดให้ยกเว้นภาษีอากร
ประเภทใดแล้ว ให้อำเภอจตรายการประเภทเงินภาษีอากร ซึ่งได้ขอ

ให้ยกเว้นนั้น ๆ ลงไว้ในหมายตั้งของกำนันผู้ใหญ่บ้านและตำรวจตำบล
สำคัญ แล้วให้กรรมการอำเภอเซ็นชื่อประทับตรากำกับเป็นพยานลงไว้ด้วย

ข้อ ๕ และเมื่อกรรมการอำเภอได้ไต่สวนได้ความว่า กำนันผู้ใหญ่
บ้านและตำรวจได้ขอยกเว้นภาษีอากรประเภทใดตามข้อ ๓ แล้ว ก็ให้

กรรมการอำเภอจัดให้มีทะเบียนกำนันผู้ใหญ่บ้าน และตำรวจที่โดยยกเว้น
ขึ้นไว้สำหรับเป็นหลักฐานในที่ว่ากรอำเภอเต็มหนึ่ง แต่ทะเบียนนั้นต้องแยก
ภาษีอากรที่ยกเว้นเป็นประเภท ๆ อย่าให้รวมกัน เพื่อจะได้เป็นการสะดวก

ในการที่เจ้าพนักงาน จะเขียนใบเสร็จยกเว้นให้แก่กำนันผู้ใหญ่บ้าน และตำรวจ
และเมื่อได้จัดมีทะเบียนนั้นแล้วนั้น ให้กรรมการอำเภอคัดสำเนาทำบัญชี

ยื่นไปยังเมือง ๒ ตำบล เพื่อเมืองจะได้ ยื่นมณฑลตำบลหนึ่ง เก็บไว้
ที่เมืองตำบลหนึ่ง เมื่อมณฑลและเมืองได้รับบัญชียกเว้น ภาษีอากรแก่กำนัน
ผู้ใหญ่บ้าน และตำรวจซึ่งกรรมการอำเภอได้ ยื่นมาแล้วนั้น ก็ให้เจ้าพนักงาน
สรรพากรจัดตรอก รายการลงไว้เป็น หลัก ถานต่อไป

ข้อ ๖ เมื่อเจ้าพนักงานสรรพากร จะเขียนใบเสร็จเก็บเงินภาษีอากร
อย่างไร ๆ แก่กำนันผู้ใหญ่บ้านและตำรวจ ซึ่งจะได้ยกเว้นเงินภาษี
อากรให้ตามที่เข้ามาในของบังคับแล้ว ก็ให้ตรวจดูในทะเบียนที่ยกเว้นเงิน
ภาษีอากรแก่กำนันผู้ใหญ่บ้านและตำรวจนั้น เขียนตรอกลงในใบเสร็จยก
เว้นตามตัวอย่างซึ่งได้คิดไว้ในท้ายข้อบังคับ

ข้อ ๗ และเมื่อเจ้าพนักงานจะเก็บภาษีอย่างไร ๆ แล้ว กำนันผู้ใหญ่
บ้านและตำรวจซึ่งได้ รับอนุญาตยกเว้นภาษีอากร ให้หน้าตราตั้งมา
ให้เจ้าพนักงาน สรรพากรผู้ เก็บ เงินภาษีอากรตรวจสอดรับรายการเงินภาษีอากร
ซึ่งได้ยกเว้น เห็นนี้ ทุกเมื่อ

10/2541

ข้อ ๘ เมื่อเจ้าพนักงานสรรพากรได้เก็บเงินภาษีอากร จำนวน ๑๐๐ บาท
ประเภทใด ซึ่งได้ยกเว้นให้แก่กำนันผู้ใหญ่บ้าน และตำรวจตามความใน
ข้อบังคับแล้ว ก็ให้เจ้าพนักงานสรรพากรตรอกรายการจำนวนเงินนั้น ลงไว้ใน
ใบบัญชีแบบสดงให้ชัดเจน คือ ค่าบดเค.อำเภอ.โต.เมือง.โต.ได้มี
การยกเว้นจำนวนกำนันผู้ใหญ่บ้านและตำรวจเท่าใด เงินภาษีอากร เท่าใด
โดยละเอียดแล้วทำบัญชียื่นต่อมณฑล ๒ ฉบับ เพื่อมณฑลจะได้ยื่นเข้า
มายังกระทรวงต่อไป

คำกล่าวการมหาดไทย

วันที่ ๒๐ กรกฎาคม วันโกสินทร ศก ๑๒.

(ลงนาม) พระยาศรีเทพ

ราชปลัดทูลฉลอง

ประกาศกระทรวงโยธาธิการ

พนักกรไปรษณีย์

ตามวิธีไปรษณีย์กรุงเทพฯรัตนโกสินทร ศก ๑๑๗ หมวด ๒ กล่าวด้วย
ของที่ไม่ยอมให้ส่งทางไปรษณีย์ไม่ว่าอย่างธรรมดา หรืออย่างมีประกันตาม
ความในข้อ ๓ มีว่า “หนังสือหรือของอื่นที่มีเงินอยู่ด้วย ในนั้น ไม่ยอม รับ
สำหรับส่งไปในทางไปรษณีย์” มีความดังนี้ แต่หาได้กล่าวระบุชื่อให้ชัด
ถึงฉบับหรือแบ่งกัไนต์และตัวตราไปรษณีย์ ว่าเป็นของต้องห้ามเหมือน
เงินด้วยไม่

เพราะฉะนั้นในฉบับกระทรวงโยธาธิการจึงได้ประกาศเพิ่มเติมให้มหาด
ทราบทั่วกันว่า ฉบับตัว หรือแบ่งกัไนต์และตัวตราไปรษณีย์ หรือสิ่งใด

ที่ใช้แทนควเงินได้ ก้อยู่ในประเภทข้อห้ามเช่นกับควเงินที่กดเข้ามาแล้ว
 ในวิธี ไบรด์นีย์เหมือนกัน ถ้าผู้ ฝ่ายจะซื้อตสิ่งสำคัญเหล่านี้ซึ่งนับว่าเป็นคว
 เงินได้ เช่นกดเข้ามาแล้วเข้าในซอง หนังสือหรือในสิ่งใด ๆ ก็ดี เป็นอันนับว่าผู้ ฝ่าย
 กระทำผิดวิธีไปรด์นีย์ ในข้อซึ่งกดเข้ามาแล้ว เมื่่อมเหตสูญหายไปด้วย
 บรรการใด ๆ ความผิดของนกรมไปรด์นีย์ โทรเดจะไม่นับใช้ ให้และจะไม่
 รับพิจารณาด้วย

ประกาศมาณวันที่ ๗ กรกฎาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๓

(ลงพระนาม) นริศรานุกัตติวงษ์

เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ

แผนกไบรด์นีย์ โทรเด

แจ้งความ กระทรวง ขรรวมการ

พระยาอุดมการบดี เสนาบดีกระทรวงขรรวมการ รับพระบรมราชโองการ
 ได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ว่าได้ทรงทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท
 ว่ารัฐบาลอเมริกัน ได้มีวิธีรักษาโรคระบาดที่สัตว์ โคกระบือชนิดใหม่ โดย
 ใช้ วิธีฉีดพันธุ์ บุปไฟแห่งโรคนั้น ห้ามกันไม่ให้สัตว์ โคกระบือเป็นโรค
 อย่างนั้นได้ รัฐบาลอเมริกันได้ตั้งกรทำพันธุ์ และปลูกแก่ โรคนี้ที่เมือง
 มณีลาได้ผลดี จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กระทรวงขรรวมการ
 จัดให้หมอเอชฮาติมเซน แพทย์ใหญ่ผู้ตรวจการในกรมพยาบาล กับหลวง
 วิชนเศร์ ประดิษฐ์วิทย์แพทย์ประกาศนียบัตร ออกไปศึกษา และตรวจการนี้
 ที่เมือง มณีลา แพทย์ ทั้ง ๒ ได้ ไปและ กลับ มา ถึง กรุงเทพฯ ๑ แล้ว ยื่น
 รายงานการตรวจและที่ได้ ไปศึกษาวิธีปลูกโรคระบาดที่สัตว์พาหนะต่อกระทรวง

08/10/2566

กรรมการ กระทรวงนี้ จึงได้นำ รายงาน นั้น ขึ้น กราบ บังคม ทูลพระกรุณา
ทราบฝ่า ถองของ ชูดี พระบาท แด้ว ตั้งแจ้ง อยู่ใน รายงาน หมอเฮชฮาตัมเซน
และ หลวง วิฆเนศน์ ประดิษฐ์ วิทย์ต่อไป

ข้า พระพุทธเจ้า หมอเฮชฮาตัมเซน นาย ตรีวงใหญ่กอง ตรวจการ
พยาบาล และ หลวง วิฆเนศน์ ประดิษฐ์ วิทย์ แพทย์ผู้ช่วย ขอ ประ
ทาน ทำ รายงาน กราบ ทูล พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่น จิววิฆวทรณปรีชา
อิมคี กรม พยาบาล ทราบฝ่า พระบาท

ด้วยข้าพระพุทธเจ้าทั้งสองได้ รับบัญชาท่านพระยาคุณิการบดี เสนาบดี
กระทรวงกรรมการ โดยกระแสพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ไป
เมืองมะนิลา เกาะฟิลิปปินส์ เพื่อไปตรวจและศึกษาวิชาทำพันธุ์ปลูกแก้โรค
บาทว่าสัตว์พาหนะโรคกระบือพร้อมทั้งแบบอย่าง และวิธีกระทำการงานทั้งปวงใน
การนี้ พระเดชพระคุณแผ่นดินเกล้าฯ หาที่สุดมิได้

ข้าพระพุทธเจ้าได้ออกจากกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๑๒ เดือนมกราคม ร.ศ. ๑๒๒
เวลาบ่าย ๒ โมง ๓๐ นาที โดยเรือชื่อพิษณุโลก ของกัมปนีฮือตเยอรมัน
ดอยด์ ถึงอ่างศิลาวันที่ ๑๓ เวลาเช้า ๕ โมง พักอยู่จนวันที่ ๑๕ เวลา
เช้า ๕ โมง ออกจากอ่างศิลา ถึงเมืองฮ่องกงเวลาเช้า ๒ โมง วันที่ ๒๔
มกราคม ร.ศ. ๑๒๒ ออกจากเมืองฮ่องกงวันที่ ๓๐ มกราคม ร.ศ. ๑๒๒
เวลาบ่าย ๒ โมง ๑๕ นาที โดยเรือรถไฟชื่อสฟิโร ของกัมปนีฮือตฤช
ถึงเมืองมะนิลาเวลาเช้า ๒ โมง วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ร.ศ. ๑๒๒ พักอยู่จน
วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ร.ศ. ๑๒๒ และได้ออกจากเมืองมะนิลา เมื่อวันที่ ๑๕
กุมภาพันธ์ ร.ศ. ๑๒๒ เวลาบ่าย ๔ โมง ๒๕ นาที โดยเรือชื่อรุบิกัมปนี

เดียวกับเรือ ตูฟิโร ถึงเมืองฮ่องกงเวลาเช้า ๕ โมง ๕๕ นาที วันที่ ๑๘
 กุมภาพันธ์ ร.ศ. ๑๒๒ ต้องพักเรืออยู่จนถึงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ร.ศ. ๑๒๒
 (เพราะเป็นเวลาตรุษจีน เรือหยุดจึงได้ช้าอยู่หลายวัน) เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์
 ร.ศ. ๑๒๒ เวลาเที่ยงจึงได้ออกจากเมืองฮ่องกง โดยเรือชื่อเจ้าไทยถึงกรุงเทพฯ
 เวลาเช้า ๔ โมง ๓๕ นาที วันที่ ๓ มีนาคม ร.ศ. ๑๒๒ ค่าณวนวันที่ได้
 ไปเรียน และตรวจราชการครั้งนี้ รวมประมาณ ๕๒ วัน เมื่อข้าพระ
 พุทธเจ้า ได้ถึงเมืองมะนิลาแล้ว วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ร.ศ. ๑๒๒ เวลาบ่าย
 ๓ โมงครึ่งในขณะนั้น ข้าพระพุทธเจ้าก็ได้ ไปยังที่ว่าการของท่านมีเคอร์คูอิโรค
 ซีวอลกอเวอนเนอร์ ของเกาะฟิลิปปินส์ ได้รับหนังสือของมีเคอร์คูแยร์มิดคณิก
 อรรถราชทูตอเมริกัน เสนอต่อท่าน ๆ ทราบเรื่องความประสงค์ ในหนังสือ
 นั้นแล้ว ท่านว่ารัฐบาลอเมริกันมีความยินดีด้วยเหมือนกัน ที่รัฐบาล
 สยามได้ส่งข้าพระพุทธเจ้าออกมาเรียน และตรวจดูอิฐทำพันธ์ุ ซึ่งว่าปลูกแก้โรค
 ระบาดได้ดี ในเมืองมะนิลา วิชิตเป็นวิชาใหม่ซึ่งแพทย์ ในเมืองมะนิลาได้
 คิดขึ้น ๒-๓ ปีมาแล้ว ท่านกอเวอนเนอร์ ว่าทุกอย่างความที่ได้พบแล้ว จน
 ถึงที่สุดแห่งความทตของในเรื่องโรคระบาดนี้ เราจะให้แพทย์ของเราชี้แจง
 ให้เข้าใจตลอด และได้สั่งทนายข้าพระพุทธเจ้าพดสมควรแล้ว ข้าพระ
 พุทธเจ้ากล่าว ท่านกลับไปยังที่พักนิวอเวดไฮเตด พยเวลาบ่าย ๔ โมงครึ่ง
 ในวันนี้ นกการ ก็ได้ นำหนังสือ มาให้ ๕ ฉบับ ๆ หนึ่งในถึงดอกเตอร์คาเตอร์
 นายแพทย์ใหญ่ ณ อนุชากการกรมศุขาภิบาล อีกฉบับหนึ่งดอกเตอร์เฟรีย
 เจ้ากรมกรมราชโอดหิกจุมมิวิทยา (เคมิเกิลเดบไบเรตโครี) หนังสือ
 นี้ได้มาจากออฟฟิศของกอเวอนเนอร์ ทั้งสองฉบับ

วันที่ ๓ เวลาเช้า ๓ โมง ข้าพระพุทธเจ้าก็ได้นำหนังสือไปยื่นนายแพทย์ใหญ่ทั้งสองนั้น ด็อกเตอร์ ค้าเตอร์ ได้แจ้งต่อข้าพระพุทธเจ้าว่า ให้ไปยังสถานทำชีร่าแด้บโบเวิร์ตโครี ด้วยในสถานนั้นได้ทำพันธุ์ปลูกแก่โรคระบาด และพันธุ์ปลูกใช้ ทรมิช แพทย์ ท่านเมื่อได้เห็นหนังสือของท่านกอนเวอนเนอร์แล้ว คงจะต้องสอนชี้แจงเปิดเผยให้ท่านเราเข้าใจในเรื่องนี้ทุกอย่าง เมื่อมีความชัดช้อย่างใดแล้วให้มาหา จะช่วยจนตั้ง เร็จจนได้ แค่ด็อกเตอร์เฟรียนั้นเมื่อได้รับหนังสือแล้วก็ได้นำไปให้ พบกับด็อกเตอร์ยอบบดิง เจ้ากรมกองทำพันธุ์ชีร่า และทั้งได้พิจารณาการงานและบริเวณของสถานนี้ ๆ ได้ ไร่ ที่กว้างขวางอยู่ริมทุ่งนา เป็นที่ มีสนามหญ้าสำหรับเลี้ยงสัตว์ และมีลมพัดอากาศสดอาดในสถานนี้ มีตึกสำหรับเป็นที่ออฟฟิศทำการหนังสือแต่หลังเดียว นอกจากนั้นก็มีตึก เป็น โรงเด็ก ๆ พันธชาติซิเมนต์ เป็นที่สำหรับทำพันธุ์ชีร่า และ เป็นโรง สำหรับ ผ่าตัด ครองศพที่ ตายด้วยโรคต่าง ๆ แต่ยังมีโรงแถวอีกเป็นอันมาก สำหรับไว้ โครกระบีด สำหรับทำพันธุ์ และทั้งเอาไว้ สัตว์ต่าง ๆ เช่น ถึง กระต่าย หุขุตะเขาอีกเป็นสัตว์ที่เก็บไว้ สัตตของพันธุ์ที่ทำขึ้นแล้ว เพื่อให้รู้ ว่าพันธุ์นั้นใช่ ใดหรือไม่ว พวกแพทย์และพนักงานต่าง ๆ ได้แบ่งหน้าที่กระทำการกันดังนี้

(ก) เป็นเจ้าหน้าที่ ทำพันธุ์ปลูกแก่ โรคระบาดสัตว์ มีภาระจะเอาโลหิตและน้ำเหลืองออกจากเส้นโลหิต ของ สัตว์ และพินพันธุ์ชีร่าให้โรคแก่สัตว์ ให้สัตว์เจ็บตามโรคที่ต้องการจะให้เจ็บ แล้วจะเอาโลหิตและน้ำเหลืองจากสัตว์นั้นออก เมื่อตรวจโรคจะนิยมไม่ใคร่มีแน่แต่กว่าชนิดไร ได้ทำกันอย่างนี้วันหนึ่งไม่ต่ำกว่า ๓๒-๓๕ โคน

(ข) เป็นเจ้าหน้าที่ทำพันธุ์บุพโพปลูกใช้ ทรพิษโพโรงและห้องซึ่งคาด
ด้วยซีเมนต์สอาดห้องกว้างประมาณ ๓๐ ฟุต ๔ เหลี่ยม การที่ทำพันธุ์ได้
ปลูกพันธุ์บุพโพ ตรวจพันธุ์เก็บพันธุ์เหล่านี้วันหนึ่งประมาณ ๖-๘ โค

(ค) เป็นเจ้าหน้าที่รักษาพันธุ์ซึ่งราคาต่าง ๆ พันธุ์เหล่านี้ได้เก็บและรักษาไว้
ให้เย็น เสมอในตู้ หน้าซึ่งมีการทำ คือ ได้แบ่งพันธุ์ลงในหลอดเด็กใหญ่
ต่าง ๆ และจ่ายพันธุ์ที่ผู้มาเบิกไปปลูก ตามในเมืองและหัวเมืองทั่วไป
แล้วดอกเตอร์เฟรียได้ ให้แพทย์นำข้าพระพุทธเจ้าไปปลูกที่ตัมโบเรต
โตรี่อันฮักสองตำบล ตามที่ ข้าพระพุทธเจ้าจะได้ กราบทูลให้ทราบ ว่า พระบาท
เจ้าอยู่หัว ก็คือ ได้ไปที่กอลเวอนแมนต์โบโฮโรยเกิดตัมโบเรตโตรี่ ใน
สถานที่นี้ได้มีแพทย์ใหญ่ปกครองหนึ่งนายคือ ดอกเตอร์ อาฟี่ศรีครองเจ้ากรม
การที่พวกแพทย์ กระทำในสถานที่นี้ มีการทดลองตรวจและการประสม และ
แต่งตำราต่าง ๆ เป็นต้น

(ก) เป็นเจ้าหน้าที่ ประสมเก็บบรรดาสัตว์ ตั้งแต่แมลงวันและแมลงอย่าง
เล็กที่สุด จนกระทั่ง กบ เขียด หนู ถึง กระต่าย ดูเหมือนเก็บไว้
เกือบครบทุก ชนิดแล้ว สองไว้บาง เลี้ยงไว้บาง จัดรักษาไว้ด้วยยาบ้าง มี
การตรวจทดลองของเอกซมิเรเมนต์ต่าง ๆ ที่ผู้ที่ได้เรียบเรียงเป็นตำราชั้น
ว่าด้วยบรรดาสัตว์ สัตว์ อย่างใดอยู่ในจำพวกไหนเกิดมาอย่างไร แขน
ประโยชน์หรือให้โทษอย่างไร ส่วนที่เกี่ยวข้องของพืชพันธุ์ต้นไม้ สัตว์ด้วยกัน
หรือมนุษย์

(ข) เป็นเจ้าหน้าที่ตรวจค้นหาพรรณพันธุ์สัตว์พยอมไม้โคธิบโนโตหิตของ
มนุษย์ และสัตว์ ทศตายเป็นโรคต่าง ๆ เย็น มนุษย์ นั้นมีโรคนี้ในปอด
โรคคหิวาต์ โรคไข้เรื้อนกฎฐูรี และเริ่มในโรคต่าง ๆ ที่เป็นขึ้นกับสัตว์ นั้น

มีเยิมโรคแอนแทรก (คือโรคกาฬ) โรคแบคทีเรีย โรคโมเนียโรค
 มงคร่อ และทั้งเยิมในโรคต่างๆ ที่แพทย์ได้ตรวจพบแล้วหลายร้อยอย่าง
 ต้องตรวจจนให้ มีเครื่องหมายสังเกตได้ว่าเยิมในโรคอย่างไร มีลักษณะ
 อาการผิดกับอย่างอื่นอย่างไร แล้วตรวจหาสัตว์รบกวนที่จะนำเยิมมาโคไว้
 หรือทั้งเลี้ยงไม่โคไว้ให้มากขึ้น ในการนี้ต้องใช้ เครื่อง ต้องตรวจเป็นพัน
 เมื่อต้นวิจัยการอย่างใดก็เรียบเรียงเป็นรายงานสั้น ๆ หรือทำเป็นคำรำจวนไว้

(ค) เป็นเจ้าหน้าที่เก็บสัตว์รบกวนของมนุษย์และสัตว์ ที่เกิดโรคมี
 อาการวิปลาศวิกลต่าง ๆ มีตัวไล่ต้น ตัวใหญ่ กระตุมขรุขระคล้ายฟองน้ำ
 และของวิกลแปลก ๆ เหล่านี้ได้คือได้ คีตรักษาไว้ ด้วยยาเป็นอันมาก
 แพทย์ผู้ หูหนวกในกองนี้ต้องออกตรวจผ่าศพ และเที่ยวค้นอยู่ เสมอ

(ง) เป็นเจ้าหน้าที่เก็บประสมสัตว์รบกวนอย่าง ในส่วนคำรำจวนด้วย
 วิทยาศาสตร์สัตตศาสตร์ พฤกษศาสตร์ ตามที่แพทย์ได้เรียบเรียงแจ้งขึ้นไว้
 และทั้งชื่อจากแพทย์ และนักปราชญ์จากเมืองต่างประเทศ สำหรับเป็นคำรำ
 ไซ ไนดับโบเว็ตโครีและโรงเรียนในเมืองมะนีลา

แล้วแพทย์พาข้าพระพุทธเจ้าไปยังที่ดับโบเว็ตโครีอีกแห่งหนึ่ง เรียกว่า
 กอเวอนแมนต์เคมมีเกิดดับโบเว็ตโครี แพทย์ผู้ปกครองในสถานนั้นคือ
 ดอกเคอร์เฟรียเจ้ากรม กาวที่ใต้ กระทำในสถานนั้นคือ

(ก) เป็นเจ้าหน้าที่เก็บประสมตัวอย่างบรรดาแร่ธาตุทั้งปวง ที่พบในเกาะ
 พิลิปโปนัและในที่อื่น ๆ ตรวจทดสอบหาแร่ทองคำ ทองแดง ปรัชท และ
 ธาตุอื่น

(ข) เป็นเจ้าหน้าที่ตรวจพื้นดินตามเกาะพิลิปโปนัทั่วไป เพื่อสำหรับ
 ช่วยในการเพาะปลูก และตรวจอาหารทั้งปวงเป็นบ้าง นำมารับประทาน น้ำ

วิธีทำพันธุ์วัวโรคระบาด และวิธีทำพันธุ์ปลูกใช้ทวีป และทรงวิชา

และศึกษา ได้ลงมือทำให้ด้วยเป็นครั้งเป็นคราว

โรคระบาดสัตว์ได้เกิดขึ้นหลายอย่าง มีลักษณะอาการต่างกัน

เมื่อเกิดขึ้น ในคราวแรกที่เป็นอย่างสำคัญ เรียกว่าโรครินตะเพสท์ ตาม

ที่เรียกว่า โรคกาฬปรากฏ อยู่ในประเทศสยามนั้น โรคนั้นไม่ใช่เป็นโรค

เกิดขึ้นใหม่ เป็นโรคที่แพทย์ ได้พบ ประมาณครึ่งพันปีแล้ว คือ "ดอกเตอร์

คอดำมิลาได้พบเมื่อศตวรรษที่ ๑๖ หรือตรงกับ ๑๘๓๕ ปี ที่ดวงมา

แฉ่นนั้น เมื่อศตวรรษที่ ๓๖๐ ปี โรคนั้นได้เกิดถูกตามชนทั่วไปในทวีป

ยุโรป สัตว์พาหนะได้ตายเสียในครั้งนั้นหลายล้านตัว ต้องมาถึง ศตวรรษ

ที่ ๑๖ โรคนั้นได้เกิดขึ้นอีกในประเทศอิตาลี ฝรั่งเศส แลเบดเยี่ยม

สัตว์ได้ตายเสียเกือบจะไม่มีพันธุ์ เมื่อศตวรรษที่ ๑๘๕ โรคนั้นได้

เกิดขึ้นในประเทศอังกฤษสัตว์ตายตั้งแสนตัว ต้องมาถึงศตวรรษที่ ๑๖๐๕

โรคนั้นได้เกิดขึ้นในประเทศรัสเซีย สัตว์ได้ตายเสียเป็นอันมาก พวก

แพทย์ในเมืองรัสเซียได้ประชุมปรึกษากัน เพื่อจะคิดอ่านหาวิธีที่จะรักษา

แต่หาสำเร็จลงไม่ เป็นแต่เข้าใจว่าโรคระบาด นิดตต่อกันได้ เหมือนใช้ทวีป

เมื่อศตวรรษที่ ๑๗๑๓ ในประเทศฮอลแลนด์ ได้เกิดโรคนั้นขึ้นสัตว์ตายถึง

สองแสนตัว (๒๐๐,๐๐๐) ในระหว่างศตวรรษที่ ๑๗๑๓ และ ๑๗๑๕ ที่

ประเทศฝรั่งเศสได้เกิดโรคนั้นขึ้นอีก สัตว์พาหนะตายเสียครึ่งล้านห้าแสนตัว

(๑,๕๐๐,๐๐๐) ระหว่างศตวรรษที่ ๑๗๕๐ และ ๑๗๕๓ ในสามปีนั้น ใน

ประเทศอียิปต์ได้เกิดโรคนั้นขึ้น สัตว์ตายเสียหกแสนหกหมื่นห้าพันตัว

(๖๖๕,๐๐๐) เมื่อศตวรรษที่ ๑๗๕๖ ในประเทศอังกฤษได้เกิดโรคนั้นขึ้นอีก

สัตว์ตายเสียห้าแสนตัว (๕๐๐,๐๐๐)

เมื่อฤดูศักราช ๑๘๘๕ โรคระบาดได้เกิดขึ้นในประเทศรัสเซีย เป็นครั้งใหญ่ สัตว์ตายเสียล้านแปดแสนหมื่นห้าพันตัว (๓,๘๓๕,๐๐๐) ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา โรคนี้ได้เกิดตามตงมาในประเทศอินเดีย ประเทศพม่า ประเทศสยาม และจีน ได้เกิดขึ้นเป็นครั้งเป็นคราว บางทีก็มากบางทีน้อย จนถึงช่วยบั้น

เมื่อฤดูศักราช ๑๘๘๒ โรคนี้ได้เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในเกาะฟีลิปโปน รัฐบาลสเปนได้ประชุมแพทย์ คัดอ่านหาวิธีรักษา แต่การนั้นก็ได้สำเร็จลงได้ สัตว์พาหนะได้ตายเสียในครั้งนั้นถึงร้อยละเก้าสิบตัว ตั้งแต่บัดนั้นโรคก็ได้เกิดขึ้นเสมอ มาจนชาวเกาะฟีลิปโปน (ฟาตาเบียโน) ได้รับความลำบากแสนเป็นที่สุด และถึงในฤดูศักราช ๑๘๐๑ ได้เกิดขึ้นนอกเป็นครั้งที่สุด สัตว์พาหนะได้ตายเสียแทบไม่มีพชนพชน หรือจะใช้สอยในเกาะนั้นเลย แล้วรัฐบาลอเมริกันได้อนุญาตเงินสองล้านเหรียญทอง (๒,๐๐๐,๐๐๐) ประมาณราวเงินสยาม(๗,๐๐๐,๐๐๐)เจ็ดล้านบาทเศษ ให้เจ้าพนักงานไปจัดซื้อโคกระบือ ตามประเทศจีน ไช้ฮ่อน และพม่า สยาม เมื่อได้สัตว์ โคกระบือเหล่านั้นมาแล้ว ยังเข้ามาเป็นโรคตายเสียอีกบ้าง แล้วรัฐบาลอเมริกัน ก็ให้แพทย์หัวหน้า ในเมืองมะนิลา ประชุมคัดอ่านหาวิธีแก้โรคระบาดนี้ให้จงได้

ในที่สุดก็ได้ใช้รักษาด้วยยาที่ได้ประสมจากห้างยาในเมืองอเมริกา โดยใช้ก็มิเป็นประโยชน์อันใด ภายหลังแพทย์เหล่านั้นก็ประกอบยาและรักษาด้วยวิธีต่างๆ ขึ้นอีกหลายอย่าง จนถึงพบวิธีที่แก้ กันโรคระบาดได้ๆ ใช้ ผดกัณโรคระบาดสัตว์มาสองปีแล้ว สัตว์ที่ผดไว้แล้วก็มีได้ กตมเป็นโรคอีกเลย จนแพทย์ได้ ทดลอง เขาสัตว์ที่ผดยาแล้วร้อยละร้อยได้ ใน

สนามหญ้าใหญ่ ริมบริเวณแถบโบสถ์โตรี ในที่นั้นได้ ทั้งศพผ่าศพตัดตัว
ที่ตายด้วยโรคนี้ สัตว์เหล่านั้นก็มีได้เป็นอันตราอย่างหนึ่งอย่างใดเลย

โรคระบาดทั่ว สัตว์ น้ได้แบ่งออกเป็น ๓ ชนิด ตามที่ข้าพระพุทธเจ้าได้
เรียนมา (๑) เรียกว่า โรครินตะเพ็ดท์ (๒) โรคแอนแทรกซ์ (๓) โรค
แบดเด็ก เป็นโรคที่เกิดขึ้นแก่โคกระบือโดยชุกชุม ในสามโรคนี้ โรค
รินตะเพ็ดท์นั้นเป็นโรคที่เกิดขึ้นบ่อยๆ กว่าโรคอื่น ๆ และเบ่งมากอยู่ใน
ประเทศจีน เกาะฟิลิปปินส์ และในประเทศสยาม โรคนี้ติดกันได้ด้วย
อุจจาระบัสส์สาวะและน้ำตายจากตัวสัตว์ที่เป็นโรคหรือที่ตายแล้ว ถ้าและสัตว์
ฝูงหนึ่งเป็นขึ้นแต่ตัวเดียวในครั้งแรก ถ้าไม่แยกเสียให้พ้นจากฝูงนั้น ไม่เข้า
อาศัยสัตว์ ในฝูงนั้นก็เกิดโรคตายแทบหมดฝูง

โรครินตะเพ็ดท์นี้ เมื่อเกิดขึ้นกับสัตว์ตัวใดตัวหนึ่งในที่แรกให้มีอาการ
ตัวร้อนขึ้นก่อนเพียง ๓๐๒ องศา ตามตัวให้ชันลุกขนพองมีน้ำมูกไหลออก
จากจมูกแถมอ หายใจไม่ปกติ ตาแดงขึ้นกว่าธรรมดา มีน้ำตาไหลและ
ตาช้ำจะหดับ ใบหูไม่กระดิก เหงื่อเม็ด ๆ ที่ปลายจมูกแห้งไม่กินหญ้าด้วย
พอได้ดื่งดื่งดื่งวันไรตัวร้อนก็ทวขึ้นถึง ๓๐๕ จนถึง ๓๐๗ องศา ให้มีอาการอุจจาระ
ผูกทงขึ้น บางตัวให้ชืดเบาด้วย พออย่างเขาวนที่ ๓ หรือวันที่ ๕ ให้มี
อาการรตทงระหายหน้า ถ้าเห็นมือหรือหนอนงหน้าเข้าเดือก็ทงฝูงไปรับประทานหน้า
และเคยอยู่ที่นี่ ถ้าอาการจะถึงตายให้นอนหัวตก และเือกถ้ำตาม
ตัวชกักระตุกเป็นตะคืด อุจจาระที่ตงทงในครั้งแรกเป็นเม็ดเจือแถมหะแล้วก็
ค่อย ๆ กลาย จนเป็นโลหิตให้ปวดและเบ่ง เหมือนโรคบิดตงไปจนเยื่อ ใน
ถ้าได้ หลุดปนออกมากับอุจจาระที่ตงทง ๐๘/๑๐/๒๕๖๖ ตมหายใจเร็วเข้า เร็วเข้าจนมี

อาการหอบ แล้วสัตว์ ก็ล้มลงตาย . ตามปากทวารหนักและขึ้น ให้ เบื่อ

เป็นแผลเต็มไปทั่วโง่หิด

เมื่อผ่าดูภายในท้องของสัตว์ที่ตาย จะเห็นมีอาหารที่แปลกกว่าธรรมดา คือกระเพาะดีโตกว่าธรรมดา ๓ จนถึง ๕ เท่า เต็มไปด้วยน้ำดี ในกระเพาะ

อาหารและถ้าได้ มีแผลตลอดไปเป็นแผลแดง ๆ จุด ๆ บางแห่งก็เบือเป็นแผลใหญ่ โรคนี้แพทย์ ได้สังเกตตายไม่ต่ำกว่าร้อยละเก้าสิบตัว ในโรคนี้กระเพาะที่ แพทย์เขาโง่หิดของสัตว์มาตรวจ ยังค้นหาเยื่อไม่ใคร่บ่งชี้ไม่ได้

อีกโรคหนึ่งเรียกว่าโรคแอนแทรกซ์ โรคนี้เป็นอย่างร้ายเหมือนกัน แพทย์ฝรั่งเขาได้เรียกว่า โรซซาบ่อน เมื่อเกิดขึ้นแล้วตามติดต่อกันได้ โดย

รวดเร็ว โรคแอนแทรกซ์เกิดขึ้นด้วยเชื้อเยื่อไม่ใคร่บ่งชี้หนึ่ง เยื่อไม่ใคร่บ่งชี้พวกแพทย์ ได้ ตกตงกันว่าเกิดขึ้นตามหญ้าเน่า และตามค้ำบดที่พบ

ใหม่ ๆ หรือจากผักเน่าต่าง ๆ ตามหนองในทุ่งนาเยื่อไม่ใคร่บ่งชี้หนึ่ง ได้ ซึมเข้าไปในรูปร่างถึงโง่หิดโดยเจือกับอาหารที่รับประทานเข้าไป หรือตาม

บาดแผล ของสัตว์ โดย เมลงวนที่จับเกาะสัตว์ที่ ตายด้วยโรคนี้ โรคนี้ร้ายกว่าโรคอื่นที่แพทย์ ได้ช่วยว่าเกิด ขึ้น เป็นหัวใหญ่ครึ่งโต แล้ว อาจจะตาม

ถึงมนุษย์ ได้ด้วย ที่ รับประทาน เนื้อของสัตว์ ที่ตายด้วยโรคนี้เข้าไป โรคนี้ได้แบ่งออกเป็นสองชนิด ชนิดหนึ่งเป็น อย่างร้ายมีอาการรวดเร็ว พอสัตว์

ตั้งตนตัวร้อนขึ้นแล้วก็ให้ มีอาการหอบอยู่ ราวไม่เกินกว่า ๒๕ ชั่วโมงก็ตาย อีกชนิดหนึ่งนั้นเป็นอย่างไม่ดี จะร้ายนัก แรกอาการจะเป็นขึ้นให้ตัวร้อนขึ้นก่อน

เหมือนกัน ความร้อนทั่วขึ้นตั้งแต่ ๑๐๒ จนถึง ๑๐๘ องศา มีอาการสะท้านร้อนสะท้านหนาว มีตะคริวกระตุกชักตามแข้งขา และอาการวิงเวียนหน้ามืดตาย

กับโรคอื่นที่แพทย์ ได้เป็นโรคที่หนึ่งนั้น ให้ มีกาฬเกิดขึ้นมดสีเขียว ๆ ตามที่

ทวารหนัก รุจุมกและที่ปาก ให้ตั้งท้องเป็นโลหิตด้วยเหมือนกัน ถ้า
 อากาศที่ท้องนั้นกำเริบขึ้น ผู้ป่วยนั้นคงตายอยู่ในวันที่ ๕ และวันที่ ๖ ตั้ง
 แต่มีอาการตัวร้อนขึ้น เมื่อตายแล้วได้ผ่าออกดูมีน้ำนวมโตกว่าธรรมดา
 ตามท่อนท้องและโคนขาขึ้น ให้ บวม พรุน ทัวไปเหมือนในโรคมารทงุน
 ในโรคนี้อย่างที่เปนไม่ว่ายนหายได้ ใน ร้อยละ ๗ หรือ ๘ ตัว แต่ตัวที่
 หายนั้น กว่าที่จะใช้งานได้ต้องเลี้ยงทอดไว้ตงปี

อีกอย่างหนึ่งเรียกว่า โรคแบดเด็ก หรือโรคขาดำ เพราะเป็นขึ้น
 ตามขาให้บวมดำไม่ช้าเนื้อก็ตาย จึงได้เรียกว่าโรคขาดำ มีเยิมเป็นพื่น
 พื่นนี้เหมือนกับโรคแอนแทรกสนั้น ในที่แรกสัตว์จะเป็นโรคนั้นให้ มีไข้ตัว
 ร้อน พอวันที่ ๒ ให้ มีบวมขึ้น ๆ ตามโคนขา ตามคอ ตามบ่า ตามหน้า
 ออก (ลูกมะพร้าว) อากาศบวมขึ้นบวมเป็นดำดาบ คล้ายกับฐานผีดำดำ
 มีพิษเกิดขึ้นโดยรวดเร็วชกเป็นสีดำ ๆ เนื้อเคาะตเหมือนมีไอแข็งอยู่ภายใน
 ที่บวมนั้น ตามที่บวมใหญ่ ๆ ได้ผ่าออกดูมีร่าหนองสีดำแดงกั้นเหมือนเน่าคตาย
 ใช้น้ำ ในโรคนี้บางตัวสัตว์ได้ตายเสียในเวลาเห็นอาการ แล้ว เพียง ๓๐ จน
 ถึง ๓๒ ชั่วโมง ฉายยังไม่ตายในกำหนดนี้ให้ มีอาการกระวนกระวาย ฉิ่ง หมุน
 เหมือนเปนดงบ่าหม อยู่ได้จนถึง ๕-๖ วันจึงตายผ่าตรวจศพที่ตายแล้ว
 ได้เห็นตามก้ามเนื้อดำเน่าเป็นเนื้อตาย เหตุนี้จึงได้ ผิดกับโรคอินตเพดต์
 และแอนแทรก และทั้งไม่มีอาการงท้องด้วยในโรคนี้ โรคทั้งสามที่แพทย์
 ได้พบอาการ และได้แยกออกต่าง ๆ กันตามที่แจ้งมาในรายงานนี้ แพทย์
 ได้ ใช้รักษาด้วยวิธีฉีดกันด้วยพื่นซี ซึ่งว่า ตั้งแต่ได้ ใช้มาแต่ก็ยังมีได้ปรากฏ
 ว่า สัตว์ที่ฉีดแล้วได้ตายด้วยโรค ระบาดโดย พื่นซี เหล่านี้แพทย์ ได้ จัดทำขึ้น

ในสถานเติบโตโบแรกโครีนี้ ได้มีไข้ช้อพันธ์จากเมืองอเมริกาว่าจะถึงมัก
เดี่ยๆ โดยมาก เพราะต้องรักษาให้เย็นเพียงระหว่าง ๕๐-๖๐ ดีกรีได้มอ
การที่รักษาพันธ์นี้ ต้องใช้รักษาในที่เย็นน้ำแข็ง

วิธีที่จะทำพันธ์ ปลูกกัน แก้ว โรคระบาทว์ สัตว์ ตามที่แพทย์ได้สอนให้
ข้าพระพุทธเจ้าท่านนี้ ได้สอนให้ทำพันธ์สำหรับโรครินตะเพสท์ อีกสอง
ชนิดคือพันธ์ โรคแอนแทรก และแบดกเล็ก นั้น ดอกเคอร์รี่อบบดถึงได้ว่าไม่
สู้ยาก วิธีที่ทำเหมือนโรครินตะเพสท์ที่นั้น ในที่แรกที่จะทำพันธ์ โรครินตะเพสท์
ให้เอา สัตว์ตัวหนึ่ง จะเป็น ไก่หรือกระบือไข่ ไต ดีเหมือนกัน เอาตัวที่เจ็บ
เป็นโรครินตะเพสท์ มีอาการถูกต้องทุกอย่างเป็นต้น มีอาการเป็นไข
ตัวอ่อนอุจจาระไหลเจือด้วยโลหิต ที่มีไรหนักจนจะตาย ให้เอาเอา
โลหิตของสัตว์นั้นออกจากเส้นโลหิตใหญ่ที่ริมคอเก็บรักษาไว้ มิให้เน่า แล้ว
เอาอย่างหนึ่งประสมเข้าด้วย พอได้ ๒๔ ชั่วโมง โลหิตนั้นก็แยกเป็น น้ำเหลือง
ประมาณ ถัก ครั้งหนึ่งน้ำเหลืองนี้ และให้เก็บรักษาไว้ ใช้ เป็นพันธ์สำหรับจะฉีด
เรียกว่า ไวรัเดอบตติ หรือพันธ์อย่างที่ ๑

พันธ์อีกชนิดหนึ่ง ได้เอาออกจากสัตว์ที่หายจากโรครินตะเพสท์ ต้อง
เอาออกจากสัตว์ที่เพิ่งหายใหม่ วิธีที่จะเอาออกก็เหมือนกันกับพันธ์อย่างที่ ๑ นั้น
เหมือนกัน พันธ์อย่างที่ ๒ นี้ได้เรียกว่า แอนติคอกซินซีร่า

เมื่อเก็บได้พันธ์ทั้งสองอย่างนี้แล้ว ให้เด็ดเอาโคหรือ
กระบือ ที่ อ้วนพ มีกำลังแรงกำลังปราศจากโรคด้วย จะเป็นสัตว์หนึ่งหรือมากกว่า
เท่าใดก็ได้ สุดแต่จะต้องการพันธ์มากหรือน้อยให้ โคนขนเสียให้เกิดยง
ดังจะย่นาร้อนให้สะอาดที่บางข้างซ้ายและข้างขวาทั้งสองข้าง เอาสัตว์นั้น

จงเข้าไปในช่องสำหรับทดสอบ ที่แรกให้เอาพินซ์ อย่างชนิดที่ ๓ ติดเข้าไป
 ในใต้ แห่งของสัตว์ ข้างหนึ่ง ติด ๕๐ เซนติเมตร แล้วเอาพินซ์ อย่าง ที่ ๓ ติด
 เข้าไปในหนังส่วนข้างหนึ่งจำนวนเท่ากัน พอได้ประมาณ ๒๕ ชั่วโมง
 พินซ์ อย่างที่ ๓ ก็ทำให้ สัตว์ มีตัวอ่อนขึ้น แต่ไม่ร้อนไปนาน พอได้เวลา
 ติด ๘-๑๐ ชั่วโมง ความร้อนก็ลดลง ตั้งกรรมภา ในที่นั้นเข้าไปใจได้ แต่ว่า พินซ์ อย่าง
 ที่ ๓ ไม่อาจ ทำ อื่น ครายสัตว์ ให้เป็นโรคได้ โดยพินซ์ อย่างที่ ๒ ได้ แกกกันไว้
 ภายหลังให้เอาพินซ์ อย่างที่ ๓ ติดที่เข้าไปอีกครั้งละ ๕๐ เซนติเมตร ทุก ๆ วัน
 จนถึงพินซ์ ถึง ๑๕๐๐ จนถึง ๒๐๐๐ เซนติเมตร สัตว์ นั้นก็ทนได้ ไม่เป็น
 อัมตราย (ในคราวแรกแห่งการทดลองติดพินซ์ ชนิดนี้ แพทย์ได้บอกว่า
 สัตว์ ได้ ตาย เสียกว่า ๘๐ ตัว ด้วยเหตุที่เข้าไปมาก ๆ น้อย ๆ) สัตว์ ที่ทน
 พินซ์ ได้ ถึง เช่นนั้นแล้ว นั้นเอาตัวชีวิตของ สัตว์ ตัวนั้น เป็นยาที่จะแกกกันโรคได้ ให้
 เอาเลี้ยงไว้พอมีกำลัง ดีแล้ว ประมาณ สักครึ่งอาทิตย์ แล้วเอา
 สัตว์ นั้นไปก็โตะหนึ่งหนึ่งจะดงที่คอตรงเส้นโลหิตดำ เขาโลหิตออกเสีย
 ประมาณ ๓๐๐๐ เซนติเมตร ถ้าเลือด ตัวนั้น มีกำลังมากให้เอาออก
 ถึง ๖๐๐๐ เซนติเมตร รองเก็บไว้ในขวดแก้ว มิให้ดม อากาศ เข้าได้
 แฉดที่เจาะนั้น เช็บด้วยไขใหม่และได้ยา เอาสัตว์นั้นไปเลี้ยงไว้ตามเดิม
 ส่วนโลหิตที่เขาออกเก็บไว้ในขวดนั้น ต้องเลี้ยงรักษาด้วยน้ำแรง พินซ์
 ชนิดนี้เรียกว่า วินตะเพ็ดที่คนคิดออกซินชื่อว่า พินซ์ นี้เอาออกจากสัตว์ ได้
 เพียง ๒ ครั้ง เท่านั้น ถ้าเขา ออกมากเกินไปถึงตัว นั้นจะ เสียกำลังหรือตาย ที่
 เดียวแต่เมื่อ เขา ออก ครั้ง หนึ่ง แล้วต้อง ดึงแรงไว้เสีย ๖ อาทิตย์ จนถึง ๒
 เดือน จึงจะเอาออกได้ พินซ์ วินตะเพ็ดที่คนคิดออกซินชื่อว่า นี้ เมื่อได้ทำ

ในที่สุดนี้ ถ้าแม่ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งกองเวชนมนต์
 ชีวำเต็ม โบรมัตโครี สำหรับทำพิธีอุปถัมภ์ ไครครบาทอัสตัว ไครครเมือ
 และพิธีอุปโปปลุกใช้ทรมิชันในกรุงเทพฯ ฯ แล้ว ข้าพระพุทธเจ้า เห็นด้วย
 เกล้าฯ ว่า ที่โคกเส้าของสระประทุมวันและบริเวณของนั้น . ซึ่งเป็นที่
 ส้มควรวะจัดสร้างขึ้นได้ ด้วยเป็น ี่ไกลจากหมู่คน และมีที่สนามทุ่งนาสำหรับ
 ที่ จะ เี้ยง สัตว์ ที่ จะ ทำ พิธี ได้ ในเมื่อมณีนีตาเขากได้ ใช้ ที่ อยู่ ร่ม ทุ่งนา
 เหมือนกัน

ขอได้ทรงโปรดนำเสนต่อท่านพระยาอุดมการบดีเสนาบดีกระทรวงธรรมการ
 คกรมักกรมแล้วแต่จะโปรด

(ตงนาม) ข้าพระพุทธเจ้า

หมอเฮช ฮาดิมเซน หลวงวิชนเศร์ประสิทธิ์วิทย์

กระทรวงธรรมการ

วันที่ ๑๗ กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ตงนาม) พระยาอุดมการบดีเสนาบดี

กฎเสนาบดี

หน้าที่ข้าราชการพระคลังมณฑลพายัพ

ด้วยพระเจ้าอยู่ยาเธอ กรมหมื่นมหิศร์ราชหฤทัย เสนาบดีกระทรวง
 พระคลังมหาสมบัติ รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณา
 โปรดเกล้าฯ มีพระราชดำรัสสั่งว่า หน้าที่ราชการพระคลังมณฑลพายัพ
 แต่ก่อนมายังไม่เป็นระเบียบโดยอยู่ ีหระหว่างเริ่มคั้ง บัดนี้สมควรจะจัดให้
 เป็นระเบียบเรียบร้อย แบ่งหน้าที่รับผิดชอบให้เป็นระเบียบการสืบไปดังนี้

ข้อ ๑ ในมณฑลพายัพจะมีที่ทำการคลังเก็บและจ่ายเงินแผ่นดินเป็น ๕ แห่ง แบ่งเป็นชั้นดังนี้

(ก) ขอพิศผู้สำรวจการคลังตั้งอยู่ในเมืองนครเชียงใหม่ เป็นหัวหน้าที่จะรวบรวมการบัญชีรับจ่ายและค่าตั้งท้อง และเป็นที่ปลูกษาของข้าหลวงใหญ่ตามตำแหน่งข้าหลวงรอง ซึ่งมีอยู่ในกฎเดิมนายบดีกระทรวงมหาดไทยที่ ๔ พแนกปกครองมณฑลพายัพนั้นด้วย

(ข) คลังยกท้องปวงนั้น แบ่งเป็น ๓ ชั้น

ชั้นที่ ๑ คลังนครเชียงใหม่เป็นคลังมณฑลรวมกัน

ชั้นที่ ๒ คลังเมืองนครต่างปวงคลังเมืองน่าน

ชั้นที่ ๓ คลังเมืองแพร่และคลังบริเวณเชียงใหม่เหนือ รวม ๕ แห่ง

ข้อ ๒ คลังเมืองนครต่างปวงคลังเมืองเงินนัยกเด็ก คลังเมืองนครต่างปวงไปทำการรวมขอพิศเชียงใหม่คลังเมืองเงินยกไปรวมขอพิศนครต่างปวง

ข้อ ๓ คลังชั้นที่ ๑ ที่ ๒ ให้มีพนักงานเป็น ๒ พแนกคือ

(ก) พนักงานรักษาเงิน

(ข) พนักงานบัญชีเงิน

ข้อ ๔ พนักงานรักษาเงินมีตำแหน่งดังนี้ เดิมนัดตั้งรองเดิมาและเดิมีน

พวก ๑ มีหน้าที่ดังนี้

(ก) เป็นผู้รับตัวเงินเมื่อมีผู้นำมาตั้ง และได้รับค่าแจ้งความของกองบัญชีแล้ว

(ข) เป็นผู้จ่ายเงิน เมื่อได้รับใบสั่งจ่ายของพนักงานบัญชีแล้ว

(ค) เป็นผู้รับผิดชอบในตัวเงินสดทุกอย่างที่จะขาดหาย หรือเงิน

แดงเป็นคน

ข้อ ๕ ตำแหน่งเสนาบดีเงินไหม้ กรองนครศรีธรรมราชชอบในความประพฤติ
ดีของตัวเสนาบดีเงินไหม้ที่มีมือเสนาบดีนั้นด้วย

ข้อ ๖ พนักงานบาญชีให้มีชานหองคั้งในคลังชั้นที่ ๑ ผู้ช่วยคั้งในคลัง
ชั้นที่ ๒ ที่ ๓ และนายกรววจรงนายกรววจรงมีขึ้นตามเดิมกรววจรงหน้าที มี
หน้าทีกงน

- (ก) เป็นผู้สั่งรับสั่งจ่ายและเก็บบาญชีค่าพงบประมาณ และอนุญาต
- (ข) เป็นผู้ทำบาญชีกรใช้จ่ายในสรรพกรทุกอย่าง
- (ง) เป็นผู้ตรวจตัวเงินไหม้มือเสนาบดีซึ่งจะให้ มี อยู่ ถูก ต้อง กับ บาญชี
เงิน ๘๓

(ค) เป็นผู้เร่งเงินงวด และคั้งเดือนที่จะให้ ได้ เงินรับทันที เวลา อันสมควร
และชี้แจงเหตุขัดข้องในเงินทุกอย่างไป ยังข้าหลวงดำรวจการ

ข้อ ๗ ข้าราชการที่จะได้ รั้ว ตำแหน่งชั้น ข้าหลวง คั้ง และข้าหลวงผู้ช่วย
พนักบาญชีนี้ การจะเลือกสรรคั้งแต่งถอดถอนมดัดเปลี่ยน เป็นหน้าที
เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ จะได้ รับพระราชทานพระบรม ราช
อนุญาต คั้งถอดถอนมดัด เปลี่ยน ตาม วตาอันสมควร และข้าราชการให้นาย
ตรวจ รอง ตรวจจะได้ เลือก สรรคั้ง แต่ง โดย ข้าหลวงใหญ่ และข้าหลวงดำรจ
การคั้งเห็นชอบ

ข้อ ๘ คนซึ่งจะรับราชการในพนักบาญชีนี้ จะเลือกสรรคั้งได้ ทั้งคนใน
กรุงและหัวเมืองหรือคนในพื้นมณฑลนั้นเอง แต่ผู้นั้นต้องเป็นผู้ ที่ได้ เคยรับ

ราชการมาในชั้นนี้ว่า โฆษณาบัญชีการกระทรวงพระคลังทั่วไปก่อน ซึ่ง
จะเดือนขึ้นขึ้นไปโดยลำดับตามควรแก่วุฒิ

กฎให้ไว้แต่วันที่ ๕ กรกฎาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๖

(ตงพระนาม) มหิศักราชหฤทัย

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

กฎเสนาบดี

เรื่องอัตราเงินเดือนจะ เบี้ยกันดารมณฑลพายัพ

ด้วยพระเจ้าอยู่หัวฯ ขอ กรมหมื่นมหิศักราชหฤทัย เสนาบดีกระทรวง
พระคลังมหาสมบัติ รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าฯ มีพระราชดำรัสสั่งว่า ข้าราชเงินเดือนจะ เบี้ยกันดาร มณฑลพายัพ
ยังไม่ตรงระเบียบเรียบร้อย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งพิคตชำระ
สำหรับจ่ายเงินเดือนจะ เบี้ย กันดาร สำหรับข้าราชการ มณฑลพายัพไว้ เพื่อ
ให้ ใช้เป็นระเบียบสืบไปดังนี้

ข้อ ๑ ตำแหน่งข้าราชการ ที่รับราชการ มณฑลพายัพ แบ่ง เป็น ๒
ฝ่ายดังนี้ คือ

- (ก) ฝ่ายประจำนคร
- (ข) ฝ่ายประจำการ

ข้อ ๒ ฝ่ายประจำนครนั้น คือ เจ้าผู้ครองนครและเสนาบดีตำแหน่ง
หรือตำแหน่งใด ๆ ก็ดี ที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรว่า เจ้านายท้าวพระยา
คนใดในบ้านเมือง มีวุฒิสมควรจะรับราชการในตำแหน่งนั้น โดยรับพระราช
ทานเงินเดือนเพียงใด ก็ให้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรม

ราชานุญาตเป็นส่วนพิเศษเพราะตัวบุคคลไม่เกี่ยวข้องกับข้าราชการประจำการ

ข้อ ๓ ข้าราชการประจำคนนั้น เทียบตำแหน่งดังนี้

- (ก) ข้าราชการใหญ่เทียบชั้นข้าราชการ
- (ข) ข้าราชการประจำนครและข้าราชการบริเวณเทียบชั้นข้าราชการเมือง
- (ค) ข้าราชการผู้ช่วยเทียบปดัตเมือง
- (ค) เลขานุการเทียบชั้นสารเลว
- (ค) รองเสนาและพนักงานช่วยการเทียบชั้นผู้ช่วยสรรพากร

นอกจากนี้ตำแหน่งที่หน้า ๆ ตรงกับมณฑลชั้นใน เทียบเท่ากับตำแหน่งมณฑลชั้นในทั่วไป ถ้าตำแหน่งใดซึ่งมิได้มีเทียบด้วยอัตราข้าราชการหัวเมืองชั้นใน ก็ให้เทียบชั้นข้าราชการในกรุงเทพฯ

ข้อ ๔ ข้าราชการที่รับราชการในมณฑลพายัพ จะได้รับพระราชทานเงินเดือนตามแต่เจ้ากระทรวง หรือข้าราชการประจำ นครเห็นชอบหรือมิก็ ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตตั้งเงินเดือนได้ โดยไม่เกินอัตราดังต่อไปนี้

- (ก) ตำแหน่งข้าราชการประจำในนครเชียงใหม่, นครลำปาง, นครน่าน, ไม่เกินอัตราข้าราชการหัวเมืองชั้นใน ชั้น ๓ อย่างสูงตามคู่เทียบ
- (ข) นครลำพูน, เมืองแพร่, ไม่เกินอัตราข้าราชการมณฑลชั้นในชั้น ๒ อย่างสูงตามคู่เทียบ
- (ค) เมืองเถินและบริเวณต่าง ๆ ไม่เกินอัตราข้าราชการมณฑลชั้นในชั้น ๓ อย่างสูงตามคู่เทียบ

ข้อ ๕ ข้าราชการซึ่งทุกกระทรวงในกรุงเทพฯ ได้ส่งขึ้นไปรับราชการมณฑลพายัพ ยกเว้นแต่(ก) คนที่ถือกำเนิดและมีเคหสถานใน มณฑลนั้น

08/10/2566

จำพวกหนึ่ง (ข) คนที่มีสัญญาบัตรรัฐบาลซึ่งมีกำหนดเงินเดือน ที่ได้
เรียกเฉพาะทำการในมณฑลพายัพพวกหนึ่ง (ค) ผู้ซึ่งขึ้นไปอยู่ในมณฑล
พายัพโดยดำพังกตนพวกหนึ่ง จะได้รับพระราชทานเบี้ยกนดาร์เพิ่มเติมเช่น
อัตรา ๑๐๐ ละ ๒๐ จากอัตราเงินเดือนอย่างสูงประจำตำแหน่งตามข้อ ๕ ด้วยทุก
เดือนตลอด เวลาที่ข้าราชการผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งราชการในมณฑลพายัพ

ข้อ ๖ เบี้ยกนดาร์ที่ได้กำหนด ๑๐๐ ละ ๒๐ จากอัตราสูงสุดแห่งตำแหน่ง
นั้น ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินกว่า ๒๐๐ บาทขึ้นไป ก็จะได้รับแค่ ๒๐๐ บาท
หรือต่ำกว่า ๒๐ บาทก็ได้รับเต็ม ๒๐บาท

ข้อ ๗ เงินเดือนตามอัตราในมณฑลพายัพกต เบี้ยกนดาร์กต ให้นับ
เวลาดังแต่จนครบหน้าปีในมณฑลนั้นเป็นต้นไป

ข้อ ๘ ข้าราชการตามกฎนี้ ข้าราชการผู้ใดที่ยังมิได้รับพระราช
ทานแต่ก่อนมา ก็ให้ คิดย้อนหลังขึ้นไปถึงวันที่แรกเข้ารับ ราชการใน
มณฑลพายัพด้วย แต่ไม่เกินวันที่ ๓๑ ตุลาคมรัตนโกสินทร ศก ๒๒๑ ซึ่งเป
นวันที่ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตเบี้ยกนดาร์นั้น แต่ถ้าในเวลาที่
ข้าราชการนั้นได้ รับ พระราชทาน เงิน เดือน ตามอัตรา เดิม ที่คิด รับละ ๑ บาท
ซึ่งได้ มีประโยชน์ ในรายเงินอยู่แล้ว เบี้ยกนดาร์เบี้ยกนดาร์เสีย แต่ใน
ระหว่างนั้นบรรดาผู้ ได้รับพระราชทานเงินเดือนเป็นเงินบาท เมื่อได้รับ
ราชการ อยู่ในตำแหน่ง ค่ากตจนถึงเดือนนั้นเป็นตำแหน่งสูง ก็ให้ คิดวันใน
ตำแหน่งค่าส่วนหนึ่ง ตำแหน่งสูงส่วนหนึ่ง ให้ ได้รับ ตามอัตรา แตรายวัน
ข้าราชการนั้นได้รับราชการมา

ข้อ ๘ เมื่อภรรยาเป็นอินทรีใช้แล้ว ข้าราชการผู้ใดได้รับเงินเดือนอยู่
สูงกว่าอัตราใหม่ ก็ตามเบี้ยกนัตราสูงกว่าอัตราใหม่อยู่ ก็ตาม เมื่อรวมเข้า
ทั้งเบี้ยกนัตราและเงินเดือนตามอัตราเก่าจะค่าสูงกว่าเบี้ยกนัตรา และเงินเดือนตาม
อัตราใหม่เมื่อรวมกันเข้าแล้ว หรือเต็มอกนัตรา ก็ให้แก่อัตราเงินเดือนไปบวก
เบี้ยกนัตราหรือ เบี้ยกนัตราไปบวกเงินเดือน ตั้งแต่ข้าราชการผู้นั้นได้เข้ารับ
พระราชทานเต็มออกอยู่อย่างเดิมไม่ลดลง

ข้อ ๑๐ เมื่อข้าราชการผู้ใดได้รับพระราชทานเงินเดือนและเบี้ยกนัตรารวม
กันอยู่ สูงกว่าอัตราเงินเดือนและเบี้ยกนัตรารวมกันตามอัตราใหม่อยู่แล้ว
ก็ให้คงได้รับ พระราชทานตาม เดิมไปกว่าผู้นั้นจะได้ เลื่อนชั้นไป รับราชการใน
ตำแหน่งสูง หรือกลับไปรับราชการในหน้าที่อื่นนอกจากมณฑลพายัพ

ข้อ ๑๑ บรรดาภรรยาหรือสตรีที่ได้ กำหนดไว้ ด้วยเงินเดือนกนัตรา ด้วยเบี้ย
กนัตราก็ดี สำหรับมณฑลพายัพตัก่อนนั้น ให้เป็นอันยกเลิกเสียทั้งสิ้น
กฎให้ ไว้แต่วันที่ ๔ กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ลงพระนาม) มหेशราชหฤทัย

เจ้าพระยาจักรีราชวรวงศ์เธอถึงมหาอำมาตย์

ประกาศให้แจกตราภูมิ

กำหนดผู้ใหญ่บ้านและธำมรงค์ในมณฑลนครสวรรค์,
มณฑลชุมพร, มณฑลพิษณุโลก, เมืองจันทบุรี,
ในศก ๑๒๓ ไปตามเดิม

ด้วยตาม ความใน ข้อบังคับยกเว้นภาษีอากร ให้แก่ กำหนดผู้ใหญ่บ้าน และ

สำนักรวบรวมศิลป ศก ๑๒๓๓ ซึ่งได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๒๓
 แผ่นที่ ๓๗ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ร.ศ. ๑/๒๓๓ หน้า ๔๘ ให้ข้าหลวงเทศาภิบาล
 และผู้ว่าราชการ เมือง ยะลิก การแจกรวบรวมแก่กำนันผู้ใหญ่บ้าน และสำรวัด
 ให้จัดการ ยกเว้น ภาษีอากรลงในหมายตั้งให้แก่กำนันผู้ใหญ่บ้าน และสำรวัด
 แทนรวบรวมตามข้อบังคับยกเว้นดังกล่าว ศก ๑๒๓๓ เป็นต้นไปนั้น บัดนี้การแจก
 รวบรวมแก่กำนันผู้ใหญ่บ้านและสำรวัดใน มณฑล นครสวรรค์, มณฑลชุมพร,
 มณฑลพิษณุโลก, เมืองจันทบุรี, ได้จัดการแจกรวบรวมให้แก่กำนันผู้ใหญ่
 บ้าน และสำรวัดไปก่อน เวลาที่ได้อธิบายให้ ข้าราชการคนนั้นให้แก่กำนันผู้ใหญ่
 บ้านและสำรวัดแทนรวบรวม ศก ๑๒๓๓ ไปด้วยแล้วบ้างก็มี ที่ได้แจกไปหมด
 แล้วก็มี และกำนันผู้ใหญ่บ้านและสำรวัดได้นำตรากรมมาขอเสียภาษีอากรต่อ
 เจ้าพนักงานบ้างแล้ว เป็นกาที่จจะจัดให้มณฑลนครสวรรค์, มณฑลชุมพร,
 มณฑลพิษณุโลก, และเมืองจันทบุรี, ให้เช่นไปตามความในข้อบังคับไม่ได้
 เพราะฉนั้นการแจกรวบรวมให้แก่กำนันผู้ใหญ่บ้านและสำรวัดในศก ๑๒๓๓ นี้ใน
 มณฑลนครสวรรค์, มณฑลชุมพร, มณฑลพิษณุโลก, เมืองจันทบุรี, ให้
 คงแจกรวบรวมแก่กำนันผู้ใหญ่บ้าน และสำรวัดไปตามเดิมไม่ต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลง
 งดจัดการ ตาม ข้อบังคับยกเว้นภาษีอากรให้แก่กำนันผู้ใหญ่บ้านและสำรวัด
 แทนรวบรวม ศก ๑๒๓๓ ไปอีกสักหนึ่ง แต่เมื่อขึ้นศก ๑๒๓๔ ให้คงจัดการไปตาม
 ความในข้อบังคับนั้นต่อไป

คำสั่งว่าการมหาดไทย
 ประกาศมาณวันที่ ๘ สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓๓
 (ลงนาม) พระยาศรีสุทเฑ

08/10/2566

ราชบัณฑิตยสถาน

พระราชบัญญัติเพิ่มเติมการเก็บเงิน

คำราชการ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตามความในพระราชบัญญัติลักษณะการเก็บเงินคำราชการ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ นั้น ข้อความที่จะให้ตั้งโทษแก่ผู้ที่จะเลยไม่มาเสียเงินคำราชการแก่เจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติห้ามมิให้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติเพิ่มเติมขึ้นไว้ ไซ้ต่อไปดังนี้

มาตรา ๓๑ เมื่อเทศาภิบาลได้กำหนดวันให้ตั้งมือเก็บเงิน คำราชการในตำบลใดเมื่อใด และให้ผู้ซึ่งต้องเสียเงินคำราชการไปเสียเงินแก่เจ้าพนักงานที่ใด ให้ผู้ซึ่งจะต้องเสียเงินคำราชการนำเงินไปเสียตามจำนวนและตามเวลาที่ได้กำหนดนั้น ถ้าไม่นำเงินไปเสียตามกำหนด เจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะเกาะกุมมาบังคับให้เสียเงิน และเมื่อถึงต้องเกาะกุมให้เจ้าพนักงาน มีอำนาจที่จะเรียกเงินค่าเกาะอีกได้หนึ่งเป็นครั้งละ ๓ บาท นอกจากเงินคำราชการที่จะต้องเสียตามอัตรา

ประกาศณวันที่ ๑๗ สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เป็นวันที่ ๑๓๐๖๓ ในรัชกาลปัตยุมันนี้

ประกาศห้ามมิให้เล่นการพนันเบี้ย โบก

หรือคู่ใด ในมณฑลกรุงเทพฯ

พระเจ้าอยู่หัวยาเธอ กรมหลวงนครสวรรค์วรพตย์ เสด็จบตีกระทรวงนครบาลรับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ดำรัสสั่งว่า ตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติอากรการพนันรัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

มีว่า ให้เสนาบดีมีอำนาจที่จะห้ามไม่ให้เล่นการพนันอย่างใด ๆ ได้ ในที่ใด ๆ นั้น

บัดนี้พวกดาวโฉมฉ้อโกงต่าง ๆ ผู้ตั้งมารับจ้างทำนาโฉมฉ้อโกงกรุงเทพ ฯ เล่นการพนันชนิดหนึ่งเรียกว่าเบ๊โยก หรือในยหนึ่งเรียกว่าคู้ ซึ่งผู้เล่น ได้เสียเงินกันรวดเร็วมาก เป็นทางที่นำไปพอลดลงเหล่านี้ ทำมาหาได้แต่พอ ทรัพย์สินกับอันตราขายไป โดยเร็วพอนั้น และทั้งเป็นเหตุที่มักจะทำก่อการวิวาท ซึ่งกันและกันด้วย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ห้ามไม่ให้เล่นการ พนันเบ๊โยกหรือคู้ในโฉมฉ้อโกงกรุงเทพ ฯ ตั้งแต่วันที่ได้ออกประกาศนี้สืบไป ถ้ายู่ ใครขัดขืนฝ่าฝืนเล่นการพนันเบ๊โยกแล้ว จับได้ต้องปรับและมีโทษตาม ความในพระราชบัญญัติ ๒๐๗๖ การละเมิดคน โทษฉ้อโกง ศก ๓๒๐ ทุกประการ

ประกาศมาณวันที่ ๓๑ สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ลงพระนาม) นริศรพรอุทัย

เสนาบดีกระทรวงนครบาล

ประกาศกระทรวงโยธาธิการ

ด้วยมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ฯ สั่งว่า มีสเตอร์เกิตส์ เจ้ากรมรถไฟได้กราบถวายบังคมลาออกจากราชการตำแหน่งเจ้ากรมรถไฟ กดับไปยัง บ้านเมือง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตั้งมีสเตอร์ ไวเดอร์เป็นเจ้ากรมรถไฟ ต่อไป ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๓ นั้นแล้ว

ประกาศมาณวันที่ ๑ สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ลงพระนาม) นริศรพรอุทัย

เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ

พระราชบัญญัติลักษณะการเก็บค่านาเกลือ รัตน โกสินทร ศก ๑๒๓

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นแก่เกล้าฯ ตั้งว่า ตามประเพณีแต่เดิมมา
บรรดาที่ดินซึ่งได้ ไร่ ในการตากทำเกลือด้วยน้ำทะเลนั้น คงได้เรียกเก็บเงิน
ภาษาค่านาเกลือเป็นค่าที่ดินสืบมาจนบัดนี้ แต่ลักษณะการเก็บค่านาเกลือมาแต่
เดิมนั้น รวมอยู่ในอากรค่านาที่ปลูกข้าว บัดนี้เพราะได้ โปรดให้ตราพระราช
บัญญัติสำหรับ เก็บค่านาปลูกข้าว เป็พแนกหนึ่งแล้ว ในเวลานี้สมควรจะให้
มีพระราช บัญญัติ ในการเก็บค่านาเกลือขึ้นไว้ด้วย เพื่อจะได้ ให้เจ้าพนักงาน
จัดการให้ เป็นที่เรียบร้อยต่อไป จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรา
เป็นพระราชบัญญัติขึ้นไว้ ไล่ สืบไปตงนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้มีนามว่า พระราชบัญญัติลักษณะการ
เก็บค่านาเกลือ รัตน โกสินทร ศก ๑๒๓

มาตรา ๒ คำบางคำในพระราชบัญญัติ นี้ให้มีข้อความประกอบให้
เข้าใจเป็นอย่างอื่น ให้พึงเข้าใจความอธิบายดังนี้

คำว่า (เสนาบดี) ให้พึงเข้าใจว่า เสนาบดีผู้บัญชาการกรมสรรพากร
ในท้องถิ่น

คำว่า (เจ้าพนักงาน) ให้พึงเข้าใจว่า ข้าราชการผู้กระทำการตาม
พระราชบัญญัติ

คำว่า (นาเกลือ) ให้พึง เข้าใจว่าบรรดาที่ดินซึ่งได้ ไร่ ตากทำเกลือ
ด้วยน้ำทะเล

คำว่า (กฎเสนาบดี) ให้พึงเข้าใจว่าข้อบังคับ ซึ่งได้พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เสนาบดีทั้งชั้น เพื่อจัดและรักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ และลงในหนังสือพิมพ์ราชกิจจานุเบกษาเป็นสำคัญ

มาตรา ๓ ให้เสนาบดีมีอำนาจที่จะออกกฎเสนาบดีแก่ ไรตต หรือ่น หรือเพิ่มอัตราค่าที่นาเกลือ ตามที่เห็นสมควรแก่ภูมิประเทศอย่างใด ๆ ได้ในที่ใด ๆ

มาตรา ๔ บรรดาที่ดินซึ่งได้ใช้ ในการตากทำเกลือน้ำทะเลนั้น ให้เสียอากรเป็นค่าที่ไว้ระ ๒๕ ปีฐานละ ๘ ปีฐ และเสนาบดีให้ คิดเป็นเนื้อที่ คือ (๑) เนื้อที่กว่า ๘๕ ตารางวาขึ้นไปจนถึง ๑๐๐ ตารางวาให้ ไร่ ๑ ส่วนของงาน ๑, (๒) เนื้อที่กว่า ๕๐ ตารางวาขึ้นไปจนถึง ๘๕ ตารางวาให้ ไร่ ๓ ใน ๔ ส่วนของงาน ๑, (๓) เนื้อที่กว่า ๒๕ ตารางวาขึ้นไปจนถึง ๕๐ ตารางวาให้ ไร่ ๑ ส่วนครึ่งงาน (๔) เนื้อที่ ๑ ตารางวาขึ้นไปจนถึง ๒๕ ตารางวาให้ ไร่ ๓ ใน ๔ ส่วนของงาน

มาตรา ๕ ในการที่จะเก็บค่านาเกลือนี้ ให้ ใช้ด้วยวิธีสำรวจรางวัล

มาตรา ๖ เมื่อเจ้าพนักงานผู้หนึ่งผู้ใดได้ มาสำรวจรางวัล นาเกลือ และได้ชี้แจงว่าจะสำรวจรางวัลเวลาใดที่ใดอย่างไร ให้ เจ้าของนาเกลือหรือผู้ทำนาเกลือเป็นผู้ยินยอมที่จะมาชี้แจงให้เจ้าพนักงานได้สำรวจรางวัล หรือ เสนอเหตุ ทำเกลือ ตามเวลาที่เจ้าพนักงานได้ กำหนดนั้นทุกเมื่อ

มาตรา ๗ ถ้าเจ้าของนาเกลือหรือผู้ทำนาเกลือขัดขืนคำสั่งเจ้าพนักงานไม่มาชี้แจงให้เจ้าพนักงานได้สำรวจรางวัล หรือ เสนอเหตุ ทำเกลือของตนได้ทำตามเวลาที่เจ้าพนักงานได้ กำหนดนั้นประการใด ผู้ยินยอมมีโทษปรับเป็นเงินไม่เกิน ๒๐ บาท

มาตรา ๘ ผู้ทำนาเกลือ จะต้องเสียเงินค่านาเกลือ เป็นค่าที่ ตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ ถ้า เจ้าพนักงาน จะ เก็บ อากร ค่า ที่ จาก ผู้ ทำ เกลือ หรือ ไม่ ได้ ประการใด เจ้าของทำนาเกลือจะต้อง ปันส่วนสมบัติหรือชอบที่จะต้องเสียค่าอากร ค่าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๙ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดซึ่งจะต้องเสียค่าทำเกลือความกำหนดที่เจ้าพนักงาน จะกำหนดให้เสีย แต่ไม่มา เสียตาม เวลาที่ เจ้าพนักงาน ได้ กำหนดไว้ นั้น อย่างใด ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะเรียกค่าเกาะอีกครึ่งละ ๑ บาท นอกจาก ค่าที่ ๆ จะต้องเสียเงินค่านาเกลืออื่น

มาตรา ๑๐ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดซึ่งจะต้องเสียเงินค่านาเกลือตามพระราชบัญญัตินี้ และไม่ยอมเสียด้วยประการใด ๆ ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะกระทำการ อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ ได้ เงิน ผลประโยชน์แผ่นดิน คือ

ข้อ ๑ ห้ามไม่ให้ทำเกลือในที่ซึ่งมีค่านาเกลือที่ค้างจนกว่าจะได้เงินค่า ที่ครบ หรือ

ข้อ ๒ ให้ยึดทรัพย์สินของ ผู้ ที่ เงิน ค้ ที่ ค้าง ขาดทอดตลาดพอคุ้มควร แก่จำนวนเงินที่ค้าง และค่าใช้สอยในการขายทอดตลาดนั้น หรือ

ข้อ ๓ เอาตัวผู้ซึ่งเงินค่าที่ค้าง ใช้ค่ากรโยธาเขาแรง ใช้แทนเงินค่าที่โดย อิศราวันละ ๑ ต่ถึงจนกว่าจะครบจำนวนเงินที่ค้าง

มาตรา ๑๑ ให้เสนาบดีมีอำนาจที่จะตั้งกฎเสนาบดีเป็นครั้งเป็นคราว เพื่อ จัดและรักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และกฎเสนาบดีนั้น เมื่อได้ รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตแล้ว และได้ ประกาศในหนังสือพิมพ์ราชกิจจานุเบกษา ให้ นับ เป็น เหมือน ส่วนหนึ่ง ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๒ ให้ได้นามบัตรกระทรวงมหาดไทยซึ่งได้บัญญัติราชการกรมสรรพากร
นอก และให้ได้นามบัตรกระทรวงนครบาลซึ่งได้บัญญัติราชการกรมสรรพากรใน
มีอำนาจและหน้าที่ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐ ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙
การอยู่ ทั้งสองกระทรวงนั้น

มาตรา ๑๓ ให้ ใช้พระราชบัญญัตินี้ ใน มณฑลกรุงเก่า มณฑล
ปราจีนบุรี ๑ มณฑลนครไชยศรี มณฑลราชบุรี ตั้งแต่วันที่ได้ประกาศ
ลงไว้ ในหนังสือพิมพ์ราชกิจจานุเบกษาเป็นสำคัญต่อไป

ประกาศมาณวันที่ ๓๐ สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓๓ เปนวันที่ ๑๓๐๖๒
ในรัชกาลปัจจุบันนี้

พระราชบัญญัติต่อตราค่าธรรมเนียมทนายความ
รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓๓

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าเหนือกระหม่อมให้ประกาศให้
ทราบทั่วกัน ด้วยทรงพระราชดำริเห็นว่า ตั้งแต่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้ตั้งกระทรวงยุติธรรม และใช้ พระราชบัญญัติกระทรวงพิจารณาความแพ่ง
ความอาญา ให้ราษฎรผู้มีบรรดาศักดิ์มีโอกาสหาผู้รู้กฎหมายเป็นทนายว่าความ
ต่างได้ ในศาลทั้งปวงเป็นต้นมา การศาลพิจารณาบรรดาศักดิ์ของราษฎรก็
ดำเนินเป็นระเบียบเรียบร้อยขึ้นกว่าแต่ก่อน ทั้งการศึกษากฎหมายก็เจริญ
ขึ้นมาก เพราะราษฎรผู้มีบรรดาศักดิ์โดยมาก ต้องการผู้รู้กฎหมายเป็น
ทนายว่าความแทนตน แต่ค่าธรรมเนียมที่เพนน่าเห็นจทน เขาคความนั้น ยังต้อง

08/10/2566

เดียวกันมากมาย น้อยๆ ไม่มีกำหนด และยังไม่ขอบังคับที่จะให้ผูกมัดไว้แทน
คำบำเหน็จหมายค่าความแก่ผู้ชนะคดีได้ เช่นตั้งค่าชำระธรรมเนียมอย่างอื่น ผู้มี
ดำริคดีที่คงลงทุนเสียบำเหน็จหมายว่าความนั้น ถึงแม้ได้ชนะความก็ยังต้อง
ขาดทุนในส่วนคำบำเหน็จหมายค่าความอยู่ เพราะฉะนั้นจึงทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติอัตราค่าธรรมเนียมหมายค่าความไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ ชื่อว่าพระราชบัญญัติอัตราค่าธรรมเนียม
หมายค่าความรัตนโกสินทร ศก ๓๒๓

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ ใช้ ในคดีทั้งปวงที่ฟ้องร้องกันชนภายใน
ตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ ได้ประกาศลงในหนังสือพิมพ์ราชกิจจานุเบกษา
แล้วเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดาคดีที่หมายว่าต่างคู่ความนั้น ให้ศาลพิพากษาให้ผู้
ชนะคดีได้ รับใช้ค่าธรรมเนียมหมายค่าความจากผู้แพ้คดี ตาม อัตราที่ คิดท้าย
พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ การที่ศาลจะคิดเงินค่าธรรมเนียมหมายค่าความให้แก่ผู้ชนะคดีนั้น
ให้พิจารณาคดีที่ง่ายแะยากเทียบกับอัตราค่าธรรมเนียมหมายค่าความ ตาม
อย่างสูง อย่างกลาง อย่างต่ำ ของอัตรานั้นสุดแต่ผู้ศาลจะเห็นสมควร

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้ให้ ใช้แต่ในศาลมณฑลทุกแห่ง
ส่วนในมณฑลหัวเมืองสมควรจะใช้พระราชบัญญัตินี้ เมื่อไรจะได้ประกาศ
เมื่อภายหลัง

ประกาศมาณวันที่ ๒๐ สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๓๒๓ เป็นวันที่ ๓๓๐๖๖
ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศพระราชบัญญัติเรื่องป้องกัน

กาฬโรคที่ให้เกิดถอนประกาศพระราชบัญญัติ

ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวดำรัสเหนือเกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

ด้วยบัดนี้ใช้กาฬโรคซึ่งเป็นโรคติดต่อกันได้ ในเมืองฮ่องกงและเมืองอื่น ๆ นับตั้งบแต่ แต่ บัดนี้ ไร ยิง มี บางครั้ง บางคราวใน เมือง ฮ่องกง และเมืองท่าต่าง ๆ ในประเทศจีน เพราะฉะนั้นจึงสมควรเลิกถอนประกาศพระราชบัญญัติ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ นั้นเสีย ควรประกาศพระราชบัญญัติ เรื่องกาฬโรคชนิดใหม่แทนประกาศพระราชบัญญัตินั้นต่อไป

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติประกาศให้ทราบทั่วกันดังนี้

ข้อ ๑ ที่ด่านตรวจโรคตามข้อบังคับในพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้ในแม่น้ำเจ้าพระยาที่ตรงกับโรงสุกสถานณเมืองสมุทรปราการ

ข้อ ๒ เรือดำหนึ่งดำไตซึ่งออกจากเมืองฮ่องกงเกาะเมืองท่าใด ๆ ในประเทศจีนมาถึงหน้าท่าสยามในวัน ฤกษ์ภายหลังจากที่ได้ประกาศพระราชบัญญัตินี้ต้องแวะทอดลมน้อย ที่ด่านตรวจโรค และต้องรอพักอยู่ ที่นั่น จน ถึง เวลา เจ้าพนักงาน แพทย์ จะได้ ขึ้นไป ตรวจจนเรือ และออกใบอนุญาตของด่านป้องกันโรคภัยอันตรายแล้วจึงเข้ามาได้

ข้อ ๓ ห้ามมิให้บุคคลผู้ใดนอกจากเจ้าพนักงาน ฤกษ์ผู้ช่วยของ

เจ้าพนักงานแพทยนั้น ทำการไปมาติดต่อจากเรือดำโต ๆ ซึ่งมาจากเมือง
ต้องงกฏจากท่าโต ๆ ในประเทศจีนไปยังฝั่ง ฤจากฝั่งไปยังเรือดำนั้น ฤ
จากเรือดำนั้นไปยังเรือดำอื่น ๆ ฤจากเรือดำอื่น ๆ ไปยังเรือดำนั้น ก่อน
เรือดำนั้นได้ รับ อนุญาตของด่าน บ้องกันโรคภัยอันตราย ให้เลยเข้ามา
ได้นั้นเป็นอันขาด

ข้อ ๔ ผู้เป็นนายเรือฤจากคนใด ๆ ซึ่งเป็นผู้บังคับการในเรือดำหนึ่งดำโต
หรือจะจอดพักอยู่ ตามกำหนดที่ด่าน บ้องกันโรคภัยอันตรายนั้น ต้องแจ้งกิจการ
ด้วยส่วน เรือและส่วน เวลาที่ใด เต็ม เรือมา ตามทาง และส่วนการมีใช้ เจริญ
ไปมาอย่างไร ในบรรดาคนเรือและคนโดยงาน และทั้งเหตุการณ์อื่น ๆ แก่
เจ้าพนักงาน แพทย์ ข้าราชการ เจ้าพนักงานผู้ บังคับจัดการ และต้องตอบคำ ถามต่าง ๆ
แก่เจ้าพนักงานแพทยซึ่งสถานี โดยความจริงและโดยถนัด และถ้าเจ้าพนักงาน
แพทยจะ ต้องการ ให้คนเรือ และ เครื่องใช้ อันสมควร สำหรับผู้คน โดยลำ
และคนลูกเรือขึ้นบกที่ด่าน บ้องกันโรคภัยอันตรายนั้นก็ต้องจัดให้ และทั้งต้อง
ช่วยเจ้าพนักงานแพทยความสมควรในทาง ๆ อื่นต่อไป เพื่อให้เจ้าพนักงาน
ผู้นั้นได้ จักการบอกใบ อนุญาตของด่าน บ้องกันโรคภัยอันตราย สำหรับเรือ
ดำนั้น ด้วย

ข้อ ๕ เจ้าพนักงานแพทยมีอำนาจที่จะขึ้น ไปบนเรือที่มากถึงด่านน้ำดยามได้
ทุกลำ และตรวจบรรดาคนหรือผู้ ในเรือนั้นได้ทั่วหน้า และถ้าเห็นสมควรจะ
เรียกตรวจใบได้ คัญ แจ้งด้วยการใช้ เจริญสำหรับเรือหนึ่งลำ แจ้งจำนวนคนอพยพ
ฤาหนึ่งลำอื่น ๆ ซึ่งเจ้าพนักงานแพทยจะต้องการตรวจ เพื่อให้จัดการออกใบ
อนุญาตของ ด่าน บ้อง กันโรคภัยอันตรายนั้น ด้วยก็ได้ เพื่อให้รู้ ได้ ว่าความ
สอด เสรียบเรียบร้อยในเรือและบรรดาคนในเรือนั้น ๆ มีอยู่เป็นอย่างไร

ข้อ ๖ เรือดำหนึ่งดำไตซึ่งได้บรรเทาเพียง ไม่สามารถผ่านข้ามสันดอน
เข้าแม่น้ำเจ้าพระยาได้ เมื่อองค์การอนุญาตผ่อนให้เรือดำเบาขึ้น ฤ
บรรเทาภายนอกที่ทอดสมอตำบลเกาะตั้งฤจำอย่างศิลาแดง

(ก) ผู้จัดการของเรือดำนั้น จะต้องเขียนหนังสือขอต่อวงหน้าให้
เจ้าพนักงานแพทย์กระทรวงนครบาลทราบกำหนด วันอันหนึ่งมา เรียกว่า เรือ จะมาถึงยัง
ที่ทอดสมอภายนอกนั้น

(ข) ก็จะต้องให้หนังสือปฏิญาณต่อเจ้าพนักงานศุลกากร ที่ทอดสมอ
ภายนอก แสดงความว่าไม่มีคนตายจากไข้กาฬโรค ฤไม่มีกาฬโรคได้
เกิดขึ้นในเรือตั้งแต่จากเมืองท่าที่ออกเรือมานั้น

ข้อ ๗ ให้เจ้าพนักงานแพทย์ประจำอำเภอสืบตามพระราชบัญญัติจัดการตามที่
จะเห็นสมควร ในบรรดาเรือฤคนทั้งหลายอันมีโรคติดมานั้น เพื่อป้องกัน
ไม่ให้ โรคแพร่หลายได้ต่อไป

ข้อ ๘ ผู้หนึ่งผู้ใดที่กระทำความตะเมิด ฤช่วยกระทำความตะเมิด อย่าง
หนึ่งอย่างใด ต่อพระราชบัญญัติ และทั้งผู้ เป็นนายเรือฤกับคนฤผู้ใด ๆ ซึ่ง
มีอำนาจบังคับการของเรือใหญ่ ฤเรือเล็กดำไต ๆ ที่ได้ มีความตะเมิดนี้
เกิดขึ้น ฤพาเรือที่ใด ใช้ อย่างหนึ่ง อย่างใด ใน การอัน เป็นความตะ เมิด
นั้นกิต ผู้ นั้น ๆ จะต้องต่างคนมีโทษปรับเป็นเงินไม่เกินสองพันบาทฤโทษ
จะต้องซึ่งไม่เกินกำหนดหกเดือน ฤต้องปรับโทษทั้งสองสถานนั้น

ข้อ ๙ บรรดาเงินค่าใช้จ่ายอันมีฉันทรัฐบาตได้เอ้อออกไปเท่าใด ในการ
รักษาเลี้ยงดูคน ที่ได้เอา ขึ้นจากเรือไปพักอยู่ที่ควน ป้องกันโรคภัยอันตราย นั้น
ผู้ที่เป็นเอเยนต์ของเรือดำนั้น ต้องใช้เงินคืนให้แก่ รัฐบาตทั้งสิ้น

ข้อ ๓๐ พระราชบัญญัตินี้ให้เข้ามาบังคับกระทรวงมหาดไทย เจ้าหน้าที่จะจัดการ พร้อมด้วย ความช่วยเหลือของกรมทหารเรือ ให้เป็นอันใช้ได้ ตลอดทุกประการ

ประกาศมาณวันที่ ๑ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓๓ . เป็นวันที่ ๒๓๐๗๘ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

กฎเสนาบดีแก้ไขกฎออกอาชญาบัตร
อากรการพนัน

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จฯ กรมหลวงดำรงราชานุภาพเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ได้รับพระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ด้วยตามความในกฎสำหรับอากรการพนันแก้ไข เสนอพลชั้นใน ในข้อ ๕ นี้ว่าในการที่เจ้าหอดวงเทศาภิบาล จะตั้ง เจ้าพนักงานให้ ออก ใบอนุญาต ให้เล่นการพนันตามความในมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติอากรการพนัน ให้เจ้าหอดวงเทศาภิบาลจะกำหนดเขตฯ แวงให้ เจ้าพนักงานนั้น ๆ ออกใบอนุญาต แต่เฉพาะเขตฯ นั้น และในเขตฯ นั้นให้ มีเจ้าพนักงานออกใบอนุญาตได้ ไม่ต่ำกว่า ๒ คน และให้ มี ที่จะเล่นการพนันขอใบอนุญาตจาก เจ้าพนักงาน ซึ่งมีอำนาจออกใบอนุญาต ในท้องที่ซึ่งตนจะเล่นการพนัน ข้อความในข้อ ๕ ตามกฎนี้ เมื่อได้จัดการมาแล้วที่เจ้าหอดวงเทศาภิบาลจะกำหนดเขตฯ แวงให้ มีเจ้าพนักงานออกใบอนุญาตให้ เล่นการพนันได้ ไม่ต่ำกว่า ๒ คนนี้ ตั้งเกิดเหตุเห็นว่าไม่เป็นกรณีจำเป็นแก่ท้องที่ ควรจะให้ มีแต่คนเดียวก็พอแก่การ จึงได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณา ทราบฝ่าฝัดของชุดีพระบาทแล้ว บัดนี้ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ ประกาศแก้ไข

ยกเลิกความในข้อ ๕ แห่งกฎเสนาบดีสำหรับข้าราชการพินัยให้ ใช้ในมณฑล
 ชั้นในซึ่งมีความว่า “กระกำหนดเขตร์ของให้เจ้าพนักงานนั้น ๆ ออกใบ
 อนุญาตแต่เฉพาะเขตร์ แขวง และเขตร์ แขวงหนึ่งให้เจ้าพนักงานออกใบ
 อนุญาตได้ ไม่ต่ำกว่า ๒ คน” นั้นเสีย ให้เปลี่ยนเป็นว่า “ให้กรรมการอำเภอ
 เป็นเจ้าพนักงาน ออกใบอนุญาตแก่ การพินัยให้ ออกเฉพาะที่ว่าการแห่งเดียว”
 และข้อความในกฎเสนาบดีแห่งอกรการพินัยมณฑลนั้น ในข้อ ๖ ข้อ ๗ ข้อ ๘
 ซึ่งเป็นกรเกี่ยวแก่ข้อความที่ว่า “กระกำหนดเขตร์ของให้เจ้าพนักงานออก
 ใบอนุญาตแต่ เฉพาะเขตร์ของนั้น ก็ให้ยกเลิกเสียไม่ให้ ใช้ต่อไป

คำว่าว่าการมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๓๑ สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

พระยาศรีสุทโธ

ราชปลัดทูลฉลอง ตงนามแทน

กฎเสนาบดีแก้ไขการออกอาชญาบัตร

เกณฑ์การพินัยคดีปลิด เละวิ่งวิวัฒน์

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จทรงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตั้งพระบรมมหาราชวัง
 ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ด้วยสาม
 ความใน กฎเสนาบดีสำหรับ อกรการพินัย ให้ ใช้ ในมณฑลชั้นในและ
 มณฑลพายัพ ซึ่งได้วางอัตราให้เรียกอัตราค่าอนุญาตให้เกณฑ์การพินัยหมวด
 ที่ ๑ ในประเภทวิ่งวิวัฒน์ ให้ เรียกอัตราค่าอนุญาตของหนึ่งวันละ ๓๐ บาทนั้น
 ตามการที่เป็นมาตลอดเห็นว่าเป็นอัตราแรงเกินไป และในประเภทกัณฑ์มาให้

เรียกขัตตราค่าอนุญาตกตบถวงหนึ่งวันละ ๕ บาท ก็ยังไม่ตรงกับความที่
 เป็นจริงใน ลักษณะของผู้ เถ่นกตปถา คือ ในลักษณะผู้ เถ่นกตปถาในวงหนึ่ง
 ย่อมประสมเขาปถาได้ชวดดวงบนแป้นกตกัน ในคราวหนึ่งตั้ง ๕ แป้นก็มี ๘ แป้นก็มี
 เป็นการไม่มีชัตชน เห็นว่าควรจะแก้ไขพิศัตยัตราใน ประเภทการพนันกต
 ปถาให้เรียกขัตตราเป็นแป้นให้ตรงกับตทชของ ผู้ เถ่น จึงใ้หน้าความชันกรวม
 บังคมทูล พระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท บัดนี้ได้ รับพระราชทานพระ
 บรมราชานุญาตให้ประกาศแก้ไขตดการเรียกค่าอนุญาตประเภทกตบถวงคน ให้
 เรียกค่าอนุญาตเพียงวงหนึ่งวันละ ๒ บาท และให้เด็กวิชีเรียกค่าอาชญาบัตร
 กตปถาปนวงหนึ่งวันละ ๕ บาทเสีย คงให้ เรียกค่าอาชญาบัตรกตปถาเป็น
 แป้นละ ๑ บาท และในแป้นหนึ่งต้องเข้าใจว่า เป็นที่ตงชวดกตปถากัน
 หนึ่งชวดเท่านั้น

ศาลาว่าการมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๓๑ สิงหาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๓

พระยาศรีวัดเทพ

ราชปลัดหุดดของ ดงนามแทน

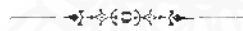
ประกาศ แจก ตรากรม แก่ กำนันผู้ใหญ่บ้าน

และสารวัดในเมืองตราดในศก ๑๒๓ อีกสักหนึ่ง

ด้วยตามความในประกาศซึ่งได้ตั้งในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ ๒๓ แผ่นที่ ๒๐
 หน้าที่ ๓๐๔ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ศก ๑๒๓ ให้มณฑลพิษณุโลก, มณฑล
 นครสวรรค์, มณฑลชุมพร, และเมืองจันทบุรี, คงจัดการแจกตรากรม

จำนวน ศัก ๑๒๓ ให้แก่กำนันผู้ใหญ่บ้านและตำรวจดีไปตามเดิมไม่ต้องจัดการ
 ตามข้อบังคับยกเว้นภาษีอากรให้แก่กำนันผู้ใหญ่บ้าน และตำรวจนคราภุม
 ศัก ๑๒๓ ไว้สักหนึ่ง โดยข้าหลวงและผู้ว่าราชการเมืองได้จัดการแจก
 ตราภุมให้แก่กำนันผู้ใหญ่บ้านและตำรวจใน ศัก ๑๒๓ ไปแล้วนั้น บัดนี้การแจก
 ตราภุมในเมืองตราดผู้ว่าราชการเมืองก็ได้จัดการแจกตราภุมจำนวน ศัก ๑๒๓
 ให้แก่กำนันผู้ใหญ่บ้านและตำรวจดีไปแล้วเหมือนกัน เพราะฉะนั้นการแจก
 ตราภุมให้แก่กำนันผู้ใหญ่บ้านและตำรวจดีใน ศัก ๑๒๓ ในเมืองตราดเป็นอันคง
 เว้นไม่ต้องจัดการ ตามข้อบังคับยกเว้นภาษีอากรให้แก่กำนันผู้ใหญ่บ้านและ
 ตำรวจดีนคราภุม ศัก ๑๒๓ นี้ไว้ อีกสักหนึ่ง เมื่อขึ้นศก ๑๒๔ จึงให้จัดการ
 ตามข้อบังคับนั้น

คำว่ากรมมหาดไทย
 ประกาศมาณวันที่ ๒๙ สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓



ประกาศยกเลิกเก็บเงินค่าอากรสมพิศหัว

และอากร ค่าน้ำแก่พวก เกษิม ซึ่งตั้ง ทำไร่ อยู่นบน เขาใน
 อังเภอแม่สอดแขวงเมืองตาก เปลี่ยนเป็น วิถีเรียกค่า
 อนุญาตพันธุ์ไว้

ด้วยมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ตั้งว่า ตามวิถีที่ให้ตำรวจ
 เก็บเงินค่าอากรสมพิศหัว และเงินอากรค่าน้ำในท้องที่อำเภอแม่สอดแขวง

เมืองตากมณฑลนครสวรรค์ กับบรรดาพวกเถียงซึ่งได้ตั้งภูมิลำเนาทำไร่
 อยู่บนเขาเนิน ยังเป็นการยากลำบากแก่เจ้าพนักงานที่จะสำรวจ ตรวจเก็บเงิน
 ค่าอากรให้เรียบร้อยได้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเด็กฉิบเก็บ
 เงินค่าอากรต้มผักสักร และอากรค่านา แก่พวกเถียงซึ่งตั้งทำไร่อยู่ บนเขาใน
 ท้องที่อำเภอแม่สอดของเมืองตากมณฑลนครสวรรค์เสีย ให้เปลี่ยนเป็นวิธี
 เรียกค่าอนุญาตพื้นที่ คือ ถ้าเถียงคนใดคนหนึ่ง จะลงมือทำไร่แล้วให้เสียค่า
 อนุญาตพื้นที่นั้น ต่อเจ้าพนักงานในท้องที่นั้นหนึ่งรายละ ๓๒ อัฐ ตั้งแต่
 ศก ๑๒๓ เป็นต้นไป

ศาลว่ากรมมหาดไทย
 ประกาศมาณวันที่ ๓๐ สิงหาคม วันศุกร์ เดือน ๑๒ ค.ศ. ๑๒๓๓

แจ้งความกระทรวงมหาดไทย

ด้วยพระยาศรีสุทธีหริศบุรีศรีนครสวรรค์ ๑๘/๔๖๘ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน
 ร.ศ. ๑๒๓ ว่า ชื่อแขวงในเขตนครเชียงใหม่ นครลำปาง บางตำบลไม่
 ตรงกับชื่อที่ราษฎรชาวเมืองได้คุ้นเคยเรียกกันมา พระยาศรีสุทธีหริศบุรีศรี
 ขอนอนุญาตเปลี่ยนนามแขวงเสียใหม่ให้ตรงกับข้อความเข้าใจของราษฎร เมื่อนคร
 เชียงใหม่ คือ (๑) แขวงแม่จันทน์เปลี่ยนเป็นแขวงสันป่าตอง (๒) แขวง
 แม่จวงเปลี่ยนเป็นแขวงสันซ้าย (๓) แขวงซุนยีเปลี่ยนเป็นแขวงเมืองเชียงดาว
 (๔) แขวงแม่ต๋ายเปลี่ยนเป็นแขวงเมืองพร้าว (๕) แขวงบึงใต้เปลี่ยนเป็น
 กิ่งแขวงเมืองฝาย รวม ๕ แขวง เมืองนครลำปาง คือ (๑) แขวงวังเหนือ
 เปลี่ยนเป็นแขวงง่าม (๒) แขวงวัดใต้เปลี่ยนเป็นแขวงดงปราบ (๓) แขวง
 พระยาเหนือเปลี่ยนเป็นแขวงมโนใจ (๔) แขวงพระยาใต้เปลี่ยนเป็นแขวง
 ดอกคำใต้ รวม ๔ แขวง

08/10/2566

ได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท มีพระ
บรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เปลี่ยน
นามแขวงในมณฑลพายัพพร้อม ๘ แขวงนั้นแล้ว

คำดำว่าการมหาดไทย

วันที่ ๒๘ สิงหาคม วันพฤหัสบดี ศก ๑๒๓

(ตงนาม) พระยาศรีสุทโธ

ราชปลัดทูลฉลอง

แจ้งความกระทรวงการต่างประเทศ

ด้วยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศแจ้งความให้ทราบทั่ว นิสเตอร์
แฮมมิลตันกิงฮอรรคราชอาณาจักรอเมริกัน มีหนังสือมาแจ้งกระทรวงการต่างประเทศ
ลงวันที่ ๘ สิงหาคม วันพฤหัสบดี ศก ๑๒๓ ว่า ฮอรรคราชอาณาจักรอังกฤษที่กรุงวอ
ชิงตัน ได้ส่งหนังสือเวตีไฟล์ัญญาสาธตไปรษณีย์ ซึ่งได้ลงชื่อกันไว้ คีกรู
วอชิงตันเมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน วันพฤหัสบดี ศก ๑๒๑ นั้น เมืองโกโธนี
อังกฤษ ชื่อนิวเซาท์เวสต์ ๑ วิกโตเรีย ๑ คิวินส์แลนด์ ๑ เซาท์ออสเตรเลีย
๑ เวสต์อินเดียน ๑ และคัลมาเนีย ๑ ได้รวมเข้าอยู่ใน
หนังสือสัญญาสมาคมสาธตไปรษณีย์ที่เข้ามาแล้วข้างบนนั้น เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน
วันพฤหัสบดี ศก ๑๒๓ แล้ว

คำดำว่าการต่างประเทศ

วันที่ ๒๗ สิงหาคม วันพฤหัสบดี ศก ๑๒๓

(ตงพระนาม) เทวะวงษ์วิโรประการ

เสนาบดีว่าการต่างประเทศ

กฎเสนาบดีเพิ่มเติมในการทำหน้าที่ สัญญา โอนทะเบียนที่ดิน

เจ้าพระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ ได้รับ
 พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ออกกฎเสนาบดีเพิ่มเติม เพื่อจะขยาย
 ในความกฎเสนาบดีซึ่งว่าด้วยวิธีแก่ทะเบียนโฉนด และวิธีของที่ดินในท้องที่
 ซึ่งได้ออกโฉนดที่ดินอย่างใหม่ฉบับ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน รัตนโกสินทร
 ศก ๑๒๐ นั้นไว้ เพื่อให้เข้าใจชัดว่า บรรดาคำที่กล่าวไว้ว่าเจ้าพนักงาน
 ทะเบียนในกฎฉบับนั้น ให้พึงเข้าใจว่าเฉพาะแต่ นายทะเบียนและผู้ช่วยนาย
 ทะเบียนซึ่งได้ประกาศตั้งในหนังสือพิมพ์ราชกิจจานุเบกษาแล้วเท่านั้น
 กฎให้ วิจารณ์วันที่ ๓๐ สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

ประกาศเปิดหอทะเบียน และตั้งเจ้าพนักงาน นายทะเบียนที่ดินสำหรับเมืองชลบุรี

เจ้าพระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ รับพระ
 บรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สั่งว่า ตาม
 ความในพระราชบัญญัติ ออกตราของ ชั่วคราว รัตนโกสินทร ๑๒๓ มาตรา ๘
 มีว่า เมื่อได้ ใช้พระราชบัญญัติในท้องที่ตำบลใดแล้ว ให้เสนาบดีกระทรวง
 เกษตราธิการ จัดตั้งหอทะเบียนและ นายทะเบียนขึ้น สำหรับท้องที่ตำบลนั้น
 และเมื่อได้ออกประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษาว่า ผู้ใดเป็นนายทะเบียน
 สำหรับท้องที่ตำบลใดแล้ว ให้ผู้นั้นมีอำนาจในหน้าที่ในตำแหน่งนายทะเบียน
 สำหรับตำบลนั้นคือไป

บัณฑิตการศึกษาดวงเกษตร ได้สำรวจที่ดินในเขตอำเภอเมืองชลบุรีได้มาก
 ส้มควงจะออกตรวจของชั่วคราวได้บ้างแล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เสนาบดีกระทรวงเกษตรราชการ เปิดหอ
 ทะเบียนตั้งแต่วันที่ ๑ เดือนกันยายนรัตนโกสินทรศก ๑๒๓๑ เป็นต้นไป กับ
 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เสนาบดี
 กระทรวงเกษตรราชการ ตั้งหลวงภู่วัฒน์บัตติ เป็นนายทะเบียนที่ดิน อำเภอเมือง
 ชลบุรีตั้งแต่วันนั้นไป

ถ้าผู้ใดมีผู้เกี่ยวข้องของด้วยเรื่องตรวจชั่วคราวในท้องที่อื่น กล่าว
 มานี้ ก็ให้มาพบกับเจ้าพนักงานหอทะเบียนตามเขตอันสมควร

ประกาศมาณวันที่ ๓๐ สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓๑

ประกาศตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนที่ดิน
 สำหรับมณฑลกรุงเทพฯ และมณฑลกรุงเก่า
 โดยพระบรมราชานุญาต

เจ้าพระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ เสนาบดีกระทรวงเกษตรราชการ ได้ตั้ง
 ให้นายชินเป็นผู้ช่วยนายทะเบียนที่ดินสำหรับมณฑลกรุงเทพฯ และตั้งให้
 นายเด็กเป็นผู้ช่วยนายทะเบียนที่ดินสำหรับ มณฑลกรุงเก่าตั้งแต่วันนั้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๑ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓๑

(ลงนาม) เทเวศร์วงษ์วิวัฒน์

08/10/2566

เสนาบดีกระทรวงเกษตรราชการ

ประกาศงดการเก็บเงินค่าราชการ แก่ราษฎรในตำบลบ้านก่อแขวงเมืองตาก

ด้วยมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า ในตำบลบ้าน
ก่อท้องที่อำเภอบ้านตากแขวงเมืองตากมณฑลนครสวรรค์ เป็นท้องที่กษัตริย์
ราษฎรอัคคีชาติสันยาจกจนไม่บริบูรณ์เหมือนท้องที่อื่น และมีข้าราชการ
เจ้านาย ข้าราชการ ชั้นดองในระหว่าง เมืองนครเชียงใหม่และกรุงเทพฯ ฯ ก็ได้
เกณฑ์ราษฎรในตำบลบ้านก่อใช้ ในการเรือชั้นดองมั่งรับส่งเจ้านาย และ
ข้าราชการเป็นการหนักอยู่ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งวันการ
เก็บเงินค่าราชการแก่ราษฎร ในตำบลบ้านก่อท้องที่อำเภอบ้านตากแขวง
เมืองตากมณฑลนครสวรรค์ เพื่อให้สำหรับใช้ในการเรือรับส่งเจ้านาย
และข้าราชการชั้นดองมั่งในระหว่างเมืองนครเชียงใหม่กับกรุงเทพฯ ฯ ตั้งแต่
ศก ๑๒๓ เป็นต้นไป

คำกล่าวการมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๓๓ สิงหาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๓

(ลงนาม) พระยาศรีสุพรรณ

ราชปลัดทูลฉลอง

ประกาศแจกตรากรมแก่กำนันผู้ใหญ่บ้าน

และตำรวจในมณฑลนครไชยศรีในศก ๑๒๓

อีกสักหนึ่ง

ด้วยตามความในข้อบังคับยกเว้นภาษีอากรแก่กำนันผู้ใหญ่บ้านและตำรวจ
๐๘/๑๐/๒๕๖๖
แทนตราภูมิศก ๑๒๓ ซึ่งได้ลงในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ ๒๓ แผ่นที่ ๑๗

หน้าที่ ๒๔๘ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม, ศก. ๑๒๓ ให้ ใช้ โฉ มณฑลต่าง ๆ นั้นคง
 แต่สัก ๑๒๓ ต่อไปนั้น บัดนี้การแจกตราภูมิในมณฑลนครไชยศรีในศก ๑๒๓
 ได้จัดการแจกให้แก่กำนันผู้ใหญ่บ้านและตำรวจไปเสียบ้างแล้ว และหังกำนัน
 ผู้ใหญ่บ้าน ก็ได้นำตราภูมิมาขอเสียเงินแทนภาษีอากรต่อเจ้าพนักงานแล้วก็มี
 ย่อมเป็นการลำบากที่จะจัดตามข้อบังคับยกเว้นภาษีอากรให้แก่กำนันผู้ใหญ่บ้าน
 และตำรวจแทนตราภูมิศก ๑๒๓ ได้ เพราะฉะนั้นการที่จะยกเว้นเงินภาษีอากร
 ให้แก่กำนันผู้ใหญ่บ้านและตำรวจใน มณฑลนครไชยศรีในศก ๑๒๓ ตามข้อ
 บังคับยกเว้นภาษีอากรให้แก่กำนันผู้ใหญ่บ้าน และตำรวจแทนตราภูมิ ศก ๑๒๓
 ในจังหวัดไม่ต้องจัดการ คงให้จัดการแจกตราภูมิให้แก่กำนันผู้ใหญ่บ้าน
 และตำรวจไปตามเดิมอีกสักหนึ่ง แต่เมื่อขึ้นศก ๑๒๔ จึงให้จัดการตาม
 ข้อบังคับยกเว้นภาษีอากรให้แก่กำนันผู้ใหญ่บ้าน และตำรวจ แทนตราภูมิ
 ศก ๑๒๓ ต่อไป

ศาสตราจารย์มหาวิทไทย
 ประกาศมาณวันที่ ๑๕ กันยายน วันโกสินทร ศก ๑๒๓
 (ลงพระนาม) ดำรงราชานภาพ
 เลขาธิการกระทรวงมหาดไทย

ประกาศกระทรวงโยธาธิการ
 พนงกรมรถไฟ

ด้วยมีลเตอรืชาตดินดอป ขอพระพระราชทานพระบรมราชานุญาตสร้าง
 รถไฟค้ค่าบดลูมิในเขตร์แขวงมณฑลไทรบุรีถึงเมืองสงขลาในมณฑลนครศรี
 ธรรมราชได้ พระราชทานพระบรม ราชานุญาตให้ทำสัญญาไว้ตั้งวันที่ ๕ มีนาคม

08/10/2566

รัตนโกสินทรศก ๓๐๘ นั้น มีความในข้อสัญญาว่า การเซอร์เวทิง
สายใหญ่ (เมนไคฟ์) จะต้องงมมือทำภายในเวลา ๓ ปี กับการก่อสร้าง
นั้นจะต้องงมมือทำภายใน ๔ ปี และจะต้องให้ตัวเสร็จภายใน ๘ ปี นับแต่วัน
ที่มีในหนังสือสัญญา ถ้าผู้รับอนุญาตทำการไม่สำเร็จตามสัญญาพระบรม
ราชานุญาตนั้นตัว ก็จะยกเลิกเสีย มีมติเซอร์ชาดคันทอปปผู้รับอนุญาตหาได้
ทำการก่อสร้างให้เป็นไปตาม ข้อสัญญา อย่างหนึ่งอย่างใดไม่ สัญญาพระ
บรมราชานุญาตที่กล่าวนี้ จึงเป็นอันขาดแล้วแต่วันที่ ๕ มีนาคม รัตนโกสินทร
ศก ๓๑๗ มีมติเซอร์ชาดคันทอปปไม่มีอำนาจอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปในสัญญา
พระบรมราชานุญาตอันนี้

ประกาศมาณวันที่ ๓ กันยายน รัตนโกสินทรศก ๓๒๓

(ลงพระนาม) นริศรานุวัดติวงศ์

เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ

ประกาศบอกยกเลิกตราแดงใบจอง

และใบเขียนยำเดิมสำหรับที่ดินแขวงกรุงเก่า

คือ ในอำเภอรอบกรุง ตำบลบ้านทรงกระเบเน บ้านภูเขาทอง บ้านวัดชุม
บ้านตุ่มภาดิ บ้านใหม่มะขามห้อง และอำเภอนครใน ตำบลบ้านควนนิม
บ้านหันตั้ง บ้านเกาะเติง บ้านดี บ้านวัดเหนือ บ้านม่วง และอำเภอนคร
น้อย ตำบลบ้านอรัญญิก และอำเภอเสนาภตาง ตำบลบ้านหมุ่โค่นั้น

เจ้าพระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ ขอประกาศ
แก่บรรดาผู้ถือที่ดินหรือผู้หนึ่งผู้ใดซึ่งมีกิจธุระเกี่ยวข้องของที่ดินในตำบล ซึ่ง
จะกล่าวต่อไปนี้ให้ทราบทั่วกันว่า ด้วยตามประกาศกระแสพระบรมราชโองการ

เรื่องออกโฉนดที่ดิน ลงวันที่ ๓๕ กันยายน รัตนโกสินทรศก ๒๒๐ นั้น ใน
 ฎี ๑๒ มีความว่า “ให้เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการมีอำนาจที่จะออก
 ประกาศยกเลิกตราแดงใบจองของเก่าในท้องที่ ซึ่งออกโฉนดใหม่ตั้งแต่วัน
 พ้นกำหนดไป บรรดาที่ดินในเขตท้องที่ซึ่งไม่มีโฉนดอย่างใหม่เป็นสำคัญ
 ให้ถือว่าเป็นที่ซึ่งรัฐบาลปกครอง ปล่อยให้ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ๆ”
 ความแจ้งอยู่ใต้อำนาจประกาศนั้นแล้ว

บัดนี้เจ้ากระทรวงได้จัดการออกโฉนดสำหรับที่ดิน ในอำเภอรอบกรุง
 ตำบลบ้านทางกระเบน บ้านกุเซาของ บ้านวัดชุม บ้านตุ่มภักดี บ้านใหม่มะขาม
 ห้อย และอำเภอนครไทร ตำบลบ้านตานิม บ้านหันตั้ง บ้านเกาะเต็ง บ้านดี
 บ้านวัดนันทรี บ้านม่วง และอำเภอนครน้อย ตำบลบ้านอรัญญิก และอำเภอ
 เสนากลาง ตำบลบ้านนมโค แขวงกรุงเก่าให้แก่ผู้ถือที่ดิน เพื่อเป็นกรรม
 สิทธิ์ในที่ดินจนถึงหัววัดตำบลที่กล่าวมาแล้วนี้ ตามประกาศออกโฉนด
 อย่างใหม่แล้ว

เพราะฉะนั้นจึงประกาศมาให้ทราบโดยอำนาจประกาศกระแสพระบรมราช
 โองการว่า บรรดาตราแดงใบจองของเก่าสำหรับที่ดิน ในอำเภอรอบกรุง
 ตำบลบ้านทางกระเบน บ้านกุเซาของ บ้านวัดชุม บ้านตุ่มภักดี บ้านใหม่
 มะขามห้อย และอำเภอนครไทร ตำบลบ้านตานิม บ้านหันตั้ง บ้านเกาะเต็ง
 บ้านดี บ้านวัดนันทรี บ้านม่วง และอำเภอนครน้อย ตำบลบ้านอรัญญิก
 และอำเภอเสนากลาง ตำบลบ้านนมโค แขวงกรุงเก่า บรรดาซึ่งได้ออกโฉนด

ใหม่เดอนั้น ให้ยกเลิกเสียไม่ให้ ใช้ เปนกรรมสิทธิ์สำหรับที่ดินในตำบล
จังหวัดที่กล่าวมาแต่ข้างต้นสืบไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๓ กันยายน วันวัน โกลีนาทรศก ๑๒๓๓

(ลงนาม) เหวะจรวงษ์วิวัฒน์

เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ

แจ้งความกระทรวงการต่างประเทศ

ด้วยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศแจ้งความให้ทราบทั่วกันว่า
มองซีเออร์คอมเตสประธานาธิบดีกรุงสวิตเซอร์แลนด์ ผู้จัดการหอฝึกศกต่าง
แห่งต่างโปรดปรานียต์มากม มีที่ตั้งอยู่ที่กรุงเบิน มีหนังสือมายังกระทรวงการ
ต่างประเทศ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม วันวัน โกลีนาทรศก ๑๒๓๓ แจ้งความว่าเมือง
เอรีเทรีย และเบเนดิก ในปกครองรัฐบาลอิตาลีทั้ง ๒ เมืองนั้นเห็นชอบด้วย
หนังสือสัญญาต่างโปรดปรานียต์มากม ซึ่งได้ประชุมแต่ที่กรุงวอชิงตันเมื่อ
วันที่ ๑๕ มิถุนายน วันวัน โกลีนาทรศก ๑๒๓๒ และได้เข้าด้วยตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม
วันวัน โกลีนาทรศก ๑๒๓๓ ตามความในข้อ ๒๔ ของหนังสือสัญญานั้น ได้
กำหนดอัตราเงินเท่ากันตั้งคือไปนี้

- ๒ อานาคริง สำหรับ ๒๕ ซองติม
- ๑ อานา สำหรับ ๓๐ ซองติม
- ๒ เบซาต์ สำหรับ ๕ ซองติม

คำดำว่าการต่างประเทศ

วันที่ ๑๕ กันยายน วันวัน โกลีนาทรศก ๑๒๓๓

(ลงพระนาม) เหวะจรวงษ์วิโรประการ

08/10/2566

เสนาบดีว่าการต่างประเทศ

ประกาศกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ว่าด้วยอัตราเบี่ยงกันดารกรมทหารบก

ด้วยตามข้อบังคับอัตราเบี่ยงกันดารกรมทหารบก รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๓

ในข้อ ๓ ประเภทเบี่ยงกันดารเวตಾಯุประจำที่แบ่งออก ๓ ชั้น เป็นชั้น
 ๑, ชั้นโท, ชั้นตรี, กับในข้อ ๔ กรมยุทธนาธิการจะได้กำหนดตำบล
 ซึ่งสมควรกับเบี่ยงกันดารชั้นใดชั้นหนึ่งในสมัยให้เทียบตำแหน่งดังกล่าวต่อไป คือ

เบี่ยงกันดารเวตಾಯุประจำที่

ชั้นเอก

๑ เมืองเชียงคำ

ชั้นโท

๑ เมืองเชียงราย

๒ บ้านหมากแข้ง

ชั้นตรี

๑ เมืองอุตรดิตถ์

๒ เมืองตาก

๓ เมืองนครเชียงใหม่

๔ เมืองนครลำปาง

๕ เมืองน่าน

๖ เมืองแพร่

๗ เมืองไชยภูมิ

๘ เมืองบุรีรัมย์

๘ เมืองอุบลราชธานี

ก็ตามข้อ ๓๐ ซึ่งมีว่า ส่วนผู้รับราชการในตำแหน่งซึ่งไม่ตรงกับตำแหน่งในอัตรา แล้วแต่กรมยุทธนาธิการจะได้กะเทียบตำแหน่งชั้นใดชั้นใด กะเทียบชั้นใดตั้งน คือ

เทียบอัตราผู้บัญชาการมณฑล

- ๑ ผู้บัญชาการมณฑล
- ๒ รองบัญชาการกรมยุทธนาธิการ
- ๓ ข้าหลวงพิเศษ
- ๔ ปลัดทัพบก
- ๕ ยกระบตรีทัพบก
- ๖ เสนาธิการทหารบก
- ๗ เกรทัพบก
- ๘ ตมุหราชของครักษ์

เทียบอัตราผู้บังคับการกรม

- ๑ เจ้ากรมยุทธศึกษา
- ๒ เจ้ากรมตำรวจ
- ๓ สารวัตร
- ๔ นายแพทย์ใหญ่
- ๕ ชัยการทหารบกกรมยุทธนาธิการ

- ๖ ผู้ช่วยปลัดทพิมพ์
- ๗ ผู้ช่วยยกรมะคิรทพิมพ์
- ๘ ผู้ช่วยเสนาธิการทหารบก
- ๙ ผู้ช่วยเรทพิมพ์
- ๑๐ ผู้บังคับการรอกของ โรงเรียนทหารบก
- ๑๑ ผู้บังคับการกรมทหารมหาดเล็ก
- ๑๒ ผู้บังคับการกรมทหารราบที่ ๑ “รักษาพระองค์”
- ๑๓ ผู้บังคับการกรมทหารราบที่ ๒ “ตมฉิ่ง”
- ๑๔ ผู้บังคับการกรมทหารราบที่ ๓ “ฝพาย”
- ๑๕ ผู้บังคับการกรมทหารราบที่ ๔ มณฑลราชบุรี
- ๑๖ ผู้บังคับการกรมทหารราบที่ ๕ มณฑลนครราชสีมา
- ๑๗ ผู้บังคับการกรมทหารราบที่ ๖ มณฑลอุดร
- ๑๘ ผู้บังคับการกรมทหารราบที่ ๗ มณฑลอุดร
- ๑๙ ผู้บังคับการกรมทหารราบที่ ๑๒ มณฑลราชบุรี
- ๒๐ ผู้บังคับการกรมทหารราบที่ ๑๓ มณฑลนครราชสีมา
- ๒๑ ผู้บังคับการกรมทหารราบที่ ๑๔ มณฑลพายัพฝ้ายเหนือ (เรียงราย)

เทียบอัตราผู้บังคับของพัน

- ๑ ผู้บังคับของพัน
- ๒ ราชองครักษ์
- ๓ สุ่มห่าญซี่ใหญ่
- ๔ ครใหญ่

08/10/2566

- ๕ ปดัตกรมยทชศึกษา
- ๖ ปดัตถองโรงเรียนนายร้อยทหารบก
- ๗ นายอศิวแพทย์ใหญ่
- ๘ ปดัตแพทย์และผู้ช่วยนายแพทย์ใหญ่
- ๙ ปดัตกรมบัญชีการมณฑล
- ๑๐ ยกระบัตรกรมบัญชีการมณฑล
- ๑๑ ผู้บังคับการกรมทหารราบที่ ๘ มณฑลพายัพฝ่ายตัวหนัก
(เชียงใหม่)
- ๑๒ ผู้บังคับการกรมทหารราบที่ ๘ มณฑลพายัพฝ่ายตัวนอก (น่าน)
- ๑๓ ผู้บังคับการกรมทหารราบที่ ๓๐ มณฑลนครสวรรค์
- ๑๔ ผู้บังคับการกรมทหารราบที่ ๓๓ มณฑลพิษณุโลก
- ๑๕ ผู้บังคับการกองทหารเมืองพิจิตร
- ๑๖ ผู้บังคับการกองทหารเมืองอุตรดิตถ์
- ๑๗ ผู้บังคับการกองทหารเมืองไชยนาท
- ๑๘ ผู้บังคับการกองทหารเมืองตาก
- ๑๙ ผู้บังคับการกองทหารเมืองนครลำปาง
- ๒๐ ผู้บังคับการกองทหารเมืองแพร่
- ๒๑ ผู้บังคับการกองทหารเมืองเชียงคำ
- ๒๒ ผู้บังคับการกรมทหารปืนใหญ่ที่ ๑ มณฑลกรุงเทพฯ
- ๒๓ ผู้บังคับการกรมทหารปืนใหญ่ที่ ๒ มณฑลราชบุรี
- ๒๔ ผู้บังคับการกรมทหารปืนใหญ่ที่ ๓ มณฑลนครราชสีมา

๑๑๑๑

- ๒๕ ผู้บังคับการกรมทหารม้าที่ ๓ มณฑลกรุงเทพฯ
- ๒๖ ผู้บังคับการกรมทหารม้าที่ ๒ มณฑลราชบุรี
- ๒๗ ผู้บังคับการกรมทหารม้าที่ ๓ มณฑลนครราชสีมา
- ๒๘ ผู้บังคับการกรมทหารช่างที่ ๓ มณฑลกรุงเทพฯ
- ๒๙ ผู้บังคับการกองพันพิเศษ มณฑลนครราชสีมา
- ๓๐ นายพันโทปวง

เทียบชื่อนายผู้บังคับกองร้อย

- ๑ ผู้บังคับกองร้อย
- ๒ ของศรีเกษ
- ๓ นายร้อยเอก
- ๔ นายแพทย์เอก
- ๕ นายอัครแพทย์เอก
- ๖ ครูเอก

เทียบชื่อนายร้อยประจำกองร้อย

- ๑ นายร้อยประจำกองร้อย
- ๒ นายร้อยโท, ตวี,
- ๓ นายแพทย์โท, ตวี,
- ๔ นายอัครแพทย์โท, ตวี,
- ๕ ครูโท, ตวี,
- ๖ ทำการนายร้อย

หอรัษฎากรพิพัฒน์

วันที่ ๓๔ กันยายน รัตนโกสินทรศก ๒๔๓๓

แจ้งความกระทรวงมหาดไทย

ด้วยมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมสั่งว่า มณฑล
เพชรบูรณ์เป็นมณฑลที่มีหนทางไกลกั้นการ ประกอบด้วยการใช้เงิน แม้ว่า
จะเป็นมณฑลที่มีที่อยู่ที่อุดมด้วยการเพาะปลูกก็ดี แต่การเพาะปลูกมีน้อยยัง
ไม่เจริญ ผลประโยชน์แผ่นดินที่จะพึงได้ ไม่พอกับการใช้จ่ายสำหรับตั้งเป็น
มณฑล ด้วยเหตุนี้จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ออกเลิก
ตำแหน่งข้าหลวงเทศาภิบาลมณฑลเพชรบูรณ์ ให้รวมการบังคับบัญชา
ราชการมณฑลเพชรบูรณ์ อยู่ในความรับผิดชอบ ข้าหลวงเทศาภิบาล มณฑล
พิศณุโลก จนกว่าจะได้ทรงพระราชดำริห์เห็นสมควรให้จัดการ เปลี่ยน
แปลงอย่างใดต่อไป

วันที่ ๒๗ กันยายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๒

(ลงนาม) พระยาสุโขมนัยวิจิตร

ผู้รั้งตำแหน่งราชปลัดผู้ดูแลของกระทรวงมหาดไทย

ด้วยทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้พระยาศรีวิฑูรเทพ ราชปลัดผู้
ดูแลกระทรวงมหาดไทย ไปเป็นผู้บัญชาการกรมไปรษณีย์ โทรเลขชั่วคราว
และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยาสุโขมนัยวิจิตร ข้าหลวงเทศาภิบาล
สำเร็จราชการ มณฑล นครศรีธรรมราช มาเป็นผู้รั้งตำแหน่งราชปลัดผู้
ดูแล กระทรวงมหาดไทย รับราชการสนองพระเดชพระคุณต่อไป

คำกล่าวการมหาดไทย

วันที่ ๒๘ กันยายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๒

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

08/10/2566

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศกระทรวงโยธาธิการ

พนงกรรมไปรษณีย์โทรเลข



ด้วยพระเจ้าอนงยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนนริศรานุวัดติวงศ์ เสด็จมาตั้ง
 กระทรวงโยธาธิการ มีรับสั่งให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า เวลามาเปิดออฟ
 ฟิศโทรเลขในกรุงเทพฯ เพื่อรับส่งโทรเลขของมหาชนนั้นกำหนดดังนี้
 ออฟฟิศโทรเลขที่ ๑ อยู่ที่กรมไปรษณีย์โทรเลข เปิดเวลาเช้า ๗ โมงถึง
 บ่าย ๕ โมง ออฟฟิศโทรเลขที่ ๒ อยู่ที่ริมโรงภาษีร้อยชักสาม เปิด
 ทั้งกลางวันกลางคืน ออฟฟิศโทรเลขที่ ๔ ในพระบรมมหาราชวัง เปิดตั้ง
 แต่เช้า ๓ โมงถึงยามหนึ่ง

ด้วยพระเจ้าอนงยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนนริศรานุวัดติวงศ์ เสด็จมาตั้ง
 กระทรวงโยธาธิการ มีรับสั่งให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตั้งแต่
 วันที่ ๑ ตุลาคม ร.ศ. ๑๕๓ เป็นต้นไป กรมไปรษณีย์โทรเลขจะได้เปิดออฟฟิศ
 โทรเลขขึ้นอีกคำบถหนึ่ง คือ ที่ออฟฟิศไปรษณีย์ที่ ๓ ให้เรียกว่าออฟฟิศ
 โทรเลขที่ ๓ และให้ทำการรับส่งโทรเลขของมหาชนทั่วไป ตั้งแต่เวลา ๒ โมง
 เข้าจนถึงเวลา ๕ โมงเย็นเสมอทุกวันนี้ไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๙ กันยายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๓

(ลงนาม) พระยาศรีสุทโศทพ

ผู้บัญชาการกรมไปรษณีย์โทรเลข

ประกาศแก่พระราชบัญญัติเปลี่ยนวิธี เก็บภาษียา ร,ศ, ๑๑๙

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า
 ด้วยตามความในมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติเปลี่ยนวิธีเก็บภาษียา ร,ศ, ๑๑๙
 ซึ่งมีว่าให้ ใช้พระราชบัญญัติในมณฑลพิษณุโลก และมณฑลนครสวรรค์
 มณฑลราชบุรี มณฑลนครศรีธรรมราช มณฑลชุมพร มณฑล
 ปราจีนบุรี มณฑลกรุงเก่า มณฑลนครราชสีมา มณฑลนครไชยศรี
 มณฑลบูรพา มณฑลเพชรบูรณ์ ซึ่งเป็นหัวเมืองมียาแผ่นดินค้า และ
 เมื่อจะขยายใช้ ในหัวเมืองมณฑลอื่นเมื่อใดต่อไป จะโปรดเกล้าฯ ให้
 ประกาศในหนังสือพิมพ์ราชกิจจานุเบกษาเป็นลำดับนั้น ต่อมาได้ โปรดเกล้าฯ
 ให้ตั้งกฎข้อบังคับควบคุมข้อความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติเปลี่ยนวิธีเก็บ
 ภาษียา ร,ศ, ๑๑๙ มีกำหนดพิทักษ์ให้เก็บภาษียาในมณฑลพิษณุโลก และ
 มณฑลนครสวรรค์เป็นเนื้อที่ดิน แต่เมืองฤาษมณฑลอื่นยังหาได้ กำหนดพิทักษ์
 ให้เก็บภาษียาเป็นเนื้อที่ดินไม่ เพราะการปลงคดียังไม่บริบูรณ์คงได้เก็บ
 ไปตามวิธีเดิมนั้น บัดนี้ทรงพระราชดำริเห็นว่า ข้อความในมาตรา ๒
 แห่งพระราชบัญญัติที่ให้ ใช้ ในมณฑลราชบุรี มณฑลนครศรีธรรมราช
 มณฑลชุมพร มณฑลปราจีนบุรี มณฑลกรุงเก่า มณฑลนคร
 ราชสีมา มณฑลนครไชยศรี มณฑลบูรพา มณฑลเพชรบูรณ์
 ก็เป็นอันยังไม่ได ให้ ใช้ ถ้าจะให้ตราไว้ในพระราชบัญญัติต่อไปข้างหน้า
 เกรงว่าจะทำให้เจ้าพนักงานจะเข้าใจผิดไปควรระงับเสีย จึงทรงพระกรุณา

โปรดเกล้าฯ ให้ออกประกาศแก้ไขข้อความในมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติ
เปลี่ยนวิธีเก็บภาษีอากร, ๑๑๘ นั้นเสีย คงให้ใช้ตามความในมาตรา ๒
ซึ่งได้ประกาศลงไว้ ในประกาศฉบับนั้นแทน มาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติ
เปลี่ยนวิธีเก็บภาษีอากร, ๑๑๘ ขึ้นไว้ต่อไปตงนี้

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ในมณฑลพิษณุโลก มณฑลนคร
สวรรค์ ซึ่งเปนหัวเมืองมียาเปนสินค้า และเมื่อจะขยายให้ ใช้ ในหัวเมือง
มณฑลอื่นเมื่อใด จะโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศในหนังสือพิมพ์ราชกิจจานุ
เบกษาเปนสำคัญ

ประกาศมาณวันที่ ๑ ตุลาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๓๓ เป็นวันที่ ๑๓๑๑๘
ในรัชกาลปัตยุมันนี้

ประกาศแจกตราภูมิแก่กำนันผู้ใหญ่บ้านและตำรวจ
ในมณฑลภูเก็ต ในศก ๑๒๓๓
อีกคึกหนึ่ง

ด้วยตามความในข้อบังคับยกเว้นภาษีอากรแก่กำนันผู้ใหญ่บ้านและตำรวจ
แทนตราภูมิศก ๑๒๓๓ ซึ่งได้ลงในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ ๒๑ แผ่นที่ ๑๗
หน้าที่ ๒๔๘ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคมศก ๑๒๓๓ ให้ ใช้ ในมณฑลต่าง ๆ นั้น ตั้ง
แต่ศก ๑๒๓๓ ต่อไปนั้น บัดนี้การแจกตราภูมิในมณฑลภูเก็ต ในศก ๑๒๓๓ ได้จัด
การแจก ตราภูมิให้แก่กำนันผู้ใหญ่บ้านและตำรวจไปเสียบ้างแล้ว และทั้ง
กำนันผู้ใหญ่บ้านก็ได้ นำตราภูมิ มาขอ เสียเงิน ๓ ทนภาษี อากรคือ เจ้าพนักงาน
บ้างแล้วก็มี ๐๘/๑๐/๒๕๖๖ ย่อมเปนการลำบากที่จะจัดตามข้อบังคับยกเว้นภาษีอากรให้

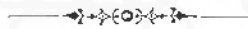
แก้กำหนดผู้ใหญ่บ้านและตำรวจตระเวนตรารวมศึก ๑๒๓ ได้ เพราะฉนั้นการที่ยก
เงินเงินภาษีอากรให้แก้กำหนดผู้ใหญ่บ้านและตำรวจตระเวนตรารวมศึก ๑๒๓
ตามข้อบังคับยกเงินภาษีอากรให้แก้กำหนดผู้ใหญ่บ้านและตำรวจตระเวน
ศึก ๑๒๓ ให้คงเดิมไม่ต้องจัดการ คงให้จัดการแจกตราภูมิ ให้แก้กำหนด
ผู้ใหญ่บ้านและตำรวจไปเพิ่มเติมอีกสักหนึ่ง แต่เมื่อวันศึก ๑๒๔ จึงให้จัด
การตามข้อบังคับยกเงินภาษีอากร ให้แก้กำหนดผู้ใหญ่บ้านและตำรวจตระเวน
ตรารวมศึก ๑๒๓ ต่อไป

คำกล่าวการมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๑๘ ตุลาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๓๓

(ลงนาม) พระยาสุพรรณนิพนธ์

ผู้รั้งตำแหน่งราชปลัดทูลฉลองของกระทรวงมหาดไทย



ประกาศห้ามไม่ให้เล่นการพนันเบี้ย โบก
ในมณฑลต่าง ๆ

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จทรงดำรงราชานุภาพเสวยนามตั้งกระทรวงมหาดไทย
รับพระบรมราชโองการไว้เสด็จฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สั่งว่า ด้วย
ตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติอากรการพนัน รัตนโกสินทรศก ๑๒๐
มีว่าให้เสวยนามตั้งมีอำนาจที่จะห้ามไม่ให้เล่นการพนันอย่างใด ๆ ได้ ในที่ใด ๆ นั้น
บัดนี้การพนันชนิดที่เรียกว่าเบี้ย โบก หรือนัยหนึ่งเรียกว่าคู่เค้เป่นการ
ซึ่งร้ายผู้เงินโต เสียเงินของกันรวดเร็ว ซึ่งได้ โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศลงวัน

ที่ ๑๒ กันยายน ค.ศ. ๑๒๑๓ ห้ามไม่ให้เดินในมณฑลนครราชสีมา และประกาศ
 ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๒๑๓ ห้ามไม่ให้เดินในมณฑลเพชรบูรณ์
 ยังมีราษฎรพากันเดินในบางมณฑลเป็นการชุกชุมอยู่เสมอ ถึงทรงพระ
 กรุณาโปรดเกล้าฯ ห้ามไม่ให้เดินการพนันเบี้ยใบกหรือคู่คือ ๑ ใน
 มณฑลกรุงเก่า ๒ มณฑลพิศณุโลก ๓ มณฑลนครสวรรค์ ๔ มณฑล
 ปราจีนบุรี ๕ มณฑลนครไชยศรี ๖ มณฑลราชบุรี ๗ มณฑลนครศรี
 ธรรมราช รวมบริเวณแคบ ๗ หัวเมือง ๘ มณฑลชุมพร ๙ มณฑลภูเก็ต
 ๑๐ เมืองจันทบุรี ๑๑ เมืองระยอง ๑๒ เมืองตราด ๑๓ เมืองประจันตคีรีเขตร
 ตั้งแต่บัดนี้ได้ออกประกาศเป็นต้นไป เพราะฉะนั้นถ้ามีผู้ใดยังชดช้นเดิน
 การพนันเบี้ยใบกหรือคู่ ไม่ฟังห้ามตาม ประกาศนี้แล้ว เจ้าพนักงานจับได้
 ต้องปรับและมีโทษ ตามความในพระราชบัญญัติอากรการพนัน ค.ศ. ๑๒๐
 ทุกประการ

คำอาวาทกรมมหาดไทย

ประกาศมาลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๓

(ลงนาม) พระยาสุโขมนัยวินิต

ผู้รั้งตำแหน่งราชปลัดทูลฉลองกระทรวงมหาดไทย

ประกาศเลิกใช้เงินคตตัวงรัตนโกสินทร

ศก ๑๒๓๓

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จขึ้นทรงพระ
 คตงมหาสมัค ๐๘/๑๐/๒๕๖๕
 รมพระบรมราชโองการใส่เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรด

เกล้าว่า ^๕สั่งว่า เงินคดด้วงซึ่งได้จำหน่ายออกจากพระคลังมหาสมบัติไซ้ ^๖แพร่
 หลายนอยู่ในพระราชอาณาจักรในเวลานี้ มีลักษณะรูปภณที่อันจะแปลง
 ปดอมได้ง่าย เปนช่องทางให้ราษฎรในพระราชอาณาจักรเสื่อมเสียผด
 ประโยชน์ ^๗คืออยู่ ^๘ต่อไปสมควรให้เลิกใช้เงินคดด้วง และให้เสนาบดี
 กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ คั้งกฎสำหรับ การเลิกใช้เงินคดด้วงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ ตุลาคม วันขึ้นโกสินทรศก ๑๒๓ คือวันที่ตั้งในประกาศนี้
 เป็นต้นและต่อไป ให้เลิกใช้เงินคดด้วงทั้งปวง ยกเปนเงินตราที่ไม่ชอบ
 ด้วยกฎหมาย ไม่จำเป็นให้ผู้นั่งผู้ใดต้องยอมรับเงินคดด้วงในการใช้หนี้สิน
 หรือสั่งเสียกันด้วยประการอื่น ๆ

ข้อ ๒ ภายในหนึ่งนับแต่วันที่ออกในประกาศนี้ไป ถึงวันที่ ๕๐ ตุลาคม
 วันขึ้นโกสินทร ศก ๑๒๔ ให้เจ้าพนักงาน พระคลัง ท้าวพระราช อาณาจักร ยอม
 รับเงินคดด้วง จาก ราษฎร ที่นำมาขอ แลกเงิน เหรียญ บาท หรือนำมาสั่งเปน
 เงินภาษีอากรหรือเงินไต่ของรัฐบาลอื่น ๆ ทุกประเภทเงินรับ แต่เงินคดด้วง
 ที่นำมาขอ แลกหรือนำมาสั่งเช่นนี้ ^๙ [ต้องเป็นเงินที่ได้ออกจากพระคลังไปจริง
 และเป็นเงินที่ไม่ได้มีผู้ ปดอมแปลง หรือทำให้เสื่อมราคาตั้งไปด้วยวิธีฉ้อโกง
 แต่อย่างใดอย่างหนึ่ง

ข้อ ๓ ในระหว่างกำหนดเวลาตามที่กล่าวในข้อ ๒ นั้น ให้เจ้าพนักงาน
 กรมศุุดการกรุงเทพ ฯ และเจ้าพนักงานผู้ มีหน้าที่เก็บเงินผดประ โยชน์
 แผ่นดินท้าวพระราชอาณาเขตรับเงินคดด้วงที่บริสุทธ์ทั้งปวง ^{๑๐} ซึ่งมีผู้นำมาสั่ง
 เปนเงินผดประ โยชน์รัฐบาล และให้เจ้าพนักงานกรมธนบัตรกรุงเทพ ฯ
 รับเงินคดด้วงที่มีผู้นำมาแลกธนบัตร ^{๑๑} ในกำหนดเวลาปี ๑ นั้นด้วย

ข้อ ๔ เงินคดดวงที่ผู้นำมาขึ้นตามข้อ ๒ ข้อ ๓ นั้น ถ้าเจ้าพนักงาน
ตรวจเห็นเป็นเงินปลอม ก็ให้เจ้าพนักงานผู้รับผิดชอบ แล้วให้คนชั้นเงิน
ปลอมที่คัดแถมมาให้แก่เจ้าของไป

ข้อ ๕ เงินคดดวงที่ผู้นำมาขึ้นตามข้อ ๒ ข้อ ๓ นั้น ถ้าเจ้าพนักงาน
ตรวจเห็นเป็นเงินที่ได้ออกไปจากกระทรวงพระคลังมหาสมบัติจริง แต่ได้มี
ผู้กระทำแล้วโดยวิธีอื่นใดให้เสื่อมราคาลงไป เช่น ตะไบหรือ อรวงเป็นต้น
เช่นนั้น ถ้าเจ้าของจะชดช้ายตามราคานำหนักเนื้อเงินที่ยังเหลืออยู่ ก็ให้
เจ้าพนักงานรับไว้ แล้วให้ส่งกรุงเทพฯ เพื่อได้หตมตรวจเนื้อเงินสำหรับ
จะคืนให้แก่เจ้าของตามราคา เนื้อเงินที่หตมได้ นั้น

ข้อ ๖ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ ตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๔ นั้นไป ให้
เจ้าพนักงานที่กล่าวมาแล้วใน ข้อ ๒ ข้อ ๓ หยุดรับเงินคดดวงที่ผู้นำมาแลก
เปลี่ยนหรือตั้งเป็นเงินขึ้นพระคลัง

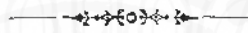
ข้อ ๗ วิธีการรับเงินคดดวงตามข้อ ๕ นั้น เสนาบดีกระทรวงพระ
คลังมหาสมบัติจะได้นำคำสั่งไปให้แก่เจ้าพนักงานผู้รับผิดชอบตามกฎนี้

ประกาศมาณวันที่ ๒๗ ตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ตงพระนาม) มหิศรราชหฤทัย

ประกาศให้ มณฑลพายัพพิมพ์ ใบอนุญาต อากรการพนัน

และใช้ตราตำแหน่งข้าหลวงสรรพากรประทับลงในใบอนุญาต
อากรการพนันตั้งแต่วันที่ ๑๒๓ เป็นต้นไป



ด้วยมีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นเกล้า ๆ สั่งว่า ความในกฎ
สำหรับอากรการพนันให้ ใช้ ในมณฑลพายัพในข้อ ๗ มีว่า ให้กรมสรรพากร
เป็นเจ้าของที่ ตีตราในใบอนุญาต เล่น การ พนัน ทุก ๆ ฉบับก่อนที่จะส่งไปให้
เจ้าพนักงานหัวเมือง แต่ตราที่จะใช้ ในใบอนุญาตเล่นการพนันนั้นให้ เบียด
ตราทุก ๆ ปี เมื่อสิ้นปีหนึ่งใบอนุญาตซึ่งเหลืออยู่กับเจ้าพนักงานมากน้อย
เท่าใด ให้ส่งคืนยังที่ว่าการมณฑลหรือเจ้าสำนงหลวง และขอใบอนุญาต
ที่ตีตราใหม่ใช้แทน ส่วนที่ที่เหลืออยู่ในที่ว่าการมณฑลหรือเจ้าสำนงหลวง
ให้ ข้าหลวงใหญ่หรือเจ้าสำนงหลวงเผาเสียอย่าให้มีเหลือต่อไปนั้น ทรง
พระราชดำริเห็นว่า การที่จะจัด ส่ง ใบอนุญาต อากร การพนันไปให้มณฑล
พายัพตามที่ได้ จิตมาแต่ด้อย่อมเป็นการลำบาก เพราะระยะทางที่จะไปมาใน
มณฑลพายัพไกลกั้นดาร จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มณฑลพายัพ
จัดการพิมพ์ ใบอนุญาตอากรการพนัน และใช้ตราตำแหน่งข้าหลวงสรรพากร
ประทับลงในใบอนุญาตอากรการพนันเป็นเครื่องหมายตั้งแต่วันที่ ๑๒๓ นี้สืบไป

ข้าหลวงอากรมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๑๓ ตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๕๓

(ลงนาม) พระยาสุพรรณนิเทศ

08/10/2566

ผู้รับตำแหน่งราชปลัดทูลฉลองกระทรวงมหาดไทย

ประกาศให้ ใช้พระราชบัญญัติ ออกรกรพหนี และแก้ อทรา เรียกค่าอนุญาตชน โคนกระบือ ในมณฑลทญูเก็จ

พระเจ้าในองยาเซอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จบดักกระทรวงมหาดไทย
รับพระบรมราชโองการใต้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สั่งว่า ด้วย
กามในพระราช บัญญัติ ออกรกรพหนี รัตนโกสินทรศก ๒๕๐ มาตรา ๒ มี
ความว่า ถ้าทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ใช้พระราชบัญญัติออกรกร
พหนีในมณฑลใดเมื่อใด จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศใน
หนังสือพิมพ์ราชกิจจานุเบกษาเป็นด้ากัญนี้

บัดนี้ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ใช้พระราชบัญญัติออกรกรพหนี
และกฎเสนาบตีสำหรับออกรกรพหนีมณฑลชั้นในๆ มณฑลทญูเก็จคือไป

หนึ่งในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติออกรกรพหนีรัตนโกสินทรศก ๒๕๐
มีความว่า ให้เสนาบตีมีอำนาจที่จะออกกฎเสนาบตีซึ่งอัตราค่าอนุญาตให้
เด่นการพหนีอย่างใดโดยกำหนดขย้งไรใดใน บัดนี้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้แก้ ไขอัตราชน โคนนกระบือซึ่งมีอยู่ ในหมวดที่ ๑ นี้่อตราวงหนึ่งวันละ ๓๐ บาท
ให้คงเรียกค่าอนุญาตชน โคนนกระบือ เป็นอัตรา ๓๐ วันละ ๓๐ บาทคือไป

ข้าดำจากรมมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๑๔ ตุลาคม รัตนโกสินทรศก ๒๕๓

(ลงนาม) พระยาสุพรรณนิยฉินิต

เซ็นแทนเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศให้แจกตราภูมิแก่นัสนัผู้ใหญ่บ้าน

และสำรวจใหม่ณฑลปราจีนบุรีในศก ๑๒๓

อีกสักหนึ่ง

ด้วยตามความในข้อบังคับยกเว้นภาษีอากรแก่ก้านัผู้ใหญ่บ้านและสำรวจ
 แทนตราภูมิศก ๑๒๓ ซึ่งได้ตั้งในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ ๒๓ แผ่นที่ ๑๗ หน้า
 ๕๔๘ ตั้งวันที่ ๒๕ กรกฎาคมศก ๑๒๓ ให้ใช้ใหม่ณฑลต่าง ๆ ตั้งแต่ศก ๑๒๓
 ต่อไปนั้น บัณฑิตการแจกตราภูมิใหม่ณฑลปราจีนบุรีในศก ๑๒๓ ได้จัดการ
 แจกให้แก่ก้านัผู้ใหญ่บ้านและสำรวจไปเสียบ้างแล้ว และทั้งก้านัผู้ใหญ่บ้าน
 ก็ได้นำตราภูมิมาขอเสียเงินแทนภาษีอากรต่อเจ้าพนักงานบ้างแล้วก็มี ขอม
 เปรนการลำบากที่จะจัด ตามข้อบังคับ ยกเว้นภาษีอากรให้แก่ก้านัผู้ใหญ่บ้าน
 และสำรวจ แทนตราภูมิ ศก ๑๒๓ ได้ เพราะฉะนั้นการที่ยกเงินภาษีอากร
 ให้แก่ก้านัผู้ใหญ่บ้านและสำรวจใหม่ณฑลปราจีนบุรีศก ๑๒๓ ตามข้อ
 บัณฑิตยกเว้น ภาษี อากร ให้แก่ก้านัผู้ใหญ่บ้านและสำรวจแทนตราภูมิศก ๑๒๓
 ให้ระแวงไม่ต้องการ คงให้จัดการแจกตราภูมิให้แก่ก้านัผู้ใหญ่บ้าน
 และสำรวจไปตามเดิมอีกสักหนึ่ง คือเมื่อชนศก ๑๒๔ จึงให้จัดการตาม
 ข้อ บัณฑิต ยก เว้น ภาษี อากร ให้ แก่ก้านัผู้ใหญ่บ้าน และสำรวจแทนตราภูมิ
 ศก ๑๒๓ ต่อไป

ศาลาว่าการมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๒๓ ตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(จงนาม) พระยาสุรมนยวินิต

ผู้รั้งตำแหน่งราชปลัดทูลฉลองกระทรวงมหาดไทย

ประกาศแก้ไขประกาศออกโฉนดที่ดิน

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 ดำรัสเห็นแก่เกล้าฯ สั่งว่า ในประกาศออกโฉนดที่ดิน ซึ่งลงวันที่ ๑๕ กันยายน
 รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ ข้อ ๗ ซึ่งมีว่า ที่ดินซึ่งได้ออกโฉนดตามประกาศนี้
 ให้เจ้าของมีกรรมสิทธิ์เหมือนอย่างภาคโคก คือ ต้องเสียค่าที่ค่านนแก่รัฐบาล
 ทุก ๆ ปีนี้ ทรงพระราชดำริเห็นว่า ความข้อนี้ก่อเกี่ยวไปถึงค่าที่ด้วย
 เป็นการกำกวมปะปนกันอยู่หาเป็นระเบียบไม่ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ให้ยกเลิกเสีย และให้ใช้ข้อความใหม่แทนดังต่อไปนี้ ข้อ ๗ ที่ดินซึ่งได้
 ออกโฉนดตามประกาศนี้ ให้เจ้าของมีกรรมสิทธิ์ตามพระราชกำหนดกฎหมาย

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เป็น
 วันที่ ๑๓๑๕๒ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

กระทรวงโยธาธิการ

กฎที่ ๕

วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมขุนนิลรัตนวงศ์วงษ์ เสนาบดี

กระทรวงโยธาธิการ ถึง ข้าหลวงเทศาภิบาลทั้งปวง

ด้วยเห็น ว่า ควร มีกฎ เป็น ข้อ บังคับ สำหรับ การ รักษา ทาง เสา

สายโทรเลข แดววง นำที่ พนักงาน โทรเลข ตาม หัว เมือง ให้เป็น ระเบียบ แบบ
 แผน สำหรับ เจ้า พนักงาน ทั้งปวง จะได้ ปฏิบัติ แด ทำ ราชการ ส่วนของ พระเดช
 พระคุณ ตาม นำที่ ดับต่อไป ดังนี้

ข้อ ๑ ให้จัดการ รักษาเสาะสายโทรเลขเป็นสาย ๆ คือสาย
 มณฑลพายัพ ๑ สาย มณฑลพิษณุโลก ๑ สาย มณฑล นครสวรรค์ ๑
 สาย มณฑล นครราชสีมา ๑ สาย มณฑล อีสาน ๑ สาย มณฑล บุรพา ๑
 สาย มณฑล ปาณินบุรี ๑ สาย มณฑล ราชบุรี ๑ สาย มณฑล ชุมพร ๑
 สาย มณฑล นครศรีธรรมราช ๑ สาย มณฑล ไทรบุรี ๑ สาย มณฑล ภูเก็ต ๑
 สาย เหล่านี้ จะ ควร มีเชลร เพียงใด อย่างใด กรมไปรษณีย์ โทรเลข จะ ได้
 กระแสดัง ตามสมควรแก่ วิชา การ โทรเลข

ข้อ ๒ สายหนึ่ง ให้แบ่ง เป็น ระยะ ๆ ตามระหว่าง ออฟฟิศ โทรเลข
 หรือโทรศัพท์

ข้อ ๓ ระยะหนึ่ง แบ่ง เป็น ตอน ๆ ตามกำหนด ตอน ที่ ตั้ง โทรศัพท์
 รักษา สาย

ข้อ ๔ สายหนึ่ง ให้ มี สาร์วัต คน ๑ เป็น ข้าราชการ ชั้น ตัญญาบัตร
 ระยะหนึ่ง ให้ มี นายตรวจ คน ๑ เป็น ข้าราชการ ชั้น ประทวน และ ตอน
 หนึ่ง ให้ มี นาย สาย คน ๑

ข้อ ๕ สาร์วัต มี อำนาจ เหมือน พนักงาน โทรเลข ทั้ง ปวง บรรดา
 ซึ่ง มี อยู่ใน สาย นั้น ถ้า พนักงาน คนใด ทำ ผิด สาร์วัต ลงโทษ ตัด เงิน
 เดือน ได้น้อย หรือ มาก ตาม เห็นสมควร แต่ไม่ เกิน กว่า กึ่ง เงิน เดือน ถ้า
 พนักงาน ผู้ใด รับโทษ เห็น ว่า คนไม่ มีความผิด จะอุทธรณ์ มา ยัง เจ้า กรม โทร
 เลข ก็ได้

ข้อ ๖ สาร์วัต มีหน้าที่ ใน การ โทรเลข และ โทรศัพท์ ทุก อย่าง เป็น ต้น ว่า

(๑) เป็น ผู้รับผิดชอบ ที่จะ ให้ โทรเลขใน สาย นั้น ใช้ ได้ สะดวก เสมอ
ซ่อมแซม รักษา ทาง เสา สาย โทรเลข และ ให้ การ เปรียบ ตาม
พระราชกำหนด กฎหมาย และ ข้อ บังคับ จง ทุก ประการ

(๒) เวลา อยู่ใน ออฟฟิศ โทรเลข ต้อง มา ทำ การ อยู่ใน ออฟฟิศ
โทรเลข วัน หนึ่ง ไม่ ค่ำ กว่า ๖ ชั่วโมง ถ้า กับ ดู แล ตรวจ ทรา การ โทรเลข
ทั่ว ไป

(๓) ทำ และ รักษา ภาณูชี พัด ดู โทรเลข มี ราย รับ ราย จ่าย ราย คง เหลือ
อยู่ ตาม แบบ

(๔) ทำ แล รักษา ภาณูชี ราย รับ ราย จ่าย การ โทรเลข

(๕) ทำ และ รักษา ภาณูชี เสา สาย โทรเลข ใน เขต ของ คน ตาม แบบ

(๖) ให้ เดิน ทาง ตรวจ เสา สาย โทรเลข ตาม คำ สั่ง ของ กรม ไป รณ นี ย
โทรเลข แต่ ต้อง ให้ ได้ เห็น เสา สาย ทุก แห่ง ไม่น้อย กว่า ๔ เดือน
ครั้ง หนึ่ง แต่ ใน เวลา เดิน ทาง ตรวจ การ นี้ ถ้า ไม่ จำ เปรน ห้าม ไม่ ให้
อยู่ แห่ง ไต ใน ที่ เดียว เกิน กว่า ๓ วัน แต่ เมื่อ ตรวจ ไป ถึง ที่ ไต ที่ มี
ออฟฟิศ โทรเลข หรือ โทรศัพท ให้ มี โทรเลข หรือ พุด โทรศัพท ให้ ส่ง
ต่อ มา ทาง โทรเลข เป็น รายงาน ที่ได้ ตรวจ ได้ ทำ นั้น มา ถึง กรม ไป รณ นี ย โทรเลข
กรุง เทพ ฯ แต่ มณฑล ซึ่ง บังคับ บัญชา ให้ ทราบ จง ทุก แห่ง อย่า ให้ ชขาด ได้

ข้อ ๗ นาย ตรวจ นั้น มี ข้า นาค ที่ จะ บังคับ บัญชา นาย สาย แล นาย เค ร็อง
โทรเลข บรรดา อยู่ใน เขต ระยะเวลา นั้น

ข้อ ๘ นาย ตรวจ มี น้า ที่ ตรวจ การ โทรเลข ใน ระยะเวลา นั้น ๆ ได้ ทั่ว ไป
เป็น ต้น ว่า มี น้า ที่

(๑) เป็นผู้รับผิดชอบ ที่จะให้ โทรเลขใน เขต ระยะเวลา ให้ ได้ คัดลอก
เสมอ

(๒) รักษา ซ่อม ทาง เสา สายโทรเลข ตาม คำสั่ง ของ ตำรวจ

(๓) เดินทาง ตรวจสอบ เสา สายโทรเลข ตาม กำหนด ที่ กรมไปรษณีย์ โทรเลข
จะ กำหนด เป็น ครั้ง เป็น คราว แต่ คง ให้ ได้ ตรวจสอบ เสา สายโทรเลข ทุก แห่ง
ไม่น้อย กว่า ๒ เดือน ครั้ง หนึ่ง

(๔) ทำ และ ตรวจสอบ โทรเลข ทั้งปวง ในเขต ระยะเวลา ของ อุทิม ตาม คำสั่ง
ของ ตำรวจ

ข้อ ๘ นาย สาย มีน้ำ ที่ รักษา ทาง เสา สายโทรเลข ใน ระหว่าง ออฟฟิศ
โทรศัพท์ ตาม คำสั่ง ของ นาย ตรวจ แด ตำรวจ และ มีน้ำ ที่ โดย ย่อ ดังนี้ คือ

(๑) เวลา ย่ำรุ่ง ให้ นาย สาย หรือ ผู้รักษา การ แทน นาย สาย ของ สาย
โทรศัพท์ ที่ ต่อ เนื่อง กับ เครื่อง โทรศัพท์ นั้น ทุก ทาง ถึง ว่า จะ เรียก ได้
ทุก ทาง แล้ว ก็ ตี นาย สาย จะ ต้อง รอ ฟัง การ อยู่ จน เข้า ๑ โมง ถ้า
สาย เสีย หรือ เรียก ไม่ ได้ นาย สาย จะ ต้อง ออก ไป ตรวจ ภายใน ๑ ชั่วโมง
นับ ตั้งแต่ เวลา เรียก ไม่ ได้ เป็น ต้น ไป แต่ ถ้า พบ เสา สาย เสีย ใน ที่ใด ต้อง
รีบ ซ่อม ให้ ได้ โดย เร็ว ที่ สุด ที่ จะ ทำ ได้ และ ใน เวลา ที่ ออก ไป ตรวจ นั้น
ต้อง ให้ มี คน อยู่ ประจำ รักษา เครื่อง โทรศัพท์ คน ๑

(๒) เครื่อง โทรศัพท์ ซึ่ง ตั้ง อยู่ ณ ที่ พัก ของ นาย สาย นั้น ให้ นาย สาย
รักษา ไว้ ให้ ดี ให้ สอด เรียบ ร้อย อย่า ให้ ถูก ฝน เปียก แต่ ห้าม ไม่ ให้
ยอม ให้ ผู้ใด ใช้ โทรศัพท์ นอก จาก ข้าราชการ ผู้มี อำนาจ จะ ใช้ ได้ แต่
ถึง อย่าง นั้น ก็ ตี ไม่ ควร ยอม ให้ ใช้ เครื่อง โทรศัพท์ ใน เวลา อื่น นอก จาก
เวลา ย่ำรุ่ง ถึง โมงเช้า

๐๙/๑๒/๒๖๖

(๓) ตามปกติให้ นายสาย ออก ตรวจสาย ให้เห็น เส่าสาย ใน เขต
 ของ คน ทุกแห่งไม่ น้อย กว่า ๗ วัน ครั้ง หนึ่ง เมื่อ ตรวจไป ถึง บ้านใด
 ที่ โกล่ ทาง โทเรช มี กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต้อง ขอ ให้ กำนัน หรือ ผู้ใหญ่บ้าน เช่น
 ชื่อไว้ ใน สมุด ตรวจ เป็น สำคัญ จง ทุก แห่ง แต่ ให้ ทำ รายงาน ตาม แบบ
 ขึ้น ต่อ นาย ตรวจ ให้ ทราบ ว่า วันใด ได้ ไป ตรวจ ใด เห็น อย่างไร แต่ ได้ ทำ
 การ อย่างไร ด้วย การ ที่ นาย สาย ออก ตรวจ นั้น ให้ นาย สาย ตรวจ ไป
 ให้ ถึง ที่ พัก โทเรช อีก แห่ง หนึ่ง และ ให้ ขอ ให้ นาย สาย ที่ พัก ที่ ไป ถึง
 นั้น เช่น ชื่อ ลง ไว้ ใน สมุด รายงาน ด้วย เป็น สำคัญ

ข้อ ๑๖ ให้ นายสาย นาย ตรวจ แด่ สารวัด อยู่ ประจำ รักษา ราชการ ใน
 เขต ซึ่ง ได้ กระไว้ ให้ อยู่ ประจำ รักษา การ นั้น

ข้อ ๑๗ ห้าม ไม่ ให้ นายสาย นาย ตรวจ ออก ไป จาก เขต ของ คน นอก
 จาก ได้รับ อนุญาต ของ สารวัด และ ถ้า สารวัด มี กิจ จะต้อง ออก ไป จาก
 เขต สาย ของ คน จะ ต้อง ได้รับ อนุญาต จาก กรมไปรษณีย์ โทเรช ก่อน
 จึง จะ ไป ได้

ข้อ ๑๘ สารวัด นายตรวจ นายสาย อยู่ใน เขต มณฑลใด ให้ พัง บังคับ
 บัญชา ข้าราชการ ท้องถิ่น ใน ฝ่าย ข้าราชการ ทุก อย่าง เว้น แต่
 ฝ่าย วิชา การไปรษณีย์ โทเรช ทั้ง ปวง นั้น ให้ พัง คำสั่ง จาก กรมไปรษณีย์
 โทเรช กรุงเทพ ฯ

ข้อ ๑๙ นายตรวจ แด่ นายสาย อยู่ใน เขต เมืองใด ให้ พัง บังคับ บัญชา ผู้
 ราชการ เมือง นั้น ใน ฝ่าย ข้าราชการ แต่ นายสาย อยู่ใน เขต อำเภอใด ให้ พัง
 บังคับ บัญชา ของ กรมการ อำเภอ เจ้า ของ ที่ นั้น ใน ฝ่าย ข้าราชการ แต่ ถ้า
 เป็น การ ฝ่าย วิชา การ โทเรช นั้น ให้ พัง คำสั่ง สารวัด มณฑล

ข้อ ๓๔ ทางเสา สายโทรเลขที่ เรียกว่าดี และที่ควร เป็น อยู่
เล่มอนัน ก็คือ

(๑) พื้นที่ ของ ข้าง ตาม ทาง สายโทรเลข เคียนโยง ไม่มี เสาวัด ถึง ไม่
ระเสา สาย

(๒) สาย ลวด ชึง ตึง และ พาด กับ ลูก ด้วย อินสุเตเตอร์ ติด กับ เสาไม้
แก่น ได้ ขนาด สาย ไม่ ได้ พาด กับ ไม้ ไม้ และ ไม่ ได้ พาด กับ ต้น ไม้
และ ถ้า มี สาย ลวด หลาย สาย สาย เหล่า นั้น ได้ ติด ระบุ ะยะ ห่าง กัน
กว่า ๓ สอก แล้ว

(๓) เสาโทรเลข เป็น เสาไม้แก่น ไม้ผุ ไม้ชำรุด ตลอดจน โคน ที่ บัก ดิน
เสา สูง เท่า กัน ระยะ บัก เสาไม้ เกิน ๓๐ วา บัก ตรง ไม้ โย้ ไม้ เชน
และ บัก ดง ดิน ตึก แน่น เพียง พอ

(๔) ลูก ด้วย อินสุเตเตอร์ ติด กับ เสาไม้ แก่น ที่ ได้ ขนาด โดย เรียบ ร้อย
ลูก ด้วย อินสุเตเตอร์ ไม่ หัก ไม้ แดง และ ก้าน ไม้ คด

(๕) สาย ลวด ได้ พาด ติด กับ ลูก ด้วย อินสุเตเตอร์ และมี ลวด เล็ก
พัน ลวด ใหญ่ กับ ลูก ด้วย อินสุเตเตอร์ แน่น หมา มั่น คง

(๖) หัว เสา ไม้ ที่ สาย ค่อ นั้น เชื่อม กัน สนิท ดี

(๗) ลวด แยก จาก สาย มา ถึง ขอฟฟิศ ซึ่ง อยู่ ที่ แจง นั้น เป็น ลวด
ขนาด เท่า กับ ลวด สาย โทรเลข ตาม สาย ใหญ่

(๘) ลวด แยก จาก สาย โทรเลข ไป เข้า เครื่อง ขอฟฟิศ โทรเลข หรือ
ขอฟฟิศ โทรศัพท กั ดี เป็น ลวด ทองแดง หรือ ลวด ยาง อยู่ แล้ว

เมื่อ ตรวจ เห็น ทาง เสา สาย เป็น อยู่ พร้อม ตาม ที่ ว่า มา ๘ ข้อ แล้ว
จึง จะ เรียก ว่า ทาง เสา สาย โทรเลข ดี

ข้อ ๑๕ บรรดาพนักงาน ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการรักษาเสาสายโทรเลข ต้องเข้าใจเสมอว่า จะต้องคอยระวัง ซ่อมแซมรักษาให้ โทรเลข ตั้ง และให้ ใช้ ได้ อยู่เสมอ นี้ เป็น การ สำคัญ ถ้าปล่อยให้ มีความ ชัด ช้อง ใช้ โทรเลขไม่ได้เมื่อใด ชื่อว่า เป็น ความ ผิด ยิ่ง เสีย เวลา ช้า นาน ยิ่ง ผิด มาก เพราะเหตุนี้ ต้อง คอยระวัง ซ่อมแซม อยู่ เสมอ อย่าให้ เสีย ลง ได้ แต่การ ที่ ซ่อมแซม นั้น มี ลักษณะ ต่าง กัน เป็น ๔ อย่าง

อย่าง ที่ ๑ ซ่อมแซม เป็น การ ค่วน คือ ดัง เช่น เสาดม ด้ยขาด หรือ ด้ยตก ดินใช้ โทรเลขไม่ได้เป็นต้น เช่นนี้ เห็น ว่า จะ ตั้ง เสา หรือ จะ เปลี่ยน เสา ใหม่ จะ ช้า เวลา ต้อง ค่อย ด้ยเอาไม้ หรือ อะไร ค้ำ ขึ้นไว้ พอ ให้ ใช้ โทร เลข ได้ โดย เร็ว ก่อน แล้ว จึง รับผิดชอบ การ ซ่อมแซม ตั้ง ซึ่ง เสีย หาย นั้น ให้ มั่น คง ด้ยไป

อย่าง ที่ ๒ ซ่อมแซม เป็น ปรกติ คือ เสา เอน จะ ต้อง โย้ ให้ ตรง ก้ดี ด้ย หย่อน จะ ต้อง ชั่ง ให้ ตั้ง ก้ดี ด้ย อื่น สู่ เตเตอร์ หลุด หรือ แตก จะ ต้อง คัด หรือ เปลี่ยน ใหม่ ก้ดี ด้ย หลุด จาก อื่น สู่ เตเตอร์ จะ ต้อง เอา ถวด คาค ด้ย ให้ แน่น ก้ดี ก้ดี ไม้ เอน หรือ ต้น ไม้ ช่น จอม จะ ระ หรือ ระ ด้ย โทะ เลข ซึ่ง จะ ต้อง คัด ก้ดี ไม้ เหล่า นี้ เสีย ก้ดี จะ ต้อง ด้ย การ ซ่อมแซม เหล่า นี้ ทุก ๆ คราว ที่ ออก ไป ตรวจ แต่ ต้อง ทำให้ ด้ย ตั้ง ถับ หรือ จะ ทำให้ ด้ย ไม่ได้ ใน คราว เดียว ก้ดี ต้อง ถอด ไป ทำ อีกร ถว่า จะ ด้ย

อย่าง ที่ ๓ การ ซ่อมแซม เป็น การ จร คือ จะ ต้อง ด้ย หา เสา เปลี่ยน ใหม่ เป็น ครั้ง เป็น คราว ก้ดี หรือ การ อย่าง อื่น ซึ่ง เหลือ ก้ดี ถึง พนักงาน จะ ทำ

๒๔๘๕ ๒๕๘๕ ต้องรีบ ร้อง ขอ ต่อ ผู้ว่าราชการ กรมการ อำเภอท่านนี้ ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าของ ท้องที่ ให้ช่วยโดย เร็ว ในระหว่าง นั้นให้ ซ่อมแซมไว้ เพียง แต่ให้ ใต้ โทรมเตาได้

อย่าง ที่ ๔ การ ทาง เมื่อถูก แฉ่ง ให้ จด กำ ตั้ง ออก ทางพง หรือ คัด ต้นไม้ ตามทาง โทรมเตาครั้งหนึ่ง เมื่อถูก ฝน ให้ ออกตรวจ คัด ต้นไม้ ซึ่ง ขึ้นสูง กระเน่า จะ ระบาย โทรมเตา ในถูก ฝน นั้น ครั้ง หนึ่ง เสมอไป การ ที่ทาง มาก เช่น นี้ ถ้า เป็น ที่ ต้นไม้ รั้น ข้าง ว่าง แต่ ปี ละ ครั้ง ก็ได้

ข้อ ๓๖ การ ที่ ย้าย เสา หรือ ย้าย ด้าย กี่ หรือ เปลี่ยน เสา ใหม่ ก็ ดี ตาม ปรกติ ต้อง ให้ ได้ รับ อนุญาต ของ ตำรวจ ก่อน จึง จะ ทำ ได้ แต่ ถ้า เป็น การ บ้าง บุนนาค ท้อง ทุ่ง ดุง ดึง พัง หรือ เสา หัก เสีย ไป เช่น นี้ เป็น ต้น นายตรวจ หรือ นายสาย มี อำนาจ จะ ซ่อมแซม หรือ ย้าย หรือ เปลี่ยน เสา ด้าย ให้ คั้น ดี ได้ ในทันที เพื่อให้ โทรมเตา ใช้ ได้ แต่ ทำ แล้ว ให้ รายงาน ให้ ตำรวจ ทราบ คง ทุก ครั้ง

ข้อ ๓๗ การ ที่ ตำรวจ นายตรวจ แด นายสาย ไป ตรวจ ทาง เสา ด้าย โทรมเตา โดย ปรกติ ตาม กำหนด กี่ หรือ ไป ตรวจ ซ่อม โทรมเตา ใน เวลา ที่ โทรมเตา เสีย เป็น การ จร ก็ ดี ต้อง ให้ มี โทรมเตา มา ให้ ผู้ บัญชาการ ทราบ เสมอ ไป และ ให้ ทำ รายงาน ยื่น ตาม แบบ ที่ กรม ไปรษณีย์ โทรมเตา จะ ตั้ง เป็น ครั้ง คราว แต่ การ ที่ จะ ยื่น รายงาน นั้น ให้ ยื่น ต่อ เจ้า พนักงาน ผู้ใหญ่ เป็น ลำดับ แต่ ให้ ยื่น

ข้า หลวง เทศาภิบาล หรือ ผู้ว่า ราชการ เมือง หรือ กรมการ อำเภอ เจ้า ของ ท้อง ที่ ผู้ใด ผู้หนึ่ง ซึ่ง เป็น ข้า ราชการ ผู้ใหญ่ ใน ที่ นั้น ๑ ฉบับ ทำ ส่ง มา ยัง ผู้ บัญชาการ กรม ไปรษณีย์ โทรมเตา กรุง เทพ ๑ ฉบับ หนึ่ง

ข้อ ๓๘ ถ้าโทรเลขเสียใช้ไม่ได้แห่งใดก็ดี ให้ตำรวจหรือนายตรวจหรือพนักงานประจำเครื่องโทรเลขณะออฟฟิศโทรเลขที่ยุติใช้ได้นั้นมีโทรเลขมายังผู้บัญชาการกรมไปรษณีย์ โทรเลขในกรุงเทพฯ แลแจ้งความให้ข้าหลวงเทศาภิบาล ผู้ว่าราชการเมือง แลกรมการอำเภอเจ้าของห้องที่ทราบโดยทันที แลแจ้งเหตุการณ์ที่เสียด้วยเหตุใด แต่ผู้ใดออกไปตรวจซ่อมแซมวันเวลาใดมาให้ทราบด้วยทุกครั้ง แต่ให้นายด่านนายตรวจนายเคอร์หรือผู้ช่วยนายเคอร์ของผู้ใด ผู้หนึ่งออฟฟิศโทรเลขทั้งสองข้างที่โทรเลขเสียระหว่างกลางนั้น ออกมาตรวจจนทั้งสองฝ่ายมาพบกันแต่ซ่อมให้คืนดีโดยทันที ถ้าฝ่ายหนึ่งไม่ออกมาให้ ฝ่ายที่มานั้นตรวจมาจน ถึงที่พัก โทรศัพท หรือ ออฟฟิศ โทรเลขแห่งหนึ่งทีเดียวอย่าให้ โทรเลขเสียกว่า ๔๘ ชั่วโมง นับตั้งแต่โมงที่เสียนั้นเป็นต้นไป ถ้าโทรเลขแห่งใดเสียกว่า ๔๘ ชั่วโมงขึ้นไปให้ตำรวจมณฑลทั้งสองข้างที่ระหว่างสายเสีย ออกไปตรวจแก้ไขให้คืนดี เว้นแต่ถ้ากรมไปรษณีย์ โทรเลขจะมีคำสั่งอย่างใดจึงให้ตำรวจ ทำตามคำสั่งนั้น

ข้อ ๓๙ การที่โทรเลขเสีย นั้น ถ้าเจ้าพนักงานผู้เป็นเจ้าของที่ตำหรับ ออกตรวจแก้ตามข้อบังคับนี้ ละเลย ให้เสียไม่ได้ ออกตรวจซ่อมให้ โทรเลขคืนดีได้ภายในเวลาที่กำหนดไว้ ในข้อ ๓๘ นี้ให้ส่งโทษลดเงินเดือนผู้ทะเลยราชการ ๑ ใน ๔ ของเงินเดือนทุกคราว แต่ถ้าสายเสียเกินกว่า ๗ วันขึ้นไปนับเป็นความผิดในระวางโทษ ถึงต้องออกจากราชการ

ข้อ ๔๐ ถ้าสายแห่งใดเสียมากเหลือกำลังที่ตำรวจ นายตรวจนายสายจะซ่อมได้ด้วยตนเองก็ให้ร้องขอคำสั่งพาหนะจาก ผู้ว่าราชการเมือง กรมการอำเภอกำหนดผู้ใหญ่บ้านให้ช่วยตามตรวจคำสั่งของข้าหลวงเทศา

08/10/2566

ภิกษุ ซึ่ง ข้ำหวงเทศาภิบาล ท้ามอบให้ ตำรวจ นายตรวจนายสายถือไว้เป็น
คู่มือ เพื่อให้ กรมการ อำเภอ กำหนด ผู้ใหญ่บ้านช่วยเหลือเก็บ หนุ่ มีการ
เรียกพาหนะเรียกคน ทำ การ แดหาเล่าให้ ไ้ทันท้องที่เหล่านี้ เป็นต้น

ข้อ ๒๓ ให้ ตำรวจ นายตรวจ นายเครื่อง นายสาย ทั้ง ปวง เข้าใจ
ว่า การ ระวังรักษา โจรเถก เช่นนี้ ย่อม มี น้ำที่ จะ ต้อง ช่วย กัน ตรวจตรา ระวัง
รักษา ให้ คง ดี เสมอไป ถ้า การ ตั้ง โศดเสียด ใน ที่ โกด ใน ที่ คน อยู่ ถึง ไม่ ใช้ ใน
เขตที่ คน รักษา กั้ ก็ จะ ต้อง ไป จัด การ โดย เคน ก่า ตั้ง เพื่อ ให้ ก่า วั โจรเถก คง ดี
เสมอไป ถ้า ติเตยเสียด ก็ ย่อม มี ความ ผิด ด้วย

ข้อ ๒๔ ออฟฟิศ โจรเถก หนึ่ง ให้ มี พนักงาน โจรเถก เป็น พนักงาน
ใหญ่ เรียก ว่า นาย เครื่อง ผู้ หนึ่ง แด มี ผู้ ช่วย นาย เครื่อง แด บุรุษย์
โจรเถก ตาม ส้มควร ก่า การ นาย เครื่อง มี อำนาจ บังคับ บัญชา ว่า ก่า วั
พนักงาน รอง ทั้ง ปวง ใน ออฟฟิศ แด บังคับ บัญชา นาย สาย คน งาน
สำหรับ รักษา เล่า สาย โจรเถก บรรดา อยู่ ใน ความ รักษา ของ ออฟฟิศ
นี้ ด้วย แด นาย เครื่อง มี น้ำ ที่ ตั้ง นี้ กั้

(๑) เป็น ผู้ ใช้ เครื่อง โจรเถก แด จัด การ รับ ตั้ง โจรเถก ตาม ข้อ
บังคับ สำหรับ การ โจรเถก

(๒) เป็น ผู้ รักษา เล่า สาย โจรเถก โจรคัพพ์ ซึ่ง อยู่ใน เขต เมือง
หรือ ตำบล นั้น ๆ

(๓) ออกเดิน ทาง ตรวจ เล่า สาย โจรเถก เมื่อ โจรเถก ใน ระหว่าง
ออฟฟิศ หนึ่ง กับ ออฟฟิศ อื่น เสียด ใช้ ไม่ได้

(๔) เป็น ผู้รักษาความสะอาดเรียบร้อย ใน ออฟฟิศ และ บริเวณ
ออฟฟิศ ที่ ทำ การ แต่ รักษา ของ หวดง ทั้ง ปวง บรรดา มี อยู่ใน ออฟฟิศ
นั้น ด้วย

(๕) เป็น ผู้วาง การ แตะ ตรวจ ตรา ตู แต่ ให้ ผู้ช่วย แตะ พนักงาน ทั้ง ปวง
ใน ออฟฟิศ มี การ ทำ ให้ เต็ม ที่

ข้อ ๒๓ ใน เวลา เบิก ออฟฟิศ ทำ การ ให้ พนักงาน ทุก คน ต่าง คน
ให้ เรียบ ร้อย บุรุษย์ แตะ คนงาน ที่ อยู่ ประจำ การ ใน ออฟฟิศ ก็ ให้ แต่ง กาย
ด้วย เสื้อ กาง เกง ยูนีฟอม

ข้อ ๒๔ ห้าม มิ ให้ พนักงาน ทั้ง ปวง ใน ออฟฟิศ โทรเลข มี การ ตะแฉง
อย่าง ไต ๆ ใน ออฟฟิศ ที่ ทำ การ แต่ ห้าม มิ ให้ อนุญาต ให้ คน
อื่น ซึ่ง ไม่ใช่ เจ้า พนักงาน เข้า ไป ใน ห้อง เครื่อง หรือ อ่าน คำ โทรเลข เปน
อื่น ซาต

ข้อ ๒๕ เวลา เข้า ก่อน จะ ใช้ เครื่อง โทรเลข ให้ นาย เครื่อง ตรวจ
ตรา เครื่อง โทรเลข โทรศัพท์ กับ ทั้ง หม้อ แบตารี ให้ เรียบ ร้อย เสีย ก่อน
จง ทุก วัน

ข้อ ๒๖ ตั้งแต่ เวลา ย่ำรุ่ง ถึง โมง เช้า ให้ นาย เครื่อง เบิก สาย เข้า
เครื่อง โทรศัพท์ เพื่อ ดอง สาย ตั้งแต่ เวลา ๑ โมง เช้า ไป แล้ว ให้
เปิด เข้า เครื่อง โทรเลข ทำ การ รมั ๗ โทรเลข ต่อ ไป

ข้อ ๒๗ ให้ยอมให้ ข้าหลวงเทศาภิบาล ผู้ว่าราชการเมืองกรม
การอำเภอหรือข้าราชการผู้ใหญ่ในที่ว่าการมณฑล แด่เมืองพุทธ
ราชการอื่นทางโทรศัพท์ได้เฉพาะวันละชั่วโมงตั้งแต่ย่ำรุ่งถึง ๑ โมงเช้า
ตามกฎหมายเดิมที่ ๑ ลงวันที่ ๒๓ ตุลาคม ร.ศ. ๑๒๓ ห้ามไม่ให้
ยอมให้พูดเวลาอื่น เว้นแต่เมื่อมีราชการพิเศษปัจจุบันทันด่วน แด่
มีหนังสือคำสั่งของข้าหลวงเทศาภิบาล หรือผู้ว่าราชการเมือง
หรือนายอำเภอเป็นพิเศษจึงยอมให้ใช้โทรศัพท์ในเวลาอื่นได้ แต่ถึงจะ
ยอมให้ใช้เช่นนั้นก็ควรให้ใช้ในเวลาที่ส่ายว่าง ห้ามไม่ให้ยอมให้
ใช้ในเวลาที่มีการรับส่งโทรเลข

ข้อ ๒๘ ถ้าออฟฟิศโทรเลขใดเป็นออฟฟิศกลางก็ดี หรือเป็น
ออฟฟิศที่มีเครื่องหมุนแรงไฟฟ้าก็ดี ให้นายเครื่องเป็นธุระ
ระวังตรวจตราแต่งเครื่อง ให้ออฟฟิศโทรเลขที่เนื่องจากออฟฟิศนั้น
ทั้งสองข้างทำการรับส่งโทรเลขกันได้สะดวก

ข้อ ๒๙ นายเครื่องเป็นผู้รับผิดชอบ ในการรับส่งโทรเลข
ให้รวดเร็วแก่ลูกค้าทุกอย่าง

ข้อ ๓๐ ผู้ช่วยนายเครื่องมีหน้าที่ดังนี้ คือ

(๑) ใช้เครื่องแต่ทำการแทนนายเครื่อง ในเวลานายเครื่องทำ
การไม่ได้

(๒) ช่วยราชการนายเครื่องต่าง ๆ ตามที่นายเครื่องจะสั่งให้ทำ

ข้อ ๓๑ เมื่อผู้ใดมาส่งคำโทรเลขให้มีไปให้พนักงานรับคำโทรเลข
นี้คิดค่าค่าเรียกเงินค่าค่าลงมาบัญชีรับ แด่ให้ใบรับแก่ผู้ทำ

มาส่งตามแบบพิมพ์ แต่ในใบรับนั้น นอกจากสิ่งอื่น ๆ ที่จะต้อง จด พนักงาน จะต้อง เขียน จำนวน คำ คำว่า วันที่ ได้รับ แต่เวลาโมฆะที่ที่ได้รับไว้ในใบเสร็จ ให้เป็นหลักฐาน แล้วจัดการส่งโทรเลขไปโดยเร็ว แต่การที่จัดลำดับเช่นนี้ เจ้าพนักงาน ผู้ใหญ่ กรม ไปรษณีย์โทรเลข ผู้มีอำนาจ แต่หน้าที่ อาจ จะ จัด ให้รับและส่ง ตาม ที่ เห็น สมควร ได้

ข้อ ๓๒ การรับส่งโทรเลขตามปรกตินั้น ให้ส่งก่อน แต่หลังตามลำดับนี้คือ

- (๑) โทรเลข ในราชการ กรม ไปรษณีย์ โทรเลข
- (๒) โทรเลข ต่อวง
- (๓) โทรเลข สามัญ

ข้อ ๓๓ เมื่อเวลาส่งโทรเลขฉบับใดค้างอยู่ให้ส่งโทรเลขนั้นให้เสียก่อน ห้ามไม่ให้ทั้งค้างไว้แต่แจกส่งโทรเลขอื่น นอกจากเป็นการด่วนพิเศษ แต่การส่งโทรเลขนั้นให้ส่งตามลำดับที่ได้รับก่อน แต่หลัง แต่ถ้าเป็นโทรเลขที่รับผ่านก็ให้ส่งไปตามลำดับที่ได้รับก่อนแต่หลังเหมือนกัน

ข้อ ๓๔ บรรดาคำโทรเลขที่จะส่งไปทางโทรเลขที่ตี หรือโทรเลขที่ได้รับที่ตีให้รับส่งไปทันที ไม่ให้ค้างช้าอยู่กว่า ๑ ชั่วโมง ถ้าค้างช้ากว่า ๑ โมง ด้วยเหตุประการใด ๆ ก็ตีต้องให้จดหมายเหตุลงไว้ทุกฉบับ

ข้อ ๓๕ โทรเลขที่ส่ง กี้ดี หรือ ที่ได้รับ กี้ดี ให้พนักงาน จดลง
ใน ภาณูชีรับ แด่ต้อง ระวัง จด ให้ถูกต้อง เพราะ ภาณูชี นี้ เป็น ภาณูชี
สำหรับ ใช้ คิดค่า ค่า โทรเลข กับ ออฟฟิศ โทรเลข ต่าง ประเทศ แด่สำหรับ
ตรวจ กับ ภาณูชี ออฟฟิศ ทั้ง ปวง ใน พระ ราชอาณา จักร ด้วย

ข้อ ๓๖ การ ที่ พนักงาน ใช้ เครื่อง นั้น ให้ จด การ ทั้ง ปวง ที่ เกี่ยว
ด้วย การ ใช้ เครื่อง เป็น ต้น ว่า การ ส่ง โทรเลข เวลา ส่ง ลง ใจ ใน ภาณูชี
ราย วัน ทำ การ เรียก กัน ว่า ภาณูชี นำ เครื่อง ตาม แบบ แด่ ถ้า มี เหตุ สิ่งใด
เป็น ต้น ว่า ด้วย เสีย ชด ช้อง อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ก็ ให้ จด ใจ ใน ภาณูชี นี้
ด้วย ทุก อย่าง

ข้อ ๓๗ เมื่อ จะ ส่ง โทรเลข ไป ยัง ผู้รับ ใน เขต ออฟฟิศ นั้น ให้ พนักงาน
งาน จด ลง ใน สมุค ราย ส่ง ตาม แบบ แด่ ให้ ทำ ใบ รับ ตาม แบบ มี วัน
แะ เวลา ที่ ได้ ส่ง เป็น สำคัญ แะ จะ ต้อง จด เวลา ที่ ส่ง โทร เลข ให้ บุรุษย์
ถือ ไป แะ เวลา บุรุษย์ โทร เลข กลับ มา นั้น ด้วย แะ เมื่อ เวลา บุรุษย์ โทร
เลข ส่ง แล้วย กลับ มา ให้ พนักงาน ตรวจ ใบ ส่ง ให้ เห็น มี ตาย เช่น ของ ผู้รับ
ทุก ฉบับ แะ ผู้ใด เป็น พนักงาน ตรวจ ให้ ลง ชื่อ ใจ ใน หลัง ใบ รับ เป็น
สำคัญ ด้วย ทุก ฉบับ แะ ให้ พนักงาน ตรวจ เวลา ที่ ไป ส่ง เห็น เข้า เกิน
กว่า ที่ ควร หรือ บุรุษย์ ไป เชื้อน แะ ประการ ใด ต้อง ให้ ว่า ถ้าว หรือ ลง
โทษ บุรุษย์ ตาม สมควร

ข้อ ๓๘ เมื่อ ผู้ใด นำ โทร เลข มา ให้ ส่ง ไป นั้น ให้ เจ้า พนักงาน โทรเลข
ผู้รับ อ่าน โทร เลข ฉบับ นั้น ให้ ตัดออก ก่อน เวลา ที่ ผู้มา ส่ง นั้น กลับ ไป เพื่อ จะ

ได้ทราบแล้วว่า ท่านได้ตลอดทุกคำ ถ้ามีคำใดที่ส่งโดยให้ขอ
ให้ผู้ส่งเขียน คำนั้น ลง ใหม่ ให้ชัดเจน ใน ท้าย โทร เลข ฉบับนั้น

ข้อ ๓๘ เมื่อ พนักงานใช้ อาม โทร เลข นั้นแล้ว ก็คิดค่าค่าเสร็จ
แล้ว แด่ผู้ส่ง ผู้ส่ง ถึง ทาง ที่ จะ ให้ ส่ง โทร เลข นั้น แด่ความอื่น ๆ

ตลอดแล้ว ให้ พนักงาน จด หมายเลข เลข ที่ สมุด ใบ รับ จำนวน คำ
เวลาที่ รับ คำ คำ แด ชื่อ ของ ผู้ รับ เหล่า นั้น ลง ไว้ ใน ใบ โทร เลข เมื่อ

ได้ ลง จำนวน คำ คำ แล้ว ถ้า ผู้ ส่ง จะ ต้อง การ โม่เสร็จ ก็ ให้ ออก ใบ
เสร็จ ให้ ตาม ความ ประสงค์ แต่ ให้ เรียกค่า โม่เสร็จ ฉบับ ละ ๒ อัฐ

แแต่ควร ทาม ผู้ มา ส่ง โทร เลข นั้น ขอให้ บอก ที่ อยู่ ให้ ทราบ ไว้ เพราะ
ถ้า มี โทร เลข ตอบมา หรือ ส่ง ไม่ได้ พนักงาน ลอพีศ จะ ได้ ส่ง แด่ แจ้ง

ความ ไป ให้ ทราบ แตะ ถ้า ผู้ ส่ง บอก ที่ อยู่ ให้ เช่น นี้ ให้ พนักงาน จด ลง
ไว้ ข้าง ด้าน กระจก พอม ก็ ได้

ข้อ ๔๐ ถ้า มี ผู้ใด มา ขอ ให้ ส่ง โทร เลข ไป ยัง เอฟพีศ โทร เลข ใด
ที่ สาย เสีย ให้ พนักงาน จด ความ แก่ ผู้ มา ส่ง ให้ ทราบ แตะ ห้าม ไม่ ให้

พนักงาน รับ โทร เลข นั้น ไว้ เว้น คือ ผู้ ส่ง จะ ขอ ว่า ถ้า สาย เสีย ให้ ส่ง เมื่อ
ใด จึง ให้ ส่ง ไป เช่น นี้ ให้ พนักงาน รับ ไว้ แตะ ให้ จด หมายเลข ไว้

เป็น สำคัญ แตะ เมื่อ สาย ตี หรือ โท ให้ รับ ส่ง ไป โดย เร็ว

ข้อ ๔๑ ถ้า พนักงาน ได้ รับ โทร เลข ของ ผู้ใด แล้ว เฉื่อยช้า เสีย
ลง ใน เวลา ที่ ยัง ไม่ ได้ ส่ง ไป แตะ เสีย อยู่ นาน กว่า ๓ ชั่วโมง ให้

พนักงาน รับ แจ้ง ความ ให้ ผู้ ส่ง ทราบ ถ้า ผู้ ส่ง จะ ขอ โทร เลข คืน หรือ
ขอ ให้ รอสั่ง ใน เวลา ที่ สาย กั้น ตี ก็ ได้ หรือ จะ ขอ ให้ ส่ง ไป ทาง อื่น ก็

08/10/2566

ได้ แต่เช่น นั้น ถ้า ทาง ที่ ขอ ให้ ส่ง ไป เป็น ทาง ที่ จะ ต้อง เสีย ค่า ค่า โทร
เลข สูง กว่า ผู้ส่ง จะ ต้อง เสีย เงิน ค่า ค่า เพิ่มเติม ให้ สง ครบ ก่อน จึง ให้
พนักงาน จัด ส่ง ไป ตาม ประสงค์

ข้อ ๔๒ ตาม ปรกติ ห้าม มิ ให้ พนักงาน ผู้ รับ คำ โทร เลข เขียน คำ
โทร เลข ให้ แก่ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด เว้น แต่ ผู้ ใด ไม่ รู้ หนึ่ง ผู้ ใด จะ ขอ ให้ ช่วย เขียน
โทร เลข ก็ ให้ พนักงาน เป็น ขอรุ ะ เขียน ให้ ดำ เร็ว ตาม ความ ประสงค์

ข้อ ๔๓ ใน เวลา กำหนด ออก ฟี ล์ เบ็ด นั้น ห้าม มิ ให้ พนักงาน ประจำ
เครื่อง โทร เลข ละ ทิ้ง นู๋ ที่ ไป ก่อน ที่ พนักงาน ผู้ ผู้ ติด เบ็ด นั้น จะ มา รับ ทำ การ
บรรดา โทร เลข ที่ ได้ รับ ไว้ แล้ว สำหรับ ส่ง ไป ยี่ ย่าง อยู่ ที่ ใด จะ ต้อง
ส่ง ไป ให้ หมด ก่อน ปิด ออก ฟี ล์ ถ้า มี ผู้ ใด มา ส่ง โทร เลข จน เวลา
ปิด ออก ฟี ล์ พนักงาน เห็น ว่า จะ ส่ง ไป ไม่ทัน ก่อน เวลา ที่ ออก ฟี ล์ ปลาย
ทาง ปิด ก็ ให้ พนักงาน เคา ะ โทร เลข ไป ยี่ ออก ฟี ล์ ปลาย ทาง นอก ถ่วง นู๋
ขอ ให้ รับ โทร เลข เสีย ก่อน และ ให้ พนักงาน แจ้ง ความ แก่ ผู้ มา ส่ง โทร
เลข นั้น ว่า โทร เลข ที่ มา ส่ง นั้น จน เวลา ปิด ออก ฟี ล์ แล้ว บาง ที่ โทร
เลข นั้น จะ ไม่ ถึง ออก ฟี ล์ ปลาย ทาง จนถึง เวลา ที่ จะ เบ็ด ออก ฟี ล์ ใหม่ แต่
จะ พยายาม ส่ง ไป ให้ โดย เร็ว

ข้อ ๔๔ ห้าม ไม่ ให้ พนักงาน โทร เลข แจ้ง ข้อ ความ ใน โทร เลข
ให้ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด ทราบ เป็น อัน ฮา ด ถ้า พนักงาน ผู้ ใด ทำ ผิด ใน ข้อ นี้ มี โทษ
ถึง ต้อง ออก จาก ราชการ กรม ไป รด รั นี ย โทร เลข และ ห้าม ไม่ ให้
ยอม ให้ ผู้ ใด คัด คั้น โทร เลข ที่ มี ไป มา นอกจาก ได้ รับ คำ สั่ง ของ ผู้
บัญชาการ กรม ไป รด รั นี ย โทร เลข

ข้อ ๔๕ ห้ามมิให้พนักงาน โทร. เลขใช้ โทร. เลข ระบุ ใน ส่วน
คนซึ่งไม่ได้เสียค่าค่าตามอัตราไปในที่ใด ๆ

ข้อ ๔๖ ห้ามมิให้ใช้ถ้อยคำขยาบคาย อย่างหนึ่ง อย่างใด ใน โทร
เลข ถ้าทำผิดในข้อนี้ ให้ปรับตัดเงินเดือน ตามความผิด

ข้อ ๔๗ พนักงาน โทร. เลขน้อย ต้องแจ้งความให้ตำรวจและ
เจ้า ท้อง เทศาภิบาล หรือ ผู้ว่าราช การ เมือง ผู้ใดผู้หนึ่งซึ่งเป็น
ผู้ใหญ่ อยู่ใน ที่ซึ่ง ออฟฟิศตั้งอยู่นั้น ทราบ และ เวลา หาย บ่อยแล้ว
เข้ารับราชการได้เมื่อใด ก็ให้แจ้งความแก่ตำรวจและ เจ้า ท้อง
เทศาภิบาล หรือ ผู้ว่าราช การ เมือง ทราบ ด้วย

ข้อ ๔๘ ถ้าพนักงาน เรียก ออฟฟิศใด ไม่ได้ ให้แจ้งความ ไปยัง เจ้า
ท้อง เทศาภิบาล หรือ ผู้ว่าราช การ เมือง และแจ้งความ ให้ตำรวจ
ทราบโดยทันทีที่ไม่ให้ช้ากว่า ๑ ชั่วโมง เพื่อที่จะได้ตรวจตราแก้ไข
เครื่อง หรือ สายจะเสีย โดยประการใด ๆ ให้ ได้รู้เหตุผลของ การ
เสียหาย จง ทุกครั้ง คราว และ ให้บอก ออฟฟิศ โทร. เลขที่ ใกล้เคียงให้
ทราบ ด้วย แต่ต้อง ให้ นาย สาย ออกไป ตรวจ โดยเร็ว ถ้า ณ
เวลา ถดงา ดัน ต้อง ให้ นาย สาย ออกไป ตรวจ ภายใน กำหนด ๑ ชั่วโมง
แต่พนักงาน โทร. เลขได้บอก ให้ทราบ แต่ได้ให้ทราบเวลา ถดงา ดัน
แต่ยังไม่ทราบแน่ ว่า สายเสีย ที่ใด เช่นนี้ คือ เวลาเช้า ย่ำรุ่ง วัน รุ่ง วัน
นาย สายต้อง ออกไป ตรวจ

ข้อ ๔๘ ให้นายเครื่อง ออฟฟิศ โทรเลข มี ภาระงาน ชะนวน เป็น บ้ายคิด
 ไว้ ณ ที่แจ้ง ความ ใน ออฟฟิศ ถ้าสาย โทรเลข ใด เดี่ยว ให้พนักงาน จด
 ชื่อ สาย เสีย ลง ใน ภาระงาน ชะนวน นั้น ไว้ ให้ มี ทราบ ทราบ แต่ ถ้า สาย
 คั้น ตัด แล้ว ให้ ดับ แก่ เสีย แต่ การ ที่ สาย เสีย เช่น นี้ ให้ พนักงาน โทร เลข
 ส่ง รายงาน ตาม แบบ ไป ให้ ข้า หลวง เทศาภิบาล หรือ ผู้ว่า ราชการ
 เมือง หรือ นายอำเภอ ซึ่ง เป็น ข้า ราชการ ผู้ใหญ่ อยู่ใน ที่ตั้ง ออฟฟิศ
 นั้น ให้ ทราบ ด้วย จง ทุก ครั้ง

ข้อ ๕๐ ถ้า ออฟฟิศ ใด เรียก มา ลูก เวลา ทำ การ กับ ออฟฟิศ อื่น อยู่ ให้
 พนักงาน โทรเลข หยุด เครื่อง ไป คอม ให้ ออฟฟิศ ที่ เรียก มา นั้น ทราบ ทน ที่
 ว่า ยัง ทำ การ อยู่ กับ ออฟฟิศ อื่น

ข้อ ๕๑ การ รับ ผ่าน โทรเลข นั้น ออฟฟิศ ใด ที่ จำ เป็น ต้อง รับ ผ่าน
 กรม ไปรษณีย์ โทรเลข จะ กำหนด ไว้ ให้ รับ ผ่าน กัน ตาม ปรกติ ถ้า มี การ
 จำ เป็น ที่ ออฟฟิศ ใด จะ เสนอ ให้ ออฟฟิศ ใด รับ ผ่าน เป็น การ จร โดย เหตุ จำ
 เป็น ประการ ใด ก็ ดี ให้ สำนวน ทั้ง สอง ข้าง พุด จา แด จด กัน ให้ เป็น
 การ สอดคล้อง ราชการ ถ้า ไม่ เป็น การ ตก ลง กัน ได้ ก็ ให้ ขอ คำ สั่ง จาก
 กรม ไปรษณีย์ โทรเลข ถ้า เป็น ออฟฟิศ กรุงเทพฯ ให้ ปลัด กรม
 ผู้บังคับ การ ออฟฟิศ ที่ ๒ เป็น ผู้ พุด แด ตก ลง กับ สำนวน

ข้อ ๕๒ ให้ สำนวน หรือ นายตรวจ ผู้ ซึ่ง เป็น ผู้ใหญ่ อยู่ใน ออฟฟิศ
 โทรเลข เป็น ผู้ รับ ผิด ชอบ ใน การ รับ ส่ง โทรเลข ให้ เป็น ไป โดย รวด เร็ว
 แต่ ต้อง ถูก ต้อง ตาม ข้อ บังคับ นี้ จง ทุก ประการ

ข้อ ๕๓ ให้มีสมุด ราย วัน ทำ การ ตาม แบบ ใต้ ที่ ออฟฟิศ โทรเลข
 ทุก ๆ ออฟฟิศ เพื่อ ได้ ลง ชื่อ เวลา มา เวลา กลับ ของ พนักงาน ผู้ที่มา
 ทำการ ใน ออฟฟิศ ตลอด ถึง นาย สาย กับ ทั้ง นำ ที่ ตำแหน่ง ทำการด้วย
 ถ้าที่ใด เป็น ที่มี ตำรวจ หรือ นาย ตรวจ นาย สาย อยู่ ก็ ให้ ตำรวจ นาย ตรวจ
 นายสาย ลง ชื่อ เป็น รายงาน ในสมุด เด่มนี้ ด้วย ถ้า เป็น ที่มี
 ตำรวจ หรือ นายตรวจ อยู่ ก็ ให้ ตำรวจ หรือ นายตรวจ ผู้ ซึ่งเป็นใหญ่ผู้หนึ่ง เป็น ผู้
 รักษา แจกสมุด เด่มนี้ ถ้าไม่มี อยู่ ก็ ให้ นาย เครื่อง เป็น ผู้รักษา แจก
 ให้เข้าใจ ว่าข้าราชการ ผู้ใด เป็น ใหญ่ อยู่ ในที่นั้น ต้อง เป็น ผู้รักษา
 แด รับ ผิด ชอบ ที่จะ ให้ จด ราย การ สมุด ราย วัน ให้ ถูก ต้อง

ข้อ ๕๔ ให้มี สมุด รายงาน ตาม แบบ ใต้ ที่ ออฟฟิศ โทรเลข ทุก ออฟฟิศ
 เมื่อ นาย สาย ไป ตรวจ หรือ ไป ซ่อมแซม เสา สาย โทรเลข คราวใด กลับ มา
 แล้ว ต้อง เขียน รายงาน ลง ไว้ ใน สมุด นี้ ทุก ๆ คราว เมื่อ เวลา
 ตำรวจ นาย ตรวจ นาย เครื่อง ออก ตรวจ ให้ ตรวจ สอบ รายงาน นี้ ถ้า
 นายสาย เขียน หนังสือ ไม่ เป็น ก็ ให้ นาย เครื่อง จัด พนักงาน คนใด
 คนหนึ่ง เขียน ให้ แล้ว ให้ นาย สาย ลง ตายมือ ไว้ เป็น สำคัญ

ข้อ ๕๕ ให้ นาย เครื่อง ทุก ๆ ออฟฟิศ โทรเลข ทำ รายงาน การ
 รับ ส่ง โทรเลข ตาม แบบ ทุก วัน เพื่อให้ ทราบ ว่า ได้ รับ ส่ง หรือ รับ
 ผ่าน โทรเลข จาก ออฟฟิศใด เท่าใด ฉบับ และ ได้ รับ เงิน ค่า ค่าเท่าใด
 รายงาน นี้ ให้ เรียบเรียง ไว้ ตาม ลำดับ วัน และ ให้ ตำรวจ หรือ นายตรวจ
 เป็น ผู้ตรวจ รายงาน นี้ แล้ว ลง ชื่อ ไว้ ทุกวัน เป็น สำคัญ

ข้อ ๕๘ ให้พนักงานโทรเลขทุก ออฟฟิศ เก็บกระดาษ เต็ม บัญชี
รายการ รวบรวม ส่ง สำนัด ประจำ มณฑล นั้น ๆ เสมอทุกเดือน ขอให้
ให้ขาดได้ และให้ส่งใน วันที่ ๓ เดือนใหม่ทุกเดือน บัญชี
ผลประโยชน์ประจำ เดือน กับใบเสร็จของ คลัง เมือง ที่ ได้รับเงินไว้ นั้น ให้
พนักงานคลัง ดำเนาใบเสร็จ ส่ง พร้อม กับ บัญชี ไปยัง สำนัด ด้วย เหมือน
กัน ต้นฉบับ ใบเสร็จ ให้เจ้าพนักงานเก็บรักษา ไว้ที่ออฟฟิศ เป็น คู่มือ ของ
ตน เพื่อเวลาที่ จะต้อง ตรวจ สอบ ต่อ ไป

ข้อ ๕๙ ในเวลา ระหว่าง ย่ำรุ่ง ถึง เช้า ๓ โมง นั้น ถ้ามีผู้ใด
จะ มาขอ ให้นายสาย พูล โทรศัพท มา ถึง ออฟฟิศ โทรเลขใด เพื่อ
ให้ส่ง ไป ทาง โทรเลข ก็ ให้นายสาย รับ ส่ง มาได้ ให้สำเนา ประโยชน์
ของผู้ขอ นั้น

ข้อ ๖๐ การ ที่ รับ คำ โทรศัพท ส่ง ทาง โทรเลข เช่นนี้ ให้พนักงาน
ออฟฟิศ โทรเลข ที่ ได้รับ คำนั้น จดกร ลง ต่อ ไป แล้ว บอก คำ คำ
ไป ให้นายสาย ที่ หัก โทรศัพท ทราบ เพื่อ ได้เก็บเงิน คำ คำ และทำ
ใบเสร็จ ให้ผู้มา ขอ ส่ง นั้น ให้เป็น สำคัญ เงิน ราย ได้ นั้น ให้นายสาย
ส่ง บัญชี มา ยัง ออฟฟิศ โทรเลข ๑๕ วัน ครั้ง หนึ่ง ตาม กำหนด ของ
การ สรรพากร และตัว เงิน นั้น ให้นำ มา ส่ง เดือน ละ ครั้ง ใน เวลา ที่ มา
รับเงิน เดือน หรือ มอบ เงิน ราย ได้ ให้แก่ สำนัด หรือ นาย ตรวจ
เก็บเข้า มา ใน เวลา ออก ไป ตรวจ โทรเลข

ข้อ ๖๑ 8/10/๒๕๒๖ คำ โทรเลขที่ ส่ง มา ทาง โทรศัพท เช่นนี้ ให้ คิด เท่า กับการ
คำ คำ ที่ มา จาก ออฟฟิศ โทรเลข ตั้ง อยู่ ถัด ไป ใน สาย ทาง นั้น

ข้อ ๖๒ ให้นำย เครื่องโทรเลข ทุก ๆ ออฟฟิศ มี มาณูชี้ รายวัน เงิน ที่ ได้รับ ได้ จ่าย ใน เวลาวัน หนึ่ง ได้รับ เงิน ผลประโยชน์ ถึง ไคเท่าใด และ ได้ ใช้จ่ายเท่าใดใน การโทรเลข หรือ การไปรษณีย์ ต้องให้ลงใน มาณูชี้นี้ ทุกอย่าง เมื่อสิ้นวัน หนึ่ง แล้วให้ รวม ยอดเงิน รายได้ รายจ่าย แด่ตรวจ ตัว เงิน ถ้า เป็น การ ถูกต้อง แล้วให้ ลง ชื่อไว้ เป็น สำคัญ เมื่อสิ้น เดือน ให้ บม ยอดทำ มาณูชี้ นำ มาณูชี้ แด่ตรวจ ตัว เงิน ส่ง คดง เป็น กำนันค เดือนละ ครั้ง แต่ ถ้า เงิน ผล ประโยชน์ ที่ ได้รับ นั้น ถึง ๑๐๐ บาท เมื่อ ไคให้ นายเครื่อง นำ ตัวเงิน ไป ส่ง ผาก ไว้ ที่ คดง เมือง หรือ คดง มณฑล ห้าม ไม่ ให้นายเครื่อง รักษาเงิน ไว้ ใน ออฟฟิศ เกิน กว่า ๑๐๐ บาท เป็น อัน ชาติ

ข้อ ๖๓ ให้ ตำรวจ และ นาย ตรวจ เป็น ผู้ตรวจ ตราเงิน ผล ประโยชน์ เหล่านี้ ทุกเดือน คือ ตรวจ โบเล้ง ตรวจ มาณูชี้ รายวัน โบนำเงิน ส่ง คดง แด่ตรวจ ตัว เงิน ส่ง ที่มี อยู่ ให้ ถูกต้อง เสมอ ไป เมื่อตรวจ แล้ว ให้ จด การ ที่ ตรวจ ไว้ ใน สมุด รายวัน ทำการ ซึ่ง ได้วาง แบบให้ ไว้ แล้วนั้น

ข้อ ๖๔ เครื่องโทรเลข เครื่องโทรศัพท หรือ สิ่ง ของ อย่างใด ที่ชำรุด ถ้า ตำรวจ จะ จัด การ แก้ไข ได้ ใน พื้นที่เอง ก็ ให้ จัดทำ ไว้ ให้ดี ถ้าจะ แก้ไข ไม่ ได้ ก็ ให้ ส่ง มา กรุง เทพ ฯ เพื่อ จะ ได้ ซ่อมแซม แก้ไข ไว้ ใช้ ใน ราชการ สืบไป

ข้อ ๖๕ ให้ ตำรวจ ทำ รายงาน ตามแบบ ยื่น ต่อ เจ้าหออง เทศาภิบาล ครั้ง ๒ ครั้ง หนึ่ง คือ ให้ ไค ยื่น ใน วันที่ ๑๕ ตุลาคม ครั้ง หนึ่ง วันที่ ๑๕ เมษายน ครั้ง หนึ่ง ส่งมอบไป เพื่อให้ มี โบบอกส่ง มา ยัง กรุง เทพ ฯ

ข้อ ๖๖ ให้ตำรวจเป็น ผู้รับผิดชอบ ที่จะให้ ออกพื้นที่โทรเลข ทั้ง บว
 บรรดา อยู่ใน สาย น้ำ ที่ ของ ตำรวจ มี เครื่อง ใช้ สอด ใน การ โทรเลข ให้ เพียง
 พอ เสมอไป อย่างให้ขาด มือได้ แต่ การ ที่ จะ ขอ เบิก สิ่ง
 รอง เครื่อง ใช้ เหล่านี้ ควร เบิก ไป ใ้ ให้ พอ ใช้ ชั่ว ๖ เดือน เว้น แต่
 มณฑล ที่ โดด และ ต้อง อาศัย รวย สิ่ง คราว ถูก น้ำ ค้าง เช่น มณฑล พายัพ และ
 มณฑล พิษณุโลก ตำรวจ ควร จัก การ ขอ เบิก ไป ใ้ เสีย ให้ พอ ใช้ มี ๑
 ทดออก ทั้ง มณฑล การ ที่ เบิก นี้ ให้ ตำรวจ ทำ บัญชี รายงาน ค่อย มณฑล
 ให้ มี มออก ขอ เบิก มา ตาม ทาง ราชการ ตำรวจ เป็น ผู้รับผิดชอบ ที่ จะ
 แบ่ง เครื่อง ใช้ สอด ส่ง ไป ตาม ออกพื้นที่โทรเลข ใน น้ำ ที่ ของ คน ให้ เพียง พอ แล
 รับผิดชอบ ใน การ ที่ จะ ใช้ สิ่ง ของ เหล่า นั้น เฉพาะ เท่า ที่ จำ เป็น แท้

ข้อ ๖๗ ข้าราชการ ทศบาล ผู้ว่า ราชการ เมือง ตำรวจ นาย
 ตรวจ นาย สาย มี อำนาจ ที่ จะ ส่ง ค่า โทรเลข ใน ราชการ ของ กรม
 ไปรษณีย์ โทรเลข ได้ ไม่ ต้อง เสีย ค่า ค่า แต่ ถ้า เป็น โทรเลข อย่าง อื่น
 ที่ ไม่ เกี่ยว กับ ราชการ กรมไปรษณีย์ โทรเลข แล้ว ให้ เรียก ค่า ค่า อย่าง
 โทรเลข ดำเนิน ทั้ง สิ้น การ ที่ จะ มี โทรเลข ราชการ กรมไปรษณีย์
 โทรเลข นั้น ก็ ให้ ใช้ แต่ ที่ จำ เป็น แท้ ถ้า เป็น การ ควร ใช้ หนังสือ ได้
 ก็ ให้ มี ไป มา ทาง หนังสือ หรือ ถ้า จำ เป็น จะ ต้อง ใช้ โทรเลข จริง
 ก็ ควร ใช้ แต่ โดย ย่อ พอ ให้ เข้าใจ ได้ และ ไม่ ควร ใช้ ค่า อัน ไม่ จำ เป็น
 มา ใน โทรเลข เพราะ พา ให้ อึด ยาก เสีย เวลา ที่ จะ ส่ง โทรเลข อื่น ซึ่ง เป็น
 ผล ประโยชน์ ของ แผ่น ดิน

ข้อ ๖๘ เพราะ เหตุ ว่า การ แบ่ง ระยะเวลา ทาง เสา สาย โทรเลข บาง

08/10/2566

แห่งไม่ตรงกับแบ่งเขตแขวงของการปกครองท้องถิ่น เพราะฉะนั้นถ้าวัดหรือ
นายตรวจเข้าไปใน เขตมณฑลใดให้ พึง บังคับ บัญชา ข้าหลวงเทศาภิบาล
มณฑล เจ้า ของ ที่นั้น ใน การ ฝ่าย ชุระ การ ทุก อย่าง

ข้อ ๖๘ ให้ ปลัด กรมใน กรมไปรษณีย์ โทรเลข ผู้มีหน้าที่ ตรวจ การ
ตาม หัว เมือง นั้น ออก ตรวจ การไปรษณีย์ โทรเลข ตาม หัว เมือง มี
กำหนดให้ ได้ เห็น ทาง สาย สายโทรเลข ตั้งแต่ กรุง เทพ ๖ ไป ทาง สาย
โค สาย หนึ่ง ทุก สาย จน สิ้น สาย ชาย พระ ราช ตาณา เขต ๖ ี่ ละ ครั้ง เป็น อย่าง
น้อย ปลัด กรม เหล่า นี้ มี หน้าที่

(๑) ตรวจ การ โทรเลข ให้ เป็น ไป ตาม ข้อ บังคับ ของ กรมไปรษณีย์
โทรเลข ทุก อย่าง

(๒) มี อำนาจ ที่จะ บังคับ เจ้า พนักงาน โทรเลข ทั้ง ปวง ตาม หัว เมือง
ใน สาย ๖ ไป ตรวจ นั้น ทั้ง ไป

ข้อ ๖๙ การ ที่ ปลัด กรม ตรวจ การ เหล่า นี้ ไป ถึง เขต แขวง เมือง หรือ
มณฑลใด ก็ ได้ เห็น การ หรือ สิ่ง การ ประการ ใด ก็ ได้ ต้อง แจ้ง ความ
ให้ ข้าหลวง เทศาภิบาล หรือ ผู้ว่า ราชการ เมือง เจ้า ของ ที่ ทราบ
ด้วย ทุก แห่ง

ข้อ ๗๐ เพราะ เหตุ ว่า ข้าหลวง เทศาภิบาล เป็น ผู้ แทน ตัว และ ต่าง หู
ต่าง ตา ของ เสนาบดี กระทรวง โยธา ชีการ อยู่ ตาม หัว เมือง เพราะ ฉะนั้น
ข้าหลวง เทศาภิบาล มี อำนาจ จะ บังคับ บัญชา การไปรษณีย์ โทรเลข ใน ส่วน
ที่ เกี่ยว ด้วย ชุระ การ ทั้ง ปวง ทั้ง ไป มี หน้าที่ รับ ผิด ชอบ ที่ จะ ให้ การ
ไปรษณีย์ โทรเลข ตาม หัว เมือง ใน เขตมณฑล แต่ เมือง ของ คน ซึ่ง ได้
บังคับ บัญชา ให้ ดำเนิน คง ที่ เรียบ ง่าย อยู่ เสมอ เป็น ชุระ ตรวจ ครา พนักงาน

ทั้งปวงให้ ได้ออกตรวจและทำ การให้เป็นไปคามกฎฉบับนี้จึงทุกประการไปและ ให้ข้าหลวงเทศาภิบาล มีอำนาจ จะลง โทษ พนักงาน ไปรษณีย์ โทเรตซ์ ผู้มีหน้าที่ประจำตาม หัวเมืองได้ ตาม ควร แก่ ความ ผิดทุก อย่าง มี การ ตัดเงิน เดือน เปน ต้น แต่ ถ้า ทำ ความ ผิด เปน ความ อาญา ถึง จะ ต้อง ร้องฟ้องให้ศาล ลงโทษ ให้ข้าหลวงเทศาภิบาล ขอ อนุญาต คือ เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ ก่อน แล้ว จึง ให้ ร้อง ฟ้อง ให้ ศาล ลงโทษได้

ข้อ ๗๒ ถ้าข้าหลวงเทศาภิบาลเห็น มีเหตุจำเป็น ที่ จะ ต้อง ตั้ง แต่ง หรือ ย้าย ดอนหรือเปลี่ยนตำแหน่งพนักงานไปรษณีย์ โทเรตซ์ ในมณฑล ให้ขอ อนุญาตคือ เสนาบดี กระทรวงโยธา ธิการก่อนจก ทุก ครั้ง เว้นแต่ถ้า เปน การ บังคับ ณ ที่ใด ที่ จะ ต้อง ตั้ง แต่ง หรือ เปลี่ยน หน้าที่ หรือ ย้าย ดอนพนักงาน เพื่อประโยชน์ใน ราชการ จึงให้ทำได้ แต่ต้องให้ รายงาน มายัง กระทรวงโยธา ธิการ ให้ทราบ โดยทันที

ข้อ ๗๓ การ ที่ ข้าหลวงเทศาภิบาล จะมี หนังสือ หรือโทรเลขใน ราชการ ไป มา กับ กรุงเทพ ฯ นั้น จะมี ไป มา กับ กระทรวงโยธา ธิการ หรือมี ไป มา ตรง กับผู้บัญชาการ กรมไปรษณีย์โทรเลขก็ได้ แล้วแต่ที่ จะเห็นสมควร แก่ทาง ราชการ



๒ ใน การ ที่ จะ จำ นั ก โทษ ซึ่ง ยัง จะ ต้อง คຸມขัง อยู่ เกิน ๓ ปี ขึ้น ไป
ออก ทำ การ นอก เรือ นจำ นั น ต้อง ให้ รับ อนุญา ตผู้ บัญชา การ เรือ นจำ
ก่อกม ห้าม มิ ให้ พจามรง ค์ แด พน กงาน เรือ นจำ จำ นั ก โทษ ชนิด นี้ แต่ โดย
พดการ เปน อื่น ซ้า ต

(เช่น พระ นาม) ดำรง ราชา อนุภาพ
ประทั บ ตรา พระราช สั ต์ น้อย มา เปน สำ คัญ

พระราชบัญญัติเหรัญญจักรมาตา
รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓๓

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
มี พระบรม ราช โองการ ดำรง ดี เห็น อเกล้า ฯ ตั้ง ว่า เมื่อ ๒๒ ฎีกา เบญจ ศก
ศั กั ราช ๑๒๓๕ ได้ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ สร่าง เหรัญญจักรมาตา
สำหรับ พระราชทาน ทหาร ที่ ได้รับ ราชการ นาน ถึง ๑๕ ปี และได้ ทรง พระ
กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ พระราชบัญญัติ ลง วัน ศุกร ี เดือน ๓๐
แรม ๑๓ ค่ำ ปี ฎีกา เบญจ ศก ศั กั ราช ๑๒๓๕ รวมทั้ง เครื่อง ราช อิศ ริยาภรณ์
และ เหรัญญ อย่าง อื่น ๆ เปน พระราชบัญญัติ ฉบับ เดียว กัน ครั้น ต่อ มา ได้ ทรง
พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ตรา พระราชบัญญัติ เครื่อง ราช อิศ ริยาภรณ์ แยก
ฉบับ ออก เปน ส่วน เปน พน ก • ยกเลิก พระราชบัญญัติ เดิม ซึ่ง มี พระราชบัญญัติ
เหรัญญจักรมาตา รวม อยู่ ด้วย นั้น เสีย แล้ว บัด นี้ จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ
ให้ ตรา พระราชบัญญัติ นี้ ขึ้น ไว้ สำหรับ เหรัญญจักรมาตา ลับ ไป ทั้ง มี
ข้อ ความ ต่อ ไป นี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเหรียญจักร
มาตราชัณ โกลีนาทรศก ๒๒๓” ให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร
ศก ๒๒๓ เป็นต้นไป

มาตรา ๒ เหรียญจักรมาตาเป็นเหรียญเงินรูปกลม ด้านหน้ามีรูป
จักร กวางวงจักรเป็นรูปจุดมงกุฎพานรองตองชั้น มีเครื่องตั้งตองข้าง
ด้านหลังมีรูปจักร กวางวงจักรเป็นรูปข้างกับมีอักษร ส, พ, ป, ม, จ, &
ข้างบนมีห่วงห้อยกับแพรแถบสีแดงขอบเขียวริ้วเหลืองริ้วน้ำเงิน มีเส้นเงิน
สำหรับติดที่อกเสื้อข้างซ้าย

มาตรา ๓ ผู้ที่ได้รับพระราชทานเหรียญจักรมาตานั้น มีประกาศนียบัตร
พระราชหัตถเลขาประทับพระราชัญจักรสำหรับเหรียญนี้ด้วยเป็นสำคัญ

มาตรา ๔ เหรียญจักรมาตานั้น เมื่อผู้ที่ได้รับพระราชทานนั้นสิ้นชนม์
ซึ่งพอถึงวัยไปแล้ว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานไว้ให้เป็นที่ย
ระภาคแก่บุตรหลานสืบต่อไปไม่ต้องสงคั้น แต่ผู้ซึ่งได้รับต่อ ๆ กันไปตงนี้
จะใช้ติดเหรียญนี้ประดับกายไม่ได้ เป็นแต่พระราชทานไว้เก็บไว้เป็นที่
ระภาคเท่านั้น

มาตรา ๕ ถ้าผู้ที่ได้รับพระราชทานเหรียญจักรมาตา มีความผิดต้อง
ถอดจากยศบรรดาศักดิ์เมื่อใด ให้เจ้าพนักงานเรียกเหรียญและประกาศ
นียบัตรคืนโดยทันที

มาตรา ๖ เหรียญจักรมาตาตามที่ได้อกล่าวมาแต่นี้ สำหรับพระราช
ทานแก่บรรดานายทหารทุกชั้น ทั้งนายทหารสัญญาบัตรและนายทหารไม่

มีสัญญาบัตรติดอกจนนายทหารที่รับประทวน ซึ่งเป็นผู้ได้รับราชการทหาร
ประจำการไม่ต่ำกว่า ๑๕ ปี

มาตรา ๘ กำหนดผู้ที่จะมีตามที่ได้กล่าวมาในมาตรา ๖ นั้น ไม่ให้นับ
เป็นผู้เป็นพลทหารหรือเป็นนักเรือนทหารประเภทใด ๆ ให้นับคงตนคงแต่ผู้ที่
ได้รับราชการว่าที่หรือทำการในตำแหน่ง นายทหารชั้นประทวน หรือนายทหาร
ชั้นใดซึ่งเป็นตำรวจแรก ส่วนนับกำหนดประจำการทหารนั้น ให้นับแต่
เฉพาะที่ได้ประจำการทหาร หรือมีเงินเดือนอยู่ในอัตราประจำการทหาร
และไม่นับชั้นเบี่ยหวัดเงินนี้ แต่นายทหารชั้นประทวนนั้น ต้องเป็นผู้ที่ได้รับ
ประทวนแล้วจึงเป็นผู้สมควรได้รับพระราชทาน

มาตรา ๘ นายทหารตามพระราชบัญญัตินี้ คือในกรมทหารบก ๑
กรมทหารเรือ ๑ กรมพระตำรวจ ๑ กรมตำรวจภูธร ๑

มาตรา ๘ ผู้ใดซึ่งเป็นผู้สมควรจะได้รับพระราชทานตามพระราชบัญญัตินี้
แล้ว แต่ผู้ผู้นั้นเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างใด ๆ ที่ทรงพระราชมาริห์เห็นจำ ยัง
ไม่สมควรพระราชทาน ก็จะไปรตเกล้าฯ ให้งดได้ยังไม่พระราชทาน หรือถ้า
ได้รับพระราชทานไปแล้ว ภายหลังปรากฏว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วตามที่กล่าว
มาเดื่อนั้น จะไปรตเกล้าฯ ให้เรียกเหรียญและประกาศนียบัตรคืนตาม
พระราชดำริที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๐ นอกจากที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ ผู้ใดที่ทรงพระราชมาริห์เห็น
สมควรจะได้รับพระราชทานจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน
เป็นพิเศษ

มาตรา ๓๑ ห้ามไม่ให้ผู้ใดรับพระราชทานเหรียญดุษฎีมาลา
ดุษฎีที่ได้รับพระราชทาน

มาตรา ๓๒ ให้กระทรวงการมหาดไทยและกรมพระอาชญากรรม เป็นเจ้า
หน้าที่รักษาพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินไปโดยที่ตรงตามพระราชบัญญัติ
จงทุกประการ

พระราชบัญญัติให้ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๓
เป็นปีที่ ๑๗ ฤาษี ๑๓๑๖๕ ในรัชกาลปัตยุบันนี้



แจ้งความกระทรวงการต่างประเทศ

ด้วยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศแจ้งความให้ทราบว่า
มองซิเออร์คอมเต้ ประธานาธิบดีกรุงลวิตเซอร์แลนด์ผู้จัดการออฟฟิศกลาง
แห่งสกอตโปร่งนีส์มาคมที่กรุงปารีส มีหนังสือมายังกระทรวงการต่างประเทศ
ลงวันที่ ๒๘ กันยายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๓ แจ้งความว่าประเทศริบับติกปามา
มาเห็นชอบด้วยหนังสือสัญญาสกอตโปร่งนีส์มาคม ซึ่งได้ประชุมแล้วที่
กรุงวอชิงตันเมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๑ และได้เข้าด้วย
ตั้งแต่วันที่ ๓๑ มิถุนายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๓ ตามความในข้อ ๒๔ ของ
หนังสือสัญญาสกอตโปร่งนีส์มาคม ซึ่งมีความแจ้งอยู่ในหนังสือ ของ
รัฐบาลริบับติกปามาว่า จะใช้ได้จำเพาะแต่หนังสือสัญญาใหญ่ได้
จัดไว้เป็นชั้นที่ ๖ มีอัตราราคาเงินที่ประเทศริบับติกปามาจะเก็บนั้นได้
กำหนดไว้ดังนี้

08/10/2566

๓๐ เซนเตออด เท่ากับ ๒๕ เซนติม

๕ เซนเตอวอดส์ เท่ากับ ๓๐ เซนติเมตร

๒ เซนเตอวอดส์ เท่ากับ ๕ เซนติเมตร

แต่การสั่งห่อสิ่งของทางไปรษณีย์จะขึ้น ๆ นั้นยังไม่เป็นกรณีกัน ถ้าได้
รับทราบความประการใด จึงจะประกาศเพิ่มเติมมาให้ทราบค่อภายหลัง

ศาลาว่าการต่างประเทศ

วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๓

(ลงพระนาม) เหวะวงษ์วิโรประการ

เสนาบดีว่าการต่างประเทศ



ประกาศจำกัดการเดินการพนัน

ในมณฑลนครศรีธรรมราชบริเวณ ๗ หัวเมือง

และมณฑลชุมพร

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จทรงดำรงราชูปถัมภ์ เสด็จประทับที่กรุงเทพฯ เสด็จประทับที่กรุงเทพฯ
มหาไศยาธิราชย์ รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ
สั่งว่า ด้วยตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการการพนัน
รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๐ มีว่า ให้เสนาบดีที่มีอำนาจที่จะออกกฎเสนาบดีตั้งอัตรา
ค่าอนุญาตให้เดินการพนันอย่างใดโดยกำหนดอย่างใด ๆ และให้มีอำนาจที่
จะห้ามไม่ให้เดินการ พนันอย่างใดใด ในที่ใด ๆ นั้น

บัดนี้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศแก้ไขจำกัดการเดินการพนัน
แห่งกฎเสนาบดีสำหรับอากาศการ พนันให้ ใช้ ในมณฑล ชันโน ซึ่งได้

08/10/2566

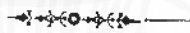
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศใช้มาในมณฑลนครศรีธรรมราช บริเวณ
๗ หัวเมืองแถมณฑลชุมพรคงให้ ใช้แต่ในหมวดที่ ๓ และหมวดที่ ๒ ส่วน
หมวดที่ ๓ ให้ยกไปรวมไว้ในประเภทการพนันหมวดที่ ๒ เรียก อัตราค่า
อนุญาตวงหนึ่งวันละ ๒ บาท และการพนันประเภทขโมยกระบือซึ่งมีอยู่ใน
หมวดที่ ๓ ให้เรียกค่าอนุญาตวงหนึ่งวันละ ๓๐ บาทนั้น ให้แก่เป็นคู่หนึ่ง
วันละ ๓๐ บาทตั้งแต่วันที่ได้ออกประกาศนี้เป็นต้นไป

ศาลาว่า การ มหาดไทย

วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๓

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวง มหาดไทย



ประกาศกระทรวงเกษตรธิการ

ว่าด้วยตั้งผู้ว่าการแทนเจ้ากรมกรมทะเบียนที่ดิน

ด้วยพระยาอาหารบริรักษ์ เจ้ากรมกรมทะเบียนที่ดิน ได้ถึงแก่

กรรมลงแล้ว ตำแหน่งเจ้ากรมทะเบียนที่ดินว่างอยู่ บัดนี้ได้ทรงพระ

กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งวงประมวญภูมิเทศ เป็นผู้ว่าการแทนเจ้ากรม
กรมทะเบียนที่ดินตั้งแต่วันที่สืบไป

ประกาศมาวันที่ ๒ ธันวาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๓

(ลงนาม) เทเวศร์วงษ์วิวัฒน์

ประกาศเรื่องห้ามมิให้จับจองที่ดิน

ในท้องทุ่งฝั่งตะวันตกท่งแม่น้ำเจ้าพระยา

เจ้าพระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์

เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ

รับพระบรมราชโองการใส่เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ดำรัสสั่งว่าที่ดิน
 ในท้องทุ่งฝั่งตะวันตกท่งแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งมีอาณาเขตดังนี้ คือ ทิศใต้ถึง
 แต่คลองบางใหญ่ของเมืองนนทบุรีขึ้นไปจนถึงบ้านสี่กุก และคลองบางปลาหมอ
 เป็นที่สุดแห่งทิศเหนือ ทิศตะวันออกถึงฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันตกและฝั่ง
 ตะวันตกถึงฝั่งแม่น้ำนครไชยศรี ฝั่งตะวันออก ที่ในบริเวณนี้ห้ามมิให้เจ้าพนักงาน
 ผู้มีหน้าที่ในราชการอนุญาตให้ผู้ใดผู้หนึ่งจับจองได้ ด้วยรัฐบาลจะ
 ลงมือขุดคลองในท้องทุ่งนี้โดยเร็วแล้ว เมื่อรัฐบาลได้ขุดคลองในท้องทุ่งนี้
 แล้ว จึงจะอนุญาตให้ผู้จับจองได้ โดยสมควร

ประกาศมาณวันที่ ๕ ธันวาคม วันทโกสินทรศก ๑๒๓๓

(ลงนาม) เทเวศร์วงษ์วิวัฒน์

เสนาบดี

ประกาศเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ

เรื่องบ้องกัณฑาไฟโรค ฉบับลงวันที่ ๑ กันยายน

รัตนโกสินทรศก ๑๒๓๓

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
 พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

08/10/2556

ด้วยบุคคลมีไข้ กาลที่โรคซึ่งเปน โรคติดต่อกันได้ เกิดขึ้นในเมืองสิงคโปร์
จึงเปนความสมควรที่จะจัดการป้องกัน ไม่ให้ โรคเช่นนั้นแพร่หลายตามมาถึง
พระราชอาณาจักกรณีนี้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราช
บัญญัติประกาศให้ทราบทั่วกันดังนี้

ข้อ ๓ เรือสำเภาซึ่งออกจากเมืองสิงคโปร์มาถึงท่าหน้าสำเภา ในวัน
หรือภายหลังวันที่ได้ประกาศพระราชบัญญัตินี้ ต้องแวะทอดศูณ้อย่างที่ท่า
ตรวจโรคเมื่อถึงสมุทรปราการ และต้องรอพักอยู่ที่นั่นจนถึงเวลาเจ้าพนักงาน
แพทย์จะได้ ขึ้นไปตรวจจนเรือ และออกใบอนุญาต ของท่านบ้อง กั้นโรค
ภยันตรายแล้วจึงเข้ามาได้

ข้อ ๒ ในข้อความอื่นๆ นั้น ให้คงเปนไปตามประกาศพระราชบัญญัติ
ลงวันที่ ๓ กันยายน รศ. ๖๓ โทศกัณฐ์ ศก. ๑๒๓๓

ประกาศมาณวันที่ ๓๕ ธันวาคม รศ. ๖๓ โทศกัณฐ์ ศก. ๑๒๓๓ เปนวันที่
๓๓๓๘๓๓ ในรัชกาลปัตยุบันนี้



ประกาศบอกยกเลิกตราแดง ใบจ้อง

ใบเหยียบย่ำเดิมสำหรับที่ดินในตำบลบ้านต่าง ๆ

แขวงเมืองกรุงเก่า

เจ้าพระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ ขอประกาศ
แก่บรรดาผู้ที่ดินหรือผู้หนึ่งผู้ใด ซึ่งมีกิจธุระเกี่ยวข้องกับที่ดินในตำบลซึ่ง
จะกล่าวต่อไปนี้ให้ทราบทั่วกันว่า

ด้วยตามประกาศกระแสพระบรมราชโองการ เรื่องออกโฉนดที่ดินลงวันที่ ๑๕ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ นั้น ในข้อ ๑๒ มีความว่า “ให้เสนาบดีกระทรวง เกษตรวชิการ มีอำนาจ ที่จะออก ประกาศ บอกยก เด็กตรวจแดงใบจองใบเหยียบย่ำของเก่าในท้องที่ ซึ่ง ออกโฉนดใหม่ ตั้งแต่วัน พ้นกำหนดไป บรรดาที่ดินในเขตท้องที่ซึ่งไม่มีโฉนด อย่างใหม่ เป็นสำคัญให้ถือว่าเป็นที่ซึ่งรัฐบาลปกปักรักษาผู้อื่นไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่นั้น ๆ ” ความแจ้งอยู่ในประกาศนั้นแล้ว

บัดนี้ข้าหลวงเทศาภิบาล ได้จัดการออกโฉนดสำหรับที่ดินตำบลบ้านบางบาด บ้านขอม บ้านคดง บ้านฝั่มต อำเภอเสนาใน บ้านม้า บ้านแมน บ้านชยาย อำเภอนครใน บ้านราชคราม บ้านโพแดงอำเภอเสนาใน้อย บ้านช่างเหล็ก อำเภอเสนาทางแขวงเมืองกรุงเก่าให้แก่ผู้ถือที่ดินเพื่อเป็นกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้นจึงหวัดคัดค้านแต่บัดนี้ตามประกาศออกโฉนดอย่างใหม่แล้ว

เพราะฉะนั้นจึงประกาศมาให้ทราบโดย อำนาจประกาศกระแส พระบรม ราชโองการว่า บรรดา ตราแดงใบจองใบเหยียบย่ำของเก่า สำหรับที่ดินตำบลบ้านบางบาด บ้านขอม บ้านคดง บ้านฝั่มต อำเภอเสนาใน บ้านม้า บ้านแมน บ้านชยาย อำเภอนครใน บ้านราชคราม บ้านโพแดง อำเภอเสนาใน้อย บ้านช่างเหล็ก อำเภอเสนาทาง แขวงเมืองกรุงเก่า บรรดาซึ่งได้ออกโฉนดใหม่แล้วนั้น ให้ยกเลิกเสียไม่ให้ ไซ้เป็นกรรมสิทธิ์สำหรับที่ดินในตำบลจังหวัดที่กล่าวมาแล้วข้างต้นสืบไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๒ ธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ลงนาม) เทเวศร์วงษ์วิวัฒน์

08/10/2566

เสนาบดีกระทรวงเกษตรวชิการ

ประกาศให้เก็บค่าอนุญาตทำ โพงพาง

ในมณฑลนครศรีธรรมราชคก ๑๒๒

พระเจ้าอนงยาเชอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตั้งกระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สั่งว่า ตามความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ คก ๑๒๐ มีว่า ให้เสนาบดี มีอำนาจที่จะออกกฎ ตั้งผิด และวิธีเก็บค่าอนุญาตตามเห็นสมควรไม่เกิน ๑๐๐ ตระ ๑๐ บาทในประเภทผลประโยชน์นั้น

บัดนี้ได้สังเกตเห็นการเก็บค่าน้ำในมณฑลนครศรีธรรมราช ตามกฎเสนาบดีตั้งอัตราในการ เก็บอากรค่าน้ำ ตามวิธีในพระราชบัญญัติ อากรค่าน้ำ คก ๑๒๐ ซึ่งตราไว้ในส่วนอัตราค่าอนุญาตทำโพงพางให้เก็บเป็น ๓ ชนิด คือ โพงพางปากน้ำช่องละ ๕ บาท โพงพางที่ ๒ ช่องละ ๓ บาท โพงพางที่ ๓ ช่องละ ๒ บาทนั้นยังไม่เหมาะแก่ภูมิประเทศ เพราะภูมิประเทศในมณฑลนครศรีธรรมราช มีดีกว่ามณฑลอื่น ๆ สมควรจะได้ ไขการเก็บค่าอนุญาต ทำโพงพางในมณฑลนครศรีธรรมราชให้เหมาะแก่ภูมิประเทศคือไป จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศแก่ ไขการเก็บค่าอนุญาต ทำโพงพางใน มณฑล นคร ศรีธรรมราช ในคก ๑๒๒ ขึ้นไว้ดังนี้

- ๑ ในเมืองสงขลาให้เก็บค่าอนุญาตทำ โพงพาง ซึ่งทำในที่ปากน้ำ หรือในท่าแม่น้ำเมืองสงขลาช่องละ ๒๐ บาท ในตำบลปากพรอด่านข้างเหนือเมืองสงขลาช่องละ ๑๐ บาท ในแขวงอำเภอจะนะและอำเภอเทพาช่องละ ๒ บาท
- ๒ ในเมืองนครศรีธรรมราชในแม่น้ำหรือปากน้ำช่องละ ๑๐ บาท
- ๓ ในเขตร์แขวงเมืองพัทลุงช่องละ ๕ บาท และตั้งแต่วันที่ได้ออกประกาศฉบับนี้ ให้ ยกเลิกอัตราเก็บ ค่า โพงพางตาม ความในกฎเสนาบดี ตั้งอัตราในการ

๑๘/10/2566

๑๕๑

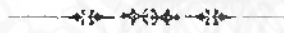
เก็บอากรค่าน้ำตามวิธีในพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ ศก ๑๒๐ ซึ่งตราไว้ในส่วน
มณฑลนครศรีธรรมราชในศก ๑๒๒ เสียไม่ต้องใช้

คำว่ากรมมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน วันโกธินทร ศก ๑๒๓

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวง มหาดไทย



ประกาศการแลกเปลี่ยนบาทคตคัง

ด้วยการแลกเปลี่ยนบาทคตคัง ตั้งแต่ตั้งมีจัดการรับแลกเปลี่ยนกับ
กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ แต่ภายหลัง วันที่ ๒๖ ได้ ออก ประกาศ แล้ว มา
ปรากฏว่า มีเหตุขัดข้อง ในระหว่างผู้มีเงินบาทคตคังอยู่เป็นอันมาก เพราะ
เหตุที่เจ้าพนักงานกรมเก็บในกรุงเทพฯ ไม่สามารถจะตรวจรับแลกเปลี่ยนเป็น
อันมาก ซึ่งนำมาวันจะหลาย ๆ รายให้ตนแก่ความข้องการแลกเปลี่ยนได้

จึงขอประกาศให้ทราบทั่วกันว่า บรรดาเงินของบริษัทหรือบุคคล อัน
มีชื่อตั้งอยู่ปรากฏเป็นที่เชื่อถือแล้ว เจ้าพนักงานกรมเก็บจะยอมรับบรรดา
เงินบาทคตคังของบุคคล หรือ บริษัทนั้นที่นำมาตั้ง ไม่จำเป็นต้องตรวจดูเงิน
โดยละเอียดก่อน แต่บริษัท หรือ บุคคลผู้นำมาตั้งนั้นจะต้องทำหนังสือ
สัญญาไว้ รายหนึ่งต้องมีเงินคตคังไม่ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท ว่าถ้าเงินที่รับ
ไว้นั้นปรากฏในภายหลังว่าเป็นเงินจริง หรือ เงินแดง เงินเนือค่า หรือ

08/10/2566

เงินชำระคืน ผู้นำมาแลกเปลี่ยน รับผิดชอบจะใช้ เงินที่แทนตัวเงินซึ่งเป็นเงินรวง หรือ เงินแดง เงินเนื้อดำหรือ เงินชำระคืนนั้นจึงเต็ม

บรรดาเงินซึ่งรับไว้ โดยวิธีดังกล่าวแล้วนั้น จะต้องนับพร้อมกันต่อหน้า เจ้าพนักงาน เป็นจำนวนเท่าใด ผู้นำมาแลกเปลี่ยนจะต้องประจำตราของคนที่ปากถั่ง ก่อนแล้วจึงมอบแก่เจ้าพนักงาน เมื่อเจ้าพนักงานมีโอกาสดังกล่าวจะตรวจดู เงินนั้นโดยละเอียดเมื่อใด จะมีจดหมายแจ้งความกำหนดวันและเวลาไปยัง ผู้แลกเปลี่ยนทราบ เมื่อผู้นำมาแลกเปลี่ยนมาแล้วจะได้ทำถวายตราและตรวจ เงินต่อหน้าผู้เจ้าของ เมื่อถึงกำหนดวันและเวลาดังได้จดหมายแจ้งความไป ยังผู้เจ้าของเงินแล้ว ถ้าผู้เจ้าของเงินไม่ได้มาเองหรือไม่ มอบหมายให้ ผู้หนึ่งผู้ใดมาแทนตามกำหนดนั้น เจ้าพนักงานจะเปิดออกตรวจแต่ฝ่ายเดียว เมื่อพบเงินแดง หรือ เงินรวงเงินเนื้อดำ หรือ เงินชำระคืนมากน้อยเท่าใดใน จำนวนนั้น ผู้นำมาแลกเปลี่ยนจะต้องรับใช้ตามคำสัญญาของตนเหมือนกัน ผู้ซึ่งนำเงินบาทคดดวง มาแลกเปลี่ยนไม่ได้ เป็นผู้ มีหลักฐานเชื่อถือของเจ้าพนักงาน พระคลัง เมื่อจะต้องการแลกเปลี่ยนโดยวิธีดังกล่าวแล้วนั้น ก็จะต้องหาบุคคลที่มี หลักฐานสมควรที่อธิบดีกรมเก็บเห็นชอบแล้ว มาเป็นประกันไว้ต่อพระคลัง ที่จะรับผิดชอบใช้ เงินรวงเงินแดงเงินเนื้อดำ หรือ เงินชำระคืนซึ่งเจ้าพนักงาน ยังไม่ได้พิจารณาโดยละเอียดนั้น ในการรับรองเช่นนี้ ก็จะต้องลงชื่อใน สัญญาด้วยกันทั้งผู้ เจ้าของเงินและผู้รับรอง

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ ธันวาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๓๓

(ลงพระนาม) มหิศรราชหฤทัย

หมวดที่ ๑
อัตราค่าอนุญาตใช้เครื่องมือจับสัตว์น้ำประจำที่

เลขที่	ชื่อ เครื่องมือ	เมืองสงขลา														หมายเหตุ	
		เมืองนคร		เมืองพัทลุง		แขวงภคาง		แขวงเหนือ		แขวงเทพา		แขวงจะนะ		แขวงปละท่า			
		ป,	อ,	ป,	อ,	ป,	อ,	ป,	อ,	ป,	อ,	ป,	อ,	ป,	อ,		
๑	เผือกใช้จับสัตว์น้ำหนัก หอน้ำหนัก ๒ ศอกหรือ ต่ำกว่า ๒ ศอก		๑๕		๑๕		๑๕		๑๕		๑๕		๑๕		๑๕		
๒	เผือกใช้จับสัตว์น้ำหนัก หอน้ำหนักกว่า ๒ ศอก		๒๕		๒๕		๒๕		๒๕		๒๕		๒๕		๒๕		
๓	โพงพางปากนำซี่ของหนึ่ง	๖		๖		๒๐		๖		๒		๒		๖			
๔	โพงพางดำแมน้ำซี่ของหนึ่ง	๕		๖		๒๐		๕		๒		๒		๖			
๕	เรือโพงพางตากปลา ในคลอง		๓๒		๓๒		๓๒		๓๒		๓๒		๓๒		๓๒		
๖	เรือใช้มาวนซึ่งต้องใช้ฮอน ยาว ๘ วาหรือต่ำกว่า ๘ วา	๓๐		๓๐		๓๐		๓๐		๓๐		๓๐		๓๐			
๗	ตุ้มหรือใช้มาวนบางหนึ่ง	๕๐		๕๐		๕๐		๕๐		๕๐		๕๐		๕๐			
๘	เรือปักคอกเก็บคอกตะ	๑		๑		๑		๑		๑		๑		๑			
๙	เรือกางกั้งกางเขย	๓		๓		๓		๓		๓		๓		๓			
๑๐	โป๊ะหนักจากทิวาประมุต แห่งหนึ่ง	๕๐		๕๐		๕๐		๕๐		๕๐		๕๐		๕๐			
๑๑	ฮอนหนึ่งแห่หนึ่ง	๓๐		๓๐		๓๐		๓๐		๓๐		๓๐		๓๐			

หมวดที่ ๓
อัตราค่าอนุญาตใช้เครื่องมือเด็กน้อยนอกพิกัด

เลขที่	ชื่อเครื่องมือ	เมืองนคร		เมืองพัตลุง		เมืองสงขลา		หมายเหตุ
		ป,	อ,	ป,	อ,	ป,	อ,	
๓	เครื่องมือเด็กน้อยนอกพิกัดครัวดะ		๑๖		๑๖		๑๖	



คำกล่าวการมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ตงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ข

กฎเสนาบดีพึงยึดตรา

เก็บอากรค่าน้ำนมณฑลนครศรีธรรมราช



พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จมาประทับที่กรุงเทพมหานคร
 กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ตามความในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำศก ๓๒๐ มีว่า ให้เสนาบดีมีอำนาจที่จะออกกฎตั้งพักยึดตราเก็บค่าอาชญาบัตร คัมเครื่องมือต่าง ๆ กัน ตามประโยชน์ที่พึงจะได้ จากเครื่อง มือไม่ เกินกว่า ๓๐๐ ละ ๓๐ นั้น

บัดนี้ ได้สังเกตเห็นเครื่องยึดตราเก็บอากรค่าน้ำนมณฑลนครศรีธรรมราชซึ่งได้จัดเก็บมา แต่ก่อน และเก็บอยู่ทุกวันนี้ ดุจยังเป็นการบกพร่องไม่เหมาะแก่ภูมิประเทศ จำเป็นจะต้องแก้ไขยึดตราเก็บอากรค่าน้ำซึ่งได้เก็บเป็นค่าอนุญาตที่และได้เก็บค่าอาชญาบัตร คัมเครื่อง มือ และคัมตัวคนจับ สัตว์น้ำทุกสิ่งทุกอย่างในมณฑลนครศรีธรรมราชให้เหมาะแก่ภูมิประเทศสืบไป จึงได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเลิกยึดตราเก็บค่าน้ำ ในกฎเสนาบดีตั้งยึดตราเก็บอากรค่าน้ำตามวิธีใน พระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ ศก ๓๒๐ ซึ่งตรา และประกาศแก้ไขเก็บค่าโง่พวงใน มณฑลนคร ศรีธรรม ราชใน ศก ๓๒๐ นั้นเสีย ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งยึดตราเก็บอากรค่าน้ำนมณฑลนครศรีธรรมราชขึ้นไว้ ใช้ตั้งมรณยชื่อเครื่องมือและยึดตราต่อไปดังนี้ คือ

ประกาศตั้งศาลเมืองศรีโสภณ

ด้วยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ดำรัสเหนือเกล้าฯ ตั้งว่า เมืองศรีโสภณยังไม่มีศาลประจำสำหรับชำระคดี ถ้าราษฎรมาคัดต้องไปยื่นฟ้องยังศาลมณฑลบูรพาณเมืองพระตะบอง และต้องเรียกตัวจำเลยมาตั้งพยาบาลจากเมืองศรีโสภณไปพิจารณาที่เมืองพระตะบอง ทรงพระราชดำริเห็นว่า ระยะทางที่จะไปมาจากเมืองศรีโสภณถึงเมืองพระตะบองห่างไกล ย่อมเกิดความลำบากเดือดร้อนแก่ผู้มีคดีพยาบาลอยู่ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ โหนั่งศาลประจำสำหรับเมืองศรีโสภณชั้นศาลหนึ่ง ให้มีอำนาจอย่างศาลแขวงชั้นที่ ๓ ชำระคดีที่มีทุนทรัพย์ไม่เกิน ๑๐๐๐ บาท กำหนดโทษอาญาจำไม่เกิน ๓ ปี ตามประกาศแก่พระธรรมนูญศาลหัวเมือง ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ร.ศ. ๑๓๖ ถ้าความมีทุนทรัพย์เกินกว่า ๑๐๐๐ บาท หรือกำหนดโทษอาญาเกินกว่า ๓ ปี จึงให้ราษฎรไปฟ้องร้องกันยังศาลมณฑลบูรพา

ประกาศมาณวันที่ ๒๐ ธันวาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๓ เป็นวันที่ ๑๓๑๑๘ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศยกเงินการเก็บเงิน

ความค่าไวยาสุบค่าไว้ช้อยและค่าอากรสมพักศร
ในอำเภอหน้าป่าดมณฑลพิษณุโลก

พระเจ้าน้อยยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งว่า ได้ทรงทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทว่า ในท้องที่อำเภอหน้าป่าดมณฑล

พิศณุโลกเป็นท้องที่กันดาร ราษฎรประกอบกรเพาะปลูกไม่ค่อยได้ผล
เป็นการอดคอดัดขี้ดองอยู่ เพราะณ^๕หน^๕ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเว้น
การเก็บเงินอากรค่าที่ คือ ๑ ค่านา ๒ ค่าไร่ยาสูบ ๓ ค่าไร่ข้าว ๔ อากร
ต้มผักคร^๕ในท้องที่ อำเภอหน้าป่าด^๕ไว้เพื่อเป็นการบำรุงแก่ราษฎรในท้องที่นั้น
คำสั่งว่าการมหาดไทย

วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๓๓

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศขยายเขตไร่ออก ในเขตที่ดิน

มณฑลกรุงเทพฯ รัตนโกสินทรศก ๑๒๓๓

เจ้าพระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์^๕ เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ มีพระ
บรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้
ทราบทั่วกันว่า การขอ^๕ออก^๕โฉนดที่ดินในมณฑลกรุงเทพฯ นั้น กองข้าหลวง
เกษตรได้ทำการสำเร็จแล้วไปตามประกาศไว้ก่อนโดยมาก ตกค้างอยู่
บ้างเล็กน้อยบ้างตำบล ในระด^๕แต่งตั้ง^๕หน้า^๕นี้สมควรจะขยายเขต^๕จังหวัด
ซึ่งกอง^๕ข้าหลวง^๕เกษตร^๕จักได้^๕ทำการ^๕นั้น^๕ให้^๕ใหญ่^๕ออกไป^๕ได้อีก

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้^๕พระยา^๕ประ^๕ชา^๕พิ^๕ริ^๕บาด^๕ ข้าหลวง
เกษตรจัดการ^๕ที่ดิน^๕แก่^๕เจ้า^๕พนักงาน^๕เป็น^๕ผู้^๕ช่วย^๕ออกไป^๕ทำการ^๕สำรวจ^๕เขต^๕ที่^๕เพื่อ
ออก^๕โฉนด^๕ที่ดิน^๕ใน^๕ตำบล^๕ ซึ่ง^๕ค้าง^๕อยู่^๕ใน^๕แขวง^๕มณฑล^๕กรุง^๕เทพฯ และ^๕ตำบล^๕ที่จะ
ได้^๕ขยาย^๕เขต^๕ทำการ^๕ออก^๕ไป^๕ดังนี้ คือ

๑๘/10/2566

เมืองประทุมธานี ๑ จังหวัด

ตั้งแต่เขตรเมืองธัญบุรีตัดจดมาจดด้านหน้าเจ้าพระยาฝั่งตะวันออก ข้างใต้ค้
พรหมแดนเมืองนนทบุรีตัดจดขึ้นไปจดพรหมแดนเมืองกรุงเก่าเป็นที่สุดข้างเหนือ

เมืองมีนบุรี ๒ อำเภอ

- (๑) อำเภอเมือง
- (๒) อำเภอหนองจอก

เมืองกรุงเทพฯ ๓ อำเภอ

- (๑) อำเภอบางเขน

เมืองสมุทรปราการ ๓ อำเภอ

(๑) อำเภอบางเหี้ยใหญ่ (เหนือคตของลำโรง) ให้ข้าหลวงเจ้าพนักงาน
และราษฎรผู้ถือ ที่ดินประพฤดิและจัดการตามประกาศ เรื่องที่ดินซึ่ง ลงวันที่ ๓
พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ ประกาศออกโฉนดที่ดินลงวันที่ ๑๕ กันยายน
รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ กฎเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการลงวันที่ ๑๗ กันยายน
รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ กับประกาศออกโฉนดที่ดินมณฑลกรุงเทพฯ ลง
วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ นั้นจึงทุกประการ

ประกาศมาณวันที่ ๑๖ ธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ลงนาม) เทเวศร์วงษ์วิวัฒน์

เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ

แจ้งความกระทรวงการต่างประเทศ

ด้วยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศแจ้งความให้ทราบว่
มองซิเออร์ ด็องโคโซน อุปทูตเบตเยียมมีหนังสือมายังกระทรวงการต่าง
ประเทศลงวันที่ ๒๑๓๓ ธันวาคม ร.ศ. ๑๒๓ โดยคำสั่งของรัฐบาลเบตเยียม

แจ้งความมาว่า ประเทศธิปไตยปักปันอาณาเขตเห็นชอบด้วยหนังสือสัญญาจำกัด
อาณาเขตอิทธิภพซึ่งได้อธิปไตยตั้งขึ้นไว้ ที่กรุงบริษัศ
เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม รัตนโกสินทรศก ๑๐๘ แล้ว

คำกล่าวการต่างประเทศ

วันที่ ๓๐ ธันวาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๓

(ตงพระนาม) เหวะวงษ์วโรประการ

เด้นบัต้วการต่างประเทศ

ประกาศลดค่าตัวทาสในมณฑลบูรพา

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ ประกาศทราบทั่วกันว่า
พระยาตากษรธรรมนิทร ข้าหลวงเทศาภิบาลสำเร็จราชการมณฑลบูรพา
นำความ กราบบังคมทูล พระกรุณาทราบ ว่าของซุกดิ์ พระบาทว่า ในมณฑล
บูรพาทุกวันนี้ผู้คนพลเมืองทั้งเป็นทาสยังมีมากอยู่ ขอเรียนพระราชปฏิบััติ
ว่าฉันใด จะให้ทาสในมณฑลนั้น ถดน้อยหมดไปได้ โดยเร็วขึ้นกว่าแต่ก่อน
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ครพระราชบัญญัติคนจีนสำหรับใช้ใน
มณฑลบูรพา มีข้อความต่อไปนี้ ดังนี้

มาตรา ๑ บรรดาทาสที่ยังอยู่ในเรือนเบี้ยในมณฑลบูรพานั้น ให้
เจ้าเงินลดค่าตัวทาสเดือนละ ๔ บาทเศษขึ้นไปจนกว่าจะหมดค่าตัว

ให้นับกำหนดที่จะลดค่าตัวทาสตามความที่ไว้ในมาตรานี้ ตั้งแต่เดือน
พฤศจิกายน ร.ศ. ๑๒๓ นี้เป็นต้นไป

มาตรา ๒ บรรดา ลูกทาส ให้นับว่าเป็นไทย

มาตรา ๑๘/๑ บรรดาทาสที่เป็นไทยแล้วเกิด หรือผู้ที่ยังมีได้เป็นทาสก็ด

ห้ามมิให้ขายตัวเป็นทาสต่อไป เว้นไว้แต่ผู้ซึ่งยังเป็นทาสอยู่ ถ้าจะเปลี่ยน
เจ้าเงินเปลี่ยนได้

มาตรา ๕ ถ้าคำสัญญาเป็นลูกจ้างรับใช้การงานต่อกันโดยลูกจ้างรับเงิน
ล่วงหน้าไปก่อนนั้น ห้ามมิให้กำหนดค่าจ้างต่ำกว่าเดือนละ ๕ บาท

ประกาศมาณวันที่ ๘ เดือนมกราคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๓ เป็นวันที่
ที่ ๑๓๒๐๘ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ข้อบังคับว่าด้วยอำนาจและกำหนด

สำหรับตั้งโทษพดตระเวนในมณฑลภูเก็ต

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จทรงดำรงราชานุภาพเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย
รับพระบรมราชโองการให้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ
ให้ทราบทั่วกันว่า การตั้งโทษพดตระเวนในมณฑลภูเก็ตซึ่งใช้ อยู่ในเวลานี้
ยังไม่เป็นกำหนดแน่นอน สมควรจะมีข้อบังคับสำหรับตั้งโทษพดตระเวนใน
มณฑลภูเก็ตให้เป็นระเบียบต่อไป จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้
ข้อบังคับสำหรับตั้งโทษพดตระเวน ตั้งแจ้งอยู่ใน ราชกิจจานุเบกษา
แผ่นที่ ๕๐ หน้า ๘๔๑ ลงวันที่ ๑๓ เดือนมีนาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๒ นั้น
เป็นข้อบังคับสำหรับใช้ในกาตั้งโทษพดตระเวนในมณฑลภูเก็ตสืบไป

ประกาศมาณวันที่ ๘ มกราคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๓ เป็นวันที่ ๑๓๒๐๖
ในรัชกาลปัตยุบันนี้

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

ประกาศจัดการป้องกันกาฬโรค

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

ด้วยบัดนี้ในกาฬโรคได้เกิดขึ้นแต่ในเมืองสิงคโปร์ และเป็นโรคที่มี
ชุกชุมในเมืองอื่น ๆ จึงมีพระราชประสงค์จะจัดการป้องกันไม่ให้
โรคเช่นนี้แพร่ขยายตามมาถึงพระราชอาณาจักรนี้ได้

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติประกาศให้ทราบ
ทั่วกันดังนี้

ข้อ ๑ ให้จัดเกาะพระเป็นที่สำหรับทำการด้านป้องกันโรคภัยอันตรายและ
เป็นที่ทำการตรวจโรคความซุกซ้นในพระราชบัญญัติ

ข้อ ๒ เรือดำหนึ่งดำใดซึ่งออกจากเมืองสิงคโปร์สู่เมืองอื่นใด
ท่าใด ๆ ในประเทศจีนมาถึงน่านน้ำสยามในวันฤกษ์ในภายหลังวันที่ได้ประกาศ
พระราชบัญญัตินี้ ต้องแวะจอดที่ด่านนั้นก่อนที่จะได้ รับใบอนุญาตของด้าน
ป้องกันโรคภัยอันตรายให้ เขยเข้ามาได้นั้น ต้องรอหรืออยู่ กว่าจะครบกำหนด
เวลา ๗ วันเต็ม นับตั้งแต่วันที่ได้ออกมาจากท่าฤกษ์นั้นกว่าเจ้าพนักงานแพทย์
จะอนุญาตให้เข้ามา

ข้อ ๓ เรือดำหนึ่งดำใดมาจากสิงคโปร์ สู่เมืองอื่นใดจากเมือง
ท่าใด ๆ ในประเทศจีน เมื่อถึงน่านน้ำสยามตั้งแต่เวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนพระ
อาทิตย์ตก ต้องซักล้างตามธรรมเนียมเรือที่ต้องตรวจโรคฤกษ์เห็นต้องที่เส้า
หน้า และตั้งแต่เวลาพระอาทิตย์ตกจนพระอาทิตย์ขึ้นต้องซักโคลนแดงที่เส้าหน้า

แต่ต้องแต่งสิ่งสำคัญอื่น นิตถอดไป จนกว่า จะได้รับใบอนุญาตของท่าน บ็องกันภาพโรคมยันศรราย

แต่ที่ท่านทำการตรวจโรคก็จะได้ ชักธงและโคมแต่งสิ่งสำคัญเช่นเดียวกัน ถอดในเวลาที่จะใช้ พระราชบัญญัตินี้

ข้อ ๔ ห้ามไม่ให้บุคคลผู้ใดนอกจากพนักงานแพทย์ ญาติ ผู้ช่วยของเจ้าพนักงานแพทย์นั้น ทำการไปมาติดต่อจากเรือดำไต ๆ ซึ่งมาจากเมืองสิงคโปร์ ฤๅเมืองย่องกงฤๅจากเมืองท่าไต ๆ ใน ประเทศจีนไปยังฝั่ง ฤๅจากฝั่งไป ยังเรือดำนั้น ฤๅจากเรือดำนั้นไปยังเรือดำอื่น ๆ ฤๅจากเรือดำอื่น ๆ ไปยัง เรือดำนั้น ก่อนเรือดำนั้นได้รับใบอนุญาต ของท่านบ็องกันโรคมยันศรรายให้ เหยงเข้ามาได้นั้น เว้นอันตราย

ข้อ ๕ ผู้เป็นนายเรือฤๅคนผู้ใด ซึ่งเป็นผู้บังคับการในเรือดำหนึ่ง ถ้าได้ต้องจุดพักอยู่ ตามกำหนดกัท่านบ็องกันโรคมยันศรรายนั้น ต้องแจ้ง กิจการด้วยส่วนเรือและส่วนเวลาที่ได้ เติมน้ำเข้ามาตามทาง และส่วนการมีไข้เจ็บ ฤๅไม่มีอย่างใดในบรรดาคนเรือและคนโดยสารและทั้งเหตุการณ์อื่น ๆ แก่ เจ้าพนักงานแพทย์ตามที่พนักงานผู้นั้นจะต้องการ และต้องตอบคำถามต่าง ๆ ที่เจ้าพนักงานแพทย์จะถามนั้น โดยความจริงและโดยถ้อยคำดี และถ้าเจ้าพนักงาน แพทย์จะ ต้องการให้ ตรวจเรือและเครื่องใช้ อันสมควร สำหรับสิ่งคนโดยสาร และคนลูกเรือบนบกที่ท่านบ็องกันโรคมยันศรรายนั้น ก็ต้องจัดให้และทั้งต้อง ช่วยเจ้าพนักงานแพทย์ตามสมควรในทางอื่น ๆ ทั่วไป เพื่อให้เจ้าพนักงาน ผู้นั้นได้ตรวจออกใบอนุญาตของท่าน บ็องกันโรคมยันศรราย สำหรับเรือ

ข้อ ๖ เจ้าพนักงานแพทย มีอำนาจที่จะขึ้นไปบนเรือที่มาถึงหน้าท่า ยาม
ได้ทุกลำ และตรวจบรรดาคนที่อยู่ในเรือนั้นได้ท่วงหน้า และถ้าเห็นสมควร
จะเรียกตรวจโดยสำคัญแจ้งด้วยการไขแจบลำสำหรับเรือ หนังสือแจ้งจำนวน
คนอพยพจากหนังสืออื่น ๆ ซึ่งเจ้าพนักงานแพทยจะต้องการตรวจ เพื่อให้
จัดการออกใบอนุญาตของท่านบ่อกัน โรคภยันตรายนั้นด้วย ก็ได้ และ
เจ้าพนักงานแพทยจะต้องทำการ โดยทางที่ถูกต้องด้วยกฎหมายตามที่เห็นสมควร
ต้องทำ เพื่อให้รู้ว่าความสะอาดเรียบร้อยใน เรือและในบรรดาคนใน
เรือนั้น ๆ มีอยู่เป็นอย่างไร

ข้อ ๗ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานศุลกากร ซึ่งทำการในหน้าที่ อยู่เกาะ
ตั้งซึ่ง ฤาอ่าง สีดาฤาเมืองสมุทรปราการอนุญาตให้เรือลำ หนึ่งลำใดที่มาจากเมือง
สิงคโปร์ ฤา เมืองช่องแกงฤาจาก เมือง ท่าไต่ ๆ ในประเทศจีนที่ไม่ได้แสดง
ใบอนุญาตบอกความบริสุทธิ์จาก โรคอันที่ควรจะได้ รับจากเกาะพระนั้น ถ้าเพียง
ถ่าย ดินค้าที่ เกาะตั้ง ฤาอ่าง สีดา ฤาแผ่นดิน เคยเข้ามากรุงเทพ ฯ เป็นอันขาด
แต่บรรดาเรือที่จะได้แสดง ใบอนุญาตเช่นนั้นให้ตรวจดูแล้ว จึงจะยอมให้ค้า
ถ่ายถ่ายสินค้าที่ เกาะตั้ง ฤาอ่าง สีดา และเคยเข้ามายังกรุงเทพ ฯ ฤาคำบดอื่น ๆ
ได้ ไม่ต้องมีการตรวจอีก

ข้อ ๘ ให้เจ้าพนักงานแพทยมีอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ จัดการความ
ที่จะเห็นสมควรในบรรดาเรือฤากองทัพหายอันมีโรคคิดมานั้น เพื่อบ่อกัน
ไม่ให้ โรคแพร่หายได้ต่อไป

ข้อ ๙ ผู้ใดที่กระทำความละเมิดฤาช่วย กระทำ ความ ละเมิด อย่างหนึ่ง

08/10/25๓6

อย่างไรต่อพระราชบัญญัติ และทั้งผู้เป็นนายเรือถูกกับคนถูกลูก โขซึ่งมีอำนาจ
บังคับการของเรือใหญ่ๆเรือเล็กถ้าใด ๆ ที่ได้ความระแคะนั้นเกิดขึ้นก็ ฎา
เป็นเรือที่ได้ ใช้อย่างหนึ่งอย่างใดในการอันเป็นความระแคะนั้นนักก็ ผู้หนึ่ง ๆ
จะต้องต่างคนมีโทษปรับเป็นเงินไม่เกิน ๕๐๐๐ บาท ฎาโทษจำขังไม่เกิน
กำหนดเวลา ๒ เดือนฎาต้องรับโทษทั้งสองสถานนั้น

ข้อ ๓๐ บรรดาเงินค่าใช้ จ่ายอันมี ชั้นที่ รัฐบาลได้ ออกไปเพื่อใดในการ
รักษาเด็กทุกคนที่ได้ เอาขึ้นจากเรือใบพักอยู่ที่บ้าน เมืองกัน โครก ภัยนี้ตราที่ เกาะ
พระนั้น ผู้ที่เป็นเอเยนต์ของเรือเหล่านั้นต้อง ใช้จ่ายเงินให้ แก่รัฐบาลทั้งสิ้น

ข้อ ๓๑ พระราชบัญญัตินี้ ให้ให้นาบตีกระทรวงนครบาด เป็นเจ้าหน้าที่
จัดการพร้อมด้วยความช่วยเหลือหนุนของกรมทหารเรือ ให้เป็นอันใช้ได้ตลอด
ทุกประการ

ข้อ ๓๒ ประกาศพระราชบัญญัติลงที่ ๓ กันยายน และประกาศที่แก้ไข
ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๓ นั้น ให้ยกเลิกเสีย

ประกาศมาณวันอาทิตย์ที่ ๒๒ มกราคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๓
เป็นวันที่ ๑๓๒๒๓ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศห้ามไม่ให้ ศึกษาศาสตร์เฉพาะ

จึงหือตามถนนหรือบนสะพานและขั้วรถต่อเกี่ยวัน

จึงบนสะพานในเมืองนครเชียงใหม่

พระเจ้าน้อยยาเชอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย
รับพระบรมราชโองการใส่เกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศ
ทราบทั่วกันว่า

08/10/2566

๑ ด้วยความความในประกาศณวันที่ ๗ สิงหาคม รัตนโกสินทรศก ๓๓๘
ความว่า เมื่อ ข้าหลวงใหญ่ กับข้าหลวง ยุติธรรม มณฑลพายัพ พร้อมกัน
เห็นว่า จะมีกฎหมายอย่างใดสำหรับใช้ ในมณฑลพายัพทั่วไปแล้ว ให้ร่าง
ประกาศนั้นส่งตงมาขอรับพระราชทานพระบรม ราชานุญาตแล้ว จึงให้ ออก
เป็นกฎหมายได้นั้น

๒ บัดนี้ พระยาศรีสุทธีวิเศษวิสัยผู้รั้งข้าหลวงใหญ่พร้อมด้วย พระยาเจริญ
ราชไมตรี ข้าหลวงยุติธรรมมณฑลพายัพ มีบอกมากกราบบังคมทูลพระกรุณา
ว่า ได้สังเกตเห็นว่า ตามถนนในเวียงนอกเวียงเมืองนครเชียงใหม่และบน
สะพานแม่น้ำปิง มีผู้คอยรับรถวิ่งมาหื้อทำให้เกิดอันตรายแก่คนเดินทาง และ
เปนเหตุให้ สะพานและ ถนนหนทาง ชำรุดทรุดโทรมเสียหาย เห็นพร้อมกันว่า
ควรออกข้อบังคับห้าม มีควมระขอ ขอรับพระราชทานพระบรมราชานุญาต
ใช้เป็นกฎหมายสืบไป

๓ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ใช้
ข้อบังคับ ซึ่งข้าหลวงใหญ่และข้าหลวงยุติธรรม มณฑลพายัพ ส่งมาขอรับพระ
ราชทานพระบรม ราชานุญาต ต่อท้ายประกาศนี้เป็นกฎหมายสืบไป

(ตงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๑๘ มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๓

เป็นวันที่ ๐๘/๑๐/๒๕๖๖ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ข้อบังคับห้ามไม่ให้ขุดบดตัวพาหะ
วิ่งห้อยตามถนนหรือบนสะพานและข้ามรถด้วยแคว้น
วิ่งบนสะพานในเมืองนครเชียงใหม่

พระยาสุรสีห์วิสิษฐศักดิ์ข้าหลวงใหญ่ พระยาเจริญ ราชไมตรีข้าหลวง
ยุติธรรม มณฑลพายัพพร้อมกัน ได้สังเกตเห็นว่า ตามถนนในเวียงนอกเวียง
และบนสะพาน แม่น้ำปิงเมืองนครเชียงใหม่ มีผู้ขุดบดตัวพาหะวิ่งมาห้อย ทำให้
เกิดอันตรายแก่คนเดินทางและเป็นเหตุให้สะพานระกอนหนทางชำรุดทรุดโทรม
เสียหาย เห็นพร้อมกันว่า ควรออกข้อบังคับห้าม จึงได้นำความขึ้นกราบ
บบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว มีพระบรมราชโองการ
โปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ออกข้อบังคับฉบับนี้ห้าม
และให้ใช้ เป็นกฎหมายสำหรับใช้ ในเมืองนครเชียงใหม่สืบไป มีข้อความ
ต่อไปนี้

- ข้อ ๑ คงแคว้นออกข้อบังคับนี้คนหนึ่งเป็นต้นไป ห้ามมิให้ผู้ใด
ขุดบดตัวพาหะ ม้า, โด, กระบือ, วิ่งห้อยตามถนนหรือบนสะพาน
- ข้อ ๒ ห้ามมิให้ผู้ใดขุดบดล้อแคว้นวิ่งบนสะพาน
- ข้อ ๓ ถ้าผู้ใดฝ่าฝืนทำผิดข้อบังคับนี้ จะต้องปรับใหม่เป็นเงินพินัยไม่
เกิน ๒๐ บาท หรือจำขังไม่เกิน ๓ เดือน
- ข้อ ๔ ที่ซึ่งห้ามตามข้อบังคับนี้ คือ ถนนในเวียงทุกสาย ถนนเจริญ
ประเทศ, ถนนท่าแพ, ถนนราชวงศ์, ถนนวิศิษฐานนท์, ถนนริม
น้ำฝางตะวันออก ตั้งแต่วัดสี่โมง ไปถึงสนามแข่งม้าขึ้นท่าตัดขอบ กับสะพาน
ข้ามแม่น้ำปิง

ข้อ ๕ ให้แขวง, แคว้น, แก่บ้าน, และพดคำวจภูธร เป็นผู้ดูแลตรวจ
ตราจับกุมผู้กระทำความผิดของฉบับนี้

วันที่ ๑๘ มกราคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๓๓

ประกาศกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ว่าด้วยการออกใช้ธนบัตรอย่างใหม่

ด้วยตามมาตรา ๑๗ ของพระราชบัญญัติธนบัตร ๕ ยามรัตนโกสินทรศก ๑๒๑๑
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ มีอำนาจ
ออกประกาศแก่ฎได้ โดยดงพิมพ์แจ้งความในหนังสือราชกิจจานุเบกษา

ฉบับนี้เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติประกาศให้ทราบทั่วกันดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กรมธนบัตรจะได้ตั้งมีเจ้าหน้าที่รับธนบัตรรุ่นใหม่ออกใช้ในเร็ว ๆ
วันนี้ คือ ธนบัตรราคาใบละ ๑๐ บาท ใบละ ๒๐ บาท ใบละ ๑๐๐ บาท

ข้อ ๒ ธนบัตรรุ่นใหม่ มีรูปพรรณต้นฐานคล้ายคลึง กับธนบัตรที่
ออกใช้แล้ว ทั้งลักษณะและสี แปรต่างกันแต่ที่พิมพ์แล้วจะออกใช้
จะเย็บดัดตั้งราคาของธนบัตรนั้นด้วย ส่วนพื้นที่เป็นสีจางอย่างธนบัตรแต่ก่อน
ได้เปลี่ยนเป็นลายกึ่งอย่างละเอียดขึ้น

ข้อ ๓ ธนบัตรใหม่จะตั้งต้นแต่หน้าเบอร์ดังต่อไปนี้

ราคา ๑๐ บาท หน้าเบอร์ ๑ - ๑๐๐๐๓

ราคา ๒๐ บาท หน้าเบอร์ ๑ - ๑๐๐๐๓

ราคา ๑๐๐ บาท หน้าเบอร์ ๑ - ๑๕๐๐๓

ซึ่ง & จำนวนชนบัตร์ทั้งหลายที่ได้ออกไปแล้ว ก็ให้เป็นอันใช้ได้ช่วย
ด้วยกันกับชนบัตร์ใหม่

ประกาศมาณวันที่ ๑๖ มกราคม วันนโกสินทรศก ๑๒๓๓

(ตงพระนาม) มหิศรราชหฤทัย

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ประกาศให้ ใช้พระราชบัญญัติเก็บเงิน
ค่าราชการวันนโกสินทรศก ๑๒๑๐ และมีอัตราให้เก็บ
เสมอหน้ากันคนละ ๕ บาทในมณฑลนครราชสีมา

พระเจ้าอนัองยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย
รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ สั่งว่า
ด้วยตามความในมาตรา ๑ แห่งพระราชบัญญัติเก็บเงินค่าราชการวันนโกสินทร
ศก ๑๒๑๐ มีว่าจะให้ ใช้พระราชบัญญัติในหัวเมืองมณฑลโคเมือโค เมื่อได้
ประกาศในหนังสือพิมพ์ราชกิจจานุเบกษาเป็นสำคัญแล้ว จึงให้ ใช้พระราช
บัญญัติในหัวเมืองมณฑลนั้น และตามความในมาตรา ๔ มีว่าอัตราเงินค่า
ราชการให้กำหนด อย่างสูงเก็บคนหนึ่งเพียงปีละ ๒ บาทมิให้เกินอัตรานั้น แต่
ที่ใดถ้าเสนาบดีจะเห็นสมควรเก็บตดงเท่าใดก็ได้ หรือที่ใดยังเก็บโดยอัตรา
ต่ำอยู่ เห็นสมควรจะขึ้นเงินค่าราชการก็ได้ เมื่อได้ รับพระราชทาน พระบรม
ราชานุญาตให้ ประกาศในหนังสือพิมพ์ราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้มีอำนาจ
ที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงอัตราเงินค่าราชการในที่นั้น ๆ ได้เช่น

บัดนี้ทรงพระราชดำริ เห็นว่าการเก็บเงินค่าราชการในมณฑลนครราชสีมา
ซึ่งได้ จัก เก็บอยู่ ทุกวันนี้ยัง หาได้ เก็บให้เป็นระเบียบตามพระราช บัญ ญัติการ

เก็บเงินค่าราชการไม่ ยังกงเก็บตามอัตราและวิธีที่เจ้าหมื่นนาย ของเดชะแต่ชั้น
 ก่อนได้เคยเรียก เก็บ เป็นเดชะด้วยแต่ชั้น เดิมมี อัตราไม่ เด่มอหน้า กันเป็น การ
 ด่าปากแก่ไพร่ผู้ จะเสียเงินและด่าปากแก่ เจ้าพนักงานผู้ จัดการเก็บด้วย ทรง
 พระราชดำริเห็นว่า ด่มควรจะจัด เก็บเงินค่า ราชการใน มณฑลนคร ราช สู้มา
 ให้ เป็นระเบียบตามพระราชบัญญัติการเก็บเงินค่าราชการรัตน โกสินทรศก ๑๒๐
 ต่อไป เพราะฉะนั้นทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ใช้พระราชบัญญัติการเก็บ
 เงินค่าราชการรัตน โกสินทรศก ๑๒๐ ในมณฑลนครราช สู้มา ให้ยกเลิกวิธีและ
 อัตราที่เคยเก็บเป็นเงินด่วยมานั้นเสีย ให้คงเก็บเงินค่าราชการแก่ชายฉกรรจ์
 ใน มณฑล นคร ราช สู้มา ตาม พระราช บัญญัติ การ เก็บเงิน ค่า ราช การ
 รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐ ให้ได้มอ หน้า กัน มีอัตราคน หนึ่ง บัตะ ๕ บาทตั้งแต่
 ศก ๑๒๕ เป็นต้นไป

ศาลาว่าการมหาดไทย
 ประกาศมาณวันที่ ๓๑ ธันวาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๓๓
 (ลงนาม) พระยาศรีวิฑูรเทพ
 ราชปลัดทูลฉลอง

ประกาศเพิ่มอัตราเก็บเงินค่าราชการ

ในมณฑลนครศรีธรรมราช, มณฑลชุมพร, มณฑลภูเก็ต

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย
 รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งว่า ด้วย
 ตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการเก็บเงินค่าราชการรัตนโกสินทร
 ศก ๑๒๐ มีว่า ^{๐๑/10/2566} อัตราเงินค่าราชการที่จะเก็บให้มีกำหนดเก็บอย่างสูงเพื่ะคนหนึ่ง
 บัตะ ๕ บาท แต่ที่ใดถ้าเสนาบดีเห็นสมควรจะเก็บลดลงเท่าใดก็ได้ หรือที่ใด

ยังเก็บอัตราค่าอยู่เห็นสมควรจะขึ้นอัตราอีก เมื่อได้รับพระราชทานพระบรม
ราชานุญาตให้ประกาศในหนังสือพิมพ์ราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้มีอำนาจที่จะ
เปลี่ยนแปลงแก้ไขอัตราเงินค่าราชการในที่นั้น ๆ ได้เช่น

บัดนี้ ทรงพระราชดำริเห็นว่าอัตราเก็บเงินค่าราชการในมณฑลนครศรี
ธรรมราช, มณฑลชุมพร, มณฑลภูเก็ต, ที่ได้เก็บอยู่ทุกวันนี้คงได้เก็บเพียง
๒ บาท เป็นอัตรากาหรือน้อยกว่าในมณฑลอื่นอยู่ และในโอกาสการทำ
มาหากินและการค้าขายใน มณฑลนครศรีธรรมราช, มณฑลชุมพร, มณฑล
ภูเก็ต, เป็นการเจริญสมควรที่จะเพิ่ม อัตราเก็บเงินค่าราชการขึ้น เพราะ
ฉะนั้นในศก ๑๒๔ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เพิ่ม อัตรา เก็บเงินค่า
ราชการในมณฑล นครศรีธรรมราช, มณฑลชุมพร, ขึ้นอีก ๒ บาทเป็น ๔ บาท
ในมณฑลภูเก็ตเพิ่มอีก ๑ บาทเป็น ๓ บาทต่อไป

ศาลาว่าการมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๒๗ ธันวาคมรัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ลงนาม) พระยาศรีวิฑูเทพ

ราชปลัดทูลฉลอง

ประกาศยกเว้นการเก็บค่าอาชญาบัตร
คุ้มครองมือหน้าจัดในมณฑลนครศรีธรรมราช
มณฑลชุมพร, มณฑลภูเก็ต, ในการที่ได้เพิ่มอัตรา
เก็บเงินค่าราชการ

ค. น.

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

08/10/2566

รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สั่งว่า ด้วย

ตามความในประกาศลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ร.ศ. ๑๒๓ ให้เพิ่มอัตราเงินค่า
ราชการในมณฑลนครศรีธรรมราชชั้นอีก ๒ บาทแปน ๔ บาท มณฑลชุมพร
ชั้นอีก ๒ บาทแปน ๔ บาท มณฑลภูเก็ตชั้นอีก ๓ บาทแปน ๓ บาทนั้น ทรง
พระราชดำริเห็นว่าสมควรจะยกเว้นการเก็บภาษีอากรบาง ประเภทในมณฑล
นครศรีธรรมราช, มณฑลชุมพร, มณฑลภูเก็ต, ไว้เพื่อเป็นการบำรุง,
แก่ราษฎรเหล่านั้น เพราะฉะนั้นตั้งแต่ศก ๑๒๔ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
ยกเว้นการเก็บอากร ค่าน้ำในประเภท ค่าอาชญาบัตร คุ่มเคียวมีหน้าจัต และ
ค่าอาชญาบัตรคุ่มตัวใช้เคียวมีหน้าจัตและนำเคียวในมณฑลนครศรีธรรมราช,
มณฑลชุมพร, มณฑลภูเก็ต, ไม่เก็บต่อไป

คำกล่าวการมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๒๗ ธันวาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๓

(ลงนาม) พระยาศรีสุทโธ

ราชปลัดทูลฉลอง

ประกาศยกเว้นการเก็บค่าสัมพัทธ์

ในมณฑลนครราชสีมาในกรณีที่ได้อำนาจเงินค่าราชการ
ให้เต็มหน้ากัน

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จทรงดำรงราชานุภาพดำนายกกระทรวงมหาดไทย
รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งว่า ด้วย
ตามความในประกาศลงวันที่ ๑๓ ธันวาคมศก ๑๒๓ ให้ ใช้พระราชบัญญัติเก็บเงิน
ค่าราชการ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ ในมณฑลนครราชสีมา และให้คงเก็บเงิน

08/10/2566

คำราชการในมณฑลตามระเบียบพระราชบัญญัติ ให้ได้มอหนากหม้อตรา
คนหนึ่งบดะ ๔ บาทนั้น ทรงพระราชดำริเห็นว่าสมควรจะยกเว้นการเก็บ
ภาษีอากรในมณฑลนครราชสีมา เพื่อเป็นการบำรุงแก่ราษฎรเหล่านั้น
เพราะฉะนั้นตั้งแต่ศก ๑๒๔ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเว้นการเก็บ
เงินอากรสัมพัทธ์ในมณฑลนครราชสีมาไว้ประเภทหนึ่งไม่ต้องเก็บต่อไป

สำเนาการมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๓ มกราคม วันโกสินทรศก ๑๒๓

(ลงนาม) พระยาศรีสังเทพ

ราชปลัดทูลฉลอง

ประกาศว่าด้วยอำนาจ

ข้าหลวงเทศาภิบาลมณฑลภูเก็ตและอธิบดีผู้พิพาก
ษาศาลมณฑลภูเก็ตในการออกกฎหมายสำหรับ
ท้องที่มณฑลนั้น

พระเจ้าอยู่หัวยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพเสด็จมัตถะทรงมหาดไทย
รับพระบรมราชโองการได้เกล้าได้กระหม่อม ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า
โปรดกระหม่อมให้ประกาศทราบทั่วกันว่า

ด้วยทรงพระราชดำริเห็นว่า มณฑลภูเก็ตเป็นมณฑลที่เกิดจากกรุงเทพ
มหานคร บางทีมีการบางอย่าง เป็นการบังคับบัญชาอันด่วน ซึ่ง ข้า หลวง จำจะ
ต้องออกข้อบังคับให้ ใช้ เป็นกฎหมายสำหรับมณฑลนั้นให้ ทันท่วงทีแก่ราชการ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ข้าหลวงเทศาภิบาล
มณฑลภูเก็ตพร้อมด้วยอธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑลภูเก็ต มีอำนาจออก
กฎหมายอนุโตมตามประกาศมณฑลพายัพ ฉบับตั้งวันที่ ๗ สิงหาคม
รัตนโกสินทรศก ๑๑๘ มีข้อความดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อข้าหลวงเทศาภิบาลกับอธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑลพร้อมกัน
เห็นว่า ควรจะมีกฎหมายอย่างใดสำหรับใช้ในมณฑลภูเก็ตทั่วไปแล้ว ให้
พร้อมกันร่างกฎหมายนั้นส่งเข้าไปกรุงเทพมหานคร ขอรับพระราชทานพระ
บรมราชานุญาต เมื่อได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตแล้ว จึงให้ใช้
เป็นกฎหมายได้

(๒) ถ้าเป็นการขัดแย้งกันระหว่าง ข้าหลวงเทศาภิบาลและอธิบดีผู้
พิพากษาศาลมณฑลเห็นพร้อมกันว่า เป็นการจำเป็นจะต้องออกกฎหมาย
นั้นโดยทันทีแล้ว ให้ประกาศเป็นกฎหมายใช้ได้ โดยทันที แต่กฎหมาย
เช่นนั้นต้องส่งเข้าไปกรุงเทพมหานคร เพื่อขอรับพระราชทานพระบรมราช
านุญาตภายในกำหนด ๖ เดือนอย่างหนึ่ง มีกำหนดโทษปรับไม่เกิน ๕๐๐ บาท
หรือจำขังไม่เกิน ๖ เดือน อย่างหนึ่ง ต้องไม่ฝ่าฝืนพระราชกำหนดกฎหมาย
อย่างหนึ่ง และต้องไม่ขัดกับหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีอย่างหนึ่ง

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ
เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก ๑๒๓๑ เป็น

วันที่ ๑๓๓๑๘ ๑๘/10/2566
ในรัชกาลปัจจุบัน

แจ้งความกระทรวงต่างประเทศ

ด้วยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศแจ้งความให้ทราบทั่ว
 มอง ซีเออร์ คอมเตสประธานาธิบดีกรุงสต็อกโฮล์ม ผู้จัดการออฟฟิศ
 กตาง แห่งสภาตไปรณีย์ สยาม ซึ่งตั้งอยู่ที่กรุงเบินมิงห์เมืองมัยังกระทรวง
 การต่างประเทศ ตั้งวันที่ ๒๕ ธันวาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๓ ซึ่งแจ้งความตาม
 หนังสือที่เขาได้มีมาเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๓ ว่า ด้วย
 เรื่องเมืองเฮ็เรียวและเฮนาตี ในปกครองของรัฐบาลอิตาลี ๒ เมืองนี้
 เห็นชอบด้วยหนังสือสัญญาตไปรณีย์ สยาม ซึ่งได้ประชุมแล้วที่กรุง
 วอชิงตันเมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน คศ ๑๓๖ ตามที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
 แล้วนั้น มาบัดนี้ได้รับคำขแจ้งต่อไปว่า เมืองเฮ็เรียวและเฮนาตีทั้ง ๒ เมืองนี้
 ได้จัดไว้ในจำพวกชั้นที่ ๑ ที่ได้กำหนดไว้ในข้อ ๓๕ แห่งหนังสือสัญญา
 ตไปรณีย์ สยาม สำหรับจำหน่าย ส่วน การใช้ ทรัพย์สิน ของออฟฟิศนา ๆ
 ประเทศด้วยแล้ว

คำกล่าวการต่างประเทศ

วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก ๑๒๓

(ลงพระนาม) เทวะวงษ์วิโรประการ

เสนาบดีกระทรวงว่าการต่างประเทศ

ประกาศยกเว้นอากรต่าง ๆ

ในตำบลบ้านถาน, ตำบลคลองพุด, ตำบลเมือง ๆ ก่า

แพ่งเพ็ชร ให้เก็บแต่เงินค่าราชการบ้หนึ่งคนละ ๔ บาท

ด้วยมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า ราษฎรในตำบล

บ้านถาน, ตำบลคลองพุด, ที่ตั้งที่ตำบลเมือง ๆ ก่าแพ่งเพ็ชร วัฒนทนต์นครสวรรค์

นี่ เป็นคนชาติเกรียงโดยมาก มาปลุกเร้าพวักอัครราชกุมารีตามให้เดชะ
ปี ๓ ถิ่นกย้ายบ้านเรือนไปไม่มีใครจะคิดตั้งอยู่ ให้ เป็นหลักรถานหมั่นคงเหมือน
กับคนชาติอื่น พึงการท่ามาหาเลี้ยงชีพก็ยังไม่เป็นการอดคิดขัดสนไม่บริบูรณ์
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเว้นการเก็บภาษีอากรต่าง ๆ ในตำบล
บ้านด่าน, ตำบลคลองพุด, ทั้งที่อำเภอเมือง ๆ กำแพงเพชรไว้ ให้คงเก็บแต่
เงินค่าราชการปี ๑ คนละ ๔ บาท ต่อไป

คำดำว่าการมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓๓

(ลงนาม) พระยาศรีสุทนต์

ราชปลัดทูลฉลองกระทรวงมหาดไทย

ประกาศจัดการ ป้องกัน กาฬโรค

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงนครสวรรค์ฯ เสด็จตั้งกระทรวงนครบาล
รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ
แก่มหาชนให้ทราบทั่วกันว่า

ด้วยไข้กาฬโรค ซึ่งเป็นโรคอันพึงกลัว โดยเป็นโรคอย่างร้ายแรง ถ้า
มนุษย์หรือสัตว์เป็นขึ้นแล้วถึงตายรวดเร็วมากกว่ารักษาหาย และทั้งเป็นโรค
ที่ติดกันโดยง่าย โรคนี้เป็นอยู่ในเมืองต่างประเทศ คือ— เมืองจีนและอินเดีย
มาหลายปีแล้ว จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แพทย์สุขาภิบาลจัด
การตั้งด่านตรวจเรือกลไฟที่ค้าขาย มาจากเมืองที่เกิดโรค ป้องกันไม่
ให้ โรคแพร่หลายเข้ามาในพระราชอาณาเขตรได้เป็นหลายปี แต่โรคนี้ตาม
ตำราแพทย์ชาวยุโรปสันนิษฐานว่า เป็นโรคที่มีตัวสัตว์เกิดจากของโสโครก

08/10/2566

และหมื่นแปดตัวตั้นเหตุที่นำตัวโรคไปจากตำบลหนึ่ง ถึงยังตำบลหนึ่งยังกว่า
 ลัดด้วยอื่น ครั้นเมื่อเดือนธันวาคมเกิดมีฝนหลายมากชนที่ตำบลดังกล่าว
 และในกลางเดือนนั้นเองก็เกิดมีกาฬโรคขึ้นในตำบลนั้น วิชากรพยาบาล
 รักษาใช้ ถ้าไม่ได้จัดการป้องกันให้ถูกต้องรักษาพยาบาลตามใช้ธรรมดาค
 ใช้ ไม้ก็อาจเกิดกันต่อ ๆ เบนอันตรายทั้งครัวเรือน เป็นโรคนี้ตายอันพึง
 กัดอันเพราะคิดต่อกันได้ง่ายเช่นนั้น โดยทรงพระมหากรุณาแก่อาณาประชา
 ราชรัฐ เพื่อจะให้พ้นจากมรณภัย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้
 แพทย์ศึกษาภิบาล พร้อมด้วยเจ้าพนักงานของตระเวนจัดการป้องกันโรคแพร่
 หลายโดยประการดังนี้ คือ

๑. ให้ตั้ง โรง พยาบาล สำหรับ พยาบาล โรคที่ติดกันได้ ชัน ที่ตำบล
 คตองसान เพื่อจะได้แยก คน ที่ บ่อย เป็นกาฬโรครักษาพยาบาล ค้างหาก
 ไม่ให้ โรคแพร่หลายมากออกไปในโรงพยาบาลนั้น ให้มีแพทย์ไทยและ
 พนักงาน สำหรับพยาบาลไข้อยู่ ประจำพร้อม

๒. ในบริเวณที่โรงพยาบาล ให้แยกจัดที่คนอยู่ อาศัยไว้เป็นตงพแนก ๆ
 หนึ่งเป็นส่วนโรงสำหรับพยาบาลคนที่ป่วยไข้กาฬโรค อีกพแนกหนึ่งเป็นส่วน
 สำหรับคนที่ไต่ เกี่ยวข้อง เนื่องจากคนที่ป่วยเป็นกาฬโรคอาศัยไว้ คือ ผู้
 ที่พยาบาลคนเป็นไข้กาฬโรคโดยไม่ได้ป่วย แต่เป็นที่ตั้งเสียอยู่ว่า ยังไม่
 สิ้นเขตรอายุไข้ ที่อาจคิดต่อกันได้ กล่าว คือ กำหนดภายใน ๓๐ วัน เพื่อให้
 อาศัยอยู่ ค้างหาก จนสิ้นเขตรอายุไข้ อันจะคิดกันได้นั้นแล้ว จึงควรกลับไป
 ยงบ้านเรือนปะปนกับมหาชนที่ไม่ได้ เกี่ยวข้องแก่ผู้ ที่ป่วยไข้

๓. ในโรงพยาบาลคนป่วยเป็นไข้กาฬโรค แม่ ถาญาติ พี่น้องคนป่วย

จะไม่ร้องเกียจเต็มใจสมัครเขาไปพยาบาลคนไข้เอง แพทย์ก็จะยอมให้ ไปอยู่
รักษาพยาบาล แต่ผู้พยาบาลนั้นจะไปจากโรงพยาบาลไม่ได้ จนกว่าแพทย์
จะตรวจเห็นว่า สันเขตรอายุไซ้ คัดตอกันนั้นก่อน

๕. ให้ มีแพทย์ที่ทราบอาการไข้กาฬโรคเป็นเจ้าหน้าที่ประจำห้องแถว
เมื่อเกิดมีไข้ ทั้งตั้งได้ว่าจะเป็นกาฬโรคขึ้นในตำบลใด ให้ ผู้ปกครองคนไข้
รีบนำข่าวแจ้งยังโรงพักของตระเวณที่ตั้ง อยู่ใกล้ เพื่อถ่วงตระเวณจะได้ รับ
แจ้งความให้แพทย์ประจำห้องแถวไปตรวจ ถ้าอาการเป็นกาฬโรคแน่แล้ว
ก็จะได้รับคนไข้ ไปรักษาพยาบาลในที่นั้น เพื่อไม่ให้ โรคนี้ คัดตอกัน
อันตรายตลอดครอบครัว หรือว่าญาติผู้ใดจะสมัครไปพยาบาลใช้ตามความ
ข้อ ๓ ก็จะได้พาไปช่วยกันกับคนไข้ จัดให้ รักษาพยาบาลใหญ่ถ่วงตระเวณ
บาดไข้ ถ้าหากความผู้พยาบาลคนไข้ อยู่ก่อนเจ้าพนักงานตรวจโฉนบ
เรือน เจ้าพนักงานก็จะไปตรวจรักษา แม มีไซ้ คัดตอกันนั้น
ก็จะได้รับรักษาพยาบาลในที่นั้นไม่ให้ โรคกำเริบร้ายแรงมากไป ถ้าไม่มีอาการ
ป่วยไซ้ ก็จะโต ให้กลับจนมาขังบ้านเรือน ในกำหนด ๓๐ วัน ซึ่งเป็นเขตร
สันอายุไซ้ ที่คัดตอกัน ได้ นั้น

๕. ให้ มกของเจ้าพนักงานสำหรับชำระต่างบ้านเรือนตำบลที่เกิดไข้กาฬโรค
เพื่อให้ สันตัวสัตว์ ที่เกิดโรคในตำบลนั้น

๖. ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ แพทย์ผู้ชำนาญ เรียบเรียง
แจ้งอาการของไข้กาฬโรคโดยสังเขป และแนะนำใหม่หาชนปฏิบัติ เพื่อได้
08/10/2566

ป้องกันโรคนั้นตรายแห่งตนตั้งมีข้อความต่อไปนี้ คือ

(๑) อาการของไข้กาฬโรค.

เมื่อตั้งต้นเจ็บ มักเป็นไข้ใหญ่เกิดขึ้นในทันทีที่พบจรดเดินเร็ว. ปวดศีรษะ. วัชนอนหลับ. และ กระจายน้ำ. ตามแดงจืด. หน้าในชั้นต้นดูเหมือนคนตื่นตกใจ แต่ในไม่ช้า นานนักก็กลับซัดแถมมีผื่น, ถ้าเย็บพูดไม่ชัด เดินไม่ตรงเหมือนดังคนเมาสุราที่ ดนในชั้นต้นเป็นผื่นขาว แต่ในไม่ช้า นานนักกลับแห้งและ เป็นสีดำแดง

และอาการที่ชัดที่สุดโดยฉับพลัน คือ บวมขึ้นที่เขตน. ที่รักแร้. หรือที่คอ. อาการเช่นหมกจะมีขึ้นใน ๒ หรือวันที่ ๓ นับตั้งแต่วันที่ไข้เกิดขึ้น และ ถัดจากที่บวมไม่โตมีความปวดเป็นกำลัง ขนาดที่บวมหน้าต่าง ๆ กัน ทั้งแต่เมื่อดัดจนเท่าผลส้มก็มี บางที่จะมีจุดตุ่มขึ้นที่ตามคอเป็นตุ่มวง หรือ บางที่เป็นสีแดง บางไข่มากรายที่ตายแต่ยังไม่บวมก็มี แต่อาการที่เป็นเช่นนั้น บางทีคนเจ็บมีอาการหอบมากแตะไอด้วย ในบางไข่คนเจ็บอาเจียรแตะท้องร่วงก็มี เมื่ออาการไข่ที่เป็นมีย่อยเช่นนั้น จึงยากที่จะรู้ได้ ด้วยเป็นสมมัยที่มีไข้กาฬโรคเกิดขึ้นเนื่อง ๆ ดังนี้ แม้มีอาการเจ็บโดยทันทีอย่างไร ๆ หรืออย่างร้ายแรง หรืออาการหนักจะถึงอันตราย ผิดกับโรคธรรมดาอื่นแล้ว ก็ควรต้องเข้าใจว่าเป็นไข้ชนิดนี้โดยด่วนว่าไข้กาฬโรค ดังมควรจะต้องแจ้งความต่อของกระทรวงให้ทราบในทันที ด้วยไข้กาฬโรคนี้ บางทีก็เกิดขึ้นอย่างไม่รู้ร้ายแรงแก่ผู้ที่ เป็น โดยมีอาการบวมแต่ยังไม่สามารถเดินไปมาได้ ก็มีอยู่

(๒) การที่จะ ป้องกันไข้กาฬโรค

ไข้กาฬโรคนี้เป็นโรคชนิดหนึ่งที่เกิดขึ้นจำเพาะในตำบลที่ได้โคจรก. ตำบลที่อยู่เมียดเดียวคณ. และตำบลที่ไม่มีช่องอากาศโปร่ง วัชคนที่ควรพึง

กระทำ คือ ให้กวาดล้างบ้านเรือนและบริเวณที่อยู่ให้สะอาด. บรรดาขะนั้น
ควร จะ กวาด รวม กันแล้วเดี๋ยย. ^๕พื้นเรือนและบันไดควรจะล้างให้สะอาด.
และฝาเรือนควรทาสีขาว. ^๕ควรจะระวังที่หน้าอย่าให้คน ^๕ให้น้ำใต้โครก
ไหลไปจากบ้านเรือนได้สะดวก

อาหารที่รับประทาน อย่าให้ มีตัวแมลงต่าง ๆ ตอมได้ และทิ้งหนูด้วย
อย่าให้ ปล่อยให้คองได้ ^๕ เพราะสัตว์เหล่านี้สามารถจะนำตัวโรค (เย็บร์)
จากคนเจ็บมาที่อาหารทำให้ ต่อเนื่องกันได้ ^๕ และเมื่อรับประทานเข้าไปก็เกิด
เป็นโรคขึ้นแก่คนดี

หนึ่งเป็นอันใดทราบกันอยู่ด้วยกันแล้วว่า ^๕ หนูเป็นสัตว์คนเหตุที่นำตัวโรค
(เย็บร์) ^๕ ไปจากค่างหนึ่งยังตามอื่น ^๕ เพราะฉะนั้นคนทั้งปวงควรจะออกสำห
งนเต็มความสามารถที่จะจับหนูหรือฆ่าเสีย ^๕ หรือจะไปขอยาเบื่อหนูที่โรงพัก
กองตระเวน ^๕ ซึ่งใกล้ เคียงบ้านก็ได้ ^๕ เจ้าพนักงานจะเอาเข้าไปเบื่อให้ละจะ
เอาซากหนูที่ตายนั้นไปเผาให้ ^๕ ด้วย



(๓) มีไข้กาฬ วัณโรคขึ้นแล้ว
ให้กระทำอย่างนี้

เมื่อ มี คน บ่อย ที่มี ^๕ อาการ ดังได้ยว่า ^๕ จะเป็นไข้กาฬโรคเกิดขึ้น ในบ้านหนึ่ง
บ้านใด ^๕ ควรจะไปแจ้งต่อโรงพักกองตระเวนที่ใกล้ เคียงในทันที ^๕ และใน
ระหว่างที่แจ้งความนี้ ^๕ ผู้ใดที่ได้ ^๕ ใกล้ เคียงคนเจ็บ ^๕ ควรจะคั่งอยู่ในบ้าน
ทุกคน ^๕ เมื่อกองตระเวนได้ทราบความแล้ว ^๕ จะไป ^๕ ระวังให้เจ้าพนักงาน
แพทย์ ^๕ ข้าราชการ ^๕ ทราวม ^๕ เจ้าพนักงานแพทย์จะได้ ^๕ ตั้งมือจัดการที่จำเป็นทั้ง ^๕ ดินใน

๐๘/10/2566

ทันที ซึ่งจะต้องกันไม่ให้ ไข้กาฬโรคนี้ติดต่อกันในหมู่ครอบครัวในบ้าน
เรือน และแพร่หลายไปในบ้านเรือนใกล้เคียงและตำบลอื่น ๆ

๘. ให้ราษฎรทั้งหลาย ปฏิบัติตามข้อความแนะนำในประกาศนี้ เพื่อ
จะได้พ้นโรคนี้ตราชัณหน้ากวดังได้แสดงมาข้างต้นประกาศนี้แล้ว อย่าพากัน
ตื่นตกใจเชื่อถ้อยคำบอกเล่าที่ผิด ๆ ซึ่งปนกันว่า หมอฝรั่งตรวจจับ
ตัวคนอ่อนหรือคนผอมเกินไปโดยไม่ป่วยไข้เลย ว่า เปนคนป่วยหรือจับเอา
ตัวคนป่วยไปโรงพยาบาลควายให้ตายเสีย หรือตีมันไต่ขึ้น ๆ อันไม่เข้าทาง
รักษาพยาบาลนั้นเลยหากว่าจะมีฝรั่งใด ไปชักชวนให้ตรวจและจับตัวจะตง
เอาเงินทอง ไม่ได้กระทำการบ่งชี้โรคอย่างข้อความในประกาศนี้แล้ว
ก็ให้รับหน้าความมาแจ้งยังกระทรวงนครบาล หรือกองตระเวนในตำบลที่ใกล้
บ้านในที่ เจ้าพนักงานจะได้สอบสวนเอาตัวผู้ผิดฟ้องร้องเอาโทษให้เป็น
เยี่ยงอย่างสืบไป

ประกาศมา ณ วันพุธที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศักราช ๒๓๓๓

ประกาศห้ามคนตื่นเรื่องเพชฌฆาตตรวจบอง
กันกาฬโรค

พระเจ้าอยู่หัวฯ ขอ กรณิหหลวงนครวัดวรฤทธิ์ เสด็จมาคักกระทรวงนครบาล
ขอประกาศให้มหาชนทราบทั่วกันว่า

ในการที่เกิดมีไข้กาฬโรคขึ้นที่ตำบลตักแดง ทรงพระราชดำริเห็นว่า
ไข้ชนิดนี้เป็นโรคอย่างร้ายแรง ตายรวดเร็วมาก กว่ารักษาหาย และทั้งเป็น
โรคที่ติดต่อกันง่ายด้วย เมื่อบ้านเรือนใดมีคนเป็นไข้กาฬโรคขึ้นแล้ว ครอบครัว
ครัวคนในบ้านเรือนนั้น ก็ย่อมจะเปนติดต่อกันไปมีอันตราย ถึงแก่ชีวิต มาก ขึ้น

ประกาศเลิกบ่อนเบี้ยรัตน โกสินทร

ศก ๑๒๔

พระเจ้าอนงยาเชช กรมหมื่นมหิศรราชหฤทัย เสด็จมาปักกระโถงพระคลัง
มหาสมบัติ รั้งพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สั่งว่า
ข้าพเจ้ามาแล้วทรงพระราชดำริเห็นว่า การตั้งเดินบ่อนเบี้ยในกรุงสยาม แม้
ถึงว่าจะได้ผลประโยชน์มาใช้จ่ายในราชการแผ่นดิน เป็นเงินรายได้ อันสำคัญ
ของรัฐบาลประเภทหนึ่งก็จริง แต่ย่อมกระทำให้น้ำใจอาณาประชาราษฎร
ฝนเผือดดำเนินไปในทางค้าขายเลวทราม ใช้แต่เงินที่เสื่อมเสียทรัพย์สินสมบัติ
ของนักเลงผู้เดินตัวคนเดียว ย่อมเป็นทางอันทรามแก่ทรัพย์สินสมบัติของผู้นั้นด้วย
และ ความมัวเมาในการ เล่น พนัน ขวม ขัดหัวแก้ว เวลา ที่จะพึงทำการให้เกิด
ประโยชน์ต่าง ๆ ด้วย อีกประการหนึ่งการพนัน บ่อนเบี้ยในเวदानี เงินที่
ตกไปในมือนายอากรผู้รับผูกขาดการบ่อนเบี้ยนั้น นายอากรจ้ดส่งออกไป
เลี้ยงนอกระราชอาณาเขตร์ไปอันมาก และการบ่อนเบี้ยยังเป็นกรที่ นำมา
ซึ่งการโจร กรรมและการชญาอื่น ๆ อีกเล่า

ทรงพระราชดำริเห็นว่า ถ้าทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เลิกการ
ตั้งเดินบ่อนเบี้ยเสีย ก็จะทำให้อาณาประชาราษฎรมีสันดาน และความประพฤติ
ดีขึ้นอย่างหนึ่ง ทำให้การทำมาหากินเจริญขึ้นอย่างหนึ่ง ใช้แต่ทำน
ทรัพย์สินสมบัติซึ่งในเวदानี ใช้ ในการเล่นเบี้ยอยู่นั้น ก็จะเป็นทรัพย์สินสมบัติ
คงใช้แพร่หลายอยู่ภายในพระราชอาณาเขตร์ เป็นทางให้เกิดความร่มเย็น
ในบ้านเมืองยิ่งขึ้นอีกอย่างหนึ่ง

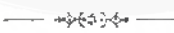
แต่การที่จะเลิกการตั้งเงินบ่อนเบี้ยนั้น ย่อมจะทำให้รัฐบาลเสื่อมผล ประโยชน์เงินรายได้ลงไป จำเป็นให้ต้องชดเชยตราภาษีอากรบางอย่าง และ การเก็บภาษีอากรชนิดใหม่บ้างบางอย่าง และการที่จะชดเชยตราภาษีอากร บางอย่างนั้น จะต้องหารือกับรัฐบาลต่างประเทศให้เป็นที่ยตกลงกันเสียก่อน เพราะฉะนั้นการเลิกบ่อนเบี้ย จะทำให้เป็นไปครวดเดียวไม่ได้ จำจะต้องให้ เป็นไปครวดระน้อยๆ

เพราะฉะนั้นจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งให้เลิกการตั้งบ่อนเบี้ย ภายในกำหนดสามปีดังนี้ คือ

ในวโรกาสขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายการบ่อนเบี้ยในมณฑลพิษณุโลก, มณฑลภูเก็ต, มณฑลอุดร, มณฑลบูรพา, และมณฑลจันทบุรี, เสด็จให้เลิกขาดทีเดียว ตั้งที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เลิกการบ่อนเบี้ยในมณฑลชุมพร, และ มณฑลนครศรีธรรมราช, แต่ในวโรกาสขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายการนั้นแล้ว ในบั้นเดียวกันนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเลิกบ่อนเบี้ยในมณฑลอื่น ๆ ทุก ตำบลที่มีจำนวนเงินผูกขาดต่ำกว่า ๕๐,๐๐๐ บาทจนถึง เป็นจำนวนบ่อนใน มณฑลต่าง ๆ ๘๔ ตำบล

คือ

มณฑลกรุงเก่า



- | | | |
|---|-------------|---|
| ๑ | บางนางร้า | ๑ |
| ๒ | บ้านสระแก | ๑ |
| ๓ | บ้านพระแก้ว | ๑ |
| ๔ | บ้านปากไห | ๑ |

๒๐๘/๑๐/๒๕๖๕

๕	บ้านอรุณนิกร	๔
๖	ท่าเรือ	๓
๗	บ้านโพ	๓
๘	บ้านมณฑุ	๓
๙	บ้านมหาราช	๓
๑๐	บางปลาดากด	๓
๑๑	ศาลเจ้าโรงทอง	๓
๑๒	บ้านมะขาม	๓
๑๓	บ้านหมื่นหาญ	๓
๑๔	บ้านพุทธทรา	๓
๑๕	หนองเข่งน้อย	๓
๑๖	แก่งค้อย	๓
๑๗	บ้านสาวไห้	๓
๑๘	ปากเพรียว	๓
๑๙	หนองแค	๓
๒๐	ห้วยแก้ว	๓
๒๑	บ้านตลุง	๓
๒๒	บ้านหม้อ	๓

มณฑลนครไชยศรี

๑	คดีของพล	๑
๒	ดีแยกกระท่อมแบน	๑
๓	บางปลาทูมา	๑
๔	คดีของต๋องพ้อง	๑
๕	บ้านท่ารวก	๑

มณฑลราชบุรี

๑	บางนกแขวก	๑
๒	วัดประดู่	๑
๓	บางใหญ่	๑
๔	แม่ต๋อง	๑
๕	บ้านแหลม	๑
๖	เกษียณวัย	๑
๗	หน้าเมือง	๑

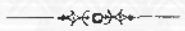
มณฑลปราจีน

๑	ท่านขเมร	๑
๒	บางซ้อ	๑
๓	บ้านวังกระโจม	๑
๔	บ้านโรงตุ๋รา	๑
๕	ดีแยกคดีของนครเนื่องเขต	๑
๖	คดีคตหน้าเมือง	๑

- ๗ ทำตะกุด
- ๘ ตัดตาดในเมือง
- ๙ หัวไทร
- ๑๐ บ้านหมี่

๓
๓
๓
๓

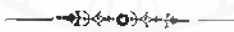
มณฑลจันทบุรี



- ๑ ตัดตาดในเมือง
- ๒ ตัดตาดทำใหม่
- ๓ บางกระจะ
- ๔ ในเมือง
- ๕ ตัดตาดในเมืองขลุ่ย
- ๖ ทำประตู

๓
๓
๓
๓
๓
๓

มณฑลนครสวรรค์



- ๑ ทำแร้วพยุหะแด่น
- ๒ หนองตอ
- ๓ บางกระบือ
- ๔ เมืองสวรรค์
- ๕ วัดสิงห์
- ๖ ภาษี
- ๗ คุ้มตำบาศ

๓
๓
๓
๓
๓
๓
๓

๘	หนังสือขุนชาติ	๑
๙	ทัพทัน	๑
๑๐	โนเมืองตาก	๑
มณฑลพิษณุโลก		



๑	โนเมืองพิษณุโลก	๑
๒	โนเมืองพิจิตร	๑
๓	บางมดนาค	๑
๔	โนเมืองกำแพงไชย	๑
๕	อุตรดิฐ	๑
๖	โนเมืองสุโขทัย	๑
๗	คลองตาก	๑
๘	โนเมืองสวรรคโลก	๑

มณฑลบูรพา



๑	โนเมืองศรีโสภณ	๑
๒	โนเมืองเสียมราชบุรี	๑

มณฑลอุดร



๑	โนเมืองหมากแข้ง	๑
---	-----------------	---

08/10/2566

มณฑลภูเก็ต



- | | | |
|----|-------------------|---|
| ๑ | ตำบลในเมืองภูเก็ต | ๑ |
| ๒ | ในเมืองตรัง | ๑ |
| ๓ | เขาขาว | ๑ |
| ๔ | ทับเที่ยง | ๑ |
| ๕ | ปะเหลียน | ๑ |
| ๖ | ในเมืองพังงา | ๑ |
| ๗ | ตะกั่วทุ่ง | ๑ |
| ๘ | ทุ่งมะพร้าว | ๑ |
| ๙ | กะปง | ๑ |
| ๑๐ | เมืองใหม่ | ๑ |
| ๑๑ | ตลาดใหญ่ | ๑ |
| ๑๒ | ในเมืองระนอง | ๑ |
| ๑๓ | ในเมืองกระบี่ | ๑ |

มณฑลภูเก็ต



- | | | |
|---|-----------|---|
| ๑ | บางระมาด | ๑ |
| ๒ | ตลาดขวัญ | ๑ |
| ๓ | คลองเกร็ด | ๑ |
| ๔ | ปากดัต | ๑ |

ในวันโกศลดิถี ๑๒๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเลิก

08/10/2566

บ่อนเบี้ยในหัวเมือง ซึ่งมีจำนวนคงเหลืออยู่ อีก ๒๒ บ่อนนั้นคงหมด

เมื่อได้ยกเด็กกำพร้าบ่อนเบี้ยในหัวเมืองทั้งหมดแล้วดังนี้ ในวสันโกสินทรศก ๑๒๐ บ่อนเบี้ยซึ่งคงตั้งเด่นอยู่ ก็จะมีแต่ภายในจังหวัดกรุงเทพฯ ๑ ส่วนเงินผลประโยชน์แผ่นดินซึ่งจะเก็บแทนเงินที่ขาดไปโดยการยกเด็กกำพร้าบ่อนเบี้ย ในวสันโกสินทรศก ๑๒๔ และ ๑๒๕ ตามที่กล่าวมานั้น โปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนวิธีการเก็บภาษีภายในบางอย่าง และย้ายเด็กกำพร้าบ่อนเบี้ยในบริเวณกรุงเทพฯ ๑ ด้วย ก็จะต้อง หูเรือ กบฏ รัฐบาลต่าง ประเทศที่มี หนังสือสัญญา ทาง พระราชไมตรีกับประเทศสยาม ในข้อซึ่งจะเก็บเงินมาใช้จ่ายในราชการแทนเงินที่จะเสียไปนั้น การหารือกบฏ รัฐบาลต่าง ประเทศนี้จะได้รับลงมือ โดยด่วน และถ้าข้อความที่หารือนั้นเป็นการตกลงได้ดังประสงค์ ก็จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เด็กกำพร้าทั่วจังหวัดกรุงเทพฯ ๑ เป็นการยกเด็กกำพร้าการพนันทั่วพระราชอาณาเขตร ข้อความที่จะหารือกบฏ รัฐบาลต่าง ประเทศนี้เป็นที่หวังว่าจะตกลงกันได้ การเด็กกำพร้าทั่วพระราชอาณาเขตร จึงจะเป็นการสำเร็จได้ตั้งแต่วันที่วสันโกสินทรศก ๑๒๐ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก ๑๒๓

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ประกาศกรมสรรพากรใน

พระรัชฎากร โภศิต เจ้ากรมสรรพากรใน ขอประกาศให้บรรดาผู้ที่ตั้งโรงฆ่าสุกร และ ผู้รับซื้อ สุกรไปจำหน่าย ตาม ร้านหรือ เรือเร ใน แขวง กรุงเทพฯ ๑ ทราบทั่วกันว่า ผู้ขายสุกรหรือผู้รับซื้อสุกรไปจำหน่าย บางคนนำสุกรออกจำหน่าย เจ้าพนักงาน ตรวจ พบ แต่ ซาสุกร ซึ่งสัตว์ราไม่มีใบ

08/10/2566

กับผู้อื่นโดยซึ่งไม่ได้ทราบประกาศหรือบังคับนี้ กรมสรรพากรในจะปรับเงินประกันหรือไม่อนุญาตให้ตั้งค่าต่อไป

ประกาศมาแต่กรมสรรพากรใน

ณวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก ๑๒๓

(ตงนาม) พระรัชฎาภกรโศสด

เจ้ากรมสรรพากรใน

ข้อบังคับเงินรองจ่ายประจำออฟฟิศ ราชการ
รัตนโกสินทรศก ๑๒๓

๑ เจ้าพนักงานในกระทรวงหรือกรมใด ๆ ที่มีหน้าที่จ่ายเงินในราชการ เมื่อมีความต้อง การจะมีเงินไว้สำหรับรองจ่ายการ เล็กน้อยใน ออฟฟิศ เปน จำนวนมากน้อยเท่าใด ก็ให้เสนขอตั้งเป็นใหญ่ในกรมหรือกระทรวง ถ้า หัวเมืองเสนขอตั้งขาดวงเทศาภิบาล ให้ขอมายังกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ เสนอบัดกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ จะได้อำหนดและ อนุญาตให้ ตามที่เห็นสมควรจะมีไว้ เพียงใด.

๒ เงินรองจ่ายประจำออฟฟิศราชการนี้ให้ ใช้จ่ายทดรองได้แต่

(ก) ในค่าใช้จ่ายรายต่าง ๆ ที่ต้องจ่ายคราวละเล็กน้อย

(ข) ค่าเบี้ยเลี้ยงที่ต้องใช้ทุกวัน หรือ ค่าของจ่ายล่วงหน้าให้ ไปก่อนเงิน รองจ่ายที่ อนุญาตไว้ นี้ เพื่อไม่ให้ มีความลำบากที่จะต้องทำฎีกาเบิกเงิน ย่อยบ่อย ๆ . ทุกคราวจ่าย เพราะฉะนั้นจะเอาเงินส่วนนี้ไปใช้ที่ตรงในเงิน เดือนไม่ได้.

๓ ค่าใช้สอยต่าง ๆ กัดค่าเบี้ยเลี้ยงกิต เมื่อได้ใช้เงินรองจ่ายไปใน
รายการอย่างใด ก็ให้ตั้งในบัญชีเงินรองจ่ายประจำออฟฟิศราชการ และ
ให้มีใบสำคัญรักษาพัสดุไว้พแนกหนึ่งก่อน ยังไม่ต้องลงบัญชีค่าใช้สอย
จนกว่าจะได้เบิกตัวเงินแล้วตามข้อ ๕.

๔ เมื่อสิ้นเวลาทำการแล้ว ให้รวมยอดเงินหักจ่ายแล้วคงเหลือเท่าใด
ต้องมีตัวเงินที่เหลืออยู่จริงตรงกับบัญชีด้วยทุกวัน และบรรดาใบสำคัญ
ที่ใด มีอยู่ เมื่อรวมจำนวนเงินในใบสำคัญ กับตัวเงินคงเหลือเข้าด้วยกัน
ต้องให้จำนวนเงินครบตามจำนวนเงินที่รองที่ได้ เบิกมาได้แต่เดิมด้วย

๕ เมื่อเงินรองจ่ายประจำออฟฟิศได้จ่ายไปเหลือ อยู่น้อยหรือถึงเวลาสิ้น
เดือนทุกเดือน ก็ให้รวบรวมรายการและจำนวนเงินที่ได้รับรองจ่ายมาแล้ว
ลงในฎีกาเบิกเงินค่าใช้สอยตามธรรมดาเบิกเงินมาเพิ่มเงินรองจ่าย ไว้ให้
ครบจำนวนหนึ่งเดิม เป็นการหักต่างบัญชี เงินรองจ่ายเดือนละครึ่งหนึ่ง
หรือหลายครั้งตามที่จ่ายมากและน้อย ต่อเมื่อได้รับเงินค่าใช้สอย หรือ
เบี้ยเลี้ยงมาบวกเงินรองจ่ายครบแล้ว จึงให้ลงบัญชีค่าใช้สอย (ตาม
จำนวนเงิน และ รายการใน ฎีกาที่ได้ เบิกเงินไปใช้เงินรองจ่ายนั้น ตาม
ธรรมเนียม)

๖ ถึงวันที่ ๑๕ เมษายน ซึ่งเป็นเวดากำหนดหรือในเวดาหนึ่งเวลาใด
ที่กรมตรวจและกรมตำรวจเห็นสมควรจะส่งไปสอบถามตามบัญชีพิมพ์มที่
ติดอยู่ในซองบริษัท ไปยังเจ้าหน้าที่ ๆ มีเงินรองจ่ายประจำออฟฟิศราชการ
ให้เจ้าพนักงานผู้เก็บรักษาเงินในกระทรวงและกรมนั้น ๆ ลงจำนวนเงินในซอง
และลงนามในท้ายบัญชีพิมพ์มนี้ เพื่อแสดงว่าคุณเป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบถึงจ่าย

๐๙10/๕๕๖๖

เงินรองประจำออฟฟิศราชการพแนกนั้น ๆ ตั้ง คั้นมายังกรมตรวจ และ กรม
ตำรวจที่ทุกคราวไป.

๗ ถ้าเจ้าหน้าทีผู้ถือเงินรองจ่ายประจำออฟฟิศราชการ จะเปลี่ยนมอบ
หน้าที่แก่คนใหม่ ก็ให้ ยื่นรายงานต่ออธิบดีกรมตรวจ และกรม ตำรวจ
โดยแบบ ๘ ตามข้อบังคับของกระทรวงพระคลังมหาสมบัติที่ว่าด้วยกรมมอบ
หน้าที่ราชการ.

หอรัษฎากรพิพัฒน์

วันที่ ๓๐ มกราคม วันพฤหัสบดี คศ ๑๙๓๓

(ลงพระนาม) มหิศุภราชฤทธิ

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ



ข้อบังคับว่าด้วยฝากและถอนคั้นเงินการกุศลต่อพระคลัง
รัตน โกสินทร ศก ๑๙๓๓

ข้อ ๑ บรรดาเงินที่เป็นทุนกลางเช่นกับเงินรายได้ (ก) ค่าหน้าชั้นวัด
(ข) เงินค่าเช่าทรัพย์สิน (ง) เงินเรียรายสำหรับการปฏิสังขรณ์พระ
อารามและอื่น ๆ บรรดาที่เกี่ยวข้องด้วยศาสนา ให้เรียกว่าเงินการกุศล
ข้าหลวงคลังหรือพนักงานคลังเมืองเป็นผู้ มีหน้าที่ ๆ จะรับฝากหรือจ่ายถอน
คั้นเงินการกุศล ให้แก่ผู้ ที่นำมาฝาก หรือถอนคั้นตามความต้งการในเวลา
ที่เปิดออฟฟิศทำการไว้.

08/10/2566

ข้อ ๒ เมื่อผู้ใดจะนำเงินการกุศลมาฝากต่อคลังก็ให้เจ้าพนักงาน คลัง

เขียนใบนำตามแบบที่ ๕๓ ที่คิดขายของบังคับ และให้ เซ็นชื่อ ผ่าก กับ
 หง นาม ขาหลวง เทศาภิบาล หรือผู้ วาราชการ เมือง ผู้ ตั้งลงในใบนำดังต่อคตง
 ส่วนเวลา ผ่ากจะชดอณคน ก็ให้ เจ้าพนักงานคตงเขียน ใบเบิกอณคนตาม
 แบบที่ ๕๔ คิดอย กับขอขบบังคับ และ เซ็นชื่อ อณคนและนาม ขาหลวง เทศาภิบาล
 หรือผู้ วาราชการเมือง ผู้ อนุญาตให้ อณคน ลง ใบใบ ชดอณคน ยื่นต่อ พระคตง ส่วน
 ใบนำดังหรือใบอณคน เงินที่ ได้ รับเงิน แดง และได้ จ่ายเงิน แดง ให้ เจ้าพนักงาน
 เก็บไว้เป็นใบสำคัญ สำหรับ การรับเงิน หรือที่ ได้ จ่ายเงิน ไป หนังสือ นำ
 และ ใบเบิกอณคนเงินนั้น ได้ เสร็จ เป็น เต็ม มรยณคน ให้ ขาหลวงคตงหรือพนักงาน
 คตงเมือง เก็บรักษาไว้ ในที่ว่าการ.

ข้อ ๓ เมื่อเจ้าพนักงานคตงได้ รับเงิน ผ่าก และ จ่ายเงิน อณคนคน ไป ครังใด
 เท่าไร ให้ ตั้งบัญชี เงินส่งทุกคราว ส่วนที่รับ ผ่าก ให้ ตั้งประเภทเงินว่า ผ่าก
 การกุศล ส่วนเงินจ่าย ให้ ตั้งประเภทว่า อณคนคนเงินการกุศล เมื่อถึงสิ้น
 เดือน ให้ เก็บเงิน ผ่าก เหล่านี้ ทั้งรับ ทั้งจ่าย จากบัญชีที่ เจ้าพนักงานคตงจะ ต้อง
 มี อีก เต็ม หนังสือ (ดูข้อ ๖) ลง ใบใบ ปลัดตามแบบที่ ๕๖ ที่ คิด กับ ขอขบบังคับ
 รวมยอด ใบใบ ปลัด ทั้งรับ ทั้งจ่าย เท่าไร ให้ เก็บเอา แต่ ยอดเงิน ไป ตั้ง ในงบเดือน
 ตาม ขรรพดา ตาม ประเภท ที่ ได้ รับ และ ที่ ได้ จ่าย ส่ง กรมตรวจ และ กรม
 ตำราบัญชีตามเคย.

ข้อ ๔ ผู้ ทมิหนาท นำเงิน การกุศล มา ผ่าก ต่อคตง หรือ อณคนคน จากคตงนั้น
 ให้ เจ้าพนักงานคตงจ่าย มา คม ก็ ให้ ๓ เริ่ม ตามแบบที่ ๕๕ ที่ คิด กับ ขอขบบังคับ
 เมื่อ เวลา ที่ นำเงิน มา ผ่าก หรือ ชดอณคนคน เงินที่ ผ่าก ผ่าก จะ ต้อง นำ มา คม ก็ ยื่น
 ต่อ เจ้าพนักงานคตง เมื่อ เจ้าพนักงานคตง ได้ รับเงิน นำ ดัง แดง ให้ ตั้ง

08/10/2566

จำนวนเงินรับในบัญชี ก แล้วเช่นชื่อ กำกับในบัญชี ก ด้วย เมื่อขาดวง
คลังหรือพนักงานคลังเมืองได้จ่ายถอนคืนไปเท่าไร ก็ให้ตั้งในบัญชี ก และหัก
เงินคงเหลือในบัญชี ก ด้วย แล้วเช่นชื่อเจ้าพนักงานคลังกำกับไว้ทุกคราว
แล้วส่งคืนบัญชี ก ให้แก่เจ้าของไป นอกจากเจ้าพนักงานคลังแล้วห้ามไม่ให้
ผู้ใดเขียนรายการอื่นใดลงใน บัญชี ก เป็นอันขาด.

ข้อ ๕ เมื่อผู้ใดเป็นหน้าที่นำเงินการกุศลมาฝากหรือถอนคืน ถ้ามา
ไม่ได้จะให้ผู้ใดถือบัญชี ก มาแทนตัว ก็ต้องให้มีเป็นจดหมายใบมอบหมายยื่น
ต่อคลังให้เป็นหลักฐาน หรือถ้าบัญชี ก หายให้ รบมจดหมาย บอกรายถึง
เจ้าพนักงานคลัง มณฑล หรือ คลังเมือง โดยทันที ให้ ขาดหวง คลัง หรือ
พนักงานคลังเมือง ได้ช่วยคนเห็นว่าม้หลักฐานพอก็ให้จ่ายบัญชี ก เดิมที่ ๒
ให้ไป และให้ตั้งหมายเหตุไว้ ในบัญชีเป็นสำคัญ และในบัญชี ก ก็
จ่ายให้ ใหม่ก็ให้เขียนด้วยตัวแดงว่าเป็นบัญชี ก เดิมที่ ๒ ถ้าเดิมที่ ๓ ที่หายหา
ได้แล้วให้ นำส่งคืน ให้แก่เจ้าพนักงานคลัง เจ้าพนักงานคลังจะต้องรับเข้าใน
บัญชี ก เสียว่าไม่ใช่ แล้วเก็บรักษาไว้ ในที่ว่ากรคลัง ห้ามไม่ให้ขาดหวงคลัง
หรือพนักงานคลังรับเงินฝากหรือจ่ายถอนคืน โดยไม่มีบัญชี ก มายื่นพร้อมกัน
เป็นอันขาด.

ข้อ ๖ ให้พนักงานคลังมีบัญชี ก ๓ เดิมต่างหากเป็นสำเนา เหมือน
กับบัญชี ก เก็บรักษาไว้ ที่ว่าการคลัง เมื่อใดรับฝากหรือถอนคืนไปครั้งใด
เท่าไร จะได้อ้างจำนวนเงินไว้ตรงจุดสอบให้ตรงกัน กับบัญชี ก ของผู้ฝากและ
ถอนคืน และให้ระวางจำนวนเงินการกุศลที่เก็บไว้ ในคลัง จะต้องให้
ตัวเงินเท่ากับที่ได้อรับฝากไว้ เพื่อจะไม่ให้ขาดมือเมื่อเวลามีผู้ มาถอนคืน.

ข้อ ๗ เงินการกุศลนี้ ข้าหลวงคลังหรือพนักงานคลัง มีหน้าที่แต่
จะรับฝากหรือจ่ายถอนคืนเท่านั้น เงินที่ฝากจะไต่มาแต่ที่ใดเท่าใดหรือถอนไป
จ่ายทำอันใดเท่าใด ส่วนผู้ที่เป็นถอนนั้นข้าหลวงคลัง หรือพนักงานคลังไม่มี
หน้าที่ เกี่ยวข้องด้วยรายละเอียดเป็นอันขาด และเงินที่มาฝากไว้นั้นจะถอนคืน
คราวใดเท่าไรก็ได้ แต่เงินฝากยังมีหน้าที่จะจ่ายถอนคืนได้ และห้ามมิให้
เอาเงินในรายการอื่นไปจ่ายลงในเงินการกุศลนี้

หอรัษฎากรพิพัฒน์

วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก ๓๒๓

(ตงพระนาม) มหิศรราชหฤทัย

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ประกาศห้ามไม่ให้พาช้างเดินข้าม

สะพานในถนนวิสุทธิดุมิ

พระยามหิบาลบริรักษ์ ข้าหลวงใหญ่บริเวณ ๗ เมืองพร้อมด้วยกอง
บัญชาการเมือง เห็นว่าสะพานในถนนวิสุทธิดุมิระหว่างเมืองยะลา กับบราห์มัน
นั้น ได้สร้างขึ้นไว้เพื่อให้ ปนคความดีดวกดี แก่มหาชนผู้ตั้งใจไปมาในถนน
สายนี้ สะพานที่สร้างขึ้น ไม่ควรให้ช้างเดินข้ามไปมา ซึ่งจะเปนเหตุให้
สะพานทรุดโทรมไป และยังมีทางที่พอจะหลีกเลี่ยงได้ จึงได้พร้อมกันออก
ประกาศห้ามไว้ดังมีความค่อใน

ข้อ ๓ ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดพาช้างเดินไปมาข้ามสะพานในถนนวิสุทธิดุมิ
ระหว่างเมืองยะลา กับบราห์มันเป็นอันขาด

ข้อ ๒ ถ้าผู้ใดทำผิดประกาศนี้ จะปรับรายตัวสัตว์ ครั้งหนึ่งตัว
 ๓๐ บาท ตั้งคดีเป็นพินัย ถ้าไม่มีเงินเสียให้จำคุกไม่เกิน ๑๕ วัน
 ประกาศมาณวันที่ ๑ มีนาคม วันน โกลีนาทศก ๑๒๓

พระราชหัตถเลขาพระราชทาน

พระบรมราชานุญาตให้พระยาสุรียานุวัตร
 จัดการยืมเงินต่างประเทศ

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
 พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชดำริเห็นว่าในเวลานี้สมควรที่ประเทศ
 สยามจะยืมเงินค่านานาประเทศมาจำหน่าย เพื่อการสะดวกในการสร้างทาง
 รถไฟและการสาธารณะประโยชน์ต่าง ๆ ในพระราชอาณาจักร

จึงมีพระบรมราชโองการ พระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้พระยา
 สุรียานุวัตรอรรคราชทูตสยามกรุงปารีส เป็นข้าราชการที่ไว้วางพระราช
 หฤทัยจัดการยืมเงินต่างประเทศ เป็นจำนวนเงินตามข้อนี้ โดยไม่ต้องมี
 อินโดเปนประกัน และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ มอบให้พระยาสุรียานุวัตร
 เป็นผู้ลงนามในหนังสือสัญญา หนังสือยืม และหนังสือสำคัญต่าง ๆ ซึ่งจะ
 ต้องกระทำในการยืมเงินครั้งนี้

พระราชหัตถเลขามาณวันที่ ๑๕ มีนาคม วันน โกลีนาทศก ๑๒๓
 เป็นวันที่ ๑๓๒๗๓ ในรัชกาลปัตยุบันนี้